

ГЛЕН КУПЪР ВЪЗКРЕСИТЕЛЯТ

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2013

chitanka.info

ПРОЛОГ

Никой не знае какво е съществувало преди нулевия момент.

Може би никога няма да узнаем. Може би е невъобразимо да съществуваш отвъд способността на човешкия ум да проумее тази абстракция.

Защото преди онзи един-единствен момент от преди около 14 милиарда години нашата вселена просто не е съществувала. Не е имало време и пространство, не е имало материя, гравитация и енергия.

Но точно в нулевия момент всичко, от което се състои нашата вселена, е било събрано в една-единствена точка, обединена сила с невъобразимо безкрайна плътност и температура. И изведнъж започнали да се случват невероятно мощни и горещи неща — в отрязъци от време, които са толкова миниатюрни, че в сравнение с тях отброената от часовника секунда изглежда цяла вечност.

В нулевия, най-горещия възможен момент материята и енергията изригнали от една-единствена точка.

Големият взрив.

В рамките на една десетосептилионна част^[1] от секундата след Големия взрив възникнали времето и пространството, както и цялата материя и енергия във вселената. Температурата била сто квинтилиона^[2] градуса.

За една квадрилиардна част от секундата вселената се разширила до размерите на Земята.

За една стохиядна от секундата вселената се охладила до един трилион градуса и се появили най-основните сили в природата — гравитацията, силното ядрено взаимодействие, което държи ядрата на атомите в едно цяло, слабото ядрено взаимодействие и електромагнетизмът.

Една секунда след Големия взрив материята образувала фундаментални субатомни частици, като кварки, електрони, фотони и неутрино. После дошъл ред на протоните и неутроните. И може би

именно по време на тази секунда възникнал и друг вид материя — тъмната материя, която е толкова неуловима, че макар да знаят с абсолютна сигурност за съществуването ѝ, физиците нямат ясна представа какво може да представлява тя.

През следващите триста хиляди години вселената съществувала като огромен облак от постепенно изстиващ газ. Когато температурата паднала до три хиляди градуса, ядрата били в състояние да улавят електрони и така се образували атомите на водорода и хелия. С появата на тези първи атоми еднообразната, еднородна дотогава вселена започнала да става нееднородна. Мрежи от нишки свързвали материята, която започнала да се натрупва при пресечните им точки. След това гравитацията събрала водородните облаци в първите звезди. Когато те засветили, светлината им йонизирала водородната мъгла и пространството станало напълно прозрачно.

През този период тъмната материя станала основният строителен материал на вселената. Тази вездесъща останка от Големия взрив била невидима и не светела, но въпреки това упражнявала гравитация също като обикновената материя. Тя изпълвала вселената. Навсякъде, където имало обикновена материя, съществувала и тъмна материя. Когато се формирали галактиките, на всяка частица обикновена материя се падали шест частици невидима тъмна материя.

През първите един милиард години се образували трилиони и трилиони звезди, както и стотици милиарди свръхмасивни черни дупки, по една в центъра на всяка галактика.

Когато огромните първични звезди изчерпали енергийните си източници, те експлодирали като свръхнови и освободили невъобразими количества лъчение, преди да се свият катастрофално в безкрайно плътни, всмукващи и самата светлина черни дупки.

И точно тук започва историята.

Около осемстотин милиона години след Големия взрив в центъра на нашата галактика, Млечния път, огромна умираща звезда се превърнала в свръхнова, образувайки огромен облак от антиматерия и лъчение.

Антиматерията се сблъскала със съществуващия водород и хелий на мъглявината точно когато започнала да се образува

свърхмасивната черна дупка. Съединяването на материя и антиматерия предизвикало най-голямата експлозия в историята на галактиката, довела до пълното унищожаване на частиците прах и газ в околното пространство.

С охлаждането на галактиката останките от обикновена материя и тъмна материя започнали да се сливат. Почти всички подобни бучки били всмукани от черната дупка, но единици успели да се откъснат от гравитационния ѝ кладенец.

Така започнало продължилото тринайсет милиарда години пътуване през Млечния път на един изключително рядък хибрид между тъмна и обикновена материя.

Преди един милиард години, когато Земята била на три и половина милиарда години, парчето навлязло в атмосферата на нашата планета и паднало като пламтящ метеорит в района, който по-късно щял да стане известен като Египет.

Огненият камък останал погребан дълбоко през епохите, през които Земята се превърнала в жива, дишаща планета, породила изобилие от живот.

С течение на времето и под въздействието на ерозията на пустинята парчето се озовало на повърхността и било открито през 31 г. от алхимика Нехор, син на Зеведей, който имал набито око за редки минерали. Той останал възхитен от чудните свойства на камъка с размери на пъпеш. Нехор използвал уменията си и изваял огнения камък в потир. И се посветил на изучаването как да овладее странната му сила.

Две години по-късно потирът на Нехор попаднал в ръцете на странстващ проповедник на име Иисус от Назарет, докато седял сред учениците си в Йерусалим по време на пасхалната вечеря преди екзекуцията му.

И Иисус умрял на кръста и после възкръснал. И някои започнали да твърдят, че потирът изиграл роля в това Божие чудо.

Малко след възкресението потирът бил изгубен.

Поколения търсачи трескаво издирвали Светия Граал, тъй като чувствали, че силата му не е само символична, и вярвали, че той може да крие отговорите на най-важните въпроси във вселената.

И до ден-днешен търсенето на Светия Граал продължава с пълна сила.

---

[1] $1/10^{43}$. — Б.пр. ↑

[2] 10^{-32} . — Б.пр. ↑

1.

Йерусалим, 33 г.

Пясъчна буря метеше сухата земя като гигантска метла. Час след отминаването ѝ въздухът все още си оставаше прашен и с жълтеникав оттенък.

Юда, син на Симон Искарот, свали шала от лицето си и се изкашля няколко пъти, за да прочисти дробовите си. Прахта все още жилеше очите и гърлото му. Глътка хладна вода щеше да му дойде добре, но беше оставил мяха си в стаята, а тук, в алеята зад конюшните, нямаше кой да му предложи и капка.

Слънцето беше увиснало точно над главата му. Юда погледна към него през изпънатите си пръсти. Бурята беше боядисала светилото в цвета на разцъфнали рози. Той свали ръка и закрачи напред-назад по алеята. След малко седна на земята и свали грубите си сандали, за да почисти пясъка от стъпалата си. Заниманието така го погълна, че се стресна, когато чу гласа.

— Съжалявам, че закъснях. Бурята ме забави. — Мъжът говореше арамейски с гърлен египетски акцент.

Юда стана.

— Имаш ли вода?

Нехор беше по-висок и може би с десет години по-стар от Юда, с по-дълга брада и по-права, спускаща се до раменете прошарена коса. През гърдите му минаваха два ремъка, единият на торба, а другият на мях. Той свали мяха и го подаде на Юда, който махна запушалката и жадно отпи.

— Никой не знае, че си тук, нали? — рече Нехор. Макар да беше въпрос, прозвуча като изявление.

— Не казах на никого.

— Добре.

— Не искам да научават, че имам вземане-даване с теб.

— Тогава защо дойде? — попита Нехор, докато си вземаше мяха.

И двамата знаеха отговора. Нехор беше силен, Юда — слаб. В миналото Юда често се беше подчинявал на нарежданията на Нехор.

— Твоят човек каза, че било спешно — отвърна Юда.

— Въпрос на живот и смърт.

— Точно така. На живот и смърт.

— Чий живот? И чия смърт?

— Отговорът е един и на двата въпроса — на Иисус.

Лицето на Юда се изкриви в презрителна физиономия.

— Ти беше прокуден. Той не желае да се бъркаш в делата му оттук нататък.

— Това не означава, че съм престанал да го обичам.

Юда поклати глава.

— Стига, моля те. Действията ти бяха отвратителни. Показаха презрение към учението му. Дори омраза.

Нехор сви рамене.

— Само аз знам какво е в сърцето ми.

— Значи искаш да говориш с мен за неговия живот и за смъртта му. Кажи ми, да го убия ли искаш, или да го спася?

— И двете.

Юда махна пренебрежително с ръка и се обърна да си тръгне.

— Не бъди глупак — настоя Нехор. — Всички знаят, че жреците от Храма ламтят за кръвта му. Обърнаха се с молба към Понтий Пилат да бъде арестуван. В момента преторианците го издирват. Знаеш какво ще направят, когато го намерят. Милостта е чужда на римляните.

Юда спря и се обърна.

— Ще му кажа да бяга. Може да се върне обратно в Галилея.

— Той няма да избяга.

— Прав си — тъжно се съгласи Юда. — Няма.

— Той иска да стане мъченик.

Юда избърса една сълза.

— Не искам да ни напуска. Никой не го иска.

— Точно затова трябва да ме чуеш! Знам как да му дам възможност да осъществи онова, за което е избран, а също и последователите му да го запазят завинаги при себе си.

Юда винаги се беше смуцавал да поглежда в тъмните, магнетични очи на Нехор — имаше чувството, че изсмукват душата от тялото му. Но този път не се сдържа.

— И как всъщност?

— Кога ще го видиш отново?

— Довечера. Ще разчупим хляб с него на пасхалната вечеря.

— Къде?

Сякаш по заповед на очите на Нехор Юда посочи към хълма Сион, където живееха богатшите на Йерусалим.

— В една голяма къща. Къща на последовател. Горе на хълма.

Нехор бръкна в торбата си и извади купа. Беше с размера на две женски шепи, събрани заедно, с цвета на нощта, съвършено гладка, полирана. Нехор я обърна в дланта си.

Юда пристъпи към него, без да може да откъсне очи от предмета. Не че самата купа беше толкова забележителна. Омагьосваше го ефирният ореол, който я заобикаляше — като полупрозрачна мъгла, която скриваше всичко зад нея.

— Какво е това?

— Купа. Потир.

— Не е обикновена купа.

Нехор кимна.

— Ако обичаш Иисус, трябва да направиш така, че да пие от нея по време на вечерята. Но само той. След това трябва да го следваш навсякъде, където и да отиде. Войниците ще дойдат да го арестуват. Погрижи се да разберат кой е той.

— Предателство? — възкликна Юда, без да откъсва поглед от купата.

— Не. Дар. Най-големият дар, с който можеш да го дариш. Бъди сигурен. Ако ти не го предадеш на съдбата му, друг ще го направи. По-добре да бъде сторено от човек, който милее за него.

— Останалите ще научат, че съм го предал. Какво да им кажа?

Нехор носеше малка кожена кесия на колана си. Свали я и я затъкна в колана на Юда.

— Кажи им, че си го направил за пари. А сега вземи купата.

Нехор тикна съда в треперещите ръце на Юда. На пипане беше топъл, досущ като челото на човек, измъчван от треска.

— Какво ще стане с него? — попита Юда.

— Нещо славно — отвърна Нехор. — Нещо, което ще промени света.

2.

Англия, наши дни

Беше необичайно топло за началото на март. Докато изминаваше краткото разстояние от паркинга до офиса, Артър Мелъри вдъхна плътните органични аромати от влажната почва и обърна лице към слънцето да усети топлия му допир. За първи път след края на зимата беше зарязал зимното си палто на закачалката у дома и бе излязъл само по тънко спортно сако. Без дебелата дреха с ватена подплата, вълнената шапка и ръкавиците се чувстваше свободен като минзухарите, пробиващи си път през пръстта. Радостно залюля куфарчето в ръката си. Адски хубав ден да започнеш седмицата.

Административните и маркетинговите отдели на „Харп Индъстрис Лимитид“ бяха съсредоточени в Бейсингсток. Единственият завод на „Харп“ във Великобритания се намиреше на север, в Дърам. Иначе компанията бе разпръснала производството си по целия свят, следвайки евтината работна ръка, голяма част от която в момента се намиреше в Азия. Артър обичаше да пътува до заводите, да се среща с инженерите и служителите, да яде храната им, да се потапя в културата им, да отскача до исторически места. Посочваше на началниците си, че не може да пласира добре продуктите на „Харп“, ако не познава задълбочено цикъла на работа върху дадена стока. Но епохата на скайпа и видеоконференциите настъпваше все по-агресивно и за негов ужас крилете му непрекъснато биваха подрязвани.

Рецепционистката, непретенциозна жена с широка усмивка, го посрещна грейнала в лобито.

— Добро утро, хубавецо.

— Такъв съм, но освен ако не се е случило нещо през уикенда, ти си омъжена, скъпа.

— Не го казвам аз — рече тя и размаха наръч фирмени бюлетини. — Тук го пише.

— Господи, дай ми един. Изобщо не трябваше да се съгласявам.

По пътя към кабинета трябваше да изтърпи добродушните подмятания на колегите, на които отвърщаше с „Ще ти го върна“ и „Ще ти дойде времето, друже“, но когато затвори вратата, беше сигурен, че бузите му са зачервени. Седна и зачете първата страница, на която имаше негова снимка, седнал на ъгъла на бюрото си и вперил честните си сини очи в обектива.

Профилът днес:

Артур Мелъри — маркетинг мениджър, който е истинско съкровище

Сюзан Брент

Ако помолите колегите му да опишат маркетинг мениджър Артур Мелъри, най-вероятно ще чуете думи като всеотдаен, блестящ, красив, внимателен и почтителен. Всички в централата в Бейсингсток знаят, че той е организационно съкровище, но колцина са наясно, че той е истински търсач на съкровища!

Артур дойде в „Харп Индъстрис“ преди осем години направо от университета в Бристол, където завърши като бакалавър по химия. Какво търси един химик в компания, занимаваща се с физика?

Една негова статия за студентски вестник върху предизвикателствата на запознаването на широката публика с тънкостите на науката привлякла вниманието на маркетинг директора на „Харп“ Мартин Аш. „Веднага забелязах, че този младеж има усет към общуването и умее да извлича ключови послания от сложна и объркана информация. Артур е роден за маркетинг, макар че той самият тогава не го знаеше. Помисли си, че някой от приятелите му прави номер, когато му се обадох. Както се казва, останалото е история.“

Артур се издигна бързо по стълбицата и сега отговаря за маркетинга на нашите неодимови магнити с индустриално приложение. Но колко от служителите ни знаят, че в свободното си време Артур е търсач на съкровища? Въоръжен с верния си металотърсач, той

предпочита да прекарва уикендите в обиколки из провинцията и в търсене на заровено имане, вместо да кисне по кръчми и клубове. И то не само за да се поддържа във форма, след като престана да играе ръгби. Събрал е богата колекция от стари монети, сред които и някои от римската епоха, викториански бижута и дори ценен джобен часовник, с който много се гордее.

Как Артър обяснява големия си интерес към миналото? „Не съм съвсем сигурен дали е вярно, но според родовите легенди и генеалогичните проучвания фамилията Мелъри произхожда от живелия през 15-и в. сър Томас Малори, автора на «Смъртта на Артур». Оттук е и името ми, което носят и мнозина от предшествениците ми. Когато бях малък, бях луд по всичко, свързано с крал Артур, и предполагам, че именно оттам е тръгнал и интересът ми към историята.“

Когато го попитах дали интересът му е жив и до днес, той ме увери, че е точно така, а на въпроса дали някога е насочвал страстта си в търсене на съкровища от легендата за Артур, той отвърна утвърдително.

„Страшно ми се иска да намеря Камелот. Мечтая си да открия Екскалибур, а най-много си мечтая да намеря Светия Граал.“

Знае ли къде да търси Граала?

„Имам някои идеи — със смях отвърна той. — Но ако ги разкрия, ще се наложи да те убия. Честно казано, ако имам на разположение един цял свободен месец, бих постигнал доста сериозен напредък.“

На вратата се почука и Артър остави бюлетина.

— Влез.

Беше Сюзан Брет от „Човешки ресурси“.

— Харесва ли ти?

— Всъщност е доста смущаващо.

Сюзан му се ухили многозначително. Беше необвързана. Той също. Но тъй като отговаряше за фирмената политика спрямо

сексуалния тормоз, тя го оставяше на мира, като се изключат само някои закачки — за огромно облекчение на Артър.

— Не се смущавай. Всички твърдят, че материалът е чудесен — похвали се тя. — Пък и може да намериш съмишленици в компанията. Тук работят две хиляди души. Кой знае откъде може да изникне нещо.

Към края на сутринта на Артър толкова му беше писнало да отговаря на имейли и обаждания от колеги в „Харп“, които го подкачаха във връзка със статията, че за малко да не вдигне телефона на бюрото, когато иззвъня. С крайчеца на окото си обаче видя номера на обаждания се. Беше Ендрю Холмс, така че вдигна с радост.

— Здравсти, Ендрю — поздрави Артър, след като превключи на спикърфон. — Ама че изненада. Как я караш?

Холмс беше един от най-популярните професори в Оксфорд и курсът му лекции „Въведение в средновековна Британия“ бе абсолютно задължителен за първокурсниците. Сред безбройните му чудатости беше изключителната му ексцентричност, изразяваща се в навика му да се облича като човек от епохата на крал Едуард и в нелепото му витиевато красноречие. Ораторското му изкуство не се ограничаваше само с лекциите. На Артър му се беше случвало да хваща мазоли на ушите от приказките му.

— Здравей, Артър! Така се радвам, че те засичам. Много се потискам, когато се налага да оставям съобщения на онези ужасни телефонни секретари.

— На твоите услуги.

— Чудесно, чудесно. Виж, Артър, знаеш, че имам егалитарни нагласи относно държането на чешитите в течение на разни интересни клюки, но въпреки това реших, че не е зле да ти съобща за едно откритие, направено неотдавна.

Такова нещо се случваше за първи път. Макар двамата с Холмс да бяха близки, Артър никога не беше получавал информация преди останалите членове на групата им — Граал чешитите, както ги беше кръстил Ендрю. До десетина души, в зависимост от вечерта, се събираха няколко пъти в годината в любимата кръчма на Холмс в Оксфорд, за да разменят смахнати теории за Светия Граал и да пият — най-вече второто. Някои се шегуваха, че сбирките им били съвременен

вариант на Кръглата маса, в който Холмс играе ролята на крал Артур в качеството си не на най-стария, а на най-мъдрия и като човека с несъмнено най-голям академичен авторитет. Всички в неговата област се съгласяваха, че е най-видният познавач на Артур във Великобритания.

Артур попадна в групата преди около осем години благодарение на един общ познат на име Тони Феро. Бяха се запознали в Бристол. По онова време Тони беше специализант по история и водеше курсове, които Артур беше записал, за да разнообрази учебната си програма. Веднага щом откри, че има голяма вероятност Артур да е потомък на Томас Малори, Тони се заинтересува от него и двамата бързо се сприятелиха. Сега Тони преподаваше средновековна история в Лондонския университетски колеж и неотдавна беше добавил към програмата си нов курс „Крал Артур — мит или реалност“, който Артур се надяваше някой ден да изслуша.

Холмс винаги беше много взискателен към хората, които приемаше във вътрешния си кръг. Не търпеше никакви последователи на ню ейдж, зяпачи в кристали и религиозни фанатици. Всеки чешит трябваше да сложи нещо конкретно на масата, така че повечето бяха сериозни учени в една или друга област, макар че ако не притежаваха задължителния, макар и не съвсем ясен „дух“, Холмс ги прокуждаше. Артур мина бариерата още по време на встъпителната бира. Отговорът му на първия въпрос на Холмс му беше осигурил мястото в групата.

„Защо се интересувам от търсенето на Граала ли? — бе повторил той, за да спечели време да си събере мислите. — Ами, защото си мисля, че нашият модерен свят е отклонил вниманието си от високите цели. Препускаме напред с представата, че можем да постигнем моментално удовлетворяване на много от нуждите си. Гладен ли си? Ей там е заведението за бързо хранене. Трябва ти информация за нещо? Отвори «Гугъл». Самотен ли си? Влез в някой сайт за запознанства. Тъжен ли си? Има си хапчета за това. Но едно духовно търсене не може да бъде удовлетворено моментално, нали? То изисква труд и всеотдайност. Може би в края на дните си ще постигнем известно духовно удовлетворение, може би не. За мен търсенето на Граала е vyplъщение на това духовно дирение. Това е древно начинание, но не виждам защо да не може да бъде също така модерно и уместно. А ако се окаже нещо повече от метафора? Ами ако Граалът

наистина съществува? Представете си само какво ще е да държиш подобна прелест в ръцете си.“

Сега Артър вдигна слушалката и изключи спикърфона.

— Целият съм слух, Ендрю. Какво си открил?

— Ами чувствам се така, сякаш ме е блъснала каруца с подкови. Никой няма правото да е такъв късметлия. Може пък да е от уменията. Знам ли?

— Да не би да е свързано с онова писмо, за което съобщи на групата преди два месеца? Писмото от Монсерат?

— О, не. Около писмото има някои подробности, които ще публикувам скоро, но не това е причината да ти се обадя. Става въпрос за втора находка, много по-важна, направо заетръсна, ако подобно нещо е възможно за документ. И е свързана с теб, момко.

— С мен ли?

— Да, с някой си Артър Мелъри, жител на Уокингам, Англия, спец по маркетинг денем и търсач на Граала нощем. Изникна от една странична работа, с която доста се гордее. Вероятността да се отплати беше много малка, поради което съм особено доволен, че се получи. При това по забележителен начин.

— Господи, Ендрю, би ли изплюл камъчето, ако обичаш?

След типичната за Холмс пауза Артър чу:

— Би ли искал да намериш Граала, синко? В смисъл, наистина да го намериш?

Артър откри, че се усмихва.

— Знаеш, че да.

— Добре. Защото, ако съм прав, името ти е изписано по целия Граал. Мисля, че той наистина може да бъде намерен, но ще ми трябва помощта ти.

— Всичко, каквото поискаш, Ендрю. Знаеш, че винаги съм на линия. Макар да съм зает, на линия съм.

— Да, и аз самият съм доста затрупан с работа. Освен че се потопих в благотворните неща, които се случиха, учебната ми програма е много натоварена, плюс това ми се налага да се занимавам с някакъв глупак, който влязъл с взлом и преобърнал наопак няколко кабинета, включително и моя. Не мисля, че е изчезнало нещо, но още не съм приключил с инвентаризацията. За щастие, държа важните неща у дома. Артър, какво ще кажеш да поговорим на четири очи как

да счупим славния орех? Можеш ли да прескочиш в четвъртък вечерта? Ан има рожден ден и те каним на вечеря. Резервирани сме маса в любимото й заведение. Тогава ще ти разкажа всичко.

— Разбира се. Ще дойда.

— И само още нещо, преди да те оставя да се посветиш на работата си да прилъгваш хората да купуват неща, от които може и да нямат нужда. Случайно да имаш едно ребро в повече?

На лицето на Артър се изписа пълна изненада.

— Всъщност наистина имам. Откъде си разбрал това, за бога?

Той беше дребен оплешивяващ човек в голяма тъмна стая, осветена почти театрално от халогенна лампа за четене. Жената на Джеръми Харп го повика през затворената врата на библиотеката и той сърдито й позволи да влезе. Тя много добре знаеше, че това е личната му територия, неговата светая светих, но май трябваше да й го напомни отново, нали?

— За бога, Лилиан! Къщата ли се е подпалила?

— Съжалявам, Джеръми, но се обаждат Стенли Енгил. Каза, че звъни от Тибет. — Тя го гледаше с опасение, сякаш очакваше да бъде скастриена. Беше истински скелет благодарение на протеиновата диета и цигарите, а лицето й бе прекалено гладко от козметичните процедури.

— Крайно време беше да се свърже с мен. Ще вдигна.

Беше чул звъна на телефона и бе предположил, че онзи идиот синът й се обаждат за още пари за дрога, както правеше най-редовно. Когато се ожени за Лилиан след развода й, момчето беше сравнително сладък дребосък. На трийсетгодишна възраст обаче в него не бе останало нищо сладко.

— Стенли. Крайно време беше. Какво правиш в Тибет, по дяволите?

Линията шумеше ужасно.

— Обаждам се по сателитния. Съжалявам за качеството на връзката. На трекинг съм. Току-що получих имейла ти в хижата. — Макар да беше утвърден професор по физика в Санта Барбара, носовият бруклински акцент на Енгил си оставаше силен. — Сигурен ли си, че линията е сигурна?

— Ако говориш по телефона, който ти дадох, значи е сигурна. Изпратих ти кодиран аудиофайл на телефонно обаждане на Ендрю Холмс до Артър Мелъри тази сутрин. Какво мислиш за него?

— Интересно е, разбира се. Много интересно. Напоследък подслушването на Мелъри започва да дава плодове. Какъв е следващият ни ход?

— Чул си какво каза Холмс за важните документи. Че ги държи у дома си. Това обяснява защо Григс не намери нищо в кабинета му. По-важното е, че явно е открил нещо повече от писмото от Монсерат. Май е попаднал на нещо конкретно. Ще пратя моя човек да проникне в къщата на Холмс следващия четвъртък, докато са на вечеря. Това е идеалната възможност. Те почти не излизат.

— Не мислиш ли, че е малко рисковано?

— Без риск няма награда. Но Григс ще се постарее да сведе риска до минимум.

— Е, какво искаш от мен?

— Работим чрез консенсус. Искам съгласието ти да действаме агресивно.

— Имаш го. Какво казват останалите?

— Всички са на мнение, че трябва да действаме.

— Добре. Аз казвам същото. Щастлив ли си?

— Много.

— А каква е онази история с реброто? — попита Енгил.

— Нямам представа. Нещо съвсем ново. Страшно ми се иска да науча повече. Трябва да ти кажа, за първи път през живота си съм изпълнен с надежда за Граала. Наистина изпълнен. Чувствам го с костите си.

— С костите, а? Силно твърдение от страна на един учен от световна класа.

Харп изсумтя.

— Граалът е изгубен от две хиляди години, Стенли. Готов съм да използвам главата си, сърцето и дори кокалите си, за да го намеря.

3.

Когато входният звънец зазвъня, Ендрю Холмс грабна затворената папка и забърза надолу по стълбите. Метна я на канапето, но не прецени добре силата на замаха, така че папката падна зад облегалката. Холмс изруга, но я остави и отиде да отвори. Щеше да я вземе след вечерята или по-скоро щеше да накара Артър да го направи, той беше по-млад и пъргав. Още не беше решил дали да му разкаже за новите писма, преди да му ги покаже, или просто да го остави да ги прочете неподготвен. Така или иначе, резултатът щеше да е главозамайващ.

Артър стоеше на прага с усмивка до ушите и с опакован подарък за Ан.

— А, точно навреме — рече Холмс. — Не мога да ти опиша с какво нетърпение очаквах този момент. Сипи си нещо за пиене, докато си взема ключовете и успея да убедя Ан да излезе от къщата.

Не след дълго Холмс се пенеше и неуспешно се опитваше да намери ключовете за колата. Смънка, че със сигурност били в къщата, защото само преди два часа се върнал от колежа.

— Още съм твърде млад за такава склероза! — изрева той достатъчно силно, за да накара Артър да трепне.

— Ключовете ли търсиш? — обади се жена му от горния етаж.

— И още как.

— При чайника са. Там ги остави.

Ан се появи, облечена в хубава зелена рокля, идеална за пролетната вечер. Тя влезе в кухнята, докато Холмс прибираше ключовете в джоба си. Махна весело на Артър, който веднага забеляза, че тя не изглежда добре. Походката ѝ беше несигурна и разчиташе на бастуна повече, отколкото всеки друг път. И като че ли беше отслабнала още от последната им среща.

— Не знам защо съм ги сложил там — разсеяно подхвърли Холмс.

— Ако ги оставяш в антрето всеки път, когато се прибиращ, помисли само колко свободно време щеше да ти се отвори за други неща. Сигурно би се получил цял допълнителен ден в живота ти.

— Много смешно.

— Съжалявам, че те правя свидетел на домашните разпавии — извини се Ан на Артър.

— Няма нищо — отвърна Артър и й подаде подаръка. — Радвам се, че съм тук за рождения ти ден.

— Не беше нужно — рече тя, докато оставяше пакета на масата в кухнята. — Бих те прегърнала, но се боя, че съм пипнала някакъв бацил.

— Бацил ли? — обади се Холмс. — От един микробиолог не се ли очаква да бъде малко по-конкретен?

— Добре — въздъхна тя. — Ентеровирус.

Холмс изсумтя.

— Сигурна ли си, че не е Елоиз?

Ан беше в отпуската по болест от изследователската лаборатория на университета — заради засилването на множествената ѝ склероза, която ѝ причиняваше слабост в единия крак и замайване. Ан беше от оптимистите, които не можеха да съберат сили да нарекат болестта си множествена склероза. Затова ѝ бе дала по-весело име.

— Не, не е Елоиз — отвърна.

Холмс кимна и огледа подаръка.

— Прилича ми на книга.

— И е точно книга — потвърди Артър. Беше фотоалбум на английски градини — тема, от която Ан много се интересува.

— После — рече тя. — След вечеря. Обичам да тръпна в очакване.

Холмс подрънка с ключовете в знак, че е време да тръгват.

— Ти също ще трябва да почакаш, Артър. Ще ти покажа откритието си, след като се върнем от вечеря. Трепетно очакване, нали така? — Холмс отново насочи вниманието си към Ан и я погледна загрижено през тесните си очила. — Цветът на лицето ти е поразително сходен с този на роклята. Сигурна ли си, че искаш да излезем?

— Днес е рожденият ми ден. Нямам намерение да изпускам възможността. Много е трудно човек да те изкара на вечеря.

Когато излязоха, вече се смрачаваше и нощта падаше бързо. Пет минути след като заминаха, от една кола, паркирана по-надолу по улицата, слезе мъж. Григс отиде до къщата и отвори портата на задната градина с небрежността на човек, който се прибира след работа у дома. Беше висок и широкоплещест, с късо подстригана коса. Коженото му яке прилепваше плътно по плоския корем. Имаше грубо лице на кавгаджия, но беше достатъчно красив, за да привлече онзи вид жени, по които си падаше.

Къщата нямаше алармена система. Знаеше го от предварителното разузнаване. Задната градина беше добре скрита от съседите. Григс взе камък от земята и леко започна да почуква с него прозорчето на вратата, докато стъклото не се счупи с мелодичен звън. После бръкна през отвора и отключи.

Шарещият лъч на фенер щеше да бъде по-подозрителен за някой случаен минувач, отколкото запалените лампи, така че включваше и изключваше осветлението, когато му се налагаше. Помещенията на долния етаж не представляваха интерес — дневна, трапезария, кухня и кътче за телевизора. Нужни му бяха няколко минути, за да ги преобърне наопаки. Направи го решително, като събори няколко лампи, изсипа съдържанието на чекмеджетата и тихо счупи няколко порцеланови съда. После се качи горе и веднага откри онова, което търсеше.

Артур седеше на задната седалка на колата на Холмс и се чувстваше като зрител, наблюдаващ играта на двама актьори в пиеса. Холмс и жена му сякаш участваха в някаква полукомична домашна сцена между двама мнителни старци.

— Трябва ли да вземаш толкова остро завоите? — попита тя. — Хич не се отразява добре на стомаха ми, да знаеш.

— Трябвало е да изправят пътя.

— Разбира се, че е трябвало. Как го каза само!

Джипиесът на таблото им показва, че трябва да завият.

Ан посочи устройството.

— Живеем тук от двайсет години и сме ходили на ресторант само няколко десетки пъти. Наистина ли ти е нужна тази дрънкулка?

— Не си се омъжила за мен заради способностите ми да се ориентирам — изсумтя Холмс. — Но определено ми липсват онези отдавна отминали дни, когато седеше до мен с картата и ми надуваше главата с обясненията си.

— Смея да твърдя, че съм по-добър навигатор от този Том.

— Май името му беше Том-Том.

Ан внезапно се хвана за корема и тихо изстена.

— Май няма да стане, а? — рече Холмс. — Съжалявам, но явно ще трябва да накарам Том-Том да ни покаже обратния път.

Холмс имаше просторен кабинет, получен след разрушаването на преградната стена между две спални. Тъй като гледаше към предната страна на къщата и бе доста над оградата, Григс спусна завесите, преди да запали лампата. Погледна часовника си. Покрай дългите цели метри библиотечни рафтове и шкафове, както и купищата книги и статии, пръснати навсякъде, работата преспокойно можеше да се окаже и търсене на игла в купа сено.

Най-напред отиде при бюрото и изключи лаптопа от зарядното. След бързо претърсване попадна на една от целите си — папка, върху която с калиграфския почерк на Холмс беше написано МАНАСТИР МОНСЕРАТ — ТРИМАТА АМИГО. В папката имаше писани на ръка бележки, отпечатан ръкопис с надпис „Чернова“ и няколко снимки. Григс сви устни в усмивка.

— Една мишена долу, остава още една.

Късметът така и не му се усмихваше. Изсипа съдържанието на чекмеджетата на бюрото на пода, както би направил някой взломаджия. За по-голям ефект прибра в джоба си и един плик, пълен с евро и други чужди валути от пътуванията на Холмс в чужбина. Не беше сигурен дали втората му цел е в папка, бележник или просто на хвърчащи листа, но каквато и да бе формата ѝ, тя не се намираше на бюрото или в чекмеджетата. Започна с шкафове за папки с надеждата, че Холмс и компания ще се поглезят с дълга и разточителна вечеря.

Внезапно чу да се затваря врата на автомобил и преди да успее да надникне между завесите, някой пхна ключ в ключалката на входната врата. Не изпадна в паника. Не беше в характера му. Само изруга под нос, че планът е отишъл по дяволите. Разбира се, имаше и резервен. При Григс винаги имаше резервен план. Той мислено му даде ход, докато вратата се отваряше.

Артър влезе последен. Чу възклицанието на Ан:

— Боже мой! Обрали са ни!

Тримата зяпнаха безпорядъка в дневната.

— Да се махаме — предложи Артър. — Може да са все още вътре. Ще се обадя на полицията от колата.

Но преди да успеят да излязат, Григс се появи горе на стълбите и с плавно движение извади пистолет от колана си — „Берса“ 40-и калибър, смъртоносно малко аржентинско бижу, което беше предпочитаното му оръжие. Спусна се бавно, насочил го към Ан за максимален психологически ефект.

— И тримата. Влизайте в дневната. Веднага.

Артър остана с впечатлението, че мъжът не е обирджия. Беше твърде хладнокръвен, прекалено самоуверен. Обирджиите не се перчеха по такъв начин. Те се страхуваха. Тъй като беше скрит зад Ан и Ендрю, той си помисли, че би могъл да се измъкне навън, но това сигурно щеше да принуди непознатия да стреля. Затова се подчини и влезе в дневната, следван от неканения гост.

Холмс дишаше тежко. Заплахата от насилие явно го беше хвърлила в пълен смут.

— Жена ми не е добре. Трябва да седне.

— Тогава сядайте — каза Григс.

— Вземете каквото искате — рече Ан. — После си вървете, моля ви.

Григс не й обърна внимание, а насочи оръжието към Артър.

— Вие сте Артър Мелъри.

От думите му коленете на Артър се подкосиха.

— Откъде знаете името ми?

— Знам много неща за вас. — Григс небрежно посочи Холмс с пистолета, сякаш беше някаква показалка. — За вас също.

— Кой сте вие? — попита Артър.

— Това не е важно.

Холмс забеляза, че в свободната си ръка мъжът държи компютъра му и папката АМИГО.

— Какво смятате да правите с тези неща? — попита.

Григс не обърна внимание на въпроса му.

— Трябва ми още едно нещо — каза той. — Ако ми го дадете, ще си тръгна тихо. В противен случай нещата няма да се развият добре.

— Какво? Какво нещо? — остро попита Холмс.

— Искam всичко, което притежавате във връзка с Малори и Граала. Документи, бележки — всички материали, на които сте попаднали в последно време.

Холмс го изгледа изумено, но не каза нищо.

Артър чу мъжа идеално, но искаше да го чуе отново.

— Какво казахте?

— Подслушахме телефонния ви разговор. Не си правете труда да отричате.

— Ние? — попита Холмс. — Кои сте вие, по дяволите?

— Заинтересованите групи.

Идеята беше абсолютно нелепа. От Граала се интересуваха учени. Читатели. Лаици. А не хора с пистолети, които подслушват телефони и проникват в чужди домове.

— Кои са тези групи? — попита Артър. — И защо се интересуват от Граала? И от мен?

— Не ми губете времето. Къде са новите материали?

— Не са тук — каза Холмс.

— Лъжете. — Григс посочи с пистолета си Артър. — Вече ви ги е показал, нали?

Артър го изгледа гневно и отказа да отговори.

— Не му давай нищо, Ендрю! — обади се Ан. — Видяхме лицето му. Ако му дадеш материалите, ще ни направи нещо.

Холмс я погледна отчаяно.

— Предполагам, че така и така сме прецакани.

Григс поклати заплашително глава.

— Нямам намерение да ви давам още време. Бъдете добро момче и ми дайте материалите.

— Моля ви, вървете си — уморено въздъхна Холмс. — Няма да се обаждаме на властите. Не е чак толкова важно. Просто става въпрос

за стара реликва, която ще намери мястото си в музея, ако изобщо бъде намерена. Не си заслужава да ни наранявате заради нея.

— Грешите. Тя е важна — изтъкна Григс. Той остави компютъра и папката на една масичка и взе малка възглавница от канапето. — Последна възможност. Ще ми кажете ли?

Холмс реши да прояви твърдост.

— Не! Вървете си!

Григс притисна възглавницата към дулото на пистолета и в следващия миг се чу приглушен изстрел. За момент никой не помръдна. После Артър видя ужасно озадачения поглед на Ан, когато корсажът на роклята ѝ от зелен започна да става червен.

Холмс се хвърли към нея и в същия миг Артър реагира по-скоро инстинктивно, отколкото по замисъл. Навремето беше добър ръгбист и се метна приведен към по-едрия мъж с намерението да притисне ръцете му към кръста, преди да е успял да стреля отново, след което да го подкоси и да го събори на пода.

Не се получи.

Преди да успее да го достигне, Артър чу гърмеж, видя как от дулото изригна огън и усети изгаряща болка в хълбока. Той обаче продължи напред и блъсна мъжа в стената, събаряйки някаква картина. Пренебрегна болката и се опита да свали натрапника на пода, но онзи сякаш беше залепен за стената и никакви усилия от страна на Артър не можеха да го помръднат.

Артър знаеше, че има само секунди, преди мъжът да опре пистолета в него и да дръпне спусъка, затова внезапно се дръпна в отчаян опит да забие палци в очите му.

Когато Григс стовари дръжката на пистолета върху темето му, Артър усети резкия удар с цялото си тяло и внезапно остана като парализиран. Ръцете му увиснаха и зрението му престана да действа, заменено от нещо проблясващо и ярко, сякаш се бе взирал в слънцето с широко отворени очи.

Ударът не му причини никаква болка. Просто нямаше време да я регистрира, тъй като ослепителното слънце внезапно залезе и Артър потъна в пълен мрак.

4.

Нещо не беше наред. Никак не беше наред.

Светлината бе равна, изкуствена, приглушена, звуците бяха механични — само свистене и бибиждане.

Главата и левият хълбок го боляха. Гърлото му беше стегнато и болезнено. Артър примигна и таванът се фокусира. Бели звуконепроницаеми плочки. Помръдна пръсти и усети допира на груб лен.

Лежеше в легло, по гръб.

Опита се да се надигне и откри, че ръцете му са завързани за перилата. Няколко секунди по-късно полезрението му се изпълни от някаква жена — млада медицинска сестра с дружелюбно изражение.

— Господин Мелъри. Радвам се, че се събудихте. Сега ще повикам доктора.

„Доктор? Защо? Къде съм? Какво се е случило?“

Сестрата се върна, освободи ръцете му и вдигна горната част на леглото. Предложи му сок със сламка. Устата на Артър беше ужасно пресъхнала и той засмука жадно. Гърдите му бяха стегнати и изведнъж получи пристъп на кашлица.

— Не бързайте.

— Къде съм?

— В болница „Джон Радклиф“. В интензивното отделение на неврохирургията.

— Откога съм тук?

— От три дни.

— Какво е станало с мен?

— Ще оставя хирургът д-р Сингх да отговори на този въпрос. Всеки момент ще дойде.

Докторът се оказа дребен мъж в синьо хирургично облекло и със сериозна физиономия. Явно бързаше. Преди да успее да отвори уста, Артър забеляза малко фенерче в ръката на доктора и ярката светлина

прониза очите му. След бърз преглед, целящ да провери силата на крайниците и сетивата му, неврохирургът беше готов да говори.

— Имахте фрактура на черепа и малък субдурален хематом, който отстраних. Ще оставим превръзките до утре или вдругиден. Освен това имате фрактура на едно ребро.

— Хълбокът ме боли ужасно.

— Знаехте ли, че имате допълнителен чифт ребра?

— Да.

— Е, лявото е спасило живота ви. Куршумът се е отклонил от него. В противен случай щеше да улучи далака ви и щяхте да умрете от кръвозагуба.

— Куршум ли?

— Не помните ли какво се е случило?

— Не.

— Посттравматичната амнезия е обичайна в тези случаи. Спомените ви за случилото се може да се върнат, но може и да не се върнат. Няма начин да се познае кое от двете.

— Кажете ми какво се е случило.

— Предпочитам да оставя това на полицията. Ужасно напират да ви разпитат. Ще ги задържа колкото се може повече. Освен това сте се надишали с дим, поради което се наложи да ви включим на дихателен апарат и да ви упоим до днес сутринта. Но в момента сте доста по-добре. По-късно през деня ще ви извадим от интензивното.

През следващите няколко часа Артър вътрешно кипеше и се мъчеше да възстанови случилото се с него. Помнеше как пътува към Ендрю Холмс, как пристига, как дава на Ан подаръка, как тръгват към ресторанта и как се наложи да се върнат обратно. От този момент нататък следваше черна завеса, която упорито отказваше да се вдигне и да разкрие следващите събития.

Сестрата го подготви за преместването и му съобщи, че негови приятели са се опитвали да го посетят през последните няколко вечери, но били отпратени. Не можеше да си спомни имената им.

— Ендрю Холмс сред тях ли беше?

Сестрата сведе поглед.

— Не, не той. Някакви други мъже. Единият беше с брада.

— Тони Феро?

— Да, май така се казваше. Дойде с една жена. Висока, поразително красива.

— Санди Марина?

— Да, точно така. Казаха, че ще дойдат отново довечера.

В момента, в който вкараха леглото му в асансьора, Артър получи спонтанен проблясък. Сестрата като че ли забеляза изненадата на лицето му и го попита дали се чувства добре. Той кимна. Но видяното в проблясъка остана в ума му.

Ан отваря вратата на къщата. Влизат вътре. Дневната е в безпорядък. Станали са жертви на грабеж.

Но какво се случи след това?

Черната завеса се спусна отново.

Същия следобед го настаниха в стая с някакъв възрастен пациент, който сякаш не правеше нищо друго, освен да спи и да пълни торбичката за урина. Телевизорът не работеше. Нямаше никакви книги или списания. Артър попита една сестра дали мобилният му телефон или портфейлът му са някъде тук, но тя отговори, че е пристигнал в спешното отделение без никакви лични вещи. Артър помоли за телефон и зачака да го включат. Опитва се да повдигне отново черната завеса, но безуспешно.

Пристигна респираторен терапевт да му помогне да освободи събралата се в дробовете му слуз. Докато дишаше енергично в тръбата, мъчейки се да вдигне топчетата в нея до върха, Артър внезапно получи нова серия проблясъци.

Едър мъж в горния край на стълбите.

Пистолет.

Въпроси за Граала.

Развълнуван, Артър махна на терапевта да си върви и трескаво се опита да си спомни останалото. Какво се бе случило с Холмс и Ан? Как се е стигнало до раняването му?

И по време на вечеря, докато гълташе някакво желе, останалите спомени го връхлетяха. Сякаш се беше отприщил някакъв бент и смущаващи образи го заляха.

Изстрел. Ан кърви. Втурва се напред към нападателя. Втори изстрел. Болка в хълбока, безумна и първобитна борба за оцеляване, ужасна болка в главата.

И това беше всичко. Може би щеше да си спомни още нещо, но се съмняваше. Имаше чувството, че това е всичко. Все още не знаеше дали Ан е оцеляла след онази рана. Не знаеше какво е станало с Холмс, но начинът, по който сестрата от интензивното отбягна погледа му при споменаването на името, бе силно смущаващ.

Отговорите не закъсняха.

Тони Феро и Санди Марина дойдоха във времето за свиждане. И двамата бяха образец на загриженост и тъга. Артър не ги беше виждал от последната сбирка на Граал чешитите в „Беър Ин“ в Оксфорд. Санди беше професор по религиознание в Кеймбридж — бляскава, жизнена червенокоска към четиридесетте, с остър язвителен ум и подходящ за него смях. Тони беше същински мечок с голяма гъста брада и шкембе, стърчащо над неизменната плетена жилетка. Макар още да нямаше петдесет, преждевременно прошарената коса го правеше да изглежда по-стар. Двамата със Санди пристъпиха неловко, сякаш не знаеха как да се държат и какво да кажат.

Артър ги помоли да сложат паравана между него и другия пациент и да си придърпат столове. По израженията им и по сълзите на Санди беше ясно, че Холмс е мъртъв. Той протегна ръка и Санди я взе в своята.

— Казаха ни, че може да не си спомняш нищо — рече тя.

— Не си спомнях, но вече си спомням. Всичко се върна. Но никой не ми казва какво е станало с Ан и Ендрю. Моля ви.

Приятелите му се спогледаха с мъка, след което Тони кимна и се помъчи да прочисти стегнатото си гърло.

— Извършителят е подпалил къщата. Мислят, че е използвал бензин от гаража на Ендрю. Един съсед видял пламъците и успял да отвори входната врата. Намерил те в коридора и успял да те измъкне навън. Не могъл да стигне до тях. Пожарникарите открили телата им, след като угасили пламъците. Във вестниците пише, че и двамата били простреляни и вероятно са били мъртви преди избухването на пожара. Няма ги, Артър. Отидоха си.

Тримата тихо плакаха в продължение на няколко минути, докато Артър не започна да кашля болезнено и Санди настоя да излязат, докато не се успокои. Минута по-късно той ги извика обратно и попита дали извършителят е бил заловен.

— Не — отвърна Санди. — Казаха ни, че полицията няма ла заподозрени. Търсят един или повече взломаджии.

— Взломаджии? — възкликна Артър. — Нямаше никакви взломаджии.

— Какви тогава? — попита Тони.

— Беше само един човек. И определено не беше взломаджия. Търсеше Граала.

— Какво искаш да кажеш? — загрижено го погледна Санди.

— Влязъл е в къщата, след като излязохме да вечеряме навън. Върнахме се по-рано, защото на Ан й стана зле. Изненадахме го и той извади пистолет. Беше взел лаптопа на Холмс и една от папките му от кабинета. Искаше документите, които Холмс открил неотдавна.

— Какви документи? — изненада се Тони.

— Холмс ми звънна преди няколко дни и сподели, че е направил ново откритие. Нецо наистина важно. Спомена, че било свързано с мен, колкото и невероятно да звучи. Каза, че според него Граалът наистина може да бъде открит и че се нуждае от помощта ми.

— Но откъде е научил това онзи човек? — изуми се Санди.

— Той каза, че някакви заинтересовани групи — точно така се изрази — са подслушали разговора ни.

— Че кой би се интересувал от Граала по такъв начин, по дяволите? — изруга Тони. — Това е някакъв си проклет исторически артефакт, който може дори да не съществува! За нас беше като хоби, чудесно занимание за ума, може би велико метафорично дирене.

— Ако съществува и бъде намерен, би могъл да има значителна парична стойност — обади се Санди.

Тони кимна.

— Но въпреки това — да убиеш заради него, без изобщо да е намиран? Вижда ми се абсолютно безсмислено.

— Просто ви предавам какво каза мъжът.

— Холмс показва ли ти какво е намерил? — попита Санди.

Артър поклати глава.

— Смяташе да го направи след вечеря. Така и не се стигна дотам.

— Всичко е изгоряло — поклати глава Санди. — Абсолютно всичко. Чудесната му библиотека, всичките му книжа. Може би никога няма да разберем какво е открил. Малка трагедия върху далеч по-голяма.

На отворената врата се почука и в стаята влязоха двама мъже в костюми.

— Извинете за прекъсването — каза единият. — Аз съм инспектор Хобс от полицейското управление на Темс Вали, а това е сержант Мелтън. Бихме искали да поговорим с господин Мелъри, ако може.

Санди се наведе да целуне Артър, а Тони го потупа по рамото.

— Да се оправяш — заръча му той. — Ще се видим при първа възможност в „Беър“, за да си продължим приказката.

След като двамата си тръгнаха, Хобс и Мелтън застанаха до леглото на Артър.

Хобс беше по-възрастният и се държеше като погребален агент.

— Знаем, че сте преживели сериозно изпитание, господин Мелъри, и ни казаха, че до тази сутрин сте били на командно дишане. Предвид травмата на главата не очакваме да имате ясни спомени за случилото се, но искаме да видим дали си спомняте нещо. Каквото и да било.

— Това е само начало на диалог, господин Мелъри — добави помладият и енергичен Мелтън. — С времето пострадалите обикновено започват да си възвръщат паметта и бихме искали да ни съобщавате всичко, защото...

Артър го прекъсна наскоро изречението.

— Спомням си всичко.

— Така ли? — изненада се Хобс.

— Не знам защо. Може би защото е необичайно, но ми трябваша само няколко часа, за да си припомня.

Мелтън извади бележник и химикалка.

— Това е чудесно, господин Мелъри. Защо не започнете от самото начало и не ни разкажете всичко, което си спомняте са събитията от въпросната вечер.

Артър методично разказа историята си, прекъсван само от спорадичните пристъпи на кашлица, които го караха да притиска хълбока си, за да намалява болката. Докато говореше, той следеше изразенията на детективите и затова изобщо не се изненада, че когато приключи, последва порой от въпроси, в които се долавяше голяма доза скептицизъм.

— Значи онзи тип в къщата е бил бял и твърдите, че не е никакъв взломаджия? — попита Хобс.

— В никакъв случай.

— Въпреки факта, че портфейлът, мобилният ви телефон и часовникът ви липсват? Въпреки факта, че когато сте влезли в къщата, тя е била преобърната наопаки? И въпреки факта, че не открихме чантата на госпожа Холмс, нито портфейла и часовника на професор Холмс?

— Да, въпреки всичко това.

— Споменахте за някакъв Граал — обади се Мелтън. — Да не става дума за онова нещо от „Монти Пайтън и Светият Граал“?

— Майтапите ли се с мен? — изсумтя Артър и настроението му се смрачи още повече.

— Не, в никакъв случай — заяви неубедително Мелтън. — Просто не съм много добре запознат с Граала и разните подобни неща.

— Граалът е обект на жив интерес от две хиляди години. За него има купища книги, изписани от учени, драматурзи и писатели. Аз самият го изучавам от доста време като любител и точно покрай тези си занимания се запознах с Ендрю Холмс.

— Знаете ли дали изобщо става дума за реално съществуващо нещо? — попита Мелтън.

— Разбира се, че не.

— Ясно — подсмихна се младият мъж.

— Казвате, че онзи човек твърдял, че е подслушал ваш телефонен разговор с професор Холмс — намеси се Хобс.

— Каза, че това било дело на заинтересовани групи.

— И кои биха могли да бъдат тези заинтересовани групи?

— Нямам представа. Не уточни.

— Хора, готови да извършат сериозни престъпления, в това число и убийство, само и само да се доберат до предмет, който може дори да не съществува? Това смислено ли ви се струва, господин Мелъри?

Артър поклати глава.

— Не. Но той каза точно това. И, което е по-важно, направи точно това.

— Травмите в главата са странно нещо, господин Мелъри — сериозно рече Хобс. — Според богатия ми опит спомените на хората

често се променят драматично от подобни наранявания. А при вас нещата са още по-сериозни, защото сте били прострелян и сте се нагълтали с дим. Предполагам, че в момента сте на обезболяващи, нали?

Артър кимна. Никак не му харесваше в каква посока тръгва разговорът.

— Говорил съм със специалисти по темата — продължи Хобс. — Умът често прави номера. Отишли сте да се видите с професор Холмс във връзка с Граала. Това е било в ума ви. Напълно разбираемо е да виждате нещата през тази призма, нали?

— Спомням си какво се случи — разпалено възрази Артър и отново получи пристъп на кашлица.

— Е, ще ви пратим сестра — каза Хобс. — И утре сутринта ще дойде наш художник, който да направи скица на извършителя. Ще ви оставя визитката си на шкафчето, ако решите да промените показанията си. Ще се върнем след ден-два, за да видим дали спомените ви от онази вечер не са се променили. Нали, господин Мелъри?

Джеръми Харп въведе Григс в библиотеката и затвори вратата, за да попречи на жена си да влезе неканена.

Григс изглеждаше безстрастен както винаги, лицето му бе напълно непроницаемо. Харп никога не го беше виждал гневен, нито пък радостен, тъжен или обезсърчен. Той бе ефективен като машина, макар Харп да очакваше, че след феноменалната издънка в Оксфордшър на лицето му все ще се изпише някаква емоция.

Григс му предаде лаптопа на Ендрю Холмс и папката за Монсерат.

— Абсолютно ли си сигурен, че не са те проследили дотук?

— Сигурен съм.

— Къде беше през последните три дни?

— Скатавах се.

Григс беше постъпил на работа при Харп чрез лична връзка. Близък познат от Швейцария се беше оттеглил в Коста Рика преди няколко години и бе освободил Григс при съкращаването на персонала си. Харп хареса профила му и го взе при себе си. Григс беше бивш

служител от отдел „Специализирани услуги за защита“ на лондонската полиция и боравеше отлично с най-различни оръжия. Освен това имаше две черти, които Харп ценеше особено високо — беше интелигентен и знаеше как да изпълнява заповеди. Харп го постави начело на личната си охрана и го използваше от време на време за странична работа. Плащаше му добре — даже много добре. Доколкото знаеше, Григс имаше апартамент в Лондон, но въпреки това Харп му бе отстъпил къщата за гости в имението си и той често я използваше.

Но колкото и да беше започнал да разчита на него, Харп внимаваше да не прекалява. В края на краищата, Григс беше наемник. За тази работа просто му бе казал, че Граалът е безценен артефакт, едно от големите неоткрити съкровища на света, и че е от огромно значение за Харп като колекционер. Това би трябвало да е достатъчно.

Харп му посочи креслото срещу неговото. Григс седна и сложи едрите си ръце в скута.

Харп го изгледа хладно.

— Как можа да се случи това?

Григс нехайно сви рамене.

— Върнаха се рано. Прекалено рано. По принцип имаше вероятност да ме засекат. Разбира се, бях подготвен за всички възможни сценарии.

— Включително и за убийство.

— Да. Приех, че разбирате какви са рисковете, когато ме пращате да прониквам в чужд дом.

Харп изсумтя.

— А какво стана с Мелъри?

— Прострелях го и го фраснах по главата. Стори ми се, че не диша. Накрая подпалих къщата.

— Но той въпреки всичко е оцелял.

— Уви, да. Аз съм виновен. Трябваше да изразходвам още един патрон.

— И не успя да откриеш другите документи?

Григс посочи папката.

— Само тези. Може би онова, което търсите, е в компютъра.

— Ще видим. Дай ми няколко минути.

Харп прелисти страниците, като се мръщеше и си мърмореше под нос. После включи лаптопа и известно време прекара в

преглеждане на папки и документи.

— Писмата от Монсерат са изключително интересни, но онова, което търся, го няма в компютъра — каза накрая той.

— В такъв случай сигурно е изгоряло.

— Налагаше ли се да подпалваш къщата?

— Взломаджиите биха постъпили така, ако убият някого или се паникьосат.

— Добре, а сега ме чуй. Искам да продължиш да се скатаваш, както се изрази.

— Трябва да свърша едно нещо — каза Григс.

— Какво нещо?

— Да си довърша работата.

Харп го погледна разтревожено.

— Мелъри ли имаш предвид?

— Може да ме идентифицира.

Харп рязко стана.

— В този момент единственият шанс Граалът да бъде открит, докато съм жив, е свързан с Артър Мелъри. Възможно е Ендрю Холмс да му е разказал по-рано за откритието си. А дори да не го е направил, ако съм прав за Мелъри, той ще се опита да разбере какво е научил Холмс, а аз ще бъда плътно зад него. Слава богу, че не си го убил.

Григс стана и се извиси над дребния мъж.

— Може да ме идентифицира. Не вас, а мен.

Харп отиде до бюрото си, отключи едно чекмедже и напъха няколко хиляди лири в голям плик.

Григс го взе и го прецени на тежест в едрата си длан.

— Всичко това е добре, доктор Харп, но няма да успокои тревогите ми.

— А какво ще... успокои тревогите ти?

— Полицията от Темс Вали ще се нахвърли на случая като куче на кокал. Няма много тежки престъпления на своя територия. Имат двама основни следователи, инспектор и сержант. Направих някои справки. Досега не са се огъвали, но е възможно да бъдат огънати. Тревогите ми ще се успокоят, ако краката им затънат в калта.

— И каква е цената?

— Предполагам, че около петдесет.

— Петдесет хиляди лири са много пари.

— Петдесет за инспектора и още толкова за сержанта. А и аз не искам да се чувствам по-малоценен от тях.

Харп повдигна театрално вежда.

— И без това ти плащам доста добре.

— Не си спомням убийството да фигурира в длъжностната ми характеристика.

Харп обмисли възможностите си.

— Ще получиш парите утре сутринта.

— Ще им ги предам чрез посредник. Няма да се споменат никакви имена. Смятам да помогна на полицията и по друг начин. Взех някои сребърни вещи от къщата, сред които и надписана чаша, подарък на Холмс от негови колеги. Ще ги тикна в ръцете на някой наркоман, който несъмнено ще се опита да ги заложил. Появата им ще подкрепи версията за грабеж. Ако Мелъри продължи да говори за Граала, полицията ще намери историята му за смахната.

— Е, тогава оставям нещата в твои ръце.

— Но въпреки това се налага да се погрижа за Мелъри.

Харп погледна високия мъж в очите.

— Не се безпокой. Ще имаш тази възможност. Но когато аз кажа, не по-рано. Ясно ли е?

Григс не отговори веднага и това не се хареса особено на Харп.

— Попитах, ясно ли е?

— Ясно.

Григс стана от креслото.

— Мога ли да попитам нещо?

— Давай.

— Защо Граалът е толкова важен за вас? Холмс каза, че дори да бъде намерен, просто ще се озове в някой музей.

Въпросът подеждва на Харп като шамар. Григс никога досега не го беше предизвиквал за каквото и да било и определено не бе демонстрирал подобна фамилиарност. Да не би убийствата да бяха разклатили баланса помежду им?

Замисли се как да отговори и накрая просто рече:

— Не е нужно да знаеш, за да си свършиш работата. Ще ти кажа обаче едно — ако бъде намерен, Граалът никога няма да отиде в музей.

5.

Артър се събуди от приятното чуруликане на птици навън и сънено слезе долу да включи машината за кафе. Докато ароматната напитка капеше в чашата, той излезе от задната врата да види как я кара природата. Леко ръмеше, а градината бе потънала в зеленина.

Докато счупеният череп, пукнатото ребро и раздразнените му дробове се оправяха, той постепенно възстановяваше предишната си активност. Винаги се бе поддържал в добра форма — тичаше, караше колело, обикаляше провинцията с металотърсача си — и периодът на бездействие не го беше оставил немощен. С благословията на доктора вече излизаше да потича малко, като пазеше наранения си гръден кош.

Къщата му беше уютна постройка на доста оживена улица в Уокингам. Шумът обаче никога не го беше дразнил, тъй като го чуваше само през почивните дни, когато си позволяваше да спи повече, но след едномесечния престой у дома започваше да си мечтае за някое потихо местенце.

Къщата му пасваше идеално — нито прекалено голяма, нито прекалено малка. Използваше най-малката спалня като кабинет и беше обзавел долния етаж със стари мебели. Родителите му бяха починали, преди да навършат седемдесет — баща му Артър старши от сърце, а майка му от рак. Тъй като нямаше братя и сестри, с които да дели спомени, на Артър му харесваше да вижда в дневната и трапезарията някои от познатите вещи, с които беше израснал. Напълни библиотечните шкафове с томовете, събрани от баща му — история, геология, археология и пътеписи, както и хубава колекция за крал Артур, която самият той допълваше от време на време с нови придобивки.

Случваше му се да покани в къщата някоя приятелка, но само за определено време. Никога не беше се обвързвал сериозно, нито си падаше по постоянно съжителство. Както посочваха приятелите му, беше хронично хладен във връзките си. Последната му приятелка бе доста по-откровена в деня на скъсването им.

— Ти си един проклет нарцисист, Артър. Знаеш ли го? — беше му казала.

— Нима да съм привързан към работата и хобитата си е нарцисизъм? — бе отвърнал той.

— Да! Щом винаги са по-важни от моите желания!

— Съжалявам, че не ми допадна идеята за обиколка на Карибите. Боя се, че не е моето място.

— Единственото от значение е твоето място. Съжалявам, но ровенето из някакво кално поле в търсене на съкровище и компанията на всички онези твои досадни приятели — тези неща не са за мен.

Артър я беше изгледал хладно и бе отговорил по начин, за който после щеше да съжалява.

— Може би нещата щяха да са различни, ако бях влюбен в теб.

Естествено, след подобно изказване прощалните й думи бяха заслужено неприятни.

Още беше в градината, когато чу звънеца на входната врата. Изтри обувките си на изтривалката и прекоси къщата, като взе бухалката за крикет и надникна през новата шпионка, преди да отвори. Беше инспектор Хобс, кисел както винаги.

— Можете ли да ми отделите минута, господин Мелъри.

— Влизайте. Кафе? Тъкмо съм го сложил.

— Благодаря, не.

Влязоха в дневната. Хобс се огледа, без да сваля шлифера си.

— Хубаво местенце си имате — отбеляза той.

— Благодаря.

Полицаят забеляза розовата газена лампа на бюфета и я взе.

— Много е хубава. Антика?

— Не, нова е. Върши работа, ако случайно спре токът. С какво мога да ви помогна?

Хобс върна лампата на мястото ѝ.

— Разследваме серия грабежи с взлом във и около Оксфорд и исках да ви покажа някои снимки на потенциални заподозрени. Може би ще разпознаете сред тях и вашия нападател.

Артър остави чашата си и поклати глава.

— Не знам колко пъти трябва да ви го казвам. Случилото се не беше грабеж.

— Пазим официалните ви показания. Налага се обаче да работим с факти. Като следователи сме убедени, че домът на професор Холмс е бил обект на грабеж с взлом. Станали са и други обири в университета. Възможно е извършителят да е виновен и за обира в университетския кабинет на професор Холмс, като при проникването си там е научил домашния му адрес.

— Вижте, аз... — започна Артър, но Хобс го прекъсна.

— Наскоро на един антиктар в Рединг били предложени подозрителни сребърни предмети и човекът се обади в полицията. Вещите несъмнено са принадлежали на професор Холмс. Идентифицирахме мъжа, който се е опитал да ги продаде — наркоман, който е бил на лечение в нощта на убийствата. Сдобил се е с предметите от някакъв подозрителен тип, който пък ги е получил от друг не по-малко подозрителен. Тази чудесна верига от боклуци засега не ни е довела до никъде, но потвърждава становището ни, че става въпрос за обир.

— Продължавате да не обръщате внимание на Граала — отбеляза Артър. Не звучеше обезсърчено, а само уморено.

— Честно казано, намирам идеята, че това ужасно престъпление е свързано по някакъв начин с издирването на Светия Граал, за... чудата. Не това искате да чуете, но е истина. А сега бихте ли прегледали снимките на заподозрените? Сред тях са и споменатите вече наркомани.

Артър въздъхна и прегледа фотографиите. Изобщо не се изненада, че неговият човек не фигурираше на нито една от тях.

— Несъмнено сте наясно, че никой от тези хора не прилича ни най-малко на човека от полицейския портрет — каза Артър.

— Разбирам. Както знаете, пуснахме портрета във вестниците, но това не доведе до никакви резултати.

— Да не би да искате да кажете, че изобщо не вярвате на показанията ми?

— Просто продължавам да твърдя, че сте получили гаден удар в главата.

— А поне направихте ли си труда да проверите дали някой е подслушвал телефона на Ендрю Холмс или моя?

— Да, направихме си труда. Няма нищо такова.

— Добре, ясно — сопна се раздражено Артър. — А сега, ако ме извините, имам други неща за вършене.

Хобс тръгна към изхода, но спря и погледна бухалката за крикет.

— Още ли си мислите, че ви следят, господин Мелъри?

— Защо да си правя труда да ви казвам какво си мисля?

— Е, добре. Имате визитката ми, ако пожелаете да говорите с мен.

След посветен на градинарство ден Артър реши да използва и останалата си енергия. Навлече екипа за бягане и излезе в прохладния сумрак. По улицата минаваха малко коли, но въпреки това прояви предпазливост и остана на тротоара. Любимото му място за лек крос напоследък беше градинката край Лангборо Роуд, която се намиреше наблизо.

Хълбокът се обаждаше при всяко стъпване с левия крак, но Артър се опита да изключи дискомфорта и да се съсредоточи върху прелестта на вечерния въздух.

Когато зави по Феървю Роуд, смътно си даде сметка, че отзад го приближава някаква кола, и се дръпна по-навътре на тротоара. Трябваше да пресече, за да стигне до градинката — лесна работа дори през деня, тъй като улицата беше съвсем тясна. Нямаше насрещно движение, а колата зад него също не се чуваше. Но когато стигна средата на платното, чу рева на двигател и изведнъж се озова в ярката светлина на фарове.

Някаква голяма кола се носеше към него и не намаляваше.

Артър се озърна през рамо. Фаровете блестяха като очи на нощен хищник.

Направи единственото, което можеше. Изтласка се с десния крак и полетя над улицата. Чу собствения си вик.

Колата профуча на косъм от него.

Артър се претърколи на дясната си страна и се озова в тревата на градинката.

Колата продължи с пълна скорост напред, зави наляво по Джипси Лейн и изчезна, а ревът на двигателя постепенно заглъхна.

Дъхът на Артър секна от болката от пукнатото ребро. Той се претърколи по гръб, правейки гримаси към звездите.

От номер 7 изтича някаква жена.

— Добре ли сте? — извика.

— Така мисля.

— Чух ви да викате — рече тя, придържайки халата към гърдите си. — Какво стана?

Артър с мъка се надигна до седнало положение.

— Някаква кола. Едва не ме блъсна.

— Пълно е с кретени по улиците — отбеляза тя. — Успяхте ли да видите номера?

— Не.

— Да извикам ли полицията? Имате ли нужда от „Бърза помощ“?

— Не, добре съм. — Артър се изправи, като притискаше с длан хълбока си, за да намали острата болка. — Живея наблизо, на Кресънт Роуд. Ще се оправя. На тази улица има ли камери?

— Би трябвало да има заради децата, които играят в градинката, но приоритетите на градските съветници явно са сбъркани. Сигурен ли сте, че сте добре? Нищо не ми пречи да звънна на полицията.

— Не. Боя се, че ще бъде само губене на време. Все пак ви благодаря, много сте мила.

Жената се прибра в къщата си, а Артър тръгна обратно, като непрекъснато се озърташе и напрягаше слух за всякакъв признак за приближаваща кола.

Замисли се как ли е изглеждал шофьорът и във въображението му той се оказа едрият мъж с грубото лице и късо подстриганата коса, който го преследваше в сънищата му.

Влизането в „Беър Ин“ беше като отиване на бдение. Тони Феро моментално го забеляза и когато Артър успя да си пробие път през тълпата, вече го чакаше халба бира.

„Беър“ беше любимото заведение на Холмс не защото предлагаше най-добрата бира в града, а защото бе най-старата кръчма в Оксфорд, което означаваше нещо за един историк. Пък и беше недалеч от колежа му „Корпус Кристи“. Срещите на Граал чешитите неизменно се провеждаха тук и тази вечер не бе по-различно — с изключение на болезнено крещящия факт, че Холмс вече го нямаше.

Някой беше поставил негова снимка на бара. Тя бе хванала идеално чудатия му чар, с издадената напред брадичка, главата с буйната коса, копринената папийонка, елегантното сако и бастуна с дръжка от слонова кост, който използваше доста напоследък, за да не се чувства жена му неловко заради нейния собствен. По някакво чудо бастунът беше една от малкото вещи, оцелели при пожара. Някакъв съсед, вероятно същият онзи герой, който бе измъкнал Артър от огъня, го бе намерил на тротоара сред овъглените боклуци, изхвърлен от пожарникарите, разчистващи рухналите предни помещения. Сега той лежеше безнадеждно на масата на едно сепаре — ако думата „безнадеждно“ можеше да се използва за вещ.

Артър се опита, но не успя да сподави риданието при вида на снимката на Холмс. Ендрю винаги канеше Артър да сяда срещу него, за да го заговаря по-лесно. На една среща на чешитите беше заявил: „Както съм на четири бири, ако примижа и погледна към Артър, все едно виждам дъртия разбойник сър Томас Малори в плът и кръв!“. Друг път бе казал:

— Ако някога успея да довърша книгата си за сър Томас, ще те накарам ти да напишеш предговора.

— И какво да напиша? — попита го Артър тогава.

— Не знам — изкиска се Холмс. — Може да обясниш например че интересът към крал Артур е наследствена черта.

Тони го поведе през тълпата към сепарето, заето от Граал чешитите. Ерън Косгроув стана и прегърна мечешки Артър, при което той трепна от болката в пукнатото ребро. Лингвистът Ерън беше австралиец, преподавател в Рединг, който си падаше по гадните шеги.

— Мръдни, Санди — каза той на Санди Марина. — Направи място на крал Артур.

Санди премести подложките за бира и чашите, за да освободи място за още един човек, след което потупа Артър по крака.

— Радвам се да те видя жив и здрав.

Артър не можеше да откъсне поглед от бастуна на Холмс. Малките рубинени очи на причудливия дракон на дръжката бяха помътнели от саждите.

Санди проследи погледа му и докосна бастуна.

— Помолихме съдържателя да го пази тук от наше име.

Нямаше нужда от повече обяснения. Това просто изречение казваше всичко. Щяха да продължат да се срещат като група и Холмс щеше да си остане в сърцата им.

— За Ендрю и Ан — каза Тони и вдигна халбата си.

— За Ендрю и Ан — повториха останалите.

Артър изгълта половината бира наведнъж. Беше като изтръпнал от мисълта, че Холмс, тази природна стихия, вече го нямаше. Силната бира му действаше като лекарство.

Зададоха му загрижено въпроси за здравето и психичното му състояние. Повечето не знаеха нищо повече от официалната история — че тримата са влезли в къщата по време на обира, след което започнал ужасът. Артър даваше предимно мрачни едносрични отговори и обяви пред всички, че скоро се връща на работа. Лично той смяташе, че тази вечер е посветена на Ендрю и Ан, не на него.

Тони избърса една сълза, преди да е изчезнала в мустака му. Неизменната му плетена жилетка се издуваше над корема и в памет на починалия той носеше вратовръзката на „Корпус Кристи“. Холмс му я беше подарил, на него, човека от Кеймбридж, като шег за една Коледа. „Давам ти я, за да те подразня, Тони, защото знам, че любовта ти към Оксфорд не познава граници — беше му казал Холмс. — Очаквам да я пазиш скътана някъде и да я извадиш само ако се наложи да дойдеш на погребението ми.“

Ерн забеляза вратовръзката, посочи стените, украсени с поставени в рамки стари вратовръзки на различните колежи, и попита дали тази също не трябва да се присъедини към тях.

— Не, смятам да я задържа — отвърна Тони.

Последваха приглушени думи колко е ужасно всичко това, колко е трагична загубата на двама чудесни хора, а старият писател на книги за крал Артур се завайка:

— И всичките му книги и статии! Истинска катастрофа.

— Изобщо не ми пука за проклетите книги — обади се някой. — Предпочитам Холмс да е с нас, а не те.

— Денис е прав да жалее за книгите — изтъкна Артър. — Ендрю би си помислил същото. Хората умират, но книгите трябва да продължат да живеят.

Денис допи бирата си и сдържано се усмихна на Артър за подкрепата му.

— Е, навярно никога няма да разберем до какво заключение е стигнал Ендрю относно Граала и Монсерат — каза Ерън, насочвайки разговора към темата от предишната среща на чешитите. — Предполагам, че ръкописът му се е превърнал на пепел или на стопен твърд диск.

— Може би Граалът не иска да бъде намерен — вметна Санди.

— Всички ние сме адски заети — рече Ерън. — Но един ден някой от нас трябва да иде до Монсерат и да намери отново писмото на Холмс. Да види дали няма огън зад пушека.

Веднага се усети какво е изтърсил, измънка извинение и предложи да черпи всички по още едно.

Санди стана да му помогне с напитките.

— Седим си около нашата малка кръгла маса, говорим и пием *ad pauseum*^[1] — заяви тя. — А всъщност ни трябва рицар, който да яхне коня си и наистина да тръгне да търси Граала. Трябва ни съвременен Галахад.

Артър си даде сметка, че Санди каза това, без да откъсва поглед от него.

Тони стана да отиде до тоалетната и Артър го последва. Привика го да излязат през задния вход и да поговорят на четири очи.

— Нали разбираш, че не искам да оповестявам пред цялата група подробностите от онази нощ.

— Разбирам. Двамата със Санди не сме казвали нищо на никого.

— Доста мислих напоследък.

— Сигурен съм.

— Полицията не вярва на нито една моя дума. Смятат, че всичко е плод на раздрусания ми мозък. За тях това е най-обикновена кражба с взлом.

— Възмутително — изсумтя Тони.

— Още не мога да намеря никакъв смисъл в случилото се. Не мога да си представя как някой може да стигне до такива крайности, за да намери Граала.

— Освен ако не е бил абсолютно убеден, повече от всеки от нас, че Граалът наистина съществува.

Артър кимна.

— И освен ако не вярва, че е изключително важен. Тони, мисля, че някой се опитва да ме убие.

Тони го изглежда смутено.

— Сигурен ли си? Видял ли си някого?

— Отначало беше само усещане, че ме следят докато карам, докато съм на паркинга пред супермаркета, такива неща. Но преди няколко дни някой се опита да ме прегازی по време на вечерния ми крос.

— Обади ли се на полицията?

— Нямаше никакъв смисъл. Не видях номера на колата, нямаше никакви очевидци, а улицата е без камери. В полицията и без това смятат, че съм чалнат.

— Какво смяташ да правиш?

— Точно това си мисля. Аз съм нежелан фактор. Напълно нормално е убиецът да се върне, за да оправи кашата, която е забъркал. Така ще се отърве от единствения свидетел на двойно убийство.

— Няма начин полицията да не разбере това.

— Те са абсолютно убедени, че става въпрос за оплескан обир и че обясненията ми за Граала са плод на размътения ми мозък. Увериха ме, че ще ми осигурят охрана, ако получа недвусмислена заплаха, но добавиха също, че някакъв надрусан крадец, дори и да е извършил убийство, едва ли ще тръгне да премахва свидетели. Виж, Тони, ако си мислех, че мъжът от онази нощ е просто крадец, щях да приема всичко за лош късмет и да продължа напред. Има обаче нещо друго. Става въпрос за Граала. Граалът едва не ме уби. И сега си мисля, че той може да се окаже единственото нещо, способно да ме запази жив.

— Какво искаш да кажеш?

— Холмс е направил някакво голямо откритие. И онзи мъж го искаше. Дори ме попита дали Холмс вече ми е казал за какво става дума. Те не знаят каква е истината и смятат, че Холмс може да ми е казал на какво е попаднал. Затова реших, че това може да ми послужи като защита. Докато едва не ме прегазиха. Онзи човек ще опита отново и рано или късно ще ме премахне. Сигурен съм.

— Господи, Артър!

— Знам, че звучи невероятно, но наистина смятам, че единственият начин да осигуря безопасността си е да се опитам да намеря Граала и ако успея, шумно да обявя откритието си. Онези заинтересовани групи, за които спомена онзи... За мен това е единственият начин да ги неутрализирам. Трябва да намеря Граала,

трябва да открия и разоблича убиеца. В противен случай чешитите ще пият и в моя памет.

— Господи, Артър, та ние дори не знаем дали той съществува!

— Някой обаче е убеден, че съществува.

— Мога ли да ти помогна по някакъв начин?

— Аз съм просто лаик, Тони. Може да ми потрябва истински учен, който да ми помага по пътя. Но ще трябва да бъдем внимателни. Не желая да те забърквам в тази каша.

— Разбира се. Ще направя всичко по силите си.

— Знаеш ли дали Холмс си е водил дневник за срещи?

— Нямам представа. Най-добре е да попиташ секретарката на факултета. Казва се Маделин, но той я наричаше Мади. Ще ти пратя номера ѝ.

— Благодаря.

— И за бога, Артър, пази се. Не искам да изгубя още един приятел.

---

[1] До втръсване (лат.). — Б.пр. ↑

6.

Историческият факултет на Оксфорд се намираше на Джордж стрийт, на известно разстояние от улицата, в забележителна сграда с фронтон, в която през 19-и век се е помещавала Градската мъжка гимназия — училището, в което е учил Т. Е. Лорънс, прочут като Лорънс Арабски.

Артър беше посещавал Холмс там, но никога не беше срещал Мадж. Кръглоликата жена в прекалено широка блуза го покани в малкия си уютен кабинет и му предложи чаша чай от личния си електрически чайник. Очите ѝ се насълзиха, когато стана дума за Холмс, и Артър бързо разбра, че той е бил любимият ѝ професор.

— А вие как сте, господин Мелъри? — попита тя. — Професорът се изказваше много ласкаво за вас.

— Оправям се, благодаря. В понеделник се връщам на работа.

— Сигурна съм, че това ще ви помогне да откъснете мислите си от...

Тя се запъна и той побърза да ѝ помогне.

— Несъмнено ще ми помогне.

После заговори по същество. Каза ѝ, че Холмс е смятал да сподели с него някакво откритие, което направил наскоро за Граала. Дали има представа за какво може да става дума?

— Боя се, че не — отвърна тя. — Обсъждахме предимно факултетни въпроси, а не научни. Понякога ми даваше да набера някой негов ръкопис, но не и в последно време.

— А водеше ли си дневник за срещите или пътуванията?

— Имаше малък личен бележник, който винаги носеше със себе си. Уреждаше си сам пътуванията и срещите. По принцип не се занимавам с това. Полицията също се интересуваше от нещо подобно и преди няколко седмици претърси кабинета му, но без резултат.

— Никакви други бележки ли не е водил за графика си?

Тя отпи от чая.

— Има настолен календар, май там надраскваше по нещо.

— Мога ли да го видя?

— Не ми е разрешено — рече тя. — Деканът тепърва трябва да решава какво ще стане с кабинета му.

Артур й се усмихна по възможно най-топлия начин и възраженията й се стопиха.

— Елате. Не вярвам това да навреди на когото и да било. От полицията казаха, че са приключили с огледите.

Кабинетът на Холмс бе спретнат и подреден, всички папки бяха надписани с калиграфския му почерк. Настолният календар почти не беше използван, имаше само няколко бележки. Първата, която забеляза Артур, му причини болка — беше от деня на смъртта му.

Ан р.д./вечеря сит^[1] Артур

Прегледа предишните седмици. Имаше бележки най-вече за факултетни сборки или срещи със студенти. Само една бележка представляваше някакъв интерес. Беше от 12 март и изглеждаше доста интригуваща.

Излизам. ТГ!

— Знаете ли къде е ходил на тази дата? — обърна се Артур към Мади и посочи календара.

— Нямам представа.

— А да се сещате дали не можем да разберем по някакъв начин? Тя поклати глава.

— Единственият човек, който би могъл да знае освен професора, най-вероятно е госпожа Холмс, но не можем да я попитаме, за съжаление.

— Ако му се е налагало да вземе влак или може би самолет, лично ли щеше да уреди пътуването си?

— В никакъв случай. Беше безпощаден при подобни неща. Аз щях да го направя. Но не съм.

— Значи е използвал кола.

— Най-вероятно.

— А знаете ли какво би могло да означава ТГ?

— Боя се, че не. Не се сещам за човек от факултета или друг негов колега с подобни инициали.

Артър въздъхна и отправи още една молба — толкова настоятелна, че Мади отстъпи. Даде му десет минути и затвори вратата, като го остави сам в кабинета. Артър незабавно се зае да претърсва чекмеджетата и шкафовете, воден от калиграфските етикети на Холмс. Когато Мади се върна с известно закъснение, не беше намерил нищо за писмото от Монсерат, както и абсолютно нищо по въпроса, който Холмс възнамеряваше да обсъди с него.

След обиколка около стария двор на колежа, за да прочисти главата си, Артър се върна на паркинга. Тъкмо се канеше да се качи в джипа си, когато отново изпита онова странно чувство, че някой го гледа. Бързо се озърна, но не видя нищо подозрително. Накрая седна зад волана и потегли неспокойно обратно към Уокингам.

Връщането му в „Харп Индъстрис“ се оказа по-трудно от очакваното. Имаше чувството, че е отсъствал по-дълго, отколкото в действителност. Хора, които почти не познаваше, му хвърляха погледи крадешком, а по-близките му приятели и колеги му обръщаха прекалено много внимание. Когато стигна до кабинета си, беше изтощен да отговаря на едни и същи въпроси.

Секретарката му Пам прие спокойно завръщането му, но тя поддържаше непрекъснато връзка с него през последните две седмици и го държеше в течение на основните въпроси в работата.

— Кафе? — попита тя.

— Да, ако обичаш — отвърна той. — Колкото и да е странно, започнах да го пия със захар. Сигурно е от удара в главата.

— Ясно, със захар. Мартин идва. Искаше да му съобщи веднага щом дойдеш.

Минути по-късно Мартин Аш цъфна на вратата с огромна усмивка и два плика в ръка. Той бе в началото на шейсетте, изпечен администратор, способен да се държи както като добродушен вуйчо, така и като строг училищен директор. Днес бе целият топлота и съчувствие.

— Толкова се радваме, че си отново сред нас, Артър — рече, докато се настаняваше.

— Благодаря, че си идвал в болницата. Доколкото разбрах, точно тогава са ми правели скенер.

— Всички ужасно се безпокояхме. Донесох ти поздравителна картичка по повод завръщането ти, подписана от всички от магнитния отдел.

Артър погледна картичката и я остави.

— Готов съм да се заема отново с работата, Мартин. Давам си сметка, че сезонът е важен, така че ще трябва да си седна сериозно на четирибуквието, за да не изостанем от графика.

— Виж, никой не иска да се преуморяваш. Преминал си през много сериозно изпитание. Натоварих Стю Гелфанд да поеме нещата, докато те няма. Мисля, че е започнал да работи с твоите мениджъри, за да не излязат от форма.

Стю Гелфанд завеждаше по-малкия отдел за крайни потребители на магнити. Артър се занимаваше с индустриалната страна на бизнеса. Помежду им имаше открито съперничество за мястото на Аш след пенсионирането му и Артър не остана особено доволен, че Стю си е напъхал носа в неговите работи.

— Ще се погрижа да пратя на Стю кошница с плодове — каза той.

— И още нещо. Получих по куриер писмо от доктор Харп, което трябва да ти предам лично. Ето го.

— Нямах представа, че знае кой съм.

— Артър, мисля, че вече всички знаят кой си.

Джеръми Харп се наслаждаваше на чаша арманяк в лондонския си клуб „Будъл“, когато сервитьорът му съобщи, че гостът му е пристигнал.

— Доведете го — каза Харп, разклащайки питието си.

Радж Чатърджи се появи широко усмихнат и огледа с възхита тъмния интериор на салона.

— Здравсти, Джеръми — поздрави той. — Винаги съм искал да видя как изглежда това място отвътре.

— Е, вече видя. Нещо за пиене?

— Сода — отвърна дребният мъж и отпрати с жест сервитьора.

— Можеш ли да ме вкараш тук? — попита след малко Чатърджи и се ухили до ушите.

Харп знаеше, че не може. Малцина членове на клуба бяха от простолудието, макар Чатърджи да беше професор в Института по теоретична физика в Берн.

— Ще видим, Радж. За момента се утешавай с мисълта, че вече членуваш в далеч по-елитен и затворен клуб.

Чатърджи кимна енергично.

— Да четеш лекции ли си дошъл? — попита Харп.

— Да. Довечера имам семинар, а утре ще изнасям доклад.

— Е, радвам се, че намери време да се отбиеш.

Чатърджи стана сериозен.

— Е, какво е положението?

Харп се огледа, за да се увери, че никой не се е настанил наблизо.

— За щастие, от бъркотията с Холмс няма последици. Полицията като че ли се укроти. Мисля, че Григс се измъкна.

— Не трябваше да става така, Джеръми — поклати глава Чатърджи.

Харп разпери безпомощно ръце.

— Какво мога да направя? Той ми каза, че било неизбежно. Поне е успял да прикрие успешно следите си.

— Но Мелъри е жив.

— За щастие, бих добавил.

— Но той може да идентифицира Григс, а ако този тип се разприказва, ще стане доста неприятно.

— Давам си сметка за това. Никой не е изложен на по-голям риск от мен. Григс също осъзнава, че е уязвим, затова се наложи да му дам стимул да не елиминира веднага Мелъри.

— Не само аз смятам, че положението е много сериозно и не може да бъде подценявано. Григс наистина ни накисна здравата.

Устните на Харп потръпнаха от негодувание заради поучителния тон на колегата му.

— Напълно споделям тези тревоги — каза той, мъчейки се да овладее гнева си.

— Откъде си сигурен, че Мелъри наистина ще тръгне да търси Граала?

— Сигурността е хлъзгава концепция в един квантов свят, Радж. Все пак мога да твърдя с висока степен на увереност, че ще действа агресивно. Мелъри знае, че убиецът е по петите му. Григс направи добро представление, като едва не го сгази преди няколко вечери. Полицията отказва да гледа на случая „Холмс“ като на нещо различно от обир. Той е наясно също, че Граалът е в основата на цялата афера. Определено смята, че единственият начин да се отърве от Григс, единственият начин да се спаси, е да намери Граала, ако изобщо може да бъде намерен, и да го покаже на целия свят. И бъди сигурен, че ще продължим да го притискаме през цялото време.

— Но когато му дойде времето, Мелъри ще трябва да си замине — отбеляза Чатърджи.

— Разбира се. В момента живее живот назаем, а ние сме кредиторите. Същото се отнася и за Григс.

Чатърджи кимна.

— Възстановил ли се е достатъчно, за да тръгне по следата?

— Григс го проследи до Оксфорд завчера. Посетил е Историческия факултет. Предполагам, че е претърсил кабинета и книжата на Ендрю Холмс, но ние знаем, че професорът не е държал там интересувашите ни документи. Това обаче е знак, че Мелъри вече е тръгнал на лов.

— Още ли подслушваш телефона му.

— За щастие, успях да махна устройството от кабинета му точно преди полицията да провери със закъснение за бръмбари. Не можем да рискуваме да поставим нови, макар че Григс настоява да опита.

— И какво ще правим тогава? Ще чакаме ли?

— Знаеш, че не ми е в природата да съм абсолютно пасивен, Радж. Пратих на Мелъри писмо.

— Какво си направил?

— Пратих му писмо. Любезна бележка, написана със собствената ми ръка на личната ми бланка.

— Майтапиш се.

— Не, не се майтапя. Двамата никога не сме се срещали, а искам да го опозная по-добре. Затова го поканих на лов за съкровище.

[1] С, със (лат.). — Б.пр. ↑

7.

Високият ленд ровър се поклащаше на насрещния вятър, докато Артър караше на север по А12 към Съфолк. Беше тръгнал по-рано, за да избегне петъчния трафик и да пристигне навреме за вечерята, на която беше поканен. Районът беше напоен обилно от дъждовете и нивите зад плетовите плачеха да бъдат засети. Артър караше с леко отворен прозорец, за да позволи ароматът на пръст и трева да изпълни купето.

Не се познаваше лично с Джеръми Харп; беше го виждал няколко пъти при посещенията му в Бейсингсток за изнасянето на някоя мотивираща реч. Но беше чел за него на сайта на компанията — че е защитил докторат по приложна физика в Манчестър и има ключова роля в началните етапи от разработката на неодимовите магнити. Според написаното, ако не е бил той, светът нямало да има твърди дискове, скенери за ЯМР, сервомотори и безжични уреди. Харп бил сериозен учен в началото на кариерата си, но след разрастването на компанията му се оттеглил от активна работа и се посветил на други интереси, например събиране на произведения на изкуството.

Джипиесът предупреди Артър, че трябва да излезе от магистралата. Бинфорд се намираше на изток от Билдестон и представляваше малко селце с няколко живописни хижи, една кръчма, поща и магазин. Влизах и направо излизах, помисли си Артър, докато минаваше през селцето. До Бинфорд Хол се стигаше по много тесен второстепенен път. Ако срещу него се появеше друга кола, Артър трябваше да отбие от пътя. Входът към имението беше, меко казано, скромнен — неугледна, посипана с чакъл алея и малка дървена табела, предупреждаваща, че имотът е частен. Явно свръхбогаташите не обичаха да парадират с положението си.

След един остър завой се появи портиерната. Имението имаше висока желязна порта и яка ограда с предупредителни знаци, че по нея тече ток. Когато Артър спря, от портиерната излезе млад мъж със синьо сако, къса руса коса и бележник в ръка.

— Здравейте, господин Мелъри — поздрави енергично той с ясно доловим бурски акцент. Свали тъмните си очила и надникна в колата. Сякаш мигом попи съдържанието на купето и си сложи отново очилата. — Ще съобщя за пристигането ви.

Алеята от другата страна на портата беше с много завои и настлана с невъзможно бели камъни.

— Мътните да ме вземат — промълви Артър, когато алеята се изправи.

Имението беше великолепно, истински шедьовър с червените си тухли, кулички и фронтони, разположени в Е-образна форма наскред обширен парк. Артър скоро щеше да научи, че първоначалната постройка е била издигната през епохата на Тюдорите, около 1490 г., макар че непрекъснато е била украсявана и подобрявана през вековете. Доколкото можеше да прецени, сградата имаше четиридесет стаи; оказа се, че са с двайсет повече. Докато приближаваше, той намали скоростта, както човек би намалил скоростта на лодка, когато влиза в пристанището, за да не вдигне вълни.

Паркира в предния двор. Слезе и се зачуди дали ще успее да намери звънец на масивната дъбова врата, но точно тогава тя се отвори и някакъв жизнен дребен мъж му махна ентусиазирано.

— Привет! — извика Харп. — Добре дошъл в Бинфорд Хол. Как пътува, Артър?

Докато разменяха задължителните любезности, Артър получи първите си впечатления от домакина. Харп беше румен, с червен нос като на пияница, макар че при по-внимателно вглеждане се оказваше, че е просто някакъв пъпчив обрив. Артър реши, че може би е розацея — упорито заболяване, с което явно не можеха да се справят и милиардерите. Всъщност през уикенда не забеляза Харп да пие кой знае колко. Това обаче не можеше да се каже за госпожа Харп, която винаги държеше чаша в ръка.

Харп имаше въздълга прошарена коса и блестящи интелигентни очи. Изпъкналият му корем можеше да му придаде вид на пълен, но дрехите му бяха толкова добре ушити и изгладени, че изглеждаше просто в добро здраве. Артър си помисли, че сигурно всеки път, когато бъдат свалени от дребната му фигура, те незабавно отиват на химическо и че дори безупречно чистите му обувки, подложени на ужасите на чакълената алея, ще бъдат пратени за смяна на подметките.

— Влизай — подкани го Харп. — Остави си чантата. Ще наредя да я отнесат в стаята ти. Освежи се набързо и ще те разведе, докато още е светло. Чудесно е, че си тук. Направо великолепно. По-късно ще те запозная с жена си.

Преддверието беше огромно и облицовано с ламперия; бе високо цели два етажа и в него посетителите изглеждаха като джуджета. Изящно извито стълбище водеше до галерия с перила. По стените висяха портрети и пейзажи в тежки гравирани рамки; Артър можеше да се закълне, че видя подписа на Рембранд на един портрет в кехлибарени тонове на някакъв селянин с бузи като ябълки.

Харп явно следеше погледа му, защото не закъсна да се обади.

— Да, точно така. Рембранд е. Купих картината на търг заедно с един Де Гелдер и един Халс преди десетина години. Трябваше да купя още, когато имах възможността. Холандските майстори винаги са хит на пазара.

Артър потисна желанието да попита колко ли е струвала картината, макар да бе почти сигурен, че домакинът ще се радва да му каже.

В горния край на стълбището Харп посочи дългия коридор.

— Петата врата вдясно, отворената. Това е стаята ти. Когато си готов да слезеш, викни и ще те разведем. Става ли?

— И още как — промълви Артър, напълно сащисан от цялото това великолепие.

Стаята му беше огромна, добре обзаведена и към нея имаше просторна баня с вана и отделен душ. Плоскоекранен телевизор бе монтиран на нивото на ваната.

Един прислужник донесе багажа му и малко по-късно се върна с количка с напитки — минерална вода, шери, скъпи силни питиета. Артър се зачуди дали да не удари едно, но искаше да е с бистър ум на срещата, така че грабна сакото си и слезе долу за обиколката.

Макар че беше късокрак, Харп наложи бързо темпо с удобните си обувки и принуди Артър да ускори крачка, за да не изостава. Домакинът го поведе из имението, съобщаваше различни факти за предишните собственици на Бинфорд Хол, посочваше архитектурни, пейзажни и градински детайли, като свободно използваше латинските имена на растенията. Според Харп предшествениците му тук не ги бивало за друго, освен да наследяват пари. Нямало нито един, който да

блесне в областта на изкуствата, науките, политиката или търговията. До самия него, разбира се — такъв беше подтекстът на целия разказ. Купил имението в началото на деветдесетте от разорен безделник, който можел да проследи произхода си чак до шестнайсети век. Според Харп човекът си събрал партакешите и отпрашил за Испания, където надлежно намерил смъртта си при автомобилна катастрофа.

— Остави имението в абсолютна каша, но Бинфорд си имаше потенциал. Видях го още при първото си посещение. Колко според теб трябва да похарчи човек, за да оправи подобно място?

— Милиони, предполагам — отвърна Артър.

— Десетки милиони! — изпъчи гърди Харп. — Не се поскъпих за нищо. В момента бих го наредил сред най-добрите извънградски имения в Англия. И не става въпрос само за сградата и градините. Имаме близо четиристотин акра превъзходна селскостопанска земя зад конюшните. Наложил се да въведа съвсем нови методи, за да направя начинанието доходоносно. Знаеш ли, още не съм си получил Нобеловата награда за физика, макар да се носят слухове, че ще стане тази година. Ако по някаква случайност не получа наградата за физика, спокойно могат да ми я дадат за земеделие. Управителят на фермата обикаля страната и води семинари, на които обяснява какво сме постигнали. Няма никакво съмнение, че това е най-високотехнологичната ферма в Англия.

Светлината започваше да отслабва, но въпреки това Артър различаваше просторните златисти поля в далечината.

— Ето там ще търсиш утре сутринта — посочи Харп. — Казват, че времето щяло да бъде чудесно.

— Очаквам го с нетърпение — отвърна Артър.

— За вечеря се обличаме официално.

Това му каза Харп, докато го изпращаше обратно до стаята му. Ако официалното облекло включваше спортно сако и вратовръзка, Артър не би трябвало да си ляга гладен.

Трапезарията беше изумителна — висока зала от епохата на Тюдорите с галерия за музиканти, хералдически знамена и пищно украсен таван. На дългата маса, поставена точно в средата на

просторното помещение, беше сервирано в единия край за трима души, като Харп заемаше централното място.

Домакинът носеше тъмен костюм с бледолилава копринена вратовръзка, а жена му — елегантна рокля. Отначало госпожа Харп гледаше като човек, който е принуден да проявява гостоприемство, но се отпусна при вида на Артър и му направи комплимент за сините очи и гъстата коса, което явно раздразни съпруга ѝ.

— Разбира се, прочетох за трагичната ти злополука и поговорих с Мартин Аш по въпроса — каза Харп, докато прислужникът отнасяше чиниите от предястията. — Щях да ти се обадя по-рано, но исках да съм сигурен, че си се възстановил. Как си сега?

— Почти напълно здрав — отвърна Артър. — Върнах се на работа и се чувствам в доста добра форма, благодаря.

— Съжалявам, че е трябвало да преминеш през подобен ужас. В каква страна само живеем! Проклетите обирджии правят каквото си искат.

Артър кимна. Нямаше причини да поправя впечатленията на Харп.

— Знаеш ли, намирам фирмения бюлетин за много полезно нещо — смени темата домакинът. — Как иначе щях да науча, че интересен човек като теб работи за мен?

— Не съм чак толкова интересен — сдържано възрази Артър.

— Тук е свободна от скромност зона! — настоя Харп. — Завършил си с отличен химия в Бристол, адски те бива в маркетинга според Мартин Аш, потомък си на човека, поставил крал Артур на картата, интересуваш се от история и си нещо като изследовател. Това те прави направо ренесансов човек, Артър. А аз харесвам ренесансовите хора. Заслужава си да познаваш такива.

— Благодаря, сър.

— Стига с тия глупави обръщения. За теб съм Джеръми. Значи си запален по Граала, така ли?

— Да. Темата много ме интересува.

— Аз самият също си падам по Граала — каза Харп и посегна към чашата си вино.

— Така ли? — оживи се Артър. — И откъде се е появил този интерес?

— От работа без игри се затъпява. Още когато се занимавах ден и нощ с физика, имах и други интереси. Този специално май се появи след прочитането на „Смъртта на Артур“ от твоя прародител, когато бях ученик. Търсенето на Граала е много примамливо нещо, нали? Символ на всички дирения в живота. От време на време задълбавам в темата, макар че познанията ми по нея едва ли могат да се сравняват с твоите.

— Напълно съм съгласен, че темата е привлекателна — каза Артър. — Макар че според някои хора търсенето на Граала е нещо повече от символика.

— Ти сред тях ли си? — попита Харп, докато вземаше месо от подноса, предложен от прислужника.

Артър избегна въпроса.

— Както сигурно знаете, католическата църква непряко признава потира в катедралата във Валенсия за истинския Граал, затова може да се твърди, че истинският артефакт вече е намерен.

Харп се разсмя.

— Но ти не вярваш на тези твърдения, нали? Личи ти по изражението.

— Нито за миг! — отсече Артър. — Артефактът несъмнено е много интересен. Все пак е от първи век и несъмнено е изработен от блискоизточнен ахат, но никой от сериозните изследователи на Граала не вярва, че потирът от Валенсия е оригиналът. Мога да продължа, разбира се. — Артър погледна към госпожа Харп и размисли. — Но се опасявам, че ще бъде малко досадно за съпругата ви.

— Глупости! — възкликна Харп. — Това е много по-интересно, отколкото да си приказваме за времето или за неодимови магнити! Съгласна си, нали, Лилиан?

Госпожа Харп си наля още вино и се усмихна едва-едва.

— Правиш много провокативно изявление в онази статия — продължи Харп. — Пишеш, че имаш известни идеи къде може да се намира Граалът.

— Така е.

— Разкажи ми повече.

— Ами, проучването не е само мое, член съм на неформална група търсачи на Граала, повечето учени. Срещаме се от време на

време да споделяме идеи. — Артър млъкна и избърса неканената сълза, която внезапно избликна в крайчеца на окото му.

— Добре ли си? — попита Харп.

— Извинете — побърза да каже Артър. — Просто основателят на групата и съпругата му са хората, които бяха убити.

— Разбирам. Ужасно, ужасно — промърмори Харп и жена му го повтори като папагал.

— Ендрю Холмс беше професор в Оксфорд. Неотдавна направил значително откритие, след като попаднал на интересен средновековен документ.

— Да? — подкани заинтригувано Харп и остави приборите си.

— Не би трябвало да говоря много за това, тъй като той не е публикувал откритията си. На Ендрю едва ли би му харесало някой да оповести новината преждевременно.

— Можеш да ми имаш доверие, Артър — увери го Харп. — Пък и пред кого бих могъл да се разприказвам? Имаш думата ми на джентълмен и твой шеф, че ще си мълча.

Артър погледна към госпожа Харп.

— Изобщо не е нужно да се притеснявате за мен — обади се тя. — Почти не ви слушам.

— Продължавай — настоя Харп.

— За съжаление, не съм сигурен, че някой някога ще научи изцяло подробностите около откритието му, защото пожарът е унищожил всичките му документи. Ето обаче какво ми каза на мен. Както знаете, търсенето на Граала е влязло в общественото съзнание чрез литературата за крал Артур. Томас Малори може пръв да е повдигнал темата през петнайсети век със „Смъртта на Артур“, но всеки знае, че той се е опирал на по-ранни творби.

Харп ги изброи почти механично:

— „Разказ за Граала“ на Кретиен дьо Троя, „Роман за Граала“ на Робер дьо Борон и „Парсифал“ на Волфрам фон Ешенбах.

Артър млъкна поразен.

— Явно сте нещо повече от обикновен любител — рече той, когато най-сетне дойде на себе си.

— В никакъв случай, уверявам те. Просто съм благословен или може би прокълнат с фотографска памет. Когато нещо стигне до мозъка ми, то си остава там.

— Мен питайте — обади се жена му без никаква следа от чувство за хумор.

— Е, вие изредихте трите важни текста от дванайсети век — два френски и един немски — отбеляза Артър. — Разбира се, имало е и други версии през вековете преди голямата творба на Малори, но истински интересният въпрос е защо първоначалните три ръкописа се появяват в рамките на едно-две десетилетия един от друг? Съвпадение ли е това? Може би първият автор, Кретиен дьо Троя, е вдъхновил разни подражатели? Или има някакво друго обяснение?

— Подражатели ли? — учуди се Харп.

— Е, може би думата не е най-точната, защото всяка книга представя своята уникална версия за историята на Граала.

— И вие смятате да предложите алтернативно обяснение, нали?

— Категорично. Както несъмнено знаете, освен катедралата във Валенсия, има и още много други предполагаеми хранилища на Граала.

— Извън теорията, предложена в „Шифърът на Леонардо“ — закачливо рече Харп.

— О, само не това, моля ви — разсмя се Артър. — И тъй, освен Валенсия, най-често сочените места са параклисът в Рослин в Шотландия, Глостърбъри Тор в Съмърсет, Оук Айлънд в Нова Скотия и манастирът Монсерат в Испания. Монсерат може би е особено интересен, тъй като тамошните монаси отдавна защитават идеята, че манастирът е точно Мунсалвеше, замъкът на Граала в „Парсифал“. Макар че Монсерат е бил проучван подробно от мнозина търсачи на Граала, Ендрю Холмс винаги е предпочитал манастира поради различни исторически причини. Преди няколко месеца монасите му дадоха пълен достъп до средновековната си библиотека, което е доста необичайно. В едно фолио, останало недокоснато сигурно в продължение на деветстотин години, той попаднал на писмо от хиляда сто седемдесет и пета година до абата на манастира, в което се изказва благодарност за гостоприемството по време на поклонническо пътуване. Писмото било подписано от трима души — Кретиен дьо Троя, Робер дьо Борон и Волфрам фон Ешенбах.

Харп преглътна.

— Нима и тримата са били на едно и също място по едно и също време? Изумително. В писмото има ли нещо друго освен

благодарности? Споменава ли се нещо за Граала?

— Не зная. Холмс така и не сподели съдържанието му с групата. Винаги си пазеше ревниво картите. Мисля, че е очаквал да предизвика сензация, когато се почувства готов да представи труда си. Но по езика на тялото му личеше, че вече категорично е преминал в лагера на онези, които смятат, че Граалът е в Монсерат.

— Имал ли е копие на писмото?

— Мисля, че монасите са му позволили да го фотографира. Но снимката я няма. Искане ми се някой ден да тръгна по стъпките му и да видя писмото на живо. Може би ако Мартин Аш ми даде дълга отпускане...

— И този Холмс само това ли ти разказа за проучванията си върху Граала?

Въпросът се стори странен на Артър.

— Той всъщност е направил ново откритие, което неимоверно го вълнуваше. Канеше се да го сподели с мен вечерта, когато беше убит. Боя се, че отнесе тайната в гроба си.

— Колко жалко — промълви Харп. — Може би някой ден ще бъде преоткрито. Струва ми се вероятно.

— Джеръми — умолително рече жена му, — запази малко и за утре, става ли?

Той кимна.

— Лилиан е права, разбира се. Да хапнем пудинг и да поговорим за нещо, което е интересно за всички ни. Ще се върнем отново на темата по време на сутрешния чай. По кое време искаш да започнеш търсенето си?

— Колкото се може по-рано. Четиристотин акра е сериозна площ.

— И какво се надявате да откриете? — поинтересува се госпожа Харп.

— Каквото и да е, стига да е по-интересно от ръждясала консервена кутия боб — отвърна Артър. — През деветдесет и втора недалеч оттук, в Хоксни, един любител с металотърсач намери съкровище от близо петнайсет хиляди златни, сребърни и бронзови римски монети наред полето. Британският музей изкупи сбирката за близо два милиона. Нещо подобно определено би ми се отразило чудесно.

— Ще ми се да можех да дойда и аз — въздъхна Харп. — Само че трябва да присъствам на някаква проклета земеделска среща. Човекът при портата, Хенгст, ще бъде наоколо, ако имаш нужда от нещо. Да пийнем по бренди, а?

— Разбира се — съгласи се Артър.

Харп погледна нагоре към пустата галерия на музикантите, сякаш се вслушваше в преплитащите се мелодии на невидим струнен квартет.

— Да пием за паметта на приятелите ти.

Артър прокарваше металотърсача си „Гарет“ над буците пръст. Беше слънчево и свежо, дори хладно — когато започна лова в осем сутринта, дъхът му излизаше на пара от устата. Ботушите му потъваха дълбоко във влажната пръст, богата и пълна с обещания — обещания за изобилна реколта от зимна пшеница, обещания за съкровище.

Макар че най-добрата му находка от сутринта беше една стара подкова, Артър беше доволен. Това бе първото му излизане на терен след болницата и беше чудесно да усети вятъра по лицето си и да чуе песента на птиците. Подобно на играч на голф, който не се интересува много от резултата, а се радва на прекараното навън време, Артър радостно кръстосваше нивите от изток на запад и от запад на изток, като внимаваше да не претърсва една и съща площ два пъти.

През слушалките чу приглушен звук на двигател. Вдигна очи и видя някакво АТВ да приближава откъм имението. Машината спря на стотина метра от него. Мъжът от портиерната вдигна бинокъла си. Артър не се подразни, че го следят. Може би човекът беше благодарен, че има какво да прави през сънената събота.

По пладне заби градинската си лопата в земята, за да отбележи докъде е стигнал, и отиде при колата за сандвича, приготвен му от персонала в кухнята.

С напредването на следобеда ръката и рамото започнаха да го наболяват от еднообразните движения. Слънцето вече се спускаше към хоризонта. Пазачът му по едно време си отиде, но после се върна отново и сега го наблюдаваше от работещото на празни обороти АТВ. Артър непрекъснато нагласяваше настройките за засичане на желязо

на металотърсача, за да сведе до минимум намерените боклуци, но повече от час не бе чувал сигнал в слушалките си.

Беше се отнесъл и си мислеше за дребни неща, като ятото патици, което прелиташе над главата му, когато резкият звуков сигнал насочи вниманието му обратно към пръстта. Приятен и ясен среден тон, доста слаб. На екрана на металотърсача се изписа 64 — добър номер, който включваше и скъпоценни метали. Дълбочината беше около метър. Артър премести металотърсача малко по-напред и получи ясен двоен сигнал, също с показател 64. Два предмета.

Направи още една дъга на север от двойния тон и внезапно в слушалките му зазвуча цяла симфония.

Никога досега не бе чувал земята да го призовава по такъв начин.

Потисна желанието си да падне на колене и да започне да рови с градинската лопатка, вместо това внимателно маркира границата на сигналите. Когато приключи, заби лопатката в средата на петното, остави металотърсача и бързо тръгна към джипа си за правата лопата.

Започна да маха горния слой, като от време на време проверяваше сигналите с детектора, докато не очерта границите на зоната, която се оказа приблизително три на два метра. Хълбокът започна да го боли, но нямаше намерение да позволява на болката да му попречи.

С всяко забиване на лопатата изваждаше пръст с размерите на книга. Беше участвал като доброволец в археологически разкопки и знаеше колко внимателно работят професионалистите. След като махна чимовете, прокара металотърсача над тях, за да се увери, че в тях няма метал. После слезе в плитката яма и също я преслуша. Симфонията звучеше по-силно.

Изкопът ставаше все по-дълбок, а купчината пръст — все по-висока. Артър беше решил да слезе навсякъде на едно и също ниво, а не да дълбае дупка. Не искаше да се срамува от лошата си техника, ако се наложеше да извикат истински археолог. Слезе на дълбочина почти един метър и когато преслуша нивото с металотърсача, сигналът бе толкова силен, че се наложи да намали звука.

Реши, че нататък ще продължи с лопатката.

Започна да маха тънки слоеве, като събираше пръстта с ръце и проверяваше всяка шепа, преди да я хвърли върху купчината. Често

лопатката му закачаше нещо твърдо, но всеки път се оказваше, че е попаднал на парче кремък или варовик.

Лопатката се закачи отново, но този път от земята не изскочи камъче. Артър опипа с ръка, за да види дали не е някой по-голям камък, който трябва да се изкопае, но явно не беше поредното кремъчно ядро. Не бе така гладко като оголена кремъчна повърхност, нито грубо като варовик. И когато го натисна по-силно с пръст, видя характерния проблясък, който не можеше да се сбърка с нищо.

Злато!

Използва химикалката си, за да разчисти находката, без да я одраска с върха на градинската лопатка. Когато химикалката се оказа негодна, вкара в действие ноктите си. Не след дълго пред него лежеше разчистена златна повърхност с размерите на дланта му, която проблясваше на бледата следобедна светлина. Артър плю върху нея да махне полепналата пръст и да разгледа сложната изработка. Дъхът му замря — от златната повърхност изпъкваха релефни стилизирани фигури на животни.

Приличаше на набузник на шлем, може би англосаксонски.

Артър енергично разчисти пръстта около набузника и не след дълго попадна на друг предмет. Минута по-късно разкри плетена гривна — масивна, златна, изработена с изключително майсторство.

Съдейки по какофонията на металотърсача, имаше и още. Още много.

Артър стана, обърна се и размаха ръце да извика охранителя Хенгст.

Когато най-сетне пристигна, Джеръми Харп накара Хенгст да скочи пръв долу и да му помогне да слезе. Тримата едва се събраха в тесния изкоп и охранителят излезе, за да им освободи повече място. Артър клекна до Харп и му показва набузника и гривната.

— Невероятно! — възкликна Харп, докосвайки хладната златна повърхност с дебелия си показалец.

После Артър насочи вниманието му към другия край на овалния изкоп, където, докато чакаше пристигането на Харп, бе попаднал на друга невероятна находка — златен нагръден кръст с гранат в средата, извит нагоре като геврек.

— Откога са? — попита Харп.

— Седми-осми век, някъде там, доколкото мога да преценя. Не съм специалист, но предполагам, че са англосаксонски. Може би са били заровени в кожени или платнени торби, които отдавна са изгнили.

— Това ли е всичко? Има ли други неща?

— Определено. На цялата площ. Възможно е да има десетки, може би стотици предмети.

— Тогава да продължаваме да копаем, докато е светло. Да видим с какво разполагам.

Артър долови първия признак за неприятности — „с какво разполагам“. Внимателно подбра думите си.

— Всъщност, Джеръми, не бива да копаем повече. Трябва да се обърнем към професионалистите.

Артър видя как дребният мъж се стегна. Въпреки молбата му да бъде наричан на малко име, „д-р Харп“ май щеше да е по-подходящото обръщение. И Харп определено не изглеждаше доволен, че нарежданията му се оспорват.

— Професионалисти ли? Кого имаш предвид — сърдито попита той.

— В Съфолк би трябвало да има археологическо дружество. Всички общини имат. Ще изпратят екип, който да прецени находката. За нещо подобно няма да се изненадам, ако се появят още утре сутринта. Ще проверя дали имат дежурен телефон.

Харп нареди на охранителя да му помогне да излезе от изкопа и изгледа властно Артър отгоре.

— Това е моя земя и ще правя на нея каквото си искам. Не желая чужди хора в имота си.

Артър усети как лицето му пламва.

— Вижте... доктор Харп... боя се, че има определени процедури, които трябва да се следват дори в частен имот. Като човек, който се занимава с подобни издирвания, аз съм в течение на тези неща. Законът за съкровищата от деветдесет и шеста постановява, че за всички находки на древни и ценни артефакти, независимо дали са направени на обществена или частна земя, трябва да бъде съобщено на местните власти, за да се установи дали наистина намереното отговаря на определението за съкровище. И най-добре е първо да се уведомят археолозите.

— И какво е определението за съкровище?

— Артефакти на възраст над триста години, съдържащи най-малко десет процента злато или сребро. Няма съмнение, че в случая влизаме в определението.

— А ако ти кажа да не се обаждаш на археолозите или на властите?

Артър пое дълбоко дъх.

— Длъжен съм да се обадя, сър.

Харп изглеждаше като вулкан, готов всеки момент да изригне.

— И ако властите решат да направят проучване, какво следва, след като приключат?

— Находката ще бъде разкопана и каталогизирана от археологическата служба на графството и стойността ѝ ще бъде оценена от Комисията за оценяване на съкровища в Лондон.

— Каква ще бъде цената според теб?

— Доста висока, предполагам. Предпочитам да не правя прибързани заключения, но както споменах снощи, някои находки са оценени на милиони.

— И тази сума ще бъде изплатена на мен, така ли?

Артър реши да отстоява позициите си.

— Всъщност на двама ни, сър. Като откривател, който е попаднал на находката с разрешението на собственика на земята, на мен ми се полага половината.

Харп си тръгна ядосан, но после спря и се обърна.

— Правете каквото смятате за нужно, Мелъри. За довечера с жена ми имаме друг ангажимент. Вечерята ще ви бъде сервирана в стаята ви. Би било уместно да напуснете рано сутринта при първа възможност.

8.

Следващите две седмици се завихриха като торнадо, което свари Артър абсолютно неподготвен. Подобно на повечето големи неща, лудницата започна с нещо съвсем малко — едноминутен разговор с репортер на вестник.

Но погледнато отстрани, верижната реакция бе започнала в Съфолк в момента, когато металотърсачът запя в слушалките му. Артър бе сигурен, че в най-добрия случай се намира в средата на серия от лавинообразни събития. А в най-лошия нещата тепърва започваха.

Както беше предположил, екипът от археологическото дружество на Съфолк пристигна рано в неделя сутринта, преди да си е заминал. Хенгст се опита да отпрати археолозите, но след заплахата за намеса на полицията портата мажно се завъртя на пантите си. Охранителят наблюдаваше от разстояние как екипът прави предварителни проучвания и развълнувано показва всяка нова находка на Артър. Харп не се появи през цялата сутрин.

Заровените предмети наистина се оказаха англосаксонски, смесица от военно снаряжение и накити. Шефът на дружеството Питър Сандърс, въздълъг ерудиран тип, предположи по гъстотата на находките, че след като работата приключи, ще разполагат с няколко изделия. Оказа се прав. Разкопките продължиха четири дни и всяка вечер Сандърс бе така любезен да праща на Артър имейли с прикачени снимки на почистените артефакти. Окончателният им брой се оказа 663 — ефеси и дръжки на мечове, ножници, токи на колани, кръстове и пръстени. Някои от находките, особено брошките, бяха болезнено изящни изображения на птици, змии и гущери. Съдейки по струпването на находките, Сандърс предположи, че някой лорд от Източна Англия или може би онзи, който го е ограбил, е заровил през осми век два чувала в гората с неосъщественото намерение да се върне за съкровището.

Естествено, Артър знаеше, че находката ще бъде оценена доста високо, но предварителната оценка от четири милиона лири направо го

зашемети. Съветът на графство Съфолк направи опит да запази откритието в тайна, докато не се появи подходящ момент за пресконференция, но новината изтече като вода от сито и един прекрасен ден Артър получи обаждане от журналист, някой си Лорънс Кол от „Дейли Мейл“, който знаеше на практика всичко, което можеше да се знае. Журналистът говореше задъхано по телефона, сякаш се мъчеше да се вмести в някакъв краен срок.

— Е, господин Мелъри, какво е да направи човек откритието на живота си?

— Направо невероятно, повярвайте. От години се занимавам с търсене на съкровища, но не съм попадал на нещо особено. Не мога да ви опиша колко съм щастлив.

— Греша ли, или сте същият онзи Артър Мелъри, чието име нашумя покрай ужасната случка в Оксфордшър през март?

— Боя се, че не грешите.

— Явно времената при вас напоследък са наситени със събития, а?

— Уви, така е.

— Е, оставам с впечатлението, че се оправяте. Значи работите за доктор Джеръми Харп.

— Да. Занимавам се с маркетинг в „Харп Индъстрис“.

— Попадна ми фирменият бюлетин, в който пише за вас. В него се твърди, че сте потомък на човека, написал „Смъртта на Артур“.

— Така се говори в рода ми. Направих някои генеалогични проучвания, но не стигнах до категорични резултати.

— Значи потомъкът на човека, направил крал Артур прочут по целия свят, намира съкровище, което спокойно може да е от времето на крал Артур.

— Ами, по-разпространеното мнение е, че крал Артур е живял няколко века преди съкровището от Бинфорд.

— И все пак достатъчно близо, нали така? Важното е историята да е занимателна и забавна. Онзи археолог, Сандърс, ми каза, че Британският музей иска да откупи находките от вас. Давахте ли си сметка, че вашият дял може да възлиза на два милиона? Подобна новина не ви ли окрилява?

Артър много добре си спомняше как се беше почувствал в онзи момент. Беше направил изявлението си и изобщо не съжаляваше.

Просто му се искаше да не беше нагазвал толкова надълбоко.

— Категорично няма да приема нито пени. Съкровище като това принадлежи на страната. То е наше общо наследство. Парите може да ми се полагат по закон, но твърдо съм решил да даря сумата на Британския музей.

В последвалата пауза Артър чу как журналистът яростно трака на клавиатурата си.

— Как ще реагирате, ако ви кажа, че когато съобщих на доктор Харп за предложението на музея, той отговори, цитирам: „Колкото повече, толкова по-добре. Определено ще оползотворя сумата за имението си“.

В този миг Артър зърна доста трънливо бъдеще пред себе си, но отказа да дава заден. Замисли се и успя да намери дипломатичен отговор.

— Мисля, че при подобни обстоятелства човек трябва да постъпи така, както намери за най-добре.

— Но вие не сте милиардер като доктор Харп, нали така?

— Разбира се, че не съм!

— И дори не можете да бъдете наречен богат, нали?

— Едва ли.

— И въпреки това дарявате на страната си два милиона.

— Вижте, мога ли да ви помогна с нещо друго?

— Не, господин Мелъри. Мисля, че приключихме. Приятен ден. Подозирам, че ще е последният ви нормален ден за доста време напред.

Вестникарската статия на Лорънс Кол доведе до нови статии, които бяха последвани от телевизионни и радиопредавания, които пък породиха цял порой статии в блогове и съобщения във форуми и социални мрежи, докато историята за Артър и неговото възстановяване от бруталното нападение, за съкровището и алтруизма му се превърна в самовъзпроизвеждаща се сензация, която засенчи всички други на Британските острови.

Когато научи от медиите за намерението на Артър да дари дела си, Джеръми Харп бързо промени решението си и също обяви, че ще направи дарение. Но белята вече беше сторена. Милиардер, който със закъснение дарява милиони, не е голяма новина. Обикновено момче като Артър, отказало се от два милиона, беше съвсем друга работа.

Отначало Артър само се стесняваше от огромното внимание, което му се обръщаше, но след като феноменът набра скорост, стеснителността се превърна в смут и накрая в раздразнение, тъй като му ставаше все по-трудно и по-трудно да изпълнява всекидневните си задължения. Непрекъснато му се обаждаха в работата и в дома му; неясно как мобилният му номер и имейлът му също се бяха превърнали в обществено достояние.

И за свое най-голямо изумление Артър стана мишена за глутница папарацци, които го дебнеха на всяка крачка и се мъчеха да снимат приятно изглеждащия млад мъж. Фактът, че къщата му се намираше на оживена улица, изведнъж се оказа предимство. Поради липсата на места за паркиране полицията разкара папараците, но те се стекоха на страничните улички и задръстиха тротоара пред къщата му, като размахваха грамадни обективи и го викаха да подаде глава през вратата.

Измъчваше го и една неприятна мисъл — присъствието им нямаше ли да улесни мъжа с пистолета да се смеси с тях и да се добере до него?

Стю Гелфанд се появи на прага на кабинета и прекъсна работата му върху електронната таблица за бюджета на отдела му.

— Май си нагазил до кръста в блато с алигатори. Всичко наред ли е? — подхвърли той, като огледа затрупаното му бюро.

Както винаги, Артър настръхна от остроумията на Гелфанд.

— Справям се отлично, Стю. И най-важното е, че същото се отнася и за предвижданията ми. Следващата година се очертава невероятна.

— Не се и съмнявам. Е, ако мога да ти помогна с нещо, викай. Направих презентацията си, така че имам куп свободно време.

— Много мило от твоя страна.

Гелфанд се ухили.

— Това е най-малкото, което мога да направя за един истински национален герой.

Джеръми Харп доста беше напреднал с бутилката арманяк. Бинфорд Хол беше достатъчно голям, за да не вижда жена си без предварително уговорена среща. Но и двамата останаха изненадани,

когато случайно се натъкнаха един на друг в кухнята — той влезе да намери нещо останало за ядене, а тя за чаша билков чай преди сън.

Лилиан го гледаше как маха фолиото от агнешкото.

— Искаш ли да кажа на Мари да го стопли? — попита тя. — Сигурно още е будна.

— Аз съм проклет физик, мътните да го вземат. Все ще се оправя с някаква си микровълнова печка.

Тя продължи да гледа с отвращение как той неуспешно се бори с таймера и накрая го изблъска с лакът, за да нагласи фурната вместо него.

— Ти си пиян физик, доколкото мога да преценя.

Той се строполи на най-близкия стол.

— Сега вече знаеш какво е да се живее с теб, скъпа.

Тя млъкна при тези думи и когато микровълновата издаде мелодичен звън, тръшна горещата чиния с месо пред него. Преди да се оттегли в спалнята си с чашата чай, спря и се обърна.

— Давам си сметка, че не всеки ден ти се случва да те укоряват, Джеръми, но е абсолютно недостойно да си го изкарваш на мен.

Направо не можеше да повярва — той, човекът, който винаги бе предпочитал да стои настрана от общественото внимание, сега трябваше да понася съсипващите атаки от страна на карикатуристи, блогъри и най-различни водещи, които го наричаха най-надутия и недосегаем човек във Великобритания, възмущение на всичко гнило у богатия елит. Не беше имал представа, че случайно изпуснат коментар пред някакъв си репортер може да го превърне в карикатура. И това със сигурност нямаше да се случи, ако не беше нелепо алтруистичната позиция на Артър Мелъри. Беше се надявал доста наивно, че промяната в позицията му относно съкровището ще възстанови имиджа му — това така и не се случи. Публичност от този сорт беше последното, което искаше. Особено сега.

Разкъса месото, като вътрешно кипеше от ярост. Но в това пияно състояние гневът му се насочваше към всички онези, които го бяха подценявали през живота му. Макар да бе по-богат от повечето богаташи в коридорите на властта, неговите пари бяха нови, спечелени в мръсния свят на съвременния бизнес. Не беше един от тях. Беше северняк. Баща му бе най-обикновен земемер, а дядо му — монтьор на тръби.

Като дребосък с повече мозък, отколкото мускули, беше свикнал с подигравките и побоите. Но здравата работа и изобретателността му го бяха издигнали от бедността до редиците на свръхбогаташите. С богатството си беше купил място в повечето елитни клубове, но в действителност мястото му не беше в тях. Беше започнал да мрази самодоволните кучи синове с техните подходящи училища, правилни акценти и противните им шегички за затворени кръгове.

Но той, а не те, беше член на най-затворения клуб на света и това открай време му осигуряваше чувство за вътрешно превъзходство. Малко след като навърши четиридесет, видният унгарски учен Андраш Сомоги се свърза с него и му предложи да влезе в един необичаен кръг от елитни физици.

И сега, когато мозъкът му бе накиснат в алкохол, той си помисли: „Аз съм кем! Не го забравяй, Джеръми. Не го забравяй нито за миг. И ако успеем да открием Граала, ще си отмъстя на всички тях“.

Телефонът иззвъня и го върна рязко в слабо осветената кухня.

— Лилиан, телефонът! — извика той.

Отгоре нямаше отговор. Харп извика отново, после изруга и стана да вдигне.

— Харп — грубо рече той.

— Джеръми. Андраш е.

Сомоги рядко звънеше и Харп положи усилия да сподави въздействието на алкохола. Годиците на Сомоги се трупаха и напоследък той не бе така активен както навремето, но въпреки това си оставаше властен и вдъхваше страхопочитание.

— Андраш, какво мога да направя за теб?

Унгарският акцент бе тежък и тромав.

— Разтревожени сме, Джеръми. Обаждаха ми се.

— Разбирам.

— Не одобряваме натиска, на който си подложен. Знаеш, че не желаем никой от нас да се ползва с подобен род внимание. Спечели Нобелова награда — чудесно. Но да влезеш в таблоидите заради нещо подобно никак не е чудесно.

— Допуснах грешка, Андраш. Не биваше да разговарям с онзи репортер. Историята със съкровището беше глупост от моя страна.

— Да, определено е глупост. Какъв напредък имаш относно Граала? Аз съм стар човек. Не разполагам с цялото време на света.

Искам да го намеря.

— Аз също. Нека го кажа така, Андраш. От години се чувствам като кукловод на Мелъри. Помниш ли какво казах, когато се включи в групата на Холмс? Когато установихме, че има голяма вероятност да е потомък на Томас Малори?

— Каза, че искаш да го опознаеш по-добре.

— Да. Имах силно предчувствие, че един ден ще се окаже полезен за нас. Затова подръпнах конците и му осигурих работа в компанията си. Затова продължавах да дърпам конците и следях телефонните му разговори и имейлите му. А сега стана тази глупост със съкровището. Тя ми дава възможност да подръпна още веднъж конците, при това доста здраво.

— В какъв смисъл?

— Никак не ми е приятно да го казвам, Андраш, но имаме две хиляди години история на провали. Ние сме преуспели учени, но калпави детективи. Артър Мелъри има отличната възможност да преоткрие онова, на което се е натъкнал Холмс, и да продължи напред. Във вените му тече кръвта на Томас Малори. Насадохме в сърцето му страх от смъртта. Единственото, което му трябва, е повече време, за да търси Граала. Смятам да използвам фиаското със съкровището, за да се погрижа да разполага с цялото време на света.

Артър седеше зад компютъра си и работеше по сделка със сингапурски доставчици, когато Пам почука на вратата му.

— Мартин иска да те види.

— По какъв въпрос?

— Не каза.

Ако искаше да побърбят за нещо, Аш обикновено го спираше в коридора или след някоя среща. Важните разговори винаги се насрочваха предварително и затова Артър премисли различни сценарии, докато вървеше към кабинета му. Може би имаше някакъв проблем с бюджета. Или е получил отзив от клиент, с който иска да го запознае.

Аш по принцип беше общителен тип и по старателния начин, по който избягваше погледа му, Артър разбра, че има някаква неприятност.

— Какво става, Мартин? — попита той, докато седнаше на мястото за подчинени — двойното кресло.

Преди Аш да успее да отговори, на вратата леко се почука и в стаята влезе Сюзан Брент.

— Съжалявам, че закъснях — извини се тя и седна, като също избегна подозрителния поглед на Артър.

Младият мъж се намръщи.

— Среца с шефа ми без предварителна уговорка и в присъствието на „Човешки ресурси“. Това не може да е за добро.

Аш драматично въздъхна и разпери безпомощно ръце. Жестът му изглеждаше заучен.

— Ще го кажа направо. Има реорганизация. И тя засяга теб.

Артър събра сили.

— Добре.

— Бордът иска опростяване на системата, по-големи рационализации, съкращаване на разходите и тъй нататък. Следващата година може да се окаже доста напечена.

— Моите прогнози показват обратното, Мартин. Ти сам се съгласи с резултатите.

Аш приличаше на пациент, чакащ реда си за операция на хемороиди.

— Не е задължително да е напечена за твоя отдел. Проблемът засяга цялата компания. Така или иначе, взе се решение твоят отдел да се слее с отдела на Стю Гелфанд. И Стю ще го поеме.

Артър усети как вратът му пламна от надигналия се гняв.

— Групата на Стю е с два пъти по-малки приходи и с два пъти по-малко хора! Освен това аз съм от по-отдавна на тази работа. Това е абсурд, Мартин!

— Разбирам те, Артър. Уверявам те, че възразих, но решението бе взето на по-горни нива.

— Кой друг ще бъде освободен?

Аш се извърна и погледна през прозореца.

— Засега само ти.

— Знаеш за какво става дума, Мартин — кипна Артър. — Разбирам, че може и да не искаш да го признаеш, но това е откровено отмъщение заради избухналия скандал около доктор Харп и съкровището. Никога не съм имал намерение да го злепоставям и

правя всичко възможно да избегна вниманието на медиите. Взех решение според съвестта си. Той направи онова, което сметна, че е най-добро за него самия, и аз не го съдя. Но подобна разправа е неправилна, Мартин. Неправилна.

Аш мълчеше и затова Сюзан взе думата. Чувстваше се неудобно и явно полагаше усилия да говори делово.

— Всеки път, когато една компания реши да оптимизира работата си, има жертви, но мога да те уверя, че това решение няма нищо общо с каквото и да било друго, освен с финансови и стратегически цели.

— Сюзан е права, Артър — добави Аш. — Нямам никакви сведения решението да идва от доктор Харп. Той винаги е бил твой поддръжник. Знаеш ли изобщо как стана така, че постъпи на работа тук?

— Прочел си нещо, което съм писал в университета.

— Доктор Харп всъщност го прочете и ми го предаде. Каза, че си личи талантът, и беше прав.

Артър се наведе напред.

— Нямах представа, но нещата си остават същите. Това е грубо отмъщение, защото съм го злепоставил.

Сюзан започна да плещи възмутено и Артър я прекъсна.

— За бога, стига с този наставнически тон. Виж, Мартин, винаги съм те уважавал. Съжалявам, че си изгубил кураж. Това е ясен случай на несправедливо отстраняване и смятам да отнеса въпроса в съда.

Сюзан постави пред него плик и се усмихна фалшиво.

— Сигурна съм, че си разочарован и несъмнено ядосан, Артър. Това е напълно разбираемо. Компанията желае да се раздели приятелски с теб и да избегне евентуални съдебни спорове, които само биха попречили и на двете страни да работят пълноценно и да продължат напред.

— Изплюй камъчето, Сюзан — озъби се Артър. — И ми спести заучените си речи. Какво ми предлагате?

Незабавно го запознаха с условията. Тлъста сума, равняваща се на осемнайсет месечни заплати, и бонус със съответните вноски за пенсионно осигуряване, както и възможност да ползва служебната си кола през следващите шест месеца. Плюс отлични препоръки. В

замяна той се съгласяваше да не предприема съдебни стъпки срещу „Харп“, нито да zlepоставя публично компанията.

Артър поклати глава. Условията си ги биваше. Никой тук не беше напускал с подобен пакет. Искаха да го разкарат и да бъде тихо забравен. Ако започнеше дела, те щяха да се проточат безкрайно и щеше да е късметлия, ако изкопчи и половината. Той взе плика.

— Приемаш ли? — настоя Сюзан.

— Ще приема, но и двамата трябва да се засрамите от себе си. Кога влиза в сила споразумението?

— Незабавно — отвърна Сюзан. Изглеждаше така, сякаш искаше проблемът да бъде приключен колкото се може по-скоро. — Охраната ще бъде в кабинета ти, за да наблюдава прибирането на личните ти вещи.

— Страхотно. Защо не ме снимаш как си прибирам нещата и не пуснеш снимката в бюлетина си?

На прага Артър спря и се обърна.

— Сбогом, Мартин. Съжалявам, че трябваше да приключи така.

Аш заби поглед в килима.

— И аз съжалявам, Артър — измънка той. — Наистина съжалявам.

9.

Артър излезе в градината си да се наслади на слънцето с чаша чай и бележник в ръка. Беше се събудил като пресен безработен, а в главата му звучаха думите на Санди Марина: „А всъщност ни трябва рицар, който да яхне коня си и наистина да тръгне да търси Граала. Трябва ни съвременен Галахад“.

Сега разполагаше с времето да се заеме с това. Шумотевицата около съкровището беше зад него. Бюджетът на отдела вече не бе негова грижа. Личните му финанси бяха осигурени от обезщетението. И нервите му бяха опънати до скъсване от опасения, че онзи с пистолета може да се появи отново.

Граалът щеше да погълне цялото му внимание.

Направи две отметки в бележника си: *12 март и Монсерат*.

Трябваше да разбере къде е бил Холмс на 12 март. Вече беше говорил с чешитите, за да провери дали Ендрю не е споделял нещо за пътуването си — посещение на библиотека, музей или архив — но остана с празни ръце. Хрумна му, че може да е споменал нещо на някой от факултета си или на колега от колежа. Трябваше да състави списък с имена. Да не пропусне и приятелите на Ан. Кой знае, нищо чудно тя дори да е била с него през онзи ден и да е разказала на някого.

Да не забравя и Монсерат. Манастирът бе с по-нисък приоритет, но нищо не му пречеше да пише на абата, за да му съобщи за ненавременната смърт на Холмс и да помоли за разрешение да проучи отново писмото от дванайсети век в архива им.

Грабна телефона. Секретарката на Холмс се съгласи да му прати номерата на негови познати от Оксфорд. Директорът на лабораторията по микробиология на Ан в медицинското училище го свърза с най-добрата ѝ приятелка в работата и след сърцераздирателен разговор, който не хвърли никаква светлина върху 12 март, Артър получи от нея списък с други приятели на Ан.

След около два часа разговори, които не доведоха доникъде, Артър напусна градината, изми чашата си и се качи горе да се

преоблече в спортния си екип, за да потича и да си проясни главата.

На улицата имаше малко коли и пролетният въздух беше чист. Бърз поглед го убеди, че папараците са престанали да го дебнат.

Артър се затича, като периодично се озърташе през рамо за фотограф или някой с по-лоши намерения. По пътя майки с колички поглеждаха голите му крака и му пускаха закачливи усмивки. Двайсет минути по-късно бе изминал добро разстояние по Лондон Роуд на път към околоръстното на градчето и равномерното натоварване го беше вкарало в медитативно състояние.

Дишаше ритмично и плавно редуваше пета с пръсти, като се опитваше да не обръща внимание на дискомфорта в ребрата. Мислите му се понесоха към Холмс. Още не можеше да повярва, че ексцентричният любимец на толкова хора го нямаше.

Отново болезнено преживя онази нощ. Пристигането в дома на Холмс, даването на подаръка на Ан, обяснението, че ще трябва да изчака след вечеря, за да научи за откритието на Холмс, пътуването до ресторанта, внезапното връщане обратно в къщата, неканеният посетител, ужасът. Събитията се редуваха отново и отново с всеки следващ километър, който пробягваше. И на третото проиграване, докато тичаше по Мърдок Роуд в края на обиколката си, мислите му се препънаха в пътуването с колата и подигравателния коментар на Ан за джипиеса на Холмс.

Джипиесът!

Холмс не можеше да се ориентира в собствения си квартал без сателитна навигация. Ако е пътувал някъде на 12 март, адресът би трябвало да е в устройството.

Пробяга на спринт останалите осемстотин метра и когато се прибра у дома, бързо събу маратонките и изпи глътка вода от чешмата.

Задъхан, звънна на секретарката на Холмс и я попита дали знае какво е станало с колата на професора.

— Аз самата се чудех — отвърна тя. — Никой не ми се е обаждал да пита за нея. Седмица след пожара отидох с едно от момичетата от факултета... нали разбирате, просто да отдадем почит и да сложим букет. Колата на професора бе паркирана на тротоара, малко очукана. Запитахме се дали пожарникарите не са я изкарали от алеята, докато са гасили пожара.

— Той пазеше ли резервни ключове в кабинета си?

— Да. Беше доста разсеян. Често губеше ключове и други дреболии, затова внимавах да има резервни наоколо.

— Може ли да мина и да ги взема? Сетих се, че оставих нещо важно в колата онази вечер.

На Артър никак не му се искаше да се връща при дома на Холмс, но преживяването не се оказа толкова травматично, колкото си беше представял. Къщата беше разрушена от съображения за безопасност и всички отломки бяха извозени. По-трудно бе да свързваш емоции с празен парцел, изровен от тежки машини.

Колата наистина беше отпред, паркирана малко накриво и с посмачкана дясна страна благодарение на противопожарната служба. Артър се огледа за съседни, не видя никого и отключи вратата на шофьора.

Джипиесът си беше на мястото и се захранваше от запалването. Списъкът със запазени адреси бе дълъг, вероятно в хронологичен ред, но нямаше начин да се определи кой точно адрес е бил посетен на 12 март. Артър извади малък бележник и си записа всички дестинации на Холмс.

Върна се у дома и се настани на канапето с лаптопа. Адресите бяха предимно в Оксфордшър и Лондон, но се срещаха и други в Къмбрия, Уоруикшър, Шотландия, Уелс и Девън. Артър намери онлайн карта и се захвана за работа.

Още в началото се изкиска. Някои от дестинациите бяха места, които Холмс посещаваше от десетилетия, в това число собственото му работно място и любимите му кръчми. Ан беше права. Ендрю беше истинска трагедия, когато ставаше въпрос за ориентиране. Лондонските адреси бяха предимно на ресторанти и паркинги. Единият се оказа на адвоката на Холмс, чиято секретарка направи справка и го увери, че професорът не е идвал на 12 март. Друг адрес принадлежеше на някой си Кристофър Уестли — име, което не му говореше нищо. Артър набра номера и установи, че е племенник на Холмс — млад мъж, който се отдаде на спомени и го задържа известно време на телефона.

Номерата в Девън и Къмбрия бяха на малки хотели. След доста увещания и уверения, че въпросът е важен, Артър успя да научи, че Холмс не ги е посещавал напоследък.

Адресът в Уоруикшър беше Монкс Кърби, Милърс Лейн 6. Името, което се появи на уебсайта, накара дъха му да секне.

Елизабет Мелъри.

Мелъри. От Уоруикшър. Графството на сър Томас Малори.

Артър скочи на крака и изтича горе до килера в свободната стая, където държеше кутиите с вещите на баща си. Няколко минути покъсно разлистваше старата адресна книга, пълна с имената на роднини. Сред тях обаче нямаше Елизабет Мелъри, нито пък Мелъри в Монкс Кърби.

Върна се долу, набра номера и зачака. Канеше се да се откаже, когато тих възрастен глас отговори с повтаряне на номера — старомоден обичай, който Артър помнеше от детството си.

— О, здравейте — каза той. — Ужасно съжалявам, че ви безпокоя. С Елизабет Мелъри ли разговарям?

— Да.

— Аз съм Артър Мелъри. Фамилията ми е същата, но не това е причината да ви търся.

— Вие ли сте младежът, за когото четох във вестниците? Онзи, който дари съкровище на Британския музей?

— Всъщност, да.

— Е, мисля, че постъпихте чудесно. Запитах се дали случайно не сме роднини, но така и не намерих време да проверя родословията. А трябва да го направя.

— Зная, че въпросът ми е странен, но случайно да познавате професор Ендрю Холмс от Оксфордския университет?

— Ами да, разбира се. Неотдавна ме посети. Момент да проверя календара. Да, ето го. Дойде в Монкс Кърби на 12 март.

Излизам. ТГ.

Артър си представи как Холмс си записва в календара и се усмихна. ТГ. Търсене на Граала.

Монкс Кърби се оказа приятно малко селце в Уоруикшър, забележима точка на картата с население под петстотин души. Артър

беше сигурен, че е идвал в района и преди, макар че никога не бе минавал през самото селище. Наблизо се намираше Нюболд Ревъл. Никой уважаващ себе си потомък на сър Томас Малори не би пропуснал обиколка на Нюболд Ревъл, където е бил домът на рицаря, макар че сега в него се помещаваше Кралският колеж за надзиратели.

По време на посещението си преди няколко години Артър се бе срещнал с директора на Затворническия музей, който се намираше на територията на колежа. След като Артър изтъкна родовата си връзка със сър Томас Малори, директорът постла червения килим и го поведе на частна обиколка из имението. Сградата външно нямаше нищо общо с къщата от 15-и в., която е обитавал сър Томас Малори. Била преустройвана неведнъж, особено през викторианската епоха, когато били добавени тежките корнизи и балюстрадите. Директорът обаче преведе Артър през общите зали и класните стаи на колежа и му показва скритата къща вътре, оригиналната средновековна постройка с по-дебели стени и стари пещи, разположена във формата на буквата Н. Естествено, не пропусна да отбележи очевидната ирония, че някогашният дом на рицаря, прекарал толкова много години в кралските затвори, където и написал „Смъртта на Артур“, сега е перла в короната на съвременната система на затворите.

Елизабет Мелъри живееше в изолиран имот на Милърс Лейн, недалеч от църквата „Сейнт Едит“. Артър слезе от колата си и се протегна, докато се възхищаваше на просторната къща от епохата на Тюдорите, с боядисана в светлорозово гипсова замазка и тъмни, почти почернели от времето греди. От комина се издигаше ароматен пушек от горящо дърво и се смесваше с неподражаемия букет миризми на провинцията. В градината имаше навес за дърва и грижливо поддържани розови храсти, разположени като стражи покрай пътеката до входната врата и около къщата. Артър съжали, че не е лято — тогава градината със сигурност щеше да прелива от ярки цветове.

Жената, която го посрещна, отговаряше на гласа по телефона — крехка, възрастна, официална. Беше облечена с рокля на цветя и тънка плетена жилетка, закопчана накриво. По време на срещата Артър се измъчваше от малката дилема — не му се искаше да я засрами, като ѝ посочи, че се е закопчала накриво, но и не искаше жената да се почувства неудобно, след като сама открие гафа си. Накрая предпочете да премълчи.

Камината в дневната топлеше добре, но освен нея имаше и електрическа духалка, която бръмчеше до очуканото ѝ кресло. Къщата нямаше централно отопление, но Елизабет Мелъри изглеждаше здрава и пъргава, докато слагаше дърва в огъня и поднасяше чай и бисквити.

— На осемдесет и три съм — каза му тя, докато пиеха чай. — Ще познаете ли откога живея в тази къща?

Артър вежливо направи предположение.

— Не, повече — рече тя. — Осемдесет и три години! Родена съм в трапезарията. Ето там. Не зная защо на горката ми майка не са ѝ позволили да ме роди в леглото си. Предполагам, че горе е било прекалено студено.

— Направих проучване, по-скоро баща ми го е направил преди години — обяви тя, след като допи чая си. — И ми е приятно да ви съобщя, че ние наистина сме роднини и несъмнено сме потомци на сър Томас Малори.

И Елизабет започна да обяснява надълго и нашироко. Пропуснатото копче беше чиста случайност — умът ѝ бе остър и ясен. Според разказа ѝ Томас Малори се оженил за жена на име Елизабет, вероятно Елизабет Уолш от Уонлип, някъде през 40-те години на 15-и в., горе-долу по времето, когато бил посветен в рицарски сан. Имали двама синове, Томас и Робърт, но родът бил продължен от Робърт, тъй като Томас умрял като дете. Робърт Малори се оженил за друга Елизабет, която родила Никълъс, а той пък взел за съпруга Катрин Кингстън.

— Никълъс бил лорд на Нюболд Ревъл, Уинуик и Суинфорд — продължи тя. — Както сигурно знаете, според официалната генеалогия Никълъс имал само две дъщери и кръвната линия на сър Томас Малори приключила преди шестнайсети век.

— Но това не е вярно, нали? — попита Артър.

— Не. В противен случай нямаше да пием чай заедно, нали така? — отвърна тя с усмивка, от която лицето ѝ се покри с бръчки. — Разбира се, записите за ражданията са били водени от свещениците, а в началото на седемнайсети век в енорийската църква в Уинуик избухнал пожар, при който архивите били унищожени.

Артър кимна.

— Но през трийсетте години на миналия век един изследовател от Лийдс открил записи в Ковънтри, които посочват, че Никълъс е

имал и момче. Джон Малори.

— Това е вашето родословие — рече тя. И добави весело: — А моето е от друг син, Томас. Разбирате ли, Артър, баща ми доста се интересуваше от генеалогия и е ровил упорито, докато не открил съществуването и на Томас. Винаги е подозирал, че във вените ни тече рицарска кръв и с гордост мога да кажа, че успя да го докаже. Трябва обаче да добавя, че баща ми винаги се противопоставяше на твърденията на някои учени през годините, че сър Томас Малори е бил по-скоро разбойник, отколкото рицар. Някои смятат, че бил крадец и дори изнасилвач. Наистина е прекарал много години в затвора. Какво мислите вие?

— Не приемам, че е бил обикновен престъпник — категорично заяви Артър. — Това би било плесница за всичките рицарски принципи, за които пише. Мисля, че има и друго обяснение. Той е имал врагове, сред които е бил и херцогът на Бъкингам. И тези врагове може да са имали причини да го пъхнат зад решетките.

— Е, определено е живял колоритен живот.

Артър се съгласи.

— Значи има съвсем друг клон на рода, за който изобщо не съм подозирал. — Той стана и я целуна по бузата. — Здравей, братовчедке.

Жестът се хареса на Елизабет и въпреки възрастта си тя се изчерви като младо момиче.

— Така и не се омъжих и се боя, че моята линия ще прекъсне с мен — въздъхна тя. — Но ти си друга история. Мога ли да те попитам дали си женен?

— Не съм.

— Е, но пък си млад. Имаш предостатъчно време за това. Още чай?

Той вдигна чашата си, докато тя му наливаше. Ръката ѝ леко трепереше, което по думите ѝ беше ранен симптом на паркинсон.

— Местният шарлатанин ме увещава да пия хапчета, но аз не вярвам на такива неща. Започнеш ли веднъж да гълташ лекарства, диагнозата се изпълнява сама, нали така? — Тя седна отново на мястото си. — Наистина много се радвам, че се запознахме, Артър. От прочетеното във вестниците останах с впечатлението, че си чудесен млад мъж, и сега се уверих със собствените си очи.

— Благодаря. И аз много се радвам, че се запознах с роднина, особено от клон на рода, за чието съществуване не бях и подозирал. — Артър изобщо не изпитваше нетърпение, но все пак попита: — Можеш ли да ми кажеш как се запознахте с професор Холмс? Той ли се свърза с теб, или ти с него?

Тя извади писмо на бланка от Оксфорд и му го показа.

Уважаема г-жо Мелъри,

Най-напред ми позволете да се представя. Аз съм професор по средновековна история от Оксфорд. Заел съм се да се свържа с колкото се може повече потомци на сър Томас Малори, рицаря от 15-и в., написал най-ранната английска версия на историята за крал Артур — „Смъртта на Артур“. Съзнавам, че стрелям напосоки, но ако наистина сте негова потомка и ако знаете за някакви документи или ръкописи в рода ви, свързани със сър Томас, които досега не са били публикувани, ще Ви бъда изключително благодарен, ако се свържете с мен. В момента пиша книга за Малори и всеки нов материал и допълнителни сведения ще бъдат като манна небесна.

Искрено Ваш,

проф. Ендрю Холмс

Артър остави писмото с насълзени очи.

— Добре ли си? — попита го тя.

— Да, добре съм. Не зная дали си научила от новините, но професор Холмс загина миналия месец.

— Боже мой — промълви тя. — Каква трагедия. Какво е станало?

— Нахлуване в дома му. Ужасна работа, наистина ужасна. Както и да е, опитвам се да възстановя проучванията му. Чувствам се длъжен към паметта му да завърша последния му труд.

— Да, разбира се. Беше такъв мил човек.

— Значи си отговорила на писмото му, предполагам.

— Да. Веднага му звъннах.

— Разполагаш ли с някакви документи?

— Да. В един сандък на тавана. Да ти разкажа ли за тях?

Като момиче Елизабет била заплениена от стария сандък. Ако таванът не бил толкова страшен с всички онези оси, миши изпражнения, прах и призрачни сенки, щяла да си играе повече със съдържанието му. В него имало сребърни свещници и подноси, проядени от молци дрехи, една-две стари библии и малък пакет документи, завързани с лента. Баща ѝ винаги казвал, че сандъкът се предава от поколение на поколение, от Малори на Малори, и съдържа останки от славното минало на рода. Не го била преглеждала от много години. Вече и не можела да се качва по стръмната стълба на тавана. Единственият път, когато развързала лентата, за да прегледа документите, бил преди половин век, след като баща ѝ починал и тя се запознавала с наследството си. Било ѝ трудно да разчете повечето документи, тъй като били написани на средновековен английски със ситен почерк с много заврънкулки. Подозирала, че баща ѝ също не е бил в състояние да ги прочете. Но доколкото можела да прецени, те били сбор от нотариални актове, правни документи и писма. Едно писмо ѝ направило особено впечатление, защото носело ясният подпис Thomas Maleoré, рицар — името било изписано по същия начин, по който се срещало и в книгата му *Le Morte D'Arthur*. И запомнила две думи, които успяла да различи в основния текст на писмото и които прошепна развълнувано на Артър — Екскалибур и Граал.

Подписът на Томас Малори върху документ беше нещо рядко, но не и необичайно. Но доколкото знаеше Артър, не бяха запазени никакви писма, написани от собствената му ръка. Като прибавиш към това споменаването на Граала! Искаше му се Ендрю Холмс да беше до него в този момент.

— Аз нямам наследници, Артър. Смятам да даря къщата и цялото си имущество на църквата „Сейнт Едит“. Викарият е от Уганда, представи си само, но е толкова мил човек, и двамата със съпругата му бяха много добри с мен. Бих искала обаче да ти дам сандъка. Трябва само да го свалиш от тавана и е твой, можеш да го вземеш още днес.

Артър изгаряше от нетърпение да си прибере наследството, но уважи правилата ѝ. Първо трябваше да си допият чая. После тя трябваше да върне подноса в кухнята и да сложи още дърва в камината. Елизабет енергично отказа помощта му. Артър я гледаше с възхищение как изпълнява бавно и целенасочено задачите си и се

надяваше и той да бъде толкова жизнен, когато стане на нейните години.

Когато приключи, Елизабет го поведе нагоре по стълбите и по мразовит коридор покрай три стаи, всички обзаведени и с оправени легла. В края на коридора от тавана висеше въже с дръжка от полирано дърво. Елизабет му каза да го дръпне и Артър разбра защо задачата ѝ е била трудна. Капакът се отвори след доста здраво дърпане и разкри сгъваема стълба, която той хвана и спусна надолу.

— Горے има светлина — каза му тя и Артър се закатери към тъмния леден таван. — Ще видиш сандъка в средата отляво, до стената.

Таванът беше точно такъв, какъвто го беше описала — всичко бе покрито с дебел слой прах и навсякъде се търкаляха безброй изсушени трупове на оси и мухи, примесени с изпражнения на гризачи. Покривът бе стръмен и Артър можеше да стои изправен само в центъра. Когато видя сандъка, пращен и забутан в ъгъла сред други мебели, той спря и продължи на четири крака, докато не стигна до него.

Въпреки дебелия слой прах си личеше, че е стар, нещо друго обаче най-напред привлече вниманието му. В прахта личаха следи, които водеха до сандъка, както и отпечатащи от пръсти по капака и отстрани. Изглеждаха пресни, тъй като отгоре им се беше събрала съвсем малко прах. Следите бяха големи и определено не можеха да принадлежат на Елизабет. Бяха на Холмс, сякаш негови призраци. Бе толкова тъжно.

Самият сандък беше от орех, дълъг около метър и двайсет, грубо скован, с железни ленти и панти — здраво и практично средновековно ковчеже. Артър го издърпа от стената и го повдигна. Можеше да се справи. Единствената трудност, докато го сваляше по стълбата, беше облакът прах, който задръсти гърлото му и го накара да се закашля.

— Съжалявам за бъркотията — извини се той, когато се озова обратно в коридора. — Тук ли ще го почистим?

— Не, свали го долу, аз ще постеля кърпи, върху които да го сложиш.

Елизабет настоя да извади старата си прахосмукачка и да махне голямата мръсотия, като отново забрани на Артър да ѝ помага по какъвто и да било начин, но след като приключи, му позволи да

доизбърше сандъка със салфетки. Артър хвърли мръсните салфетки в огъня, а тя седна на мястото си да гледа как той ще вдигне капака.

Най-отгоре бяха дрехите. Артър ги извади внимателно и ги положи на пода. Имаше чифт стари кожени ботуши, сплескани като палачинки, невъзможно сухи и напукани. Под тях лежеше някакво неразпознаваемо кожено облекло, може би гамаши. Проядена кадифена горна дреха, вероятно двоен жакет. Сгънат лен, пожълтял като зъбите на заклет пушач. След това дойде ред на библиите — две, дебели, с доста хубави подвързии. Бърз поглед на кориците показва, че са от 16-и и 17-и в. Под тях бяха сребърните предмети. Свещниците бяха доста големи, с примитивна изработка и без много украса. Подносите обаче бяха съвсем различни и от изящната им гравировка сърцето на Артър се разтуптя. Пред него бе гербът на Малори — шеврон на фона на хермелинови опашки.

— Приближаваме нашия човек — каза Артър и потупа единия поднос.

— Виждаш ли документите? — попита Елизабет от стола си.

Пакетът беше почти на дъното на сандъка — колекция от кремави листа пергамент, вързани с избеляла и трошлива на вид лента с цвета на яйце на червеношийка. Артър внимателно го извади.

— Мога ли да ги прегледам тук?

— Много бих искала — отвърна тя. — Потърси писмото, за което споменах, и виж дали няма да го разчетеш.

Артър се опасяваше, че лентата ще се разпадне между пръстите му, но тя успя да оцелее при внимателното развързване. Свитъците бяха сухи и набръчкани. Артър клекна до стола на Елизабет, за да може и тя да гледа. Опитът му на Граал чешит го беше подготвил за нечетливи средновековни почерци. Докато преглеждаше писанията, повечето от почерците му се видяха претрупани, но в общи линии поддаващи се на разчитане, макар че някои ситно изписани думи го объркваха. Архаичните средновековни букви далеч не бяха стихията му и драматично забавиха прегледа. Повечето документи наистина бяха актове, полици за продажби и феодални документи, подписани от различни хора, не от Томас Малори. В средата на купчината обаче Артър откри писмото.

— Мисля, че е това — рече той.

Елизабет го погледна.

— Да, точно него му разреших да фотографира.

Писмото беше без дата, с едри, свободно изписани букви; мастилото беше почервенияло от годините. Големият уверен подпис долу изглеждаше точно както го беше описала Елизабет — Thomas Maeoré knight. Колкото и изумително да беше, че вижда с очите си редкия автограф, вниманието на Артър бе привлечено от получателя на писмото. То започваше с My Dere Waynflete.

Възможно ли бе това да е Уилям Уейнфлет, епископът на Уинчестър? Артър, който се интересувахе от всичко свързано с Томас Малори, си спомни, че Уейнфлет е бил доверен приятел на рицаря. И беше исторически факт, че единственото известно копие на „Смъртта на Артур“, написано от ръката на самия Малори, е открито през 1934 г. от един учен, който се ровил в някакъв шкаф в спалнята на директора на Уинчестър Колидж.

Артър обясни на Елизабет кой е въпросният Уейнфлет и продължи да чете писмото колкото се може по-бързо. И ето че го откри — сведение за пътуване до Уинчестър и гостуване при епископа. Но след няколко допълнителни любезности писмото продължаваше доста по-мрачно. Споменавахе се за някаква голяма опасност. Свитък, който му бил донесен в Нормандия на място, което той наричаше Maleoré Sur Seine, което според Артър би могло да бъде днешното градче Ла Мелерей сюр Сен. Зли мъже — наричаше ги кем — го преследвали. Рисковано пътуване до пещера. Меч. Екскалибур!

Това беше писмото, което Холмс се е канил да му покаже и което бе изгоряло в пожара.

Явно изражението му се бе променило, защото Елизабет неочаквано постави ръка на рамото му и го попита дали не му е прилошало.

— Не мога да повярвам — промълви той с погледа на човек, получил внезапен световъртеж. — Нека ти го прочета и ще се опитам в движение да го предам на по-модерен език. Ето какво пише Малори: „Сърцето ми се зарадва да ви видя, скъпи епископе, и да споделя поразителната истина, че кръвта ми произлиза от кръвта на крал Артур. Той също бил горд Малеоре от нормански произход. Той също имал благородното тринайсето ребро. В чест на великия крал се кълна, че ще опиша благородните му дела и славна смърт в книга, която ще нарека «Смъртта на Артур». Освен това, скъпи ми епископе, знаете, че

открих великия меч на Артур и чрез него съм близо до небесната награда, най-святото от всички неща, известни на човека, а именно Сангреала на нашия Христос. Сега с ваша помощ разбирам по-добре значението на меча и ще тръгна с цялата си жар да търся Граала, като се моля да не бъде отклонен от пътя си. За да попреча на всички врагове да научат тайната, последвах съвета ви и скрих отново меча. Защото без Екскалибур Граалът не може да бъде открит. Ако падна по време на моето дирене, ще оставя следа за моите потомци. Нека този мъж бъде добродетелен и достоен за наградата. Молете се, скъпи епископе, диренето ми да успее, и се молете да донесе на Римската църква Светия Граал“.

Елизабет забеляза, че Артър разтърква все още чувствителния си ляв хълбок.

— Сигурен ли си, че си добре? — попита тя.

— Просто имам едно ребро в повече — отвърна той. — Всички мъже от рода имат.

Елизабет се усмихна.

— Баща ми също имаше.

Артър се изправи и разсеяно започна да прибира вещите в сандъка, сякаш беше изпаднал в транс.

— Също и крал Артур — рече той. — Представи си само, Елизабет. Ние сме потомци на Артур, някогашния и бъдещия крал!

10.

Нормандия, 1450 г.

Двайсет години са много време, за мнозина цял един живот в тази война и опустошавания от чумата свят в който живееше. Преди двайсет години той бе войник в разцвета на силите си, мечът беше лек като перце в ръката му, а бронята само му създаваше дребни неудобства. Преди двайсет години той бе капитан във войската на крал Хенри V и жънеше победа след победа срещу французите при Кан, Косн сюр Лоар и Мо, където любимият му крал умря от плеврит на трагично младата възраст трийсет и пет години.

Сега Томас Малори беше на петдесет, много по-стар, отколкото си бе въобразявал, че ще стане някога, и бойното му снаряжение му тежеше като ярем на вол. Яздеше оклюмал в седлото и копнееше само да слезе от коня и да пренощува някъде в безопасност от стрелците на граф Дьо Клермон.

Дните на англичаните като господари на Нормандия приближаваха края си. Той го знаеше и вече го беше приел. Поради неведоми за него причини изглеждаше, че такава е божията воля. Като млад войник беше помогнал за завладяването на Нормандия, ознаменувано от зашеметяващата победа срещу французите при Азенкур през онзи ярък ден на св. Криспин. И сега като кралски рицар никак не му се искаше да вижда как всичко пропада. Беше минала само седмица от унижителното поражение при Формини, където пет хиляди англичани се сблъскаха с пет хиляди французи. Малори бе командвал голям отряд мъже през онзи ден и заради лошия късмет, лошия терен и внезапната намеса на бретонските укрепления англичаните бяха пръснати, а главнокомандващият им — убит. С натежало от позорната загуба сърце Малори и малцината здрави войници водеха ранените, през чиито превръзки се процеждаха кръв и гной, с надеждата да стигнат закрилата на Кале. Ако оцелееха при похода на север, щяха да прекосят протока и да се приберат у дома. Нямаше какво повече да правят в тази страна. Кан и Шербург със

сигурност щяха да паднат и английските им защитници щяха да станат жертвени агнета. А след като паднеше и Кале, цяла Нормандия щеше да бъде изгубена.

Малори нямаше да се върне във Франция, ако не бяха настойчивите молби на Ричард Невил, графа на Уоруик. Макар и само на двайсет и три, той бе негов лорд и Малори му дължеше вяност. Когато младият крал Хенри VI призова Невил да събере свежи сили за задържането на започващото френско настъпление в Нормандия, графът притисна Малори, изтръгна го от удобния му и охолан живот като рицар и член на Парламента и го запрати обратно в света на барута, кръвта и смъртта.

Пажът на Малори, някога здрав младеж, а сега измъчен и изпосталял от хроничната дизентерия, посочи смрачаващото се небе.

— Вижте, милорд, пушек от комин.

Малори се поизправи в седлото. Все още имаше чудесна фигура — висок, мускулист, с телосложението на боец и поведението и интелекта на джентълмен. Лицето му бе изпито от умора и безпокойство, брадата и косата му бяха изгубили някогашния си младежки цвят, но лицето му бе мило, не войнствено.

— Би трябвало да стигнем преди стъмване — прецени той. Обърна се в седлото и извика на колоната войници зад себе си: — Някой знае ли кое е това село?

— Малеоре — отвърна един. — Бил съм там. Има вода. На брега на реката е.

Малори изсумтя, но си задържа езика зад зъбите. Баща му и чичовците му все повтаряха, че Малеоре е прародината на Малори. Отдавна беше решил да не разкрива на хората си неудобния факт, че във вените му тече норманска кръв. След четири века в Уоруикшър Малори бяха толкова англичани, колкото и всичките им съседи, но все пак нямаше причина да засява у другите семената на съмнението относно лоялността си. Въпреки претенциите на краля към Нормандия, тази страна му беше чужда. Малори беше англичанин.

Пътят му до този ден бе започнал с охолно детство в Нюболд Ревъл, същинска люлка на рицарството. Веднага щом се научи да ходи, го бяха качили на пони и го научиха да язди, като държи в едната си ръка повода, а в другата — дървен меч. Докато растеше, сутрин учеше латински и гръцки, а следобед ловуваше и се упражняваше в бойните

изкуства. Капеланът на домакинството се зае със задачата да го запознае с религиозните ритуали. Майка му и лелите му го учеха на обноски, както и да уважава и да се възхищава на жените. Баща му и чичовците му предадоха принципите на рицарския живот. Когато беше готов да стане паж, дълбоко му бяха втъпнени следните няколко идеи — да се грижи за земите и селяните си, да защитава на всяка цена жените, да бъде справедлив и милостив в делата си, да се изправя срещу лошото, като пази обикновените хора от потисници, да защитава вярата и църквата си и най-вече да поддържа своя лорд на бойното поле с цялата си смелост и всеотдайност.

Младият Томас съзря бързо. На дванайсетгодишна възраст вече беше отговорен пред закона за постъпките си. На четиринайсет можеше да бъде призован като воин и се случи точно така. През 1414 г., малко след рождения му ден, той бе зачислен във войската, която щеше да потегли за Нормандия с крал Хенри V. Участва в сражението за Кале като скуайър и копиеносец под командването на Хенри Бючамп, предишния граф на Уоруик. Кампаниите следваха една след друга през тази и следващата година. Томас научи какво е да убиеш човек и да видиш как другарите ти падат в битка, но имаше време и за други занимания през дългите обсади и тогава се научи да чете на френски.

През октомври 1415 г. беше при Азенкур, където английските дълги лъкове разгромиха далеч по-многобройната френска войска. А две години по-късно участва в обсадата на Кан, една от последните и най-силни твърдини на Нормандия, паднала в ръцете на англичаните, преди победата да бъде утвърдена с договора от Троа. Именно в Кан бе чул за изключително богатата библиотека на някакъв местен благородник, която щяла да бъде конфискувана за английския крал. Като награда за добрата му служба кралят беше позволил на Малори да си избере книги от библиотеката и именно тогава Томас за първи път се докосна до опияняващите истории за крал Артур, когато си избра чудесно илюстрирано копие на *Le Conte du Graal* на Дьо Троа.

След като войната приключи и Малори бе освободен от служба, той се върна в Нюболд Ревъл да помага на баща си в управлението на земите, но провинциалният му живот не продължи дълго. Малори научи, че договорът е просто парче пергамент и сраженията в Нормандия пламнаха отново. Още веднъж той облече бронята си и се

включи във войната на френска земя. Този път, отново под прякото командване на Бючамп, той бе капитан на рота копиеносци, стрелци и бойци с брадви. Беше при Косн сюр Лоар, когато кралят умря, и пое командването на гарнизона в Жисор, след като Бючамп се върна в Лондон да оглави охраната на малолетния Хенри VI. Малори беше и в Руан на Бъдни вечер 1430 г., когато селското момиче воин Жана от Арк беше предадена на англичаните, продадена за десет хиляди ливри от бургундците, които я бяха пленили в битка.

Бючамп повика Малори да го придружи, когато отиде да види дребното девойче в усойната ѝ килия в кулата. Тя трепереше като мишле в окови, но бе изненадващо горда и непокорна. Присъстваше и друг английски благородник, Хъмфри Стафорд, високомерен млад мъж, който по-късно щеше да стане херцог на Бъкингам. Точно в онази нощ Малори и бъдещият Бъкингам станаха закleti врагове.

— Как се отнасят с вас, госпожице? — попита Бючамп на френски.

Жана мълчеше и гледаше гневно.

Бючамп повтори въпроса, като този път наблегна на тревогите си за здравето ѝ.

— Вашите проклети пазачи са свине! — отвърна тя. — Опипах тялото ми с мръсните си ръце. Знаете ли това?

Безочieto ѝ разяри Стафорд, който започна да ругае с най-долни думи, нарече я лъжкиня и пристъпи към нея с изваден кинжал. Малори направо не можеше да повярва на очите и ушите си. При всички обстоятелства насилието спрямо окован затворник беше недопустимо, а посегателството върху жена бе направо немислимо. Затова се втурна напред между Жана и англичанина и когато Стафорд се опита да го изблъска, Малори сграбчи китката му и го зашлеви здравата с опакото на ръката си.

По заповед на Бючамп стражите ги разделиха и Стафорд си отиде вбесен. Френското момиче го погледна с благодарност.

— Постъпи правилно и почтено, Томас — каза му Бючамп. — Но знай, че днес си спечели могъщ враг. При това не обикновен враг.

— В какъв смисъл? — задъхано попита Малори.

— Говори се, че се занимавал с тъмни изкуства.

— Какви тъмни изкуства?

— Алхимия.

Докато приближаваха покрайнините на Малеоре, пажът на Малори попита притеснено:

— Ще се вдигнат ли на бой?

— Повечето от околните села са пратили мъжете си на бойното поле срещу нас. Предполагам, че ще намерим само жени, деца и старци. Скоро ще разберем. Бъди нащрек.

— Тогава ще палим ли?

— Ако те ни посрещнат добре, ще им отвърнем с добро. Няма полза да се унищожава селце като това. Задачата ни е да стигнем колкото се може по-бързо до Кале.

Влязоха в селото по здрач. Изровената улица бе пуста, само едно момче стоеше на прага на една къща и зяпаше мрачно раздърпаната колона. Малори яздеше начело, следван от малък контингент конници; след тях вървяха ранените и носачите на носилки. Внезапно някаква ръка дръпна момчето вътре и вратата се затръшна.

— Бъдете нащрек — нареди Малори на войниците. За всеки случай нареди на пажа си да му даде щита, на който бе изобразен гербът му — червен шеврон върху кафяви хермелинови опашки.

От дясната им страна на всеки стотина крачки имаше тесни алеи, водещи надолу към тъмната река. От алеите се носеше зловоние и се чуваше тихият ромон на течаща вода.

— Къде ще спрем? — попита вкисналият се паж.

— Не тук — отвърна Малори. — Тези мизерни колиби няма да ни свършат работа. Ще потърсим по-добър подслон. Тук някъде трябва да има маноар.

И наистина, на надвисналото над селото хълмче Малори забеляза каменно имение — голяма постройка с добър изглед към околностите и реката. Все още беше достатъчно светло да намерят пътеката и Малори спря колоната си на равната тревна площ пред масивната дървена врата на имението. Подобно на повечето големи къщи в района, маноарът бе построен за отбрана, с редки тесни прозорци и отвори за стрелци. Малори потърси признаци за живот, но наоколо не се виждаше никакъв добитък, а самата сграда бе тъмна. Погледна към бойниците, открояващи се на фона на тъмното небе. Бяха пуссти. Започна да вали.

— Ще слезете ли от коня, милорд? — попита пажът.

— Да.

Пажът свали поставката от товарния кон и пое повода на Малори, докато рицарят премияше крак над седлото.

Звук.

Малори го чу и затаи дъх. Характерният шепот на летящата смърт.

Стрелата улучи пажа му в меката плът между окото и носа и се заби достатъчно дълбоко, за да го убие моментално.

Преди да успее да даде първата си команда, Малори чу плач от имението. Някакъв мъж извика:

— *Non!*

— Назад! — ревна Малори, докато спускаше забралото на шлема си. — Изтегли се извън обхвата на стрелците. По-бързо. Строй се, на разстояние един от друг.

Откъм имението се чу вик, последван от смразяващ кръвта писък. Стрелците на Малори сложиха стрели на тетивите си. После огромната врата бавно се отвори.

— Чакай моята команда! — заповяда Малори на хората си.

Тялото на млад мъж, не по-възрастен от пажа, политна от вратата и се просна на прага.

— Заклах никаквеца — извика на френски някакъв мъж отвътре. — Наредих му да не стреля. Излизам.

— Мъже, не пускайте стрелите си! — нареди Малори и се обърна, за да се увери, че стрелците му са разбрали заповедта.

Появи се възрастен мъж с факла в ръка, която осветяваше изтощеното му лице. Носеше широка дреха от фин плат. Не държеше меч в ръката си, нито от колана му висеше такъв.

— Англичани — извика старецът. — Аз съм барон Малеоре. Този слуга не ми се подчини и сега е мъртъв. Стрелата му улучи ли целта си?

— Пажът ми загина! — изрева Малори на френски.

— Хиляди извинения — сведе глава баронът. — Въпреки че сме врагове, аз съм ужасно опозорен от случилото се.

— Не дойдохме в селото ви да ви вредим, но ще си отмъстя за убийството на този момък! — заплаши Малори.

— Умолявам ви, уважаеми рицарю — замоли се баронът. — Позволете да нахраня вас и хората ви тази вечер и да ви осигуря

подслон. Нека прием заедно и да поговорим като мъже. На сутринта ще направите онова, което намерите за добре.

Голямата зала беше почти гола. До огнището имаше тапицирани столове, няколко черги на пода и няколко бюфета покрай каменните стени. Недалеч от огнището беше натрупана купчина разбити мебели. Малори разбра положението. Войната вземаше своето. Поради липса на достатъчно силни мъже запасите от дърва се бяха стопили и баронът бе принуден да гори имуществото си.

Хората на Малори се настаниха на каменния под на залата. Някои стенеха от болка, други мърмореха благодарности, че са се спасили от дъжда за през нощта.

— Имате ли мед за раните им? — обърна се Малори към барона.

— Може би е останал малко. Ще ви дам всичко, с което разполагаме.

— А чист плат за превръзки?

— Дъщерите и племенниците ми ще нарежат чаршафи и ще се погрижат за хората ви според възможностите си. Моля, заповядайте при огъня. — Баронът нареди на прислужника си да донесе вино.

Малори автоматично се огледа за пажа си да му помогне да свали бронята и тутакси си спомни, че в момента сигурно го заравят в земята.

Прислужникът на барона изпълни тази задача и след като се освободи от тежестта на доспехите, Малори седна и пи от предложението му бокал.

— Как се казваше пажът ви? — попита баронът.

— Името му беше Джон. Бе син на скъп приятел, който живее недалеч от имението ми.

— Неведоми са пътищата божии — поклати глава старецът. — Моят млад стрелец се казваше Жан. Жан за Джон. Ще ми кажете ли името си, мосю?

— Аз съм сър Томас Малори.

Очите на стареца се разшириха и той остави виното си. Повтори името бавно, имитирайки английското произношение. После каза „Малеоре“ по френския начин.

Малори кимна.

— Аз съм от норманско потекло, бароне. В рода ми се смята, че вероятно сме дошли от този район, може би дори от това село. При

предишните кампании в Нормандия не ми се удаде възможност да спра тук. Сега успех.

Лицето на барона беше напрегнато.

— Преди да продължим нататък, трябва да ви задам един въпрос. Имате ли реброто на Малеоре?

Малори се усмихна и се потупа там, където беше черният му дроб.

— Искате ли да проверите?

Баронът се надигна, протегна ръка колебливо — сякаш беше смутен или развълнуван, Малори така и не можа да определи кое от двете. После седна отново.

— Боже мой! — възкликна той. — Истинско чудо. Роднини сме, а въпреки това...

— ... сме врагове — завърши вместо него Малори.

Зад тях жените от домакинството се грижеха за ранените, а слугите с каменни физиономии носеха подноси с хляб и пити сирене за гладните войници.

Баронът се обърна при писъка на някакъв мъж, чиито спечени превръзки бяха свалени от невзрачна млада жена.

— Дъщеря ми Мари е най-умелата в семейството ми. Когато вторият ми син Филип се върна от Париж със загnojла рана, след като английско гюле отнесе крака му, именно тя се грижеше за него през времето преди да умре.

— Съжалявам — рече Малори. — А другите ви синове?

Баронът въздъхна.

— Не зная. Може би са мъртви. Може би са пленници. Може би продължават да се бият. Кажете ми, Томас Малори, какво ще правите с нас утре?

Малори се загледа в огъня.

— Не зная.

Баронът се наведе напред.

— Ако ви покажа нещо изумително, което засяга Малеоре и следователно и вас, ще пощадите ли мен и селото ми?

Малори се изкиска.

— Зависи колко е изумително, бароне.

— Свързано е с Граала на нашия Христос.

Малори се сдържа да изкаже мнението си. Легендите за Граала изобилстваха. Ако му даваха по една монета за всяка история, кесията му щеше да бъде твърде тежка, за да може да я носи.

— Ако успеете да ме впечатлите достатъчно, може би ще уталожа гнева си и ще променя намеренията си.

— Тогава утре сутрин. Ще е нужно време да извадим свитъка от скривалището му. Междувременно слугата ми пригответи легло за вас, единственото, което е все още с чаршафи.

Малори се почувства малко виновен, че си ляга в удобно легло, докато хората му спят на каменния под. Последната му мисъл, преди сънят да надделее, беше за пажа му, проснат мъртъв на тревата, но това не беше последната смърт, която видя тази вечер. Стар кошмар се върна да го измъчва. Озова се отново на пазара в Руан през онази ослепително ярка утрин. Беше май 1430 г. Беше в тълпата дюдюкащи англичани, докато беззъбият палач Лепарментие нагласяваше въжетата, които привързваха Жана от Арк към кладата ѝ. През онзи ден Малори бе анонимен, но в съня му тя винаги го поглеждаше решително право в очите, докато пламъците танцуваха на височината на гърдите ѝ. В онези очи нямаше гняв, страх или страдание. Говореше се, че в момента на смъртта ѝ бял гълъб изпърхал от огъня и полетял. Малори не беше видял подобно нещо, но в съня му гълъбът наистина се появи и описа кръг три пъти над главата му, преди да се издигне високо в небето.

На сутринта личният прислужник на барона помогна на Малори да се облече. Хората му изглеждаха доволни и добре нахранени. Само един беше умрял от раните си през нощта. Баронът очакваше Малори край огъня, облечен в още по-изящен и официален костюм, отколкото предишния ден.

Домакинът посочи подноса.

— Елате, хапнете и пийнете.

— Покажете ми онзи ваш свитък. Трябва да взема решение, а после да продължа похода си.

— Към Кале ли? — попита баронът.

— Няма да отговоря.

— Аха, тайна, значи. Разбирам. Но някои от хората ви са разказали на жените за вашето поражение при Формини и че се изтегляте. Не мога да кажа, че съм нещастен, че земята ни най-сетне

ще бъде върната на нашия крал. Жалко само, че трябва да изпълните последен акт на насилие срещу бедното ни село. Моля се този свитък да помогне да промените решението си.

Той подаде на Малори старо парче велен^[1], който бе стоял навит толкова дълго, че не се нуждаеше от лента или печат, за да остане в тази форма. Беше станал тъмножълт от времето. Веднъж развит, трябваше да се държи здраво за краищата, за да не се навие отново.

Малори застана с гръб към огнището, за да може огънят да освети по-добре пергамента. След малко изригна раздразнено.

— Нищо не мога да разчета! На какъв език е това?

— На келтски. Мислех си, че англичаните разбират собствения си стар език.

— Е, със съжаление трябва да ви съобщя, че не го разбирам, бароне. Ще трябва да ми разкажете какво пише тук.

Баронът го погледна разтревожено.

— Зная съдържанието му, както се е предавало устно в семейството ми, аз самият също не мога да прочета текста.

Малори остави свитъка да се свие.

— В такъв случай приключих тук. Устното ви предание няма тежест за мен. Гостоприемството ви беше достойно за уважение, но не мисля, че успяхте да ме убедите да не въздам правосъдие. Ще пощадя замъка ви, но ще изгоря селото.

— Чакайте! Моля ви! — отчаяно извика баронът. Обърна се към войниците, пръснати из голямата зала, и извика на възможно най-добрия си английски: — Моля, войници, има ли сред вас някой, който може да чете старо келтско писмо?

Залата се смълча.

Накрая някъде от дъното се чу слаб глас.

— Аз мога.

— Стани! — заповяда Малори.

— Не мога.

Малори и баронът затърсиха мъжа и го откриха легнал на носилка. Новата превръзка на корема му вече беше изцапана с прясна кръв. Мъжът носеше дрехи на копиеносец.

— Как се казваш? — попита застаналият над него Малори.

— Годфри, милорд.

— Откъде си?

— Корнуолец съм — немошно отвърна мъжът. — От Пернин.

— Как беше ранен?

— От френски меч. Мисля, че ще умра, милорд.

— Няма как да го знаеш. Само Бог знае.

— Няма да споря с рицар, но съм сигурен, че никога вече няма да видя Пернин.

— Ще видим — рече Малори. — Как си се научил да четеш келтски?

— Преди да вляза във войската, бях послушник в „Сейнт Майкълс Маунт“ в Бодмин. Научих латински. Както и стари келтски молитви. Мога да се опитам да прочета каквото има за четене, ако милорд заповяда.

— Кажете ми, Годфри от Пернин, защо си напуснал манастира?

— Бях изгонен заради прекалено мърсуване, милорд.

Малори потисна усмивката си и му подаде свитъка. Баронът нареди да донесат свещник, за да се вижда по-добре. Годфри разви свитъка и се вгледа в текста.

— Може би не знам всички думи, но повечето са ми познати. Мога да го прочета, милорд.

— Започвай тогава — рече Малори. — И също така превеждай. Но говори тихо, за да не чуят останалите.

Годфри започна несигурно и тихо, но достатъчно ясно.

— Аз, Гуидре, син на Артуир, що управляваше британците като техен крал, предавам на Бог своето истинно и пълно свидетелство. Бях тежко ранен. Несъмнено ще умра, преди да се прибера у дома, и желая да бъда погребан в замъка Малеоре, където е роден баща ми. Костите ми ще бъдат свидетели на благородното ми потекло. Онези, които ги разгледат, ще видят кралските ми ребра, които са с две повече, отколкото на обикновените хора, и са същият брой като ребрата на крал Артуир. Направих каквото заповяда баща ми, и препуснах към чужди земи, както бе направил рицарят Гуалхавад преди мен. Той не успя да върне у дома Грала Христов и уви, аз също не успях заради предателство. Видях обаче Грала със собствените си очи и затова знам, че думите, изписани по меч на баща ми, са истина. Няма да доживея да видя краля отново и той самият може да не доживее да види Грала. Моля се брат ми Синген да го намери. Не го ли направи, оставям този пергамент за потомците на Артуир. Нека бъде открит, ако е угодно

Богу. За да намериш Грала, първо намери меча на Артуир, скрит в замъка Тинтагел, който е замъкът на Утер Пендрагон, бащата на Артуир. Артуир го зарови дълбоко в огромната морска пещера при кръстния знак. Нека достоен и благороден мъж от кралски произход да намери меча и така да намери Грала. Нека Бог повели това да стане.

Докато Годфри четеше свитъка, баронът кимаше енергично, сякаш си спомняше историята, както му е била разказвана като дете. Малори пък стоеше като статуя до ранения войник.

Когато Годфри приключи, Малори взе свитъка.

— Никога не бива да споменаващ за това — каза му той. — Разбираш ли?

— Аз умирам също като онзи Гуидре, милорд — измъчено промълви Годфри. — Няма да доживея да видя Пернин, нито дори прекосяването. Езикът ми ще замълчи съвсем скоро.

Малори кимна и докосна ръката му в знак на благодарност. После двамата с барона се върнаха при огнището, където Малори шокира стареца, хвърляйки свитъка в пламъците.

— Но защо? — попита баронът.

— Никой не бива да вижда това. Мъжът, когото е търсил Гуидре, пристигна. Аз съм този мъж. В моите и във вашите вени тече кралска кръв, при това не кръвта на обикновен крал. Представете си само! Артур, най-великият от всички крале! Знаехте ли за това?

Баронът кимна сериозно.

Малори бързо добави:

— Кажете ми, бароне, някой от предшествениците ви поемал ли е на път да търси меча?

— Никой, доколкото ми е известно. Ако наистина съществува, той е в чуждата и далечна страна на враговете ни. Дори някой Малеоре да е опитвал, сигурен съм, че се е провалил.

— Мечът е в моята страна — рече Малори. — За мен тя не е нито чужда, нито далечна. Аз няма да се проваля. Моля се да успея да намеря меча, а с него и Граала. Това ще бъде моето дирене, както на старите рицари преди мен. — Той хвана ръката на стареца. — Сега ще си тръгнем, бароне. Ще пощадя и вас, и селото ви. Да се надяваме, че синовете ви ще се завърнат скоро. Оставям ви в мир.

Очите на стареца се насълзиха.

— Съдбата ни събра, сър рицарю, и се моля с цялата си душа да успеете във вашето търсене за славата на Малеоре и за славата Божия.

---

[1] Тънък фин пергамент. — Б.пр. ↑

11.

Артър се върна от Уоруикшър и спря колата си пред къщата, когато вече се смрачаваше. Канеше се да слезе и да извади стария сандък на Елизабет от багажника, когато видя, че някой е седнал на стъпалата пред вратата — млада жена, може би в началото на трийсетте.

Погледите им се срещнаха. Тя имаше големи любопитни очи и кестенява коса, която се развяваше леко на вятъра. Жената стана и се загърна плътно в разкопчания си шлифер, за да се предпази от вечерния студ. Преди да се покрие, Артър успя да зърне тесни джинси и прилепнал по тялото ѝ пуловер.

— Извинете, вие ли сте Артър Мелъри? — попита го тя. Говореше с френски акцент.

— Аз съм. — Стори му се някак грубо да я попита коя е тя.

Жената изглеждаше много сериозна.

— Аз съм Клер Понтие — представи се тя. — Мога ли да поговоря с вас?

Артър откри, че ѝ се усмихва, макар да не знаеше защо.

— За какво?

Очите ѝ огледаха улицата. Изглеждаше малко уплашена.

— Дойдох да ви предупредя. Животът ви е в опасност. Има хора, които искат да ви убият.

Усмивката на Артър се изпари. Той заряза сандъка в колата.

— Какво ще кажете да влезем вътре?

Взе шлифера ѝ и я попита дали желае нещо за пиене.

— Чай. — Тя поклати глава. — Или може би уиски, стига да имате.

— Какво ще кажете и за двете? Чай, а после и уиски.

— Да, защо не?

Артър я поглеждаше крадешком от кухнята. Тя седеше на канапето с кръстосани крака и скръстени на гърдите ръце в типично защитна позиция. Личеше си, че чете гръбчетата на книгите по

рафтовете. Тънкият ѝ кашмирен пуловер ѝ стоеше като втора кожа и така я разкриваше, че на Артър почти му стана неловко да остава насаме с нея.

Върна се в дневната с поднос с чай. Клер отпи от чашата си и леко се усмихна, докато гледаше как Артър добавя захар и мляко.

Тя носеше съвсем малко или никакъв грим, може би с изключение на безцветно мазило, защото устните ѝ бяха доста влажни за такъв сух и ветровит ден. Къс прозрачен шал с цвета на очите ѝ беше прибран в деколтето. Чаят или чаеният ритуал като че ли я поотпусна. Клер се облегна назад на възглавницата и понечи да каже нещо.

Трясък на стъкло и ослепителен горещ проблясък.

Артър и Клер скочиха от местата си и преобърнаха чашите. Пламъците се разпространяваха бързо. Артър дръпна посетителката си за ръката към дъното на дневната и зяпна невярващо. Коктейлът „Молотов“ беше влетял през еркера и веднага бе подпалил завесите и килима. За няколко секунди канапето, на което бе седяла Клер, пламна.

— Насам! — извика той.

Задърпа я през кухнята, където грабна куфарчето си и се върна в преддверието, което засега беше пощадено от огъня, обхванал вече голяма част от дневната. Артър успя да запази присъствие на духа и се сети да вземе чантата и връхната ѝ дреха, докато тя отваряше предната врата.

Черен „Воксхол“ бе спрял пред къщата. Първата мисъл на Артър беше, че някой добър самарянин е спрял да помогне, но в следващия миг видя дулото, стърчащо от полуотворения прозорец на шофьора.

Чу се приглушено кашляне и лампата над вратата експлодира, посипвайки ги със стъкла. Клер се сви и изкрещя, но Артър се овладя и я задърпа надолу по стълбите към прикритието на джипа си.

Съседът изскочи от къщата си и извика, че се е обадил на пожарната. В същия миг воксхолът потегли с мръсна газ.

— Добре сме — успокои Артър съседа. — Вътре няма никого. — После затърси ключовете в джоба си и се обърна към Клер. — Не бива да оставаме тук.

Не беше нужно да я убеждава. Двамата скочиха в джипа. Артър метна куфарчето отзад и превключи на задна.

— Да, дръпни колата от къщата — одобри съседът, но когато ги видя да се отдалечават, извика нещо неразбираемо след тях.

Артър се задъхваше.

— Господи, къщата ми. Добре ли си?

— Да. Така мисля. Къде отиваме?

— Нямам представа.

— Опитаха се да ни убият — промълви тя и изведнъж цялата се затресе.

Артър хвана ръката ѝ и я стисна.

— Вече сме добре. Само да помисля за момент.

Бързо приближаваха Лондон Роуд и Артър трябваше да вземе решение. Изток му се виждаше толкова разумна посока, колкото и запад, така че зави към Бракнел.

— Кои са те? — попита той.

— Какво?

— Каза, че *те* се опитват да ме убият.

— Не зная кои са.

— Но нали дойде да ме предупредиш.

— Не мога да го обясня с две думи.

Нещо в огледалото привлече вниманието му. Артър изруга.

— Какво има? — уплашено попита Клер.

— Воксхолът е зад нас.

Тя се обърна да погледне и промълви нещо на френски. Звучеше като молитва.

Артър натисна газта и се премести вдясно, изпреварвайки колона от по-бавни автомобили.

Воксхолът направи същото, без да изостава.

Старият ленд ровър на Артър беше висок и при всяко рязко завъртане на волана предпазните колани се впиваха и в двамата с Клер. Трафикът по А329 беше натоварен заради прибиращите се от работа хора, но колите се движеха бързо. Артър се опита да се откъсне от воксхола, като минаваше от едно платно на друго и си спечелваше раздразнени клаксони и неприлични жестове от страна на засечените шофьори.

— Телефонът е в куфарчето ми — каза Артър, стиснал волана толкова силно, че кокалчетата му бяха побелели. — Можеш ли да използваш твоя и да набереш три деветки?

— Батерията ми се изтощи, докато те чаках — отвърна тя и погледна назад. — Да опитам ли да взема твоя?

— Не! Не сваляй колана. Опасно е.

— Какво е онова отзад?

— Стар сандък.

— Не, уредът.

— Металотърсач.

Артър продължи да кара с лъкатушене още три километра, като вдигаше над сто всеки път, когато пътят се разчистваше. С няколко опасни задминавания успя да се откъсне с два автомобила от воксхола, като през цялото време го следеше в огледалото.

— Искam да видя номера му, но не мога да го различа. Ти виждаш ли го? — попита той.

Клер се обърна.

— Колата няма номер отпред.

— Господи!

След две минути стигнаха колелото на Скимпед Хил. Само една кола разстояние отделяше воксхола от джипа.

— Добре, дръж се — каза Артър. — В свои води съм.

На колелото Артър даде мигач и се измести вдясно. Воксхолът направи същото.

Тогава Артър рязко завъртя волана наляво, като се размина на косъм със съседната кола, чийто шофьор яростно наду клаксона. Воксхолът нямаше нито време, нито място да завие наляво. Докато набираше скорост, Артър видя в огледалото как преследвачът им продължава по кръговото.

Входът на кино „Одеон“ приближаваше отдясно и Артър рязко зави в паркинга.

Бързо паркира на първото свободно място и изключи двигателя.

— Обичаш ли да гледаш филми? — попита той.

— Да. Особено сега — отвърна тя.

Артър отвори багажника и метна старо одеяло върху сандъка и металотърсача, после взе куфарчето. Двамата се шмугнаха в киното и той взе два билета за първия филм от програмата.

Седнаха до изхода в тъмната зала и се опитаха да се вземат в ръце. Филмът вече беше започнал, но те изобщо не го забелязваха. Вместо да гледа екрана, Артър се оглеждаше за преследвача, но никой

не влезе след тях. Погледна към Клер, която седеше сковано, със скръстени като стоманени ленти ръце. Наведе се към нея и прошепна:

— Това май е най-лошата първа среща в историята.

Тя или не го разбра, или не намери шегата му за смешна, защото продължи да се взира напред.

Измина изпълнен с напрежение час, преди Артър да я потупа по рамото и да се измъкнат навън. Предпазливо тръгнаха през паркинга, докато той не видя колата си. Огледа района за воксхола, преди да се качат в джипа.

След като се настаниха, Артър запали двигателя.

— Трябва да идем някъде и да поговорим.

Тя погледна часовника си.

— Мислех да взема вечерния влак обратно за Франция.

— Не ми се вярва, че ще успееш да го хванеш.

— Тогава къде да идем?

— Май вече нямам къща. Нека първо се обадя в полицията. Знам едно място, където можем да хапнем и поговорим.

Артър изрови визитката на инспектор Хобс от портфейла си и набра мобилния му номер. Хобс вдигна. Ако се съдеше по фоновия шум, май се намираше в някаква кръчма.

Артър припряно взе да му обяснява какво се е случило. Хобс го попита дали е добре и обеща да направи справка.

Потеглиха обратно към Уокингам.

— Какво каза полицаят? — попита Клер.

— Още нищо.

След малко Хобс му звънна.

— Говорих с пожарната. Някакъв минувач се обадил и съобщил за миризма на газ няколко минути преди експлозията. Смятат случая за инцидент с газ. За съжаление, наложило се да разрушат къщата ви. Имахте ли проблем с газовата инсталация?

— Не! Вижте, някой хвърли коктейл „Молотов“ през прозореца ми! Сигурен съм, че пожарникарите ще открият следи.

— Доколкото си спомням, господин Мелъри, вие имате газена лампа в преддверието.

— Може, но някой стреля по мен! И после ме преследваше!

— Няма съобщения за стрелба.

— Сигурно е използвал заглушител.

- Много мелодраматично и шпионско.
- Не оценявам сарказма ви, инспекторе. Някой ме преследваше.
- Видяхте ли номера на колата?
- Беше черен воксхол. Сравнително нов. Нямахте преден номер.
- Ясно. Защо двамата не дойдете да подадете заявление?

Можем да се видим в полицейския участък на Рединг.

Въпросът разтърси Артър.

— Не съм казвал, че съм с някого.

— Така ли? Стори ми се, че казахте. Е, тогава защо не дойдете сам в Рединг, господин Мелъри?

Артър веднага прекъсна връзката и изключи телефона.

— Какво става? — попита Клер.

Артър продължи да кара, стиснал волана.

— Нещо не е наред. Изобщо не е наред.

Десет минути по-късно спря на паркинга на хотел „Кантли Хаус“ в Уокингам. Беше го използвал за фирмени срещи и го познаваше добре. Хотелът бе преустроена стара извънградска къща, закътана в горист парк, и предлагаше приятно уединение.

Нямаше много гости, така че успяха да се настанят без предварителна резервация. Артър поиска две стаи. Клер обаче прошепна в ухото му:

— Предпочитам да не оставам сама през нощта. — Артър я погледна въпросително и тя добави: — Не оставай с погрешно впечатление. Просто съм малко изнервена.

Артър промени поръчката за една стая с две легла и помоли да им осигурят тоалетни принадлежности.

Остави Клер в стаята и не след дълго се върна със стария сандък. От банята се чуваше звука на течаща вода. Когато излезе, Клер се поинтересува какво е това.

— Не исках да го оставям в колата.

— Какво има вътре?

— Мисля, че и двамата имаме много да си разказваме — рече той. — Гладна ли си?

— Да, много.

Ресторантът на хотела беше почти празен. Седнаха на маса за двама, долепена до груба тухлена стена. Поръчаха вечеря и Артър

добави и бутилка добро червено вино. Изпиха първите чаши сякаш пиеха лекарство.

— Съжалявам, че изгуби къщата си. Направо ужасно.

Артър отпи отново. Едва сега започна да осъзнава какво го е сполетяло и в гърдите му натежа.

— Книгите ми. Семейните албуми. Книжата на баща ми. Това е... — Овладея се, преди да е изпуснал нервите си пред нея. — Съжалявам.

— О, боже! Не мога да повярвам, че си толкова спокоен. Аз самата съм съсипана, а не съм останала без къща и имущество.

— Добре, виж — рече той и допи виното си. — Защо не ми кажеш защо си тук?

Клер се поколеба за миг.

— Не е лесно — рече със сведен поглед. — Не правя подобни неща всеки ден.

— Тоест да дойдеш в Англия, да се срещнеш с абсолютно непознат, да те замерят с молотовки, да стрелят по теб и да те преследват по пътищата? Наистина се надявам да не правиш подобни неща всеки ден.

Това най-сетне предизвика усмивката ѝ.

— Добре. Ето как стоят нещата. Имам приятел. Е, вече е бивш. Може би още не го знае, но е така.

— Горкият.

— Започнах да го подозирам. Обикновено е много открит. Винаги говори с приятелите си пред мен, не излиза от имейла си, не трие списъка на проведените разговори от телефона. Аз му отговарям със същото. Заедно сме от четири години. Бих казала, че връзката ни е доста добра. По-скоро беше. Всичко се промени преди две седмици. Започнаха да му се обаждат и той взе да излиза в другата стая или навън, за да говори. Започна старателно да излиза от имейла си, когато приключваше. Списъкът на разговорите му по мобилния се изпразни.

— Знаеш го, защото си проверявала.

Клер вирна брадичка.

— По природа не обичам да си пъхам носа. Но промяната у Симон беше толкова внезапна... Пък и започна да се отдръпва, вечно беше зает, стана раздразнителен. Не искаше да говорим. Затова предположих, че кръшка. Случва се. Съвсем човешко е, но трябваше

да знам. Никога не съм искала да бъда част от любовен триъгълник. Не ми е в природата.

— Аз пък бях готов да се закълна, че си французойка.

Смехът ѝ прозвуча като музика.

— Това безразличие относно забежките... стереотип е. Също като представата за вечно надутите англичани. — Тя отново стана сериозна. — Беше по-лесно да го шпионирам повече на работа, отколкото у дома. Затова миналата седмица го направих.

— Заедно ли работите?

— Да, и двамата сме в Модан.

— Моля?

— Едва ли си чувал за това място. Понякога оставам с идиотското впечатление, че всеки, с когото говоря, е физик.

— Нима си физик?

— Да. Това изненадва ли те?

Артър изобщо не беше сексист, но си даде сметка, че въпросът му изглежда точно така.

— Всъщност, не. Е, може би малко.

— Пак ли стереотипи? Предварителна идея как би трябвало да изглежда жена физик?

— За мен не е предварителна. Работя с много физици и никой от тях не изглежда като теб.

— Да не би и ти да си физик? — смая се тя.

— По образование съм химик, но работя в компания, занимаваща се с физика. С неодимови магнити.

— Аха, приложна физика. В лабораторията в Модан се занимаваме с теоретична физика. Физика на елементарните частици.

— Каза, че миналата седмица си го шпионирала.

— Да. Знаех паролата му, защото съм го виждала много пъти да я вкарва. Моето име, което не е особено добра идея от гледна точка на сигурността, но пък като жест беше трогателно. Както и да е, влязох в пощата му, докато беше на среща, и набързо потърсих дали няма друга жена. Не намерих жена. А мъж.

— Само не ми казвай, че приятелят ти се е оказал гей.

Тя подмина забележката.

— Името Чатърджи случайно да ти говори нещо?

Нищо не му говореше.

— Човек с това име му препратил имейл от друг човек, чието име не помня. Вътре фигурираше името ти, адресът, телефонният ти номер, а също номерата на паспорта и на колата ти.

Артър остави чашата си. От веселото му настроение не беше останала нито следа.

— Какво друго имаше в имейла?

— Това е само по памет. Записах си единствено името и адреса ти. В съобщението се споменаващо нещо от рода на „Артър Мелъри се е заел с обещаващо търсене на Граала въз основата на информация, получена от Ендрю Холмс“. Може да не съм запомнила правилно името, съжалявам.

— Не, давай нататък.

— Имейлът завършваше така: „Следим Мелъри и ще се справим с него, когато му дойде времето“.

Макар в салона да беше топло, Артър внезапно се смрази. Наля си още вино и отпи голяма глътка.

— Попита ли приятеля си за имейла?

— Как бих могла? Нямах право да го чета. Можех само да... не знам, да го наблюдавам, поради липса на по-подходяща дума. Да го погледна от различна гледна точка. Дали има нещо за него, което не съм знаела? Връзка с някакви хора?

— Той някога да е споменавал каквото и да било за Граала?

— Не, никога. Доколкото знам, изобщо не се интересувахе от история. И определено не е религиозен.

— Французин ли е?

— Не, италианец.

— И това ли е всичко? Само един имейл? — настоя Артър.

— Преди два дни Симон излезе да пазарува. Остави лаптопа си в апартамента. Отново проверих пощата му. Имаше ново съобщение от онзи Чатърджи, маркирано като важно. Отворих го, но беше кодирано, само безразборни символи. Трябваше да бъде дешифрирано, но не знаех как. Затова го затворих и го маркирах като непрочетено. Но не ме свърташе на едно място. Потърсих името ти в „Гугъл“. Помислих си, че си свестен човек, като прочетох онази история с дареното съкровище. Затова се почувствах длъжна да те предупредя.

Артър се запита дали Чатърджи не е от „заинтересованите групи“, споменати от онзи с пистолета.

— Защо просто не ми звънна?

— Подобни новини не се казват по телефона.

— Не си уведомила приятеля си, че идваш да се срещнеш с мен, нали?

— Разбира се, че не. Доста се карахме заради начина, по който се държи напоследък. На пръв поглед изобщо не беше свързано с имейлите, но за мен нещата стояха точно по обратния начин. Казах му, че искам да се отдръпна малко, да видя родителите си в Тулуза. Взех си няколко дни отпуска. И дойдох тук.

— Съжалявам, че се изложи на такава опасност.

— Е, не беше много приятно. Но се случи.

Храната им пристигна.

— Никога не съм бил в Модан — каза Артър, след като сервитьорът се отдалечи.

— Много малко и закътано градче, доста живописно заради Алпите. Дори през лятото остават онези прекрасни, абсолютно бели върхове. Но аз съм там само заради лабораторията.

— Струва ми се странно място за физична лаборатория.

— Не, не, мястото е идеално. Има тунел на хиляда и осемстотин метра под върха, който минава през планината Фрежу между Франция и Италия. Лабораторията е вкопана в планината недалеч от средата на тунела, така че е почти напълно защитена от космическите лъчи, които са най-големият враг при търсенето на редки субатомни частици.

— Като неутрино то ли? И други такива?

— Да — потвърди тя. — Точно такива. Много добре.

— Както казах, може и да съм химик, но „Харп Индъстрис“ е компания на физици и ми се случва да прочета някое и друго захвърлено списание. Твоята специалност каква е?

— Моята ли? Аз съм по тъмната материя. Двамата със Симон сме в проекта EURECA, целящ откриването на тъмна материя.

— Чувал съм за тъмната материя — рече Артър. — Но не мога да кажа, че знам какво е.

— Всъщност никой не знае какво точно представлява. Темата е сериозна.

— Но не си я открила все още, нали? — попита той.

— Все още не, но се надявам да стане скоро.

— И какво ще направиш, когато успееш?

— Сигурно ще се напия здравата. Но...

— Но?

— Този проблем със Симон. Усложнява нещата. Не знам дали ще можем да продължим да работим заедно. Та аз дори не зная кой е той.

— Ще ми се да можех да те посъветвам нещо — рече Артър.

— Сигурна съм, че нещата ще се изяснят. А с полицията защо не се получи?

— Нямам им доверие. В момента съм затънал в нещо много объркано.

— Свързано ли е с Граала?

— Да.

— И сандъкът ли?

— Да.

— Е, аз ти разказах моята история — изтъкна тя. — Ще ми разкажеш ли и ти своята?

12.

В хотелската стая Артър и Клер седнаха на леглата си с по чаша скок от минибара. И той започна разказа си за последните няколко седмици. Говореше ясно, хронологично. Когато правеше презентации в компанията и на конференции, Артър винаги грабваше вниманието на аудиторията; същото определено беше в сила и сега. Клер слушаше жадно разказа му за Граал чешитите, влизането с взлом в дома на Ендрю Холмс, чувството му, че е мишена и го следят, подлудяващото бездействие на полицията, несправедливото му уволняване след zlepоставянето на президента на компанията и как беше направил откритието си в Уоруикшър днес през деня. Оказа се, че Клер е чела „Смъртта на Артур“ в училище и като малка е проявявала интерес към света на крал Артур, но по-големият интерес към науката оставил краля на британците на заден план.

— Е, това е — завърши най-сетне той. — Друго няма.

— Наистина невероятно — въздъхна тя. — Помежду ни няма абсолютно нищо общо, а изведнъж се появява някаква шантава връзка. При това не каква да е, а Светият Граал.

— Наистина е шантаво — съгласи се Артър. Скокът в минибара беше свършил и той се насочи към брендито.

— Трябва да проверя разписанието на влаковете — рече тя. — Утре трябва да се връщам.

Без да обръща внимание на коментара ѝ, Артър вдигна стария сандък и го постави на леглото си.

— Какво ще кажеш да погледнем?

Очите ѝ светнаха в очакване.

Артър вдигна капака и внимателно извади съдържанието, разполагайки го на всяка равна повърхност в стаята. Дрехите, сребърните предмети и библиите заеха столовете и нощните масички. Пергаментите получиха почетното място на леглото.

Артър намери писмото до Уейнфлет и ѝ го прочете на глас. Беше си мислил за документа през целия път обратно от Уоруикшър.

Оказваше се, че е нещо повече от потомък на сър Томас Малори. Ако писмото можеше да се приеме за достоверно, излизаше, че е потомък и на самия крал Артур! Веригата откровения бе зашеметяваща. Нищо чудно, че Холмс бе толкова развълнуван по телефона. Повечето сериозни учени смятаха, че сведенията от онази епоха са в най-добрия случай спорни и че крал Артур е по-скоро митичен персонаж, измислен да удовлетвори нуждите на средновековната попкултура. Защо, ако е имало истински крал Артур, живял през 6-и в. или някъде там, името му не се споменаваше в трудовете на малцината историци от онази епоха — Гилдас от 6-и в., Беда от 8-и в. и Нений от 9-и в.? Крал Артур не подаваше глава в писаната история до Джефри от Монмаут^[1], който през 1136 г. бе написал в своята *Historia Regum Britanniae*^[2]: „И дори славният крал Артур бил смъртно ранен; и преди да го откарат на остров Авалон, за да излекуват раните му, той дал британската корона на роднината си Константин, син на Кадор, херцог на Корнуол, в лето Господне петстотин четиресет и второ“.

Артър обясни на Клер значението на източника — той даваше известно потвърждение за историчността на крал Артур, а заедно с него — и откъслечни данни от генеалогията, която свързваше краля не само с Томас Малори от 15-и в., но и с Артър Мелъри от 21-ви в.

Би дал всичко на света да можеше да поговори с Холмс за писмото. Ендрю бе звучал толкова уверен по телефона. В писмото до Уейнфлет обаче нямаше нищо, което да гарантира, че мечът на Артур, както и Граалът, наистина могат да бъдат намерени.

Артър остави писмото и се зае да изучава останалата част от купчината, която не беше преглеждал. Резултатът бе разочароващ. Повечето пергаменти представляваха скучни правни документи на рода Малори от 16-и и 17-и в. — нотариални актове, завещания, договори за прехвърляне на земи и тъй нататък.

Но след това всичко се промени.

— Е, това вече е нещо — промърмори той, обръщайки поредния лист.

Незабавно разпозна характерния сбит почерк на Томас Малори от писмото до Уейнфлет — при това не само върху този лист, но и върху следващия.

— Това е втори документ, написан лично от Томас Малори.

Извини се, че трябва да помълчи, докато прегледа пергамента. Нужни му бяха само няколко минути да разбере какво е открил.

Книгата на Малори *Le Morte Darthur*, както е среднофренското изписване, използвано от него, била издадена за първи път от лондонския печатар Уилям Какстън през 1485 г., около четиринайсет години след смъртта на автора. Смяташе се, че Какстън се е сдобил с ръкописи и различни истории за крал Артур, написани от ръката на самия Малори или на някой писар. Печатарят ги събрал в един общ том, като добавил предговор, написан от самия него. Предговорът открай време се смяташе за необичаен документ — след като обяснява необходимостта да прослави качествата на такъв велик християнин като крал Артур, Какстън се впуска в подробно и напълно ненужно описание колко глави се съдържат във всяка от двайсет и едната книги на произведението.

Тъй като в ръкописа от Уинчестър, единственото запазено копие на „Смъртта на Артур“, написано от самия Малори, липсва въведение, имаше основания да се смята, че предговорът е написан от друг, най-вероятно от Какстън.

— Трябва ми копие от „Смъртта на Артур“ — внезапно каза Артър. Представи си собствената си книга като малка купчинка пепел.

— Долу сигурно има компютър — отбеляза Клер. — Може да се намери онлайн, сигурна съм.

— Имам лаптоп в чантата си.

Артър скочи от леглото и изруга, когато откри, че батерията е изтощена. Включи машината в захранването и се обади на рецепцията да поръча безжична интернет връзка.

Щракна на първото попаднало му пълно копие на книгата и отвори направо на предговора.

Зачете на глас:

— И за да научите накратко съдържанието на този том, разделил съм го на двайсет и една книги, а всяка книга на глави, както следва по Божия милост: Първата книга ще разкаже как Утер Пендрагон родил благородния завоевател крал Артур и съдържа двайсет и осем глави. Втората книга разказва за благородния рицар Балин и съдържа деветнайсет глави. — И продължи в същия дух до последното изречение: — Общо книгите са двайсет и една и съдържат петстотин и седем глави, както ще видите по-нататък. ^[3]

Артър отново насочи вниманието си към пергаментата. Ръкописът без дата описваше броя на главите. Текстът бе на причудливия средноанглийски, използван по времето на Малори:

И за по-разбираемо разделих съдържанието на този том на ххј книги, и всяка книга на глави, както следва по Божия милост. Първата книга разказва как Утер Пендрагон зачена благородния завоевател крал Артур и съдържа ххviii глави. Втората книга разказва за благородния рицар Балин и съдържа хix глави.

Артър набързо сравни текста от първия пергамент с предговора на Какстън.

— На практика се повтарят дума по дума — установи той. — Това означава, че предговорът най-вероятно е написан не от издателя, а от Малори.

— Това важно ли е? — попита Клер.

— Не съм сигурен. Поне е интересно за историците.

След това Артър насочи вниманието си към втория лист и беше възнагаден.

Зачете писмото на глас за Клер, но си представяше, че Холмс също слуша.

— Уви, враговете ми, онези безбожници, наричащи се кем, успяха да ми попречат да тръгна да търся Граала. Сега съм стар и твърде немощен. Но като ме хвърлиха в затвора за всички тези години, те ми дадоха време и Бог ме благослови с възможността добре и пълно да опиша историите за моя благороден предшественик, великия Артур, краля на британците. Моля се някой Малеоре, който дойде след мен, да намери този пергамент и да поеме да търси Сангреала. За да стигне до Граала, този мъж първо трябва да намери меч на Артур, който намерих и аз самият и който скрих добре, за да го запазя от ръцете на врага. Откривателят на Сангреала трябва да бъде с остър ум, доблестен и с чисто сърце. Скривалището на меча може да бъде намерено в предговора на „Смъртта на Артур“ в съзвучие със самата история, стига човек да е внимателен като свещениците, които се грижат за тайнствата на зелените акри на Уоруикшър, описани в „Книгата на

Страшния съд“ от времето на крал Уилям I. Замислих тази загадка, за да направя търсенето истинско за наследника, който притежава това писание и има куража и Божията благословия да намери най-святото от светите, а именно — Граала на Христа.

Артър остави листата на леглото и се загледа в пространството.

„Това е имал предвид Холмс.“

— Все едно говори направо на теб — тихо рече Клер.

Артър изпитваше същото чувство. Това вече беше неговото търсене. Било е такова от мига, когато се беше сблъскал с мъжа с пистолета.

— Трябва да се обадя — каза той.

Звънна на домашния телефон на Тони Феро и се извини, че го търси в такъв късен час.

— Тони, няма да повярваш на какво се натъкнах в Уоруикшър. Или по-точно, на какво се натъкнахме.

— Ние ли?

— Холмс е бил там преди мен.

Тони беше сериозен учен, щеше да се въздържа от преценка, докато лично не се запознае с документите. Дори даде за пример някакъв сложен фалшификат на средновековен ръкопис, струвал работата на негов колега. От другата страна на телефонната линия обаче имаше двама Тони; единият бе изпълнено с нетърпение момче, изгарящо от желание да заподскача от радост, а другият уважаван историк, който иска да си запази репутацията. В края на разговора момчето надделя.

— Можеш ли да дойдеш в колежа утре? За бога, Артър, представяш ли си, ако ръкописите се окажат автентични? Та това ще бъде не само най-категоричното доказателство за съществуването на крал Артур, откривано досега, но и конкретна, а не митологична връзка с два основни елемента в историите за него — Екскалибур и Граала. Трябва да пийна нещо силно за успокоение.

Докато Артър говореше, Клер лежеше на леглото си и го наблюдаваше. Изглеждаше готова да заспи.

— Можеш ли да вземеш по-късен влак утре? — попита я Артър, след като затвори.

— Защо?

— Искам да те запозная с Тони Феро. Ела първо с мен до университета. Намира се близо до гара „Сейнт Панкрас“.

Когато тя се съгласи, на Артър изведнъж му олекна.

Телефонът му иззвъня. Номерът не му говореше нищо. Обаждането бе кратко и напрегнато и когато приключи, Клер попита кой го е търсил.

— От пожарната. Искат да говорят с мен. Не съм сигурен как са научили номера ми. Никак не ми се иска да се връщам при къщата, но май нямам избор.

— Да дойда ли с теб?

— Не, остани тук и се наспи. Ще се върна.

Много добре знаеше какво ще види. Пожарникарите още бяха там и поливаха почернелите срутени стени. Въпреки това беше някак сюрреалистично и ужасно тъжно едновременно предметите от живота му да са превърнати във въглени и пепел.

Артър се представи на заместник-командира на бригадата, който му прочете кратко конско, че е напуснал местопроизшествието. Артър скалъпи някаква история, че е избягал от уплаха и е отишъл при приятел да хапне и да пийне няколко питиета, за да се успокои.

— Добре че се съгласихте да се върнете, господин Мелъри. В противен случай щеше да има сериозно разследване. Надушихте ли газ преди експлозията?

— Не.

— Някакви проблеми с газовия котлон?

— Никакви.

— Разбирам. Някакъв минувач се обадил да съобщи за силна миризма на газ, идваща от къщата ви.

— Същото ми казаха и от полицията.

— Значи сте говорили с тях?

— Да, аз им се обадох.

Пожарникарят извади визитка и му я подаде.

— Инспектор Хобс беше тук доскоро. Имаше мобилния ви номер. Каза, че иска да ви разпита.

— Вече разговаряхме.

— При предварителния оглед открихме следи от запалителна течност в района на преддверието. Можете ли да обясните за какво става дума?

— Хобс нищо ли не каза по въпроса?

— Всъщност каза. Идвал е в дома ви преди това. Твърди, че сте имали газена лампа.

Значи Хобс не беше споменал за коктейла „Молотов“. Артър също нямаше намерение да го прави. Не искаше вече да има нищо общо с полицията. Откъде Хобс знаеше, че не е бил сам? Имаше само едно обяснение. Следили са го. Заинтересованите групи са се добрали до полицаия. Претутаното разследване на трагедията с Холмс изведнъж намери обяснението си.

— Наистина имах лампа — глухо рече Артър.

— Не сте я използвали тази вечер, нали?

— Не.

— Е, благодаря, че се появихте. Може да се наложи да ви зададем някои допълнителни въпроси. И ви съветвам да се обадите на застрахователя си, за да задвижите нещата. Късметлия сте, господин Мелъри. Всичко можеше да бъде много по-лошо, отколкото е.

По-надолу по улицата Григс запали колата си и потегли. Натисна бутона за бързо набиране.

— Е? — попита Харп.

— Върна се. В момента е с пожарникарите.

— Успя ли да го разгледаш?

— Изглеждаше уплашен.

— Добре.

— Да. Бих казал, че планът проработи. За една вечер по него стреляха и хвърлиха запалителна бомба. Изгубил е работата си, а сега и дома си. Ужасно е мотивиран и няма какво да му отвлича вниманието.

— Така е — потвърди Харп. — Сега му остава само да намери Граала.

Когато Артър се върна в хотела, стаята бе тъмна. Клер спеше. На светлината на мобилния телефон Артър видя всичките й дрехи, сгънати на спретната купчинка. Той се съблече по боксерки и също си

легна. През няколкото минути, преди сънят да надделее, предпочиташе да си мисли за голата жена на една ръка разстояние от него, отколкото за почернелите руини на къщата.

Кабинетът на Тони Фери във факултета по английски език и литература се намираше в подобния на лабиринт комплекс на Лондонския университетски колеж в Блумсбъри. По размери беше по-скоро килер, отколкото кабинет, и едрият мъж изглеждаше комично сбутан зад бюрото си.

Артър представи Клер.

— Защо никога не ми се случва красива францужойка да ми падне от небето на прага? — в типичния си стил попита Тони. — Светът е адски нечестно място. Е, да видим пергаментите — премина по същество той. — Почти не успях да мигна.

Артър и Клер гледаха мълчаливо цели десет минути, докато Тони четеше дума по дума и разглеждаше документите през лупа. Когато приключи, той вдигна очи и се загледа ужасно сериозно в Артър.

— Е? — попита Артър.

Тони почука със сгънатите си очила по бюрото и издиша. Артър не беше забелязал, че приятелят му от доста време е затаил дъх.

— Това е най-великият момент в живота ми — най-сетне обяви Тони. — Или може би най-великият момент в академичния ми живот, ако трябва да съм точен, но между нас казано, по-велик е от раждането на децата ми, което беше огромна каша. Мисля, че тези документи са абсолютно автентични. Без никакво съмнение. Носителят е правилният, мастилото е правилното, граматиката и синтаксисът — също. Лично съм имал възможност да проуча подписа на Томас Малори от ръкописа от Уинчестър и той е идентичен с подписа от писмото до Уейнфлет. Единствено съжалявам, че Холмс не е тук да сподели този триумф с мен.

Артър кимна.

— Напълно споделям чувствата ти.

Тони преглътна сълзите си.

— Нямах представа, че си мутант — подхвърли той.

Артър повдигна вежда.

— Имаш допълнително ребро. Стани, искам да го опипам.

— О, това ли било. Наистина ли?

— Абсолютно. Приеми го като първично проучване. Вдигни си ризата. Можете да отместите поглед, госпожице Понтие — каза той и очите му проблеснаха дяволито.

Артър стана и оголи хълбока си.

— Ами ако някой влезе? — попита шеговито.

— Ще му кажа, че те обичам.

— Другата страна още е малко чувствителна — предупреди Артър.

Тони се пресегна над бюрото си и опипа дясната му страна над черния дроб.

— Съвсем малко и късо — рече той. — Рядко се среща, нали?

Артър седна на мястото си.

— Така са ми казвали.

След напрегната пауза Тони каза:

— Трябва да публикуваме това, нали разбираш. Абсолютно задължително е. Най-логичното място е списанието, издавано от Санди. Ще трябва да включим нея и Ерън колкото се може по-бързо. Както и останалите чешити, разбира се.

Артър поклати глава.

— По-кратко. Ще публикуваме, по-точно ти ще публикуваш, когато му дойде времето. Това е по твоята специалност, не по моята. Можеш да задържиш цялата слава за себе си, Тони. Аз просто искам малко време, за да потърся на спокойствие меча и Граала.

— Разбира се! — изрева Тони. — Имаш цялото време, което ти е нужно. Академичните колела се въртят бавно. Когато дойде време да напиша статията, ще сложа името на Холмс на първо място. Той напълно го заслужава. Но не се заблуждавай, че ще успееш да се скриеш в сенките, момчето ми. Вече си медийна звезда, защото се показва като свестен тип. Представяш ли си какво ще стане, когато светът разбере, че крал Артур най-вероятно наистина е съществувал, а ти си негов потомък, при това с кралско ребро? Ще те канонизират, друже. Сигурно ще доживеем да видим мутрата ти на пощенски марки и покривки за чай!

— Господи, Тони, нямам намерение да се безпокоя за това точно сега. Ще бягам. Ще бягам като луд, преди убиецът да се е появил отново.

— Тревожа се за безопасността ти. Странни неща стават. Ужасно съжалявам за къщата ти.

— Старая се да внимавам.

— Полицията не ти ли помага?

— Тъкмо напротив. Не мога да го докажа, но имам чувството, че са замесени. Прекратих контактите с тях.

Тони поклати сериозно глава.

— Лошо. Много лошо. Ако нямаш къде да отседнеш...

— Благодаря, но не.

— Разгада ли нещо от уликите на Малори? От предговора на „Смъртта“? От „Книга на Страшния съд“?

— Още не. Съвсем в началото съм. Трябва ми копие на „Книга на Страшния съд“. Да ти се намира подръка?

Тони имаше две бройки и връчи на Артър дебел том с тежестта на тухла.

— Можеш да ме използваш като справочник. Както и останалите чешити — предложи Тони. — Мисли за нас като за твоя мозъчен тръст.

— Добре. Можеш ли да повярваш, Тони! Истинско търсене на Граала!

— Невероятно, но истина, нали? Холмс беше прав, Артър. Това е твоето търсене. Мога ли да направя копие на писмата, за да ги разгледам по-подробно? Ще ги държа винаги у себе си.

Тримата тръгнаха по коридора към стаята с копирната машина.

— Какво мислиш за онези кем, за които споменава Малори? — попита Тони, докато внимателно поставяше първия пергамент върху стъклото на ксерокса.

— Никога не съм чувал тази дума. А ти?

Тони взе първото копие.

— След като я спомена вчера, направих бързо търсене на свързаните омоними — Q-E-M, Q-U-E-M, K-E-M, K-H-E-M и C-H-E-M. Khem е египетската дума за черно, това е единственото, на което попаднах. В средновековната ми база данни няма абсолютно никакво споменаване на това име. Но звучи интригуващо, като се имат предвид проблемите на Малори със закона. Определено е имал врагове. — После се обърна към Клер. — А вашата роля във всичко това каква е?

— Моята роля ли? Ами, не знам. Трябва да се връщам във Франция.

— Жалко — промърмори Тони.

Артър и Клер излязоха навън и тръгнаха към „Сейнт Панкрас“.

Беше очаквал този момент, цяла сутрин бе мислил какво да каже и сега думите се изляха като порой от устата му.

— Знам, че е прекалено, но бих искал да останеш. Поне още малко. Ще имам нужда от помощта ти, от човек, с когото да споделям идеи.

— Артър, аз...

Той не я остави да довърши изречението.

— Клер, двамата почти не се познаваме. Но не искам да те пускам да си отидеш така лесно.

Тя рязко пое дъх и сведе поглед. Бузите ѝ пламнаха.

— Ужасно е неловко — продължи да я притиска Артър. — Не е точно като да поканиш момиче на среща. Каня те на приключение. Ще останеш ли за няколко дни? Появи ли се и най-малкият намек за опасност, веднага си тръгваш.

— Но аз нямам дори дрехи.

— Значи сме двама — изтъкна той.

Тя вдигна очи. Отговорът ѝ бе „да“.

Простичката дума повдигна духа му и създаде малък, но щастлив проблем. Дали да стисне ръката ѝ? Да я докосне по рамото? Да я целуне? Нито една от възможностите не му се струваше уместна, така че той измънка само едно „страхотно“, незабавно смени темата и заговори за пазаруване.

В „Маркс и Спенсър“ на Ковънт Гардънс Артър бързо подбра някакъв годеи за ползване гардероб и вещи за себе си и отиде да търси Клер в отдела за женско облекло. Подобно на повечето мъже, остана да чака настрана, докато тя разглеждаше бельото, и приближи, когато продължи с горните дрехи и обувките. Тя избираше с лекота, бързо вземаше решения и игриво му показваше нещата за одобрение. Той даваше съгласието си с кимане, усмивка или вдигнати палци.

Интермецото му доставяше удоволствие — от доста време не се бе чувствал толкова безгрижно, докато я наблюдаваше как снове като топче от флипер между рафтовете.

На касата настоя да плати и за нея и тя с неохота се съгласи. Накрая се сетиха да се отбият и в отдела за чанти, откъдето взеха два куфара с колелца, за да носят по-лесно покупките.

Изкараха багажа на паркинга и се върнаха в хотела. По пътя Артър нервно поглеждаше в огледалото за подозрителни коли. Клер прати имейл на шефа си в Модан с молба за няколко дни отпуска. След като стигнаха в „Кантли Хаус“, тя се преоблече. Когато излезе от банята, Артър долови аромат на парфюм. Не я беше видял да купува парфюми, затова заключи, че е държала шишенцето в чантата си, и остана приятно изненадан, че е решила да го използва.

Артър поръча да им донесат сандвичи и се заловиха за работа. Артър извади най-важните документи от сандъка и двамата се настаниха на оправените легла. Той зачете на глас текста, който смяташе за най-важната част от най-важния пергамент:

За да стигне до Граала, този мъж първо трябва да намери меча на Артур, който намерих и аз самият и който скрих добре, за да го запазя от ръцете на врага. Откривателят на Сангреала трябва да бъде с остър ум, доблестен и с чисто сърце. Скривалището на меча може да бъде намерено в предговора на „Смъртта на Артур“ преди самата история, стига човек да е внимателен като свещениците, които се грижат за тайнствата на зелените акри на Уоруикшър, описани в „Книгата на Страшния съд“ от времето на крал Уилям I.

— Е, отговаряш ли на изискванията? — попита Клер. — С остър ум, доблестен и с чисто сърце?

— Може би две от трите.

Тя се усмихна.

— Кое липсва?

— Ти ще трябва да решиш. Какво знаеш за „Книга на Страшния съд“?

— Чувала съм за нея, но трябва да кажа, че не беше включена в учебната ни програма.

Артър вдигна копието на Тони.

— Дръж.

Тя изпъшка, когато улови тежката книга, отвори я на случайна страница и се зачете за известно време.

— Боже мой, цялата ли е такава? Това сигурно е най-отегчителната книга, писана някога.

— Доста е суха, да. Все едно четеш счетоводните отчети на някоя фирма.

— Само че това са отчети за цяла страна, нали?

— Страна от единайсети век, в която можеш да изброиш и опишеш всички свине, крави и рала.

Артър взе обратно книгата на Тони, без да има ни най-малка представа откъде да започне. Държеше в ръцете си том от хиляда и петстотин страници, изписани с такъв дребен шрифт, че уморяваше и неговите млади очи. Клер използва лаптопа му, за да намери онлайн версия.

Книгата била съставена по замисъл на Уилям Завоевателя, който през 1085 г. решил, че трябва да знае точно колко богато е кралството му. За целта изпратил пратеници и чиновници из цяла Англия да запишат колко земя има във всяко графство, колко земя и добитък притежава самият крал и какви годишни приходи му се полагат. Подробното преброяване било извършено бързо и ефективно, след което било събрано и преписано в два обемисти тома, известни като Големия и Малкия, от един-единствен писар в Уинчестър, който използвал стилизирана и съкратена чиновническа версия на латинския. Твърдеше се, че преброяването било толкова подробно, та нито един вол, крава или прасе не останали незабелязани от кралските преброители.

Кралят гледал изключително сериозно на ръкописите и не след дълго вместо „Книги на домакинствата“ започнали да се наричат „Книги на Страшния съд“, напомняне за страховития последен ден, когато християните щели да научат съдбата си. Тогава, както и сега, смъртта и данъците били единствените сигурни неща. Крал Уилям научил, че притежава процъфтяваща страна с огромни земи, а неговите барони и архиепископи му дължали всяка година солидни суми.

Артър разсеяно отвори книгата напосоки и погледът му спря върху описа на село Малден в Съри. Прочете го на глас на Клер.

— Завладяващо четиво, няма що — добави той.

Робърт от Уотъвил държи СТАР МАЛДЕН от Ричард. Хердинг го държи от крал Едуард. Тогава било оценено на 8 кожи, а сега на 4. Има земя за 5 рала. Личната му земя е 1 рало с 14 вилани, както и 2 бордари с 4 рала. Има параклис и трима роби, мелница, даваща 12 ш., и 4 акра поляни. От пашата, 1 прасе от 7 прасета. От тези кожи елин рицар държи 1 кожа и 1 виргата, има 1 рало, 1 вилан и 1 бордар, и 1 акър поляна. Всичко е оценено на 7 паунда, сега на 6 паунда 12 ш.

След справка с показалците и бележките Артър успя да дешифрира описа. Робърт от Уотъвил, саксонският арендатор през 1086 г., обработвал земята в Малден от името на Ричард Хердинг, главния арендатор, подчинен на Едуард Изповедника, който бил крал малко преди норманското нашествие от 1066 г. Имотите на Малден първоначално били оценени на 8 кожи земя (около 120 акра или 50 хектара), а сега само на 4. Уотъвил притежавал свое собствено рало и орна земя, на която работели 14 селяни. Двама по-дребни арендатори също имали малко земя и свои рала и прасета, като всяка година дължали по едно прасе на Уотъвил. Селото имало параклис и трима селяни без земя. Имало също мелница, която плащала на Уотъвил 12 шилинга годишно, както и 4 акра пасища. Някакъв безименен рицар контролирал малко повече от една кожа земя и имал неколцина работници. Стойността на имотите в Малден възлизала на 7 паунда през 1066 г. и на 6 паунда и 12 шилинга през 1086 г.

Артър запрелиства книгата, като преглеждаше село след село и скоро беше затрупан от порой сухи факти и числа. Как можеха да се ориентират във всичко това? Защо Томас Малори е решил да използва точно тази книга, за да скрие тайната си? И как изобщо е имал достъп до нея? След като прекарала едно или две поколения в съкровищницата в Уинчестър, „Книга на Страшния съд“, прибрана в обкован с желязо сандък, била прехвърлена в двореца Уестминстър от крал Хенри II, където и останала през следващите 600 години. Това означаваше, че Малори е получил разрешение от някой висш служител в двора на Хенри VI, за да я разгледа.

Клер остави лаптопа и помоли за пергаментата. Прочете го наум и присви замислено очи.

— Виж, онзи Томас Малори несъмнено е бил много интелигентен, щом е написал прекрасна книга като „Смъртта на Артур“, но доколкото знаем, не е бил математик или нещо подобно.

— Какво имаш предвид?

— Имам предвид, че този негов код, загадка или както там трябва да се нарече, не е кой знае колко ужасно сложен. Има само два елемента — предговорът и „Книга на Страшния съд“. Най-важното е да се знае, че са нужни и двете. Казва го в това писмо, което е адресирано на практика до теб през времето.

— Добре — кимна Артър, — но откъде да започнем? От предговора или от „Книга на Страшния съд“?

— Не знам.

Артър и Клер останаха в стаята през остатъка от деня и до късно вечерта, като четяха „Книга на Страшния съд“ и „Смъртта на Артур“ и препрочитаха пергаментите. Артър изпълни бележника си със записки. И двамата се опитваха да намерят връзки, но всичките им усилия водеха до задънени улици. Накрая умората взе връх. Те слязоха в ресторанта да вечерят, след което продължиха да работят още няколко часа, докато не блокираха.

Докато Клер беше в банята, Артър се съблече и си легна. Престори се, че не я гледа, когато тя излезе, облечена в проста къса нощница, досущ като ученичка. Тя му се усмихна почти смутено и се пхна под завивките. На изгасена светлина Артър се замисли за момичето, лежащо толкова близо до него, но скоро се унесе в лабиринта от сънища, образуващи странна смес от Камелот на Артур, „Книга на Страшния съд“ на Уилям Завоевателя и собствената му горяща къща.

---

[1] Известен и като Галфридус или Галфрид Монмутски. — Б.пр.

↑

[2] История на британските крале (лат.). — Б.пр. ↑

[3] Тук и нататък преводът на „Смъртта на Артур“ е на Мария Ранкова („Народна култура“, 1989), освен ако не е посочено друго. — Б.пр. ↑

13.

Англия, 1451 г.

Томас Малори дръпна завесите на спалнята и остави слънчевите лъчи да нахлуят вътре. Жена му Елизабет още спеше, но се размърда от ярката светлина и придърпа кожената завивка над очите си.

— Ясно ли е, или облачно? — попита с приглушен глас.

— Предимно ясно — отвърна Малори. — Да извикам ли дамите да ти помогнат?

— След малко. Няма нужда от бързване. Не спях добре.

— А аз спях. Много дълбоко.

Главата ѝ се подаде бавно, подобно на язовец, излизащ предпазливо от леговището си.

— Във всеки случай не искам да виждам скоро момчетата. Толкова са изморителни, преди да се облекат и нахранят.

Дългата ѝ черна коса беше прибрана под непривлекателно нощно боне, което я правеше да изглежда твърде достолепна за вкуса му. На Малори му идеше да го свали и да я обладае, но имаше по-належащи задачи и затова понечи да излезе от стаята и да извика гардеробиера си.

— Трябва ли да заминаваш днес?

— Налага се.

Неведнъж беше сменял живота в провинцията с войнишкия живот — конфликтите на Англия със съседите ѝ сякаш нямаха край. Никога обаче не беше се чувствал толкова уморен от войната, колкото сега. Вярно, нищо не можеше да се сравнява с ликуването и изблика на емоции след спечелена победа на бойното поле, но това бе краткотрайно удоволствие, подобно на върховния момент при плътското сношаване. На неговата възраст предпочиташе по-приятните занимания като проспериращ рицар в Уоруикшър вместо безрадостното бърхане и периодичните кръвожадни вакханалии на поредната кампания в Нормандия. Днес щеше да поеме на път, който

обединяваше и двата свята. Не очакваше кръвопролития, но се надяваше на ликуване.

Облечен с къс жакет, бричове, наметало и меки кожени обувки, Малори излезе от личните си покои в общите помещения на имението. Подовите на голямата къща бяха покрити със стръкове дзука, навлажнени от слугите, за да се освежат. Носеше се аромат на прясно окосено сено. Бе сънувал това ухание във Франция сред вонята на обсадните лагери.

Не можеше да мине през общите помещения, без да привлече вниманието на членовете на домакинството. В него влизаха над сто прислужници и ратаи, полски работници, йомени^[1], селски стопани и различни арендатори, както и двама джентълмени с техните големи семейства. Конярят му напираше да докладва за състоянието на конете, пивоварят му предлагаше да опита новата продукция, а капеланът искаше инструкции относно литургията по случай заминаването му.

Малори се справи с всичко това набързо и тръгна към украсената с гоблени библиотека, където го очакваха двама от свитата му. Робърт Малори беше един от тях, далечен братовчед от Радклиф он Рийк и един от джентълмените, живеещи в Нюболд Ревъл. Другият бе Джон Алейн, верен войник, участвал в кампаниите в Нормандия, който сега служеше при него. Малори ги поздрави радостно и ги покани да седнат с него на най-близката до камината маса. Веднага се появи прислужник с поднос свинско месо и студени печени зеленчуци. Мъжете се нахвърлиха върху закуската си с ножовете и прокараха храната с разреден ейл. Робърт беше приказлив както винаги и започна да разказва изсмукана от пръстите и доста досадна история за вчерашния му лов на глигани в гората край манастира Кумб. Той беше по-млад от братовчеда си рицар, пълен тип с обемист корем и накуцваща походка благодарение на една норманска стрела, която го беше улучила преди много години в бедрото. Някой по-пламенен войник щеше да се върне във войската след оздравяването си, но Робърт бе предпочел да се уволни и да се отдаде на комфортния живот с леките жени, лова и пиенето. Джон Алейн беше различен. Корав мъж, строен и жилав, живеещ, за да служи. Водеше аскетичен живот в мъничка едностайна хижа, или по-скоро колиба, на границата на имението. Малори не си спомняше да го е виждал някога в компанията

на жени, нито да пие толкова, че бойните му умения да му изневерят. С две думи, той беше идеалният човек за някои задачи.

— Готови ли сте за нашето пътешествие? — попита Малори, докато набучваше на ножа си последното парче месо.

— Мулетата са готови. Само да кажете и ще подготвя конете — каза Алейн.

Робърт Малори отпи шумно от чашата и избърса пивото от брадичката си.

— Бедрото ми е натъртено като задник на курва от лова, но щом казваш, че е време да скачаме на конете, готов съм, братовчеде.

— Да, време е. Свещеникът ще ни изпрати с литургия. Заминаваме веднага след нея — каза Малори. — Бристол е на пет дни път. После имаме поне още толкова до целта ни. — Той се усмихна. Съвсем спокойно можеше да смени „целта“ със „съдбата“. — След завръщането ми от Нормандия преди половин година все нямах време за това пътуване, но непрекъснато мислех за него. И днес мислите се превръщат в дела.

Когато Малори се върна в Нюболд Ревъл от последната кампания в Нормандия, имението отчаяно се нуждаеше от повече внимание и той бе изправен пред сериозни предизвикателства. Времената бяха смутни. Малори и други лоялисти отдавна подозираха, че смъртта на първия лорд Уоруик, Хенри Бючамп, не е била естествена, и в техните умове отровната следа водеше право към отвратителния херцог на Бъкингам. Малори прие много тежко смъртта на Бючамп. Макар че младият мъж бе негов лорд, Малори открай време бе негов ментор. Беше учил изпълнения с високи идеали младеж как да борава с меч и лъка и му бе разказвал за собствените си дела във Франция и Турция, както и пълните с романтика и приключения истории за крал Артур.

Бючамп беше попил научените на коляното му уроци и ги прилагаше на свой ред като главен наставник на детето крал Хенри VI. Кралят бе наградил усилията му, като го обяви за първи херцог на Англия пред всички останали. Съюзниците на Бючамп добре си даваха сметка, че влиянието му върху краля е проблем основно за един човек — Бъкингам, който виждаше позициите си разклатени поради зависимостта на краля от Уоруик.

Преди смъртта на Бючамп двамата могъщи херцози се сблъскваха в Парламента по държавни въпроси и Бъкингам безкрайно

раздразни Бючамп, като си присвои замъка Максток в собственото му херцогство. Близостта на Максток до замъка Уоруик поставяше васалите от двете страни, в това число и Малори, в условия на чести сблъсъци и конфликти, които допълнително разпалваха пожара на междуособната война.

След ненавременната смърт на Бючамп Малори премина на разположение на новия херцог Уоруик, сър Ричард Невил. За негово щастие Невил бе необикновен човек и по нищо не отстъпваше на Бючамп по интелект и характер. Бъкингам не споделяше възхищението на Малори. За него Невил беше просто поредният Уоруик, който трябваше да бъде презиран и смазан.

След смъртта на Бючамп Бъкингам бе укрепил властта си в двора и се опитваше да оформя възгледите и политиката на впечатлителния млад крал по начин, който да отговаря на алчните интереси на херцога. Онези, които се противопоставяха на Бъкингам, шепнеха, че упражнявал тъмното изкуство на алхимията. Някои твърдяха, че търсел, а други — че вече се е сдобил с философския камък, легендарната алхимична субстанция, способна да превърне най-обикновените метали в злато.

По-здравомислещите отхвърляха идеята, че богатството му е резултат от мистериите на алхимията. Огромното наследство, което бе получил след смъртта на майка си, овдовялата графиня Стафорд, обясняваше достатъчно добре богатството му. Относно характера на Бъкингам обаче нямаше абсолютно никакви спорове. Всички бяха единодушни, че той е лишен от въображение и обаятелност човек с груб и отмъстителен нрав, готов да прибегне до най-долна низост и жестокост и при най-малкия повод. Един лондонски шегаджия, който писа анонимно, че бил дебел и пълен с лой, се озова в Лондонската кула, когато самоличността му стана ясна.

Малори се беше върнал от Франция само преди месец, когато влезе в конфликт с Бъкингам в горите на манастира Кумб, на границата със земите на Нюболд Ревъл. Джон Алейн беше чул за отряд на Бъкингам, тръгнал да върши пакости или нещо по-лошо — Малори беше по-лесна мишена от Уоруик, който бе основен обект на гнева на херцога.

Малори организира отряд от около двайсетина поддръжници, с които зае отбранителни позиции в гъстата гора. Привечер зорките очи

на Джон Алейн засякоха приближаващия противник. Хората на Бъкингам се промъкваха пешком и носеха потопени в мас факли на дълги дръжки, удобни за хвърляне от разстояние, ако искаш да подпалиш къща като Нюболд Ревъл. Малори ги изненада, като нареди едновременно атака по фронта и фланговете. Мародерите подвиха опашки и се изнесоха толкова бързо, че загубите и от двете страни бяха малки. В разгара на преследването обаче Малори беше готов да се закълне, че вижда диадемата със сини пера на Бъкингам да се носи над черен жребец, преди конят и ездачът да изчезнат в мрака.

Неуспешната атака и последиците от нея погълнаха до голяма степен вниманието на Малори. Без пленници нямаше как да докаже, че Бъкингам стои зад нападението, така че започна да действа в кулоарите на Парламента, където бе представител на Грейт Бедуин, и убеждаваше колебаещите се да вземат негова страна срещу дебелака, пълен с лой.

Последва и друго събитие, което осуети потеглянето му. На младини Малори беше служил като рицар хоспиталиер и един от другарите му срещу маврите бе джентълменът Уилям Уестън от малко селце недалеч от Нюболд Ревъл. Един ден Уестън дойде при Малори и отчаяно го замоли за помощ. Сестра му Джоан, доста просперираща и самостоятелна жена, се омъжила за Хю Смит от Монкс Кърби, избухлив грубиянин, който я пребивал и я насилвал по неподобаващ за джентълмен и съпруг начин. Малори имаше добри спомени за Джоан от детството си и беше убеден от Уестън да помогне за спасяването на нещастната жена от окаяното ѝ състояние. Ламтежът му по Екскалибур бе засенчен от моралния му дълг да помогне на дама в беда.

Набегът изискваше известно планиране, но мина без конфронтация и насилие. Джоан събра вещите си в един сандък и Малори, Уестън и отрядът им я отведоха в един от имотите на Уестън в Баруел. Там Джоан и Малори, все още възбудени от тръпката на събитията, прекараха бурна и страстна нощ. Като типичен джентълмен, Малори съжали за грешката веднага щом тя стана факт, но скоро щеше да съжалява още повече.

Когато аферата отшумя и нещата в Лондон се поуспокоиха, Малори най-сетне насочи вниманието си към Екскалибур и Тинтагел.

Пътуването до Корнуол беше дълго, но не особено тежко. Времето бе сравнително добро и петчленният отряд на Малори, състоящ се от самия него, братовчед му, Джон Алейн и двама скуайъри, се движеше на север, без да бъде обезпокояван от бандити и разбойници. Спяха под звездите, а понякога Малори и братовчед му получаваха постелка край огнището в някоя крайпътна хижа. Макар никой от тях да не бе стъпвал на брега на Корнуол, научиха пътя от архиепископа на Тоунтън, който настави джентълмените да пренощуват в собствената му къща в манастира. В последния ден от пътуването предположиха, че са близо, когато им замириса на море, и разбраха, че са пристигнали, щом чуха как вълните се разбиват в скалистия бряг.

Изправеният в седлото си Малори го видя пръв.

— Вижте там! — извика.

Робърт Малори, който през последните няколко дни беше оклюмал поради стомашни проблеми, само кимна умърлушено, но Джон Алейн споделяше възбудата на рицаря.

— Прекрасно е, нали?

От уважение към деликатното състояние на Робърт предпочетоха да не завършат последната отсечка от пътя си в радостен галоп.

Замъкът беше кацнал на ръба на отвесните скали. Дадоха си сметка колко високи и стръмни са те едва когато стигнаха до него. Носът, на който се издигаше замъкът, бе съединен с основната суша с тясна ивица земя. Скалите под тях бяха изложени на пълната ярост на суровия океан. Крепостта, издигната през 1233 г. от Ричард, граф на Корнуол, беше построена върху по-стари постройки, някои от които бяха от времето на римляните. Ричард много добре си е давал сметка за Артуровото минало на това място. От поколения се говореше, че около седем столетия преди времето на Ричард тук се издигал отдавна забравен корнуолски замък. Твърдеше се, че именно тук Утер Пендрагон съблазнил кралица Игрейн и заченал бебето, което щяло да стане Артур, кралят на британците. Ричард се възползвал от връзката с Артур, за да увеличи собствения си престиж, като построил своя замък в стила на миналото — нисък и як, с дебели стени. Сега, триста години по-късно, този замък също беше порутен и изоставен, след като бил разграбен от някакъв корнуолски войнолюбец преди около столетие.

Петимата пътешественици слязоха от конете в подножието на най-високата оцеляла стена и вързаха животните за храстите. Усамотеността на мястото беше осезаема. Не се виждаше жива душа, дори овце не пасяха в равнината наоколо. Малори измина краткото разстояние до пропастта и надникна към кипналата вода стотици стъпки по-надолу. Небето ставаше сиво като морето.

— Да пренощуваме тук — предложи Малори, макар да изгаряше от желание да продължи. — Утре по зазоряване ще се спуснем долу и ще намерим нашата пещера.

Бъкингам беше човек, който се чувстваше удобно в тъмното. Имаше чувствителни очи, които го боляха и се насълзяваха от слънцето, поради което бе наредил завесите да бъдат спуснати постоянно в именията му в провинцията и в Лондон. Освен това мракът винаги го съживяваше повече от дневната светлина. Подобно на нощно животно, сетивата му бяха по-остри, докато слънцето бе под хоризонта. Нещастната му жена го наричаше прилеп в лицето; зад гърба му определенията ѝ бяха далеч по-обидни.

Ето защо бе дълбоко раздразнен, когато излезе от своя осветен от свещи лондонски кабинет да посрещне колегата си Джордж Рипли и да разгледа изумителния свитък, разгънат на масата в обляната от слънчева светлина трапезария.

Рипли беше по-дебел и от него. Бъкингам присви очи към огромното му лице.

— Нужно ли е да е толкова светло?

— Умолявам ви да погледнете бързо, милорд, след което можем да се оттеглим на някое по-удобно място, за да обсъдим нашите дела.

Техните дела, както се изрази Рипли, бяха от най-деликатно естество. Тайно от любопитните очи на множеството, макар да се носеха клюки и слухове, Бъкингам се беше посветил на изкуството на алхимията. Макар да не бе всеотдаен алхимик като Рипли, огромното му богатство му позволяваше да бъде водещ патрон в тъмната наука. Поради това влиянието му се простираше отвъд протока, през целия континент и достигаше чак до Азия.

Дори в потайния и затворен свят на алхимията интересите на Бъкингам бяха доста редки. Докато повечето алхимици се бяха

посветили да търсят тайната как да превръщат евтините основни метали в скъпоценно злато, Бъкингам имаше по-високи цели. Той бе член, или по-точно водач, на една разпръсната група достойни особи, вървяща по следите на великите алхимици от миналото и способна да проследи корените си до най-великия от тях — Нехор, син на Зеведей, прокудения ученик на Христос.

Рипли бе най-новият член на тази група, привлечен на мястото на испански алхимик, умрял след вдишване на живачни пари. Роден в Йоркшър, той бе наследил значително състояние и го използваше, за да задоволи страстта си към естествените науки. Когато Бъкингам се свърза с него да го покани в тайното общество „Кем“, той работеше по двайсет и петия том на алхимическия трактат *Liber Duodecim*, който вече го беше направил прочут с напредъка в диренето на философския камък, онзи неуловим катализатор, превръщащ оловото в злато.

Рипли неотдавна беше завършил създаването на богато илюстриран свитък, който загадъчно и завоалирано излагаше на латински необходимите стъпки за получаването на философския камък, и сега произведението, дълго цели осемнайсет стъпки, лежеше на банкетната маса. Бъкингам се разходи по дължината му, като си пазеше очите с едната ръка и жестикулираше с другата.

— Тези илюстрации ваше дело ли са, Рипли?

— Да, милорд.

— Нямах представа, че притежавате подобна дарба. А кой трябва да е това? — Херцогът сочеше образа на голям брадат мъж в роба и с покрита глава, притиснал към гърдите си някакъв съд с формата на яйце.

— Ами как, Нехор, разбира се.

Бъкингам се канеше да нареди на прислужника да дръпне завесите, когато си спомни, че го е отпратил. Гневно изпълни сам задачата.

— Надявам се, че сред всички тези глупости няма нито думичка за Граала.

Рипли се оклюма.

— Не съм споменавал нищо такова! Никога не бих засегнал забранени теми. И едва ли бих нарекъл текста си глупост.

— Значи не е глупост, а? Кажете ми, Рипли, открили ли сте наистина философския камък?

Очите на Бъкингам вече свикваха със слабата светлина и той видя как на челото на Рипли избиват капчици пот.

— Бих казал, че съм направил големи стъпки в тази посока, милорд.

Бъкингам се разсмя и тръгна към вратата.

— Точно както казах, Рипли. Глупости. А сега елате с мен да поговорим за някои по-съществени неща.

Рипли го последва в неговото лишено от прозорци леговище, което бе пълно с разхвърляни книги, листа и карти. Огънят беше догорял и единствената светлина идваше от няколко свещи.

Двамата седнаха и си наляха портвайн.

— Сър Томас Малори — поде Бъкингам. — Чували ли сте за него?

Не беше чувал.

— Той е дребен играч на голямата сцена, подлизурко на Уоруик и член на Парламента, който ме дразни от време на време. Но днес ме тормози друго, а не политическите му игри.

— Разбирам.

— Един негов приближен е мой шпионин. Наскоро научих, че Малори изобщо не е толкова обикновен, колкото предполагах. Оказва се, че може да е потомък на крал Артур, колкото и невероятно да звучи това. Предприел е пътуване до Корнуол, за да намери меча на Артур, а след това и самия Граал.

Рипли, който вече бе ококорен заради тъмното, съвсем се опули.

— Ако успее, Рипли, трябва да отнемем меча и да разберем тайната му, преди Малори да го е направил. Вашият философски камък е детска игра. Граалът е истинският обект на нашето желание. С него кралете, кралиците и папите ще бъдат незначителни за нас като досадни мухи, които трябва да бъдат пометени.

Малори се събуди от грохота на разбиващите се в скалите вълни. Алейн вече беше успял да запали малък огън и печеше последния заек от улова им предишната нощ. Останалите се събраха около огъня и хапнаха, колкото да залъжат глада си. Мъглата от морето бе навлажнила дрехите им, но духовете им си оставаха приповдигнати, докато вървяха към скалите, за да намерят начин да се спуснат долу.

Онези под замъка бяха отвесни. Само безумец би опитал да се спусне на това място. Малори поведе групата от основната суша към наклона, който се спускаше рязко към морето, и не след дълго намери по-подходящо място. Макар спускането да се очертаваше коварно, той прецени, че ще могат да слязат сравнително безопасно.

Братовчед му потърка бедрото си и надникна над ръба.

— Никак не ми се иска да ви забавям, братовчедо. По-добре да остана тук и да пазя конете.

Малори изсумтя и направи първата крачка към морето.

Четиримата се спуснаха сравнително лесно. Двамата скуайъри бяха млади и силни, затова носеха тежките кирки и лопати на гръб. По средата на пътя спряха на тесен корниз и заспориха дали има прилив или отлив. Малори се надяваше водата да се оттегля, тъй като наводнената пещера щеше да е опасна, но останалите стигнаха до заключението, че предстои прилив.

— Да побързаме — подкани Малори. — Почти стигнахме, а нямам намерение да чакам нито минута, за да изпълня съдбата си.

— В ада или във водата — промърмори единият скуайър на другия.

Малори пръв стъпи на брега — тясна пясъчна ивица, която скоро щеше да се окаже напълно залята. Морето бе тъмно и гневно. Кръжащите чайки сякаш им се подиграваха с острите си крясъци. Малори направи няколко крачки, оставяйки дълбоки следи в пясъка, и посочи развълнувано. Недалеч имаше две пещери, едната с огромен отвор, а другата два пъти по-малка.

— Коя, милорд? — попита Алейн.

— Един велик крал би предпочел голяма пещера — отвърна Малори. — Затова казвам да опитаме тази.

Голямата пещера ги приканваше и когато пристъпиха в нея, сякаш влязоха в зейналата паст на морско чудовище. Подът беше от същия мек пясък като брега, но покрит с огладени от водата камъни. Черните стени се издигаха високо над главите им и образуваха грамадна сводеста галерия.

Малори се обърна назад. Входът на пещерата беше с формата на огромен свит юмрук. Морето нямаше да им бъде съюзник.

— Накладете огън и запалете факлите — нареди той. — Побързо.

Единият скуайър откачи кесия от колана си и измъкна огниво, с което да запали топка сухи памучни нишки и тънки подпалки. Когато искрата попадна в подпалките, другият паж поднесе към пламъците първата факла и я запали, после и втората. Малори взе едната и поведе напред, като търсеше символа на стената и през цялото време се молеше. След няколкостотин крачки отново видя дневна светлина и възкликна, че пещерата минавала под целия провлак и излизала от другата страна.

Джон Алейн вървеше успоредно с него покрай другата стена на пещерата.

— Тук, милорд! — изведнъж извика той.

Малори изтича и видя какво сочи Джон — знак върху камъка на нивото на гърдите. Беше с размерите на длан и представляваше прост кръст — кръста на Христос. Алейн погледна надолу и се дръпна от стената, сякаш беше стъпил на забранена земя.

— Копай тук — нареди Малори на скуайъра си. — В следите, оставени от Джон Алейн.

Нямаше нужда от кирка, така че младежът използва само лопатата с дълга дръжка, за да махне тежкия пясък. Докато той работеше, Малори клекна и задържа факлата малко над главата си. Дупката ставаше все по-дълбока. Малори се молеше да намерят нещо, преди водата да е нахлула. Беше пратил другия скуайър при входа на пещерата и сега младежът извика:

— Водата се надига! Нямаме много време, милорд!

Дупката беше дълбока до коляно, но не излизаше нищо, освен пясък и камъни. И тогава желязото звънна в нещо твърдо. Малори разкара скуайъра от ямата, скочи сам в нея и продължи да копае с кинжала и свободната си ръка.

— Подайте факла! — извика той и я заби в ъгъла. — Сигурен съм, че тук има нещо. Нещо метално.

— По-бързо! — каза Алейн. — Водата се надига, милорд. Скоро ще ни залее.

Малори не му обърна внимание. Продължи да копае и да опипва, събираше и изхвърляше шепа след шепа пясък през рамото си. Накрая, когато прииждащото море вече бучеше застрашително в пещерата, той се изправи с нещо в ръце.

Алейн вдигна другата факла. Нямаше грешка. Беше меч. Острието бе дълго, тънко и нащърбено, покрито с черна маса от ръжда, същинска сянка на някогашната си слава. Но ефесът и дръжката бяха непокътнати като в деня, в който са били изковани.

Малори излезе от ямата и каза на скуайъра да намокри парче плат в морската вода. Младежът се завтече към входа на пещерата и се върна с парцала, който винаги държеше в пазвата си. Малори избърса мръсотията от дръжката. Позлатеното сребро заблестя на светлината на факлите.

— Вижте! Екскалибур! — рече той.

Напрегна очи да разгледа тежкия предпазител — парче сребро, образуващо кръст с ръждясалото острие.

— Какво има, милорд? — попита Алейн.

— Някакъв надпис, но не мога да го разчета. Ала в едно съм сигурен. Това е послание, пратено ми през вековете от великия и могъщ Артур, краля на британците.

---

[1] Дребни земевладелци, участващи и във войската. — Б.пр. ↑

14.

На закуска Клер остави кафето си и подхвърли:

— Мислех си, докато бях под душа.

Артър свали вестника и се усмихна на картината, появила се във въображението му.

— Струва ми се, че винаги трябва да се започва от простото и да се продължава към сложното — продължи тя. — Подходът е добър за математиката, добър е за физиката и може би ще се окаже добър и в този случай. По-простият от двата документа е предговорът. Книгата е истински кошмар.

— Добре, тогава ще вървим от простото към сложното — съгласи се Артър. — Да започнем с основните факти. Имаме всички основания да смятаме, че печатарят Томас Какстън е написал частта, поставила крал Артур в голямата картина на историята. Частта, за която знаем, че е дело на Томас Малори, обхваща странното описание на книги и глави. — Той погледна бележките си. — Последното изречение в увода гласи: „Общо книгите са двайсет и една и съдържат петстотин и седем глави, както ще видите по-нататък“. Ако има някаква улика, сочеща към нещо в „Книга на Страшния съд“, трябва да преровим двайсет и една книги и петстотин и седем глави. А как можем да знаем откъде да започнем?

Клер стана и закрачи напред-назад, разнасяйки аромата на парфюма си из стаята.

— Отново бих приложила принципа на простотата. Вместо да се занимаваме с цялата книга, може би е по-добре да видим коя от книгите е свързана с меча на крал Артур. След това да определим коя от тях е най-важната и когато решим, ще имаме число. След това проверяваме коя глава е най-важната във въпросната книга и получаваме друго число. После може би трябва да приложим числата към „Книга на Страшния съд“, която си е книга на числата. — Тя отвори дебелия том напосоки. — Например, ето това: някакво си село

има два̀йсет рала, трина̀йсет вилани и осем бордари, каквото и да означават тези неща.

Артър кимна в знак на съгласие.

— Мисля, че си на прав път. Винаги ми е било криво да го призная, но май физиците *наистина* сте по-умни от химиците.

— Разбира се — отвърна тя и сви нехайно рамене по типичния галски начин. — Това изобщо не подлежи на съмнение.

Беше безсмислено да чака обяснението, че се шегува, защото явно не се шегуваше. Артър премълча. От години си имаше вземане-даване с физици.

Той отвори „Смъртта на Артур“ и обърна на предговора.

— Добре, да действаме тогава. Да видим кои книги се занимават с меча.

След малко направи гримаса.

— Какво?

— Някоя. Малори изобщо не споменава Екскалибур в предговора.

— Но говори за него в самата книга, нали?

— Навсякъде. Споменава го сигурно десетки пъти. Но не и в предговора. Мога да потърся онлайн и да открия всяка книга и глава, в която се споменава Екскалибур, ако мислиш, че това ще помогне.

— Не ми се вярва. Поне не сега. Това би нарушило принципа на простотата.

— Добре... — Артър я погледна в очакване на следващия ѝ ход, но внезапно му хрумна идея. — Търсим меча, но той е само средство за постигане на целта. В действителност търсим не него, а Граала.

Тя го посочи с игрива усмивка.

— Е, явно химиците също могат да бъдат сравнително умни. Виж дали в предговора става дума за Граала.

Не след дълго Артър разполагаше с отговора.

— Това вече е по-обещаващо. Чуй само: „Трина̀йсетата книга разказва как сър Галахад отишъл за пръв път в двора на крал Артур и как започнало търсенето на Светия Граал, и съдържа два̀йсет глави. Четирина̀йсетата книга разказва за търсенето на Светия Граал и съдържа десет глави. Седемна̀йсетата книга разказва за Светия Граал и съдържа два̀йсет и три глави“.

— Това ли е? — попита тя. — В предговора споменава, че за Граала пише само в три книги, така ли?

— Мисля, че говори за него навсякъде, но е основна тема в тези три книги, да.

Клер го помоли за химикалката и бележника и го накара да повтори числата.

— Добре, ако приемем, че сме на прав път, имаме три двойки числа — номерата на книгите и броят на главите им. Двойките са 13 и 20, 14 и 10 и 17 и 23.

— Но това е твърде сложно според собствената ти хипотеза — възрази той.

— Да, затова ще те помоля да ми кажеш коя двойка е най-важната.

— Как бих могъл да го направя?

— Коя книга е най-важната за Граала?

— Ще се наложи да ги прочета отново.

— Добре. Прочети ги, а аз ще звънна на родителите си от лобито. После може да се разходя в градината.

— Къде живеят те?

— В Тулуза. Майка ми и баща ми обичат да се чуват с мен. Аз съм единственото им дете.

— И аз бях така — рече Артър.

Когато тя се върна след известно време, Артър вдигна палци, за да ѝ покаже, че има напредък. Обясни ѝ, че според преданията за Артур мнозина рицари от Кръглата маса са търсели Граала. Петима — Пърсивал, Гауейн, Борс, Ланселот и Галахад — получили някакво мистично видение за Граала. Трима от тях — Пърсивал, Борс и Галахад — наистина успели да видят светия предмет.

В „Смъртта на Артур“ Томас Малори се спира най-вече на търсенето на Галахад. Галахад бил незаконен син на Ланселот и във всяко отношение превъзхождал баща си по добродетели и благочестие. Ланселот го завел в Камелот, където бил отведен до Кръглата маса и поканен да седне на Гибелния стол — неизползван стол, запазен за единствения човек, способен да намери Граала. Всеки, който сядал на него, ала не бил достоен, умира на място. Галахад преминал изпитанието и силно впечатленият крал Артур го изправил пред второ. Както Артур станал крал, след като извадил меч от скалата, така и

Галахад трябвало да стане най-великият рицар на Кръглата маса, като извади меч от една скала в течаща наблизо река. Малко след това Артур изпратил Галахад да търси Граала.

Макар че Галахад тръгнал сам, поразявайки врагове по пътя си, по-късно към него се присъединили сър Борс и сър Пърсивал. Сестрата на Пърсивал им показала пътя до кораба на Граала, който ги отвел до далечен бряг. Тримата рицари продължили напред и накрая стигнали до двора на най-светия от всички владетели, крал Пелес, който бил пазителят на Сангреала. В една стая в замъка му на Галахад било разрешено да види Граала и бил помолен да го отнесе в свещения град Сарас. Но той бил толкова завладян от небесното великолепие на потира, че помолил да умре тогава, когато сам избере. В Сарас, след небесно посещение от Йосиф Ариматейски, Галахад бил така изпълнен с възторг, че пожелал смъртта. Пред очите на Борс и Пърсивал той бил отнесен на небето от ангели, а Граалът изчезнал с него, за да не бъде видян повече.

— Тринайсета книга описва началото на търсенето на Галахад — уточни Артър. — Четиринайсета почти не споменава за него, въпреки твърденията в предговора. Седемнайсата е другата важна. Именно в нея Галахад открива Граала и умира.

Клер извади бележника и зачеркна средната двойка числа.

— Значи ни остават две двойки: 13 и 20 и 17 и 23.

— Още ли е твърде сложно? — попита той.

— Мисля, че да. Би трябвало да е само една двойка. Кое е по-важното в една история, началото или краят?

— Едното без другото не може.

— Ето как аз виждам нещата — рече Клер. — Една от двойките е важна, а другата не е от значение. Така или иначе, мисля, че вероятно става дума за проста поредица от числа. Първото число сочи към второто, а второто към третото. Може да се нарече код, макар и доста примитивен.

— Да видим дали съм разбрал какво имаш предвид. Номерът на книгата води към номера на главата. А къде води номерът на главата? Нямаме трето число.

Клер вдигна „Книга на Страшния съд“.

— Тук. Вторият номер трябва да ни отведе до тази книга. Малори го казва в писмото си. Мечът може да се намери в предговора,

като се вземат предвид зелените акри на Уоруикшър, както са описани в „Книга на Страшния съд“. Нещо от този сорт, нали?

— Май да.

— Значи ключът ни е или числото 20, или 23. Не знаем кое, така че ще трябва да проследим и двете в „Книга на Страшния съд“. — Тя отвори края на дебелия том и въздъхна. — Тук има хиляда четиристотин трийсет и шест страници.

На последната светлина на топлия безветрен ден Женевското езеро беше притихнало и пурпурно като бижутерско стъкло „Мурано“. Група мъже седеше в полукръг на втория етаж на великолепната сграда на Кей дьо Монблан в удобни кресла, разположени с изглед към езерото и издигащите се лондонски чинари от двете страни на булеварда. Намираха се в усамотена стая на частен клуб и изчакаха облечения в смокинг сервитьор да поднесе коктейлите и да се оттегли, преди да заговорят за нещо друго, освен за времето.

Когато останаха сами, очите на деветимата се обърнаха към дребния мъж в средата. Джеръми Харп вдигна чашата си за вино.

— Господа, на здравица.

Отговорът им не бе в един глас. Присъстващите не бяха дисциплинирана и добре обучена група. Все пак успяха да смотолевят отговора.

— За „Кем“.

— Точно така, за „Кем“ — рече Харп.

Стенли Енгил беше въздържател. Той енергично разбърка леда в колата си със сламката и попита:

— Е, защо трябваше да се мъкна дотук?

— Беше покана, Стенли — отвърна Харп. — Не нещо задължително. Както виждаш, някои не успяха да дойдат.

— Аз съм отборен играч — заяви Енгил, но останалите не се вързаха на думите му.

— Откога? — поинтересува се Радж и повдигна рунтавите си вежди. — Дори когато си ми партньор на бридж, имам чувството, че играеш против мен.

Андраш Сомоги, много кльощав в костюма си, не се присъедини към веселбата.

— Никой от нас не е отборен играч. В природата ни е да бъдем индивидуалисти. Влезли сме в тази група, защото вярваме, че е важно да го направим, заради чувството за предопределение, произтичащо от историята.

— Добре казано, Андраш — кимна Харп. — Чудесно послание за нашия най-нов член. — Той гледаше право към Симон Гуастела, който бе с цяло десетилетие по-млад от най-младия от останалите. — За колко време стигна до тук от Модан, Симон?

— Само за два часа с кола, доктор Харп.

Харп се разсмя.

— Толкова е нов, че още се обръща към мен с доктор Харп. Наричай ме Джеръми, разбрахме ли се?

Симон се усмихна сковано и кимна.

— Да, разбира се. Джеръми. Просто съм щастлив, че съм тук.

Ли Пен, очилат мъж в средата на четиридесетте, беше дошъл най-отдалеч — от Тайван.

— Аз пък съм щастлив, че вече не съм новото момче.

— Е, това означава, че аз съм старо момче — усмихна се Харп. — Симон е напълно посветен и въведен от мен и останалите в тази стая. Избирането на нов член винаги е сложна работа, но пък не е нещо, което не се е случвало много пъти преди. Погрижили сме се организацията ни да просъществува в продължение на повече от две хиляди години. В миналото са били правени лоши избори на недискретни и ненадеждни хора, но сме се справяли решително и окончателно с тях. За щастие, в съвременната епоха не е имало подобни простъпки и съм сигурен, имайки предвид чудесното поръчителство на Симон, че той ще продължи с гордост традициите ни.

Полукръгът замърмори одобрително.

— Ще дам всичко от себе си — сериозно изтъкна Симон.

— Както много добре знаем, всички тук споделяме две страсти — продължи Харп. — Всички сме физици и всички търсим Граала. Знанията ни за него са дошли до нас чрез устна традиция, която, както знаете, може да бъде пълна с изкривявания и неточности. Но нашите историци, онези кем преди нас, не са били обикновени хора, също както и ние не сме обикновени. Те са били най-изявените мислители и най-големите научни умове на своето време, част от златна верига,

продължаваща назад до Нехор. Отначало сме били алхимици. После химици. Сега сме физици. Както се развива науката, така се развива и нашето разбиране и схващанията ни за уникалните качества на Граала. Когато — не *ако*, а *когато* — го намерим, ние, физиците, ще бъдем в най-добро положение да го изучаваме, да го използваме и да овладеем потенциално безграничната му сила. И мисля, че след две хилядолетия търсене сме съвсем близо до откриването му. Именно затова ви помолих да дойдете лично. Искам да ви запозная с онова, което знаем за Артър Мелъри, и как смятаме да следим всяка негова крачка. Ако той успее, както се надявам, ще отмъкнем Граала от ръцете му.

— И после какво ще го правим? — попита Пен.

— Ще се погрижим за него по съответния начин — отвърна Харп. — След което ще вдигнем наздравица в негова памет с добро шампанско. — Той се усмихна широко на хрумналата му идея. — Може дори да го направим кем. Посмъртно.

15.

Англия, 1451 г.

По обратния път към Нюболд Ревъл Малори носеше меча във вързопа на седлото си, спеше с него под одеялото и го изваждаше всяка сутрин, преди другите да станат, за да изучава непонятния надпис на предпазителя. Прокара пръсти по врязаните букви и произнесе странните думи, сякаш по този начин щеше да разкрие значението им. Имаше само една дума, която можеше да разбере, и тя бе най-мъчителната от всички.

Gral.

Разбира се, никой от спътниците му не беше вещ в древните езици, а Малори нямаше намерение да се доверява на непознати. Затова останалата част от съобщението си оставаше неясна. Все пак Малори бе успял в главната част на предизвикателството — да намери меча. По-нататък щеше да научи съдържанието на надписа. А после може би щеше да стигне и до Граала.

Предпочете да не отбелязва завръщането си в Нюболд Ревъл с пиршества и веселби. Освободи скуайърите, като им плати за службата и мълчанието, потупа Джон Алейн по гърба, позволи му да се уедини в къщичката си и покани Робърт Малори на вечеря на четири очи, за огромно огорчение на очакващите ги съпруги.

— Благодаря за подкрепата, Робърт — каза Малори, докато се справяха с подноса димящо агнешко и ряпа. — Постигнахме велика цел.

— А какво ще правиш сега, братовчеде? — попита Робърт.

— Трябва да намеря човек, който знае езика на крал Артур. Без това разполагам само с една реликва и нищо друго. Без надписа не мога да намеря Граала.

— И кой може да бъде този човек?

— Ще се посъветвам с учени приятели. Дискретно, разбира се.

— Разбира се.

Малори се закани с камата си на Робърт. На върха ѝ имаше набучено парче агнешко и жестът не се получи толкова заплашителен, колкото щеше да е, ако беше само гола стомана.

— И не е нужно да споменавам, че съм уверен в пълната ти дискретност.

— Това се подразбира, Томас. Няма да спомена нито дума дори пред добрата си жена в спалнята, където смятам да се оттегля след малко, тъй като ми дойде до гуша от мъжка компания. Кажи ми, братовчеде, къде ще държиш меча?

Малори се намръщи на въпроса, но отговори.

— На сигурно място.

Робърт вдигна бокала си с ейл и зарови лице в него. С мокри от питието устни лапна парче ряпа и добави:

— Голямото съкровище изисква голямо скривалище.

Кумб, най-големият цистерциански манастир в Уоруикшър, владееше обширни земи, граничещи с имението на Томас Малори. Малори винаги беше поддържал сърдечни отношения с абата Ричард Атерстоун, който беше колкото човек на Бога, толкова и търговец. Между Нюболд Ревъл и Кумб се въртеше оживена търговия с добитък и продукти и избите на Малори бяха пълни с ейл, вино и медовина, направени от монасите. Манастирът поддържаше добра библиотека, неколцина образовани духовници работеха в скриптория и поради тази причина, както и поради една друга, Малори препусна сам през своята гора и прекоси Смайт Брук, за да навлезе в манастирските земи.

Пред къщата на абата го посрещна млад монах, който взе поводите на коня му и предложи да пази обкования в желязо сандък, привързан за седлото.

— Ще го взема със себе си — отвърна Малори.

Атерстоун носеше обшито с хермелин наметало и четеше някакви сметки на бюрото си. Щом обявиха пристигането на Малори, той скочи на крака и се завтече да посрещне съседа си.

— А, сър Томас! Върнали сте се у дома жив и здрав, както виждам.

— Пътят не беше нито дълъг, нито тежък. Поне в сравнение с последната ми кампания в Нормандия.

— Заповядайте, седнете. Да пийнем. Имам ново вино, което настоявам да опитате. Ако ви хареса, мога да ви предложа много добра цена за едно-две бурета. Или дори три!

Атерстоун бе пълен, с чудесна коса за мъж на неговата възраст и грижливо поддържана тонзура на розовото теме. Той лично наля виното от фина сребърна гарафа и зачака реакцията на Малори.

— Определено искам едно буре — одобрително примлясна Малори.

— Отлично! Кажете ми с какво мога да ви помогна, сър Томас.

— Имате ли монаси, които могат да четат стари корнуолски текстове?

— Корнуолски, казвате.

— Да.

Абатът затвори очи и замънка под нос имената на монасите, като ги изключваше един по един със сумтене.

— Не. Сигурен съм, че никой тук не притежава подобни знания. Защо питате?

— Имам един кратък текст и искам да разбера какво гласи.

— Какъв текст? Можете ли да ми го покажете?

Малори поклати глава.

— Не, но ще го изрека. — Той изрече думите, които бе научил наизуст от многобройните повтаряния.

Атерстоун сви рамене.

— Нищо не ми говори. Гърлен език, доколкото мога да преценя. Ако беше латински, гръцки или иврит, бихме могли да ви помогнем. Дори с келтски, тъй като брат Бруно е от Ирландия. Уви.

— Е, тогава ще потърся другаде — рече Малори. — Бихте ли направили нещо друго за мен?

Атерстоун разпери ръце, за да потвърди.

Малори посочи сандъчето в краката си, към което абатът беше поглеждал през целия им разговор.

— Ще вземете ли този сандък на съхранение при вас?

— Мога ли да попитам какво има в него?

Малори се усмихна дипломатично.

— Надявам се, че един ден ще мога да ви кажа.

— Чух слух, сър Томас. Човек не трябва да обръща внимание на слухове, но този е от човек, близък до Бъкингам.

Малори настръхна.

— Кой е този човек? Какво е казал?

— Съвестта не ми позволява да разкрия самоличността му, но той спомена, че при вашето последно пътуване сте открили някаква стара реликва. Нещо, което може би е принадлежало на някакъв крал.

Малори се изправи.

— Нямам какво да кажа по този въпрос, но наученото само засилва решимостта ми да държа ценните си вещи извън Нюболд Ревъл — яростно рече той. — Ще вземете ли сандъка ми за съхранение, или не?

Атерстоун също стана и размаха помирително ръце.

— Разбира се, сър Томас, разбира се! Ще го поставя в личните си покои, в собствения си сандък с ценности. Виждам, че е заключен.

— И единственият ключ е у мен — добави Малори. — Не бива да казвате на никого за това.

— Кълна се пред Бог, че няма да го направя. Можете да ми имате пълно доверие.

Малори сведе глава.

— Благодаря, Ваша Милост. Като си помисля, май ще взема три бурета от онова ваше вино.

Малори потегли обратно към имението си, като яздеше бавно през свежата гора. Бръмченето на буболечките изпълваше слуха му, но умът му бе като потопен в отрова.

Кой беше предателят?

Със сигурност не можеше да е Джон Алейн — човекът беше верен и сигурен като смяната на сезоните. Малори беше готов да заложи живота си, че е невинен. Скуайърът му пък беше син на боен другар от някогашните кампании в Нормандия. Вярваше, че момчето не е подлец. Да не би да е скуайърът на братовчед му? Възможно, но какъв достъп би имал младок като него до лагера на Бъкингам? И нима би рискувал живота си заради предателство? Едва ли.

Оставаше Робърт.

Братовчед му не беше от хората, които Малори харесваше. Липсваха му кураж, доблест и сила на духа — качества, които всеки рицар поставя високо при преценката си за един мъж. Но беше от неговата кръв. А кръвта не предаваше кръв. Беше му се доверил

достатъчно, за да го вземе на експедицията. Но дали не се беше излъгал?

Отговорът не закъсня.

Същата нощ, докато Малори седеше и пиеше до камината, а хрътките му се излягаха до стола му, Джон Алейн нахълта в къщата.

— Съжалявам, че ви безпокоя в такъв късен час, милорд.

Малори му наля от силния ейл.

— Не съм те виждал напоследък.

— Ходих до Ковънтри.

— Нима?

— Почти цяла седмица по жени и пиене. В „Синия глиган“.

— Напълно заслужено след нашето пътешествие, бих казал. Предполагам, че ако нямах други задължения, щях да сторя същото.

— Там видях нещо.

— Уверен съм, че си видял много неща.

— Видях братовчед ви. Робърт.

Малори се вцепени.

— И какво правеше той там?

— Срещна се с един човек. Видях го, но той не ме забеляза. Онзи, с когото се срещна, съм го виждал и преди. Ричард Хъмфри, един от хората на Бъкингам.

— Знам го. Разбойник, не се различава много от лайното по ботуша ти. Успя ли да чуеш какво си говореха?

— Нито дума, но видях братовчед ви да размахва дясната си ръка, сякаш държеше меч.

Малори въздъхна, изпълнен с тъга и гняв. Почти чуваше Робърт, прекалил с ейла, потен като прасе, как се фука, че са намерили меча на крал Артур, и наужким размахва оръжието в топлата си, дебела ръка.

Скоро след това Малори потегли на юг с малка свита, като остави Джон Алейн в Нюболд Ревъл да бъде неговите очи и уши и да защитава интересите му. Малори имаше спешна политическа работа в Парламента и належаща лична работа в Уинчестър. Случи се така, че между двете начинания имаше връзка в лицето на Уилям Уейнфлет, епископ на Уинчестър.

Уейнфлет, един от най-образованите мъже в Англия, се беше запознал с Малори преди десет години в Уиндзор на среща, организирана от Томас Уелс — джентълмен, който управляваше епископските имоти. Уелс се познаваше с Малори и беше решил, че Уейнфлет, който тогава ръководеше колежа, ще хареса компанията му. Оказа се прав. Макар да не беше учен, Малори впечатли Уейнфлет с будния си ум, политическата си схватливост и открития си характер — все качества, които за главния учител бяха възплъщение на най-доброто от рицарския кодекс. Благодарение на неговото влияние Малори стана член на Парламента за Грейт Бедуин, произвеждащо вълна градче на осемдесет мили от Нюболд Ревъл. Десет години по-късно двамата мъже си оставаха близки, съюзени от общото желание да служат всеотдайно на все по-нестабилния крал Хенри VI.

Малори прекара по-малко от две седмици в Уестминстър и взе участие в ожесточените парламентарни дебати за отпускане на средства за защитата на Бордо, един от последните френски градове, останали верни на англичаните. Парламентът обаче беше разпуснат след скандалното предложение на един лоялист херцогът на Йорк да бъде признат за престолонаследник, тъй като след петгодишен брак кралят все още нямаше деца.

Отвратен от неспособността на Парламента да подкрепи изоставените английски войски, Малори с радост напусна стаите си в Уайтчапъл и потегли за Уинчестър.

Уилям Уейнфлет беше внушителен не само с ума си, но и физически. Поздрави стария си приятел Малори с мечешка прегръдка, като едва не го вдигна от земята, след което го нагости богато и предложи едно от най-добрите вина, които Малори бе вкусвал от дните си в Париж.

Двамата унищожаваша подноса печено сърнешко и обсъждаха интригите между привържениците на Йорк и короната, докато Уейнфлет не реши да смени темата.

— Имам изненада за теб, Томас. Успях да издействам най-важната светска книга в Англия, „Книга на Страшния съд“. Помолих короната да я върна в първоначалния ѝ дом в Уинчестър по случай тристагодишнината от вземането ѝ от старата кралска съкровищница в града по заповед на крал Хенри Втори, за да бъде пренесена в двореца

в Уестминстър. В момента се пази в колежа, за да могат наставниците да я изучават, а учениците да ѝ се възхищават. Искаш ли да я видиш?

— Разбира се, Ваша Милост. С най-голямо удоволствие.

— Е, значи утре. А сега, стига с моите грижи. Каза, че искаш помощта ми по някакъв въпрос.

— Така е, Ваша Милост. Търся образован човек, който може да чете стари корнуолски текстове.

— Усещам, че зад тази молба се крие чудесна история, Томас, и с нетърпение очаквам да я чуя.

— Наистина е чудесна история, Ваша Милост. И вие ще бъдете единственият човек освен мен, който ще я научи изцяло.

„Книга на Страшния съд“ беше изложена в главната библиотека на Уинчестър Колидж. Това със сигурност бе най-огромната книга, която Малори бе виждал някога — толкова грамадна, че той се съмняваше, че пиедесталът ѝ е в състояние да издържи тежестта ѝ. След кратко изложение върху историята и значението ѝ Уилям Ив, директорът на колежа, подобен на плъх тип с дълга роба, принадлежала на някой негов предшественик и преминала у него, без да бъде преправена, помогна на Малори да намери частта за неговото графство и набързо му обясни как да дешифрира черния и червения текст.

— Писарите тайнопис ли са използвали? — попита Малори.

— Не точно. Съкращавали са думите, за да поберат повече на една страница. Иначе книгата щеше да бъде още по-голяма.

След като приключи указанията, директорът остави Малори сам с удивителната книга, като му съобщи, че специалистът по езици, за когото помолил епископът, щял да пристигне в най-скоро време.

Докато прелистваше листата от пергамент, изненадващо меки за възрастта си, в ума на Малори отново прозвучаха думите, произнесени предишната вечер от приятеля му Уейнфлет.

— Пази грижливо тайната си, Томас. Ако някой с черно сърце научи за кралския ти произход и че си попаднал на следа за Граала, изписана върху меча, животът ти ще бъде изложен на смъртна опасност. Ти може да имаш доверие на абата на Кумб, но аз съм се срещал с него и не му се доверявам. Богатствата, които е натрупал,

далеч надхвърлят нуждите на манастира му, а духовник, който се интересува повече от златото, отколкото от Бог, събужда подозренията ми. Намери по-добро място, на което да скриеш меча. Това е съветът ми.

В главата на Малори започна да се оформя идея.

Списъкът с градчета и села в Уоруикшър на страниците на книгата събудиха спомени за любими свърталища от младостта му. Макар че думите пред него бяха сухи повторения и изброяване на стоки, много от местата бяха свързани с приятни спомени за гонене на момичета, пиене, пиршества и турнири.

Едно конкретно село привлече вниманието му и той с интерес прочете и препрочете записа, за да го запомни наизуст. Малко след това се появи някакъв човек и се представи като Джон Хармар, учения, пратен от епископа да помогне на гостуващия рицар.

Хармар бе млад, с гладката кожа на момче и без никакви вежди. Малори предположи, че е от онези рядко срещани мъже без никакви косми, които биха могли да оцелеят по-добре като учители в училище, отколкото сред обрасли груби воители.

— Епископът спомена, че ви е нужен човек с познания по стар корнуолски — каза Хармар.

— Да. Имам един кратък текст и искам да разбера какво означава.

— Мога ли да го видя?

— Не го взех със себе си. Ще ви го кажа. — Малори изрече думите колкото се може по-бавно и отчетливо.

Хармар сбърчи чело и седна зад едно писалище. Извади от торбата на гърба си празни листа, перо и малка мастилница.

— Милорд, ще ви помоля да повторите.

Записа чутото, показва го на Малори и го попита дали думите отговарят на онова, което е видял. Малори реши, че сходството е доста голямо.

— Можете ли да го разчетете? — попита.

— Мога, милорд. Много странна инструкция, напълно неразбираема за мен, но може би ще означава нещо за вас.

След като се върна в Нюболд Ревъл, Малори едва успя да се види с жена си, когато се появи Джон Алейн и обяви, че носи важно съобщение. Един шпионин в манастира Кумб, млад монах, който работеше в пивоварната и бе син на верния касапин на Малори, съобщил, че два дни по-рано станал свидетел на среща между абата и един от хората на Бъкингам, който пхнал в ръката на духовника тежка кесия.

— Продад ни е, Джон — промълви Малори с посърналото изражение на пътник, надявал се най-сетне да си почине.

— Има и още, милорд — каза Алейн. — Говори се, че Бъкингам е издействал заповед за ареста ви. Научих го от един пристав, който работи за шериф Маунтфорт.

— Заповед? По какво обвинение? — изрева Малори.

— Диверсия, доколкото разбрах. Помните ли онзи сблъсък миналата година в горите на Кумб? Бъкингам твърди, че сте нападнали хората му.

— Аз? Та той се готвеше да нападне имението!

— Ще бъдете обвинен и в кражба на добитък от Косуолд.

— За бога! Доставих шест крави на Джайлс Доуд, а той така и не ги плати! Просто си върнах онова, което е мое!

Алейн сведе глава.

— Ще има и още едно обвинение.

— Слушам те...

— Казват, че сте изнасилили Джоан Смит.

Малори се тръшна на стола. Беше я спасил и тя му се бе отдала от благодарност и под влиянието на страстта. Сега глупавата постъпка му се връщаше тъпкано. Изнасилване! Нима имаше по-лошо обвинение за опетняване на името на един рицар?

Един слуга почука и влезе с писмо в ръка.

— Милорд, това пристигна от манастира Кумб.

Малори грабна писмото и счупи восъчния печат. Прочете съдържанието и захвърли с отвращение свитъка.

— От абата е — рече той. — Съобщава ми, че след като чул за обвиненията срещу мен, решил на своя глава да отвори сандъка ми. Предполага, че Бъкингам ще плати щедро за съдържанието му. Искане да знае дали няма да платя повече.

— Копеле мръсно — озъби се Алейн.

— Къде е братовчед ми? — попита Малори, докато ставаше от стола.

— Напусна имението, докато бяхте на юг.

— За бога, ще го намеря и ще го убия със собствените си ръце. Но първо по-належащите въпроси. Оседлай моя кон и твоя. Трябва да идем в манастира.

Алейн тъкмо пристягаше ремъците на седлото, когато се появи отряд мъже на препускащи коне. Той изруга и извика да предупреди господаря си. Когато Малори излезе с малка група мъже от домакинството, двамата с Алейн се спогледаха и докоснаха дръжките на мечовете си. После Малори поклати глава. Безсмислено беше да умират в битка заради някаква си заповед за арест. Мисията му беше да живее и да намери Граала.

— Оставете, мъже — каза. — Шериф Маунтфорт не е наш враг. Ще му се подчиня.

Маунтфорт яздеше начело на колоната мечоносци и копиеносци. Беше възрастен джентълмен, любител на бутилката и седеше сковано в седлото с измъчената физиономия на човек, който няма никакво желание да изпълни служебния си дълг.

— Сър Томас Малори — заговори, без да слиза от коня си, — арестувам ви в името на краля по различни сериозни обвинения, свързани с поведението ви. Ще оставите меча и кинжала си и ще дойдете с мен.

Малори се обърна към лейди Малори, която ридаеше на прага, прегърна я и я увери, че това е дребна работа и със сигурност ще се върне за вечерната молитва. После яхна коня си и се приближи до Маунтфорт, който бе стар семеен приятел.

— Съжалявам — каза шерифът. — Бъкингам стои зад това.

— Бъдете сигурен, че не ви обвинявам — отвърна Малори.

— Искаше да бъдете отведен в замъка му в Максток или в затвора в Ковънтри, но ще дойдете в къщата ми в Колшил. Ще имате всички удобства, докато чакате явяването си в съда.

Малори му благодари за полученото разрешение да поговори със своя човек. Заръча на Джон Алейн да отиде в Кумб и да каже на абата,

че е готов да плати каквато сума поиска за сандъка. После подкара коня си и потегли с шерифа като арестант.

Малори беше посещавал много пъти ограденото с ров имение в Колшил и този път Маунтфорт го прие със същото гостоприемство, както и преди. Стаята му беше голяма и удобна, имаше на разположение прислужник и първата вечер седя на масата на шерифа.

Докато домакинството спеше, Малори не мигна.

Вратата на стаята му не беше заключена и трябваше само да мине на пръсти по коридора покрай спалнята на шерифа и да слезе по задното стълбище до килера. Измъкна се през задната врата и се запромъква покрай къщата.

Ровът приличаше на черна бездна. Малори свали ботушите си и ги метна от другата страна. Никак не му хареса как тупнаха, но след като никой не вдигна тревога, той бавно се спусна в студената вода и преплува с бавни замахвания. Прибра ботушите си и прекоси полето до гората.

Появи се някакъв конник. Малори приклепна зад едно голямо дърво и изчака, докато конят мине покрай него. На светлината на факлата, носена от конника, видя, че човекът е приятел, а не враг.

— Тук! — високо прошепна той.

Джон Алейн обърна коня и му се усмихна.

— Казахте, че ще се върнете за вечерната молитва. Май доста дълго се молите. Довел съм кон за вас, съвсем наблизо е.

— Бог да те благослови, Джон. Да съберем хората и да препуснем към Кумб.

След бурна и безсънна нощ Малори препускаше сам през дивата провинция, колкото се може по-далеч от пътища и пътеки. Нападението срещу Кумб бе бързо и шумно. Посред нощ хората на Малори разбиха с дървени тарани портите на манастира. След като се озоваха вътре, нахълтаха в къщата на абата, грубо го измъкнаха от леглото и сритаха в задника помощника му. Малори собственоръчно разби с щанга сандъка на абата и извади своето ковчеже. Остави хората си сами да решат дали да си вземат по нещо от богатствата на абата.

Естествено, те напълниха джобовете си със златни и сребърни пръстени, гривни и огърлици с корал, кехлибар и гагат. Малори изсумтя и отбеляза, че никое от бижутата не е от значение за службата на Бог.

Беше чудесно утро, покрай лицето му прелитаха пеперуди. Движеше се с добро темпо към целта си; бронята му беше увита в одеяло, за да не жули задницата на коня. Докато четеше „Книга на Страшния съд“ в Уинчестър, му беше хрумнало по-подходящо скривалище, което напълно отговаряше на славната история на меча. Във френските поеми в проза, които Малори познаваше добре, смъртно раненият в битка крал Артур заръчал на своя рицар сър Грифлет да върне Екскалибур на Дамата от езерото. Малори щеше да стори същото. Знаеше едно чудесно място, където беше лудувал и ловил риба като младеж. Беше широко, но не много дълбоко. Мечът можеше да остане там, докато не дойде време да го прибере.

И когато пристигна на прекрасното изолирано място, пълно с дивеч, но лишено от хора, Малори плака, както бе плакал Грифлет, докато хвърляше сандъка в мътната вода.

Отново беше затворен — този път в истински затвор, с железни решетки и без никакви удобства.

Когато се върна в Нюболд Ревъл, Бъкингам лично го чакаше с отряд от двеста въоръжени мъже. Малори бе отведен в манастира Нънитън, недалеч от замъка Максток, където херцогът призова съдии и съдебни заседатели, за да се произнесат точно по онези обвинения, които бе изброил Джон Алейн. След кратък и бурен процес, на който лейди Малори плака, а сър Томас гръмко твърдеше, че е невинен и че обвиненията са скалъпени, Малори беше отведен в неизползвана килия на монахиня, превърната заради него в затворническа.

Ключалката на вратата изцрака и на прага се появи Бъкингам, тлъст и самодоволен.

— Държа ви така, както искам, Малори — заяви той.

Малори остана седнал на сламеника си.

— И как по-точно, милорд?

— В неизгодно положение.

— За момента, може би. Какво искате? Ясно е, че тези нелепи обвинения целят нещо по-голямо.

— Може би. Искам нещо, което имате. Много го искам.

— Мъжествената ми фигура ли? Може би трябва да яздите повечко?

— Не сте в положение да подхвърляте палячовски шеги. Искам меч. Искам Граала.

— През вековете много хора са търсили Граала, сър Хъмфри. За тях това е било свято начинание в името на всемогъщия Бог. Боя се обаче, че вашите желания не са толкова чисти и възвишени.

— Моите мотиви не ви засягат. Засягат само мен и сътрудниците ми.

— Сътрудниците ви? Някаква нечиста клика, предполагам.

Бъкингам пропусна думите покрай ушите си.

— Ако ми кажете къде сте скрили меч, обвиненията ще бъдат свалени. Не го ли направите, ще прекарате много дълго време в затвора.

Малори поклати глава и се излегна.

— Ще оспоря обвиненията ви и ако изгубя, ще си излежа присъдата с чест. Но никога няма да позволя такава благородна реликва да попадне в мръсните ви ръце.

Беше прехвърлен в Лондон да отговаря на обвиненията пред кралския съд. Затворът Маршалси, в който бе хвърлен, бе зловонен и мрачен, но тъй като бе рицар, на Малори му бяха осигурени условия, за които другите затворници не можеха и да мечтаят. Разполагаше с килия с прозорец и предостатъчно свещи. Роднини и приятели можеха да го навещават по всяко време и жена му вече беше дошла в Лондон да се погрижи за добруването му. Слугите докараха от Нюболд Ревъл мебели, чинии, буре с вино и което бе най-важното — мастило, пера, пергамент и сандък с книги, неговата колекция истории за крал Артур.

В началото на затворничеството, което щеше да трае почти две десетилетия заради престъпления, които не бе извършил, го посети верният Джон Алейн, който се просълзи, когато видя господаря си зад решетките.

— Радвам се, че отново дойде да ме видиш, Джон.

— Искан ми се да можех да ви сменя в килията, милорд.

Малори отиде до вратата и надникна през решетките на прозорчето.

— Пуснали са те сам, без придружител.

— Направих както наредихте, милорд. Донесох бъчонка вино. Нахвърлиха ѝ се като мухи на лайно.

Малори се усмихна.

— Искам да бъдеш моите очи и уши, а понякога и моят глас отвъд стените на този затвор. Искам да стоиш близо до онези, които са наясно с делата на Бъкингам и са на моя страна. Искам да науча кои са другарите му. Не обичайните от двора, а другите, които се интересуват от меча. На всяка цена трябва да разбере кои са тези хора и какви са намеренията им.

— Но нали никой не може да намери меча. Единствено вие знаете къде сте го скрили.

— И именно затова мога да спя спокойно през нощта, дори на място като това. Когато денят на свободата настъпи, ще използвам знанието, записано върху меча, за да намеря много по-голямо съкровище.

— Какво е това съкровище?

— Духовно, Джон, по-скъпо от цялото сребро и злато на този свят. Надявам се, че един ден ще мога да ти кажа. Може би ще тръгнем да го търсим заедно. Засега ще ти дам едно писмо, което да предадеш на Уейнфлет, епископа на Уинчестър. Много е важно. Не го показвай на никого. Претърсват ли те на излизане?

— Да.

— Карат ли те да се събличаш?

Алейн поклати глава.

— Ако го правеха, трябваше да си запушат носовете.

— Добре. Ще го сгъна добре. Постави го в набедреника си.

Алейн изсумтя.

— За допълнителна защита.

— Не тръгвай направо за Уинчестър. Не искам да те проследят и Уейнфлет също да се окаже изложен на опасност. Знам, че ще се наложи да се разкараш, но първо се върни в Нюболд Ревъл и после отпътувай през нощта. Ако нещо ти попречи да доставиш писмото, изгори го или го скрий на сигурно място. Не бива да попада в ръцете на Бъкингам. Разбра ли ме?

Алейн взе сгънатото писмо и го напъха в панталона си.

— Разбрах, милорд. Имайте вяра в мен, както аз имам във вас.

Двамата се прегърнаха.

Алейн забеляза малка купчина пергамент на писалището на Малори.

— Май пишете нещо, милорд.

— Наистина пиша, Джон. Имам чувството, че Бог е решил да ме освободи за известно време от задълженията в домакинството и Парламента, за да свърша нещо по-важно. Започнах книга, голяма книга, която ще нарека *Le Morte Darthur*, мой разказ за живота и смъртта на Артур, най-великия крал, който е познавала тази страна.

16.

Артър и Клер прекараха целия ден в изучаване на „Книга на Страшния съд“. Прекъсваха, колкото да хапнат в ресторанта и да се разходят в градината. В края на деня бяха замаяни и напълно блокирали от всички числа и статистики.

Клер отиде в банята да си измие зъбите.

— Можеш ли да останеш още? — попита я той през вратата.

— Трудно е — отвърна тя. — Трябва скоро да се връщам на работа.

— Мисля, че имаме напредък.

— Да, може би. Ще видим как се справяме утре.

Тя излезе по нощница, легна в леглото си и се обърна към него.

— Последните два дни бяха невероятни — рече той, легнал настрани и подпрял главата си с длан.

— Да, определено бяха необикновени.

— Да се крием в хотел и да работим върху главоблъсканица на петстотин години.

— Трябва да кажа, че интелектуално ми допада. Много по-различно е от основната ми работа. И доста романтично.

— Аз пък се чувствам виновен.

— Защо?

— Защото не искам да пострадаш.

— Много мило от твоя страна. Но аз се чувствам много удобно с теб. В безопасност.

Тя изключи нощната си лампа. Артър си помисли дали да не се прехвърли при нея, но се сдържа. Последното, което искаше, беше да наклони везните и да я пропъди. Затова обърна възглавницата си откъм хладната страна и заспа.

На сутринта се събуди пръв и погледна крадешком леглото на Клер. Тя бе завита само частично и един дълъг гол крак се подаваше от чаршафа.

Колкото се може по-тихо Артър зареди машината за кафе и се загледа как димящата течност бавно изпълва каничката, капка по капка.

Внезапно го осени прозрение, което му бе убягвало през дългия предишен ден.

Клер се събуди и го видя бързо да прелиства текста на „Книга на Страшния съд“.

— Вече си се захванал — подхвърли тя.

Артър развълнувано вдигна глава.

— Сетих се, Клер. Твоят принцип на простотата. Малори е бил човек от Уоруикшър. Изрично споменава Уоруикшър в писмото. Мисля, че можем да филтрираме около деветдесет процента от книгата. Достатъчно е да се съсредоточим само върху едно графство. И да продължим като вчера, като търсим споменаване на числата 20 или 23.

Възбудата му се предаде и на нея и Клер се надигна.

— Той не използваше ли думата акри заедно с Уоруикшър? — попита. — Нещо за зелените акри на Уоруикшър? Може би трябва да намерим някое село с двайсет или двайсет и три акра земя.

Наляха си кафе и тя седна до него на разхвърляното легло, за да могат да четат текста заедно. Ако Артър не беше така съсредоточен в книгата, голите й крака и ръце определено щяха да го извадят от равновесие. Той прелисти книгата до първата страница за Уоруикшър и двамата трескаво започнаха да преглеждат гъсто изписаните редове. Беше като надпревара. По сериозно присвитите й очи и напрегнатата й стойка Артър отсъди, че Клер е състезателна натура, и подозрението му скоро се потвърди.

— Ето! — тържествуващо възкликна тя. — Това място има двайсет акра!

Пръстът й сочеше село Харбъро, където: „Има 4 1/2 кожи. Земя за много рала. 4 вилана и 4 бордара с 1 рало. 20 акра поляни“.

— Това може да е скривалището. Имаш ли карта?

— Задръж — спря я Артър. — Ето и друго с двайсет акра поляни.

На същата страница имаше още три села, които отговаряха на критериите — Лемингтън Хейстингс, Молингтън и Бинтън; не след дълго добавиха също Ньюам Падокс, Волвертън, Окхил, Уедингтън,

Ходнел, Нънитън и Стонли — общо единайсет градчета и села в Уоруикшър с 20 акра поляни. Имаше обаче само едно село с 23 акра поляни — Стретън он Фос.

— Значи е съвсем ясно — рече Клер. — Ако хипотезата ни е вярна, то с числото 23 Томас Малори трябва да сочи към Стретън он Фос. Много по-чист резултат от останалите.

Артър зареди картата на Уоруикшър и се намръщи, загледан в Стретън он Фос.

— Не знам. Доста на юг е от дома на Малори в Нюболд Ревъл. — След бърза справка за селото добави: — И никога не е имало голямо имение или замък, което означава, че Малори не е имал близък благородник в района.

— Това са само предположения, нали? Откъде можеш да си сигурен?

— Не мога. — Той огледа списъка на местата и отново взе пергамента. — Знаеш ли, май пропускаме нещо, като търсим само тези двайсет или двайсет и три акра. Има и друга фраза, която е особена, може би нарочно особена. Нали помниш какво пише той в предговора — че мечът може да бъде намерен, цитирам: „заедно със самата история, стига човек да е внимателен като свещениците, които се грижат за тайнствата на зелените акри на Уоруикшър“. Внимателен като свещеници. Защо го казва? Това е ненужно разкрсяване. Има ли нещо за свещеници?

Тя грабна книгата от скута му.

— Да! Помниш ли? В Лемингтън Хейстингс освен двайсетте акра поляни са записани петнайсет роби, трийсет и трима вилани и свещеник! Значи трябва да видим дали това е единственото селище, което отговоря и на двете условия.

Клер прочете отново отбелязаните места, като повиши глас, за да наблегне върху Стретън он Фос — в това село също беше записан свещеник. Чак на последното село Стонли тя отново повиши глас.

— Това село има двама свещеници.

Артър намери на картата Лемингтън Хейстингс и Стонли, макар Клер да настояваше, че всички улики сочат към Стретън он Фос.

— Лемингтън също не е много близо до дома на Малори, но поне е на пътя за Лондон. Знаем, че е бил член на Парламента, така че навярно е познавал мястото. Стонли е по-близо, непосредствено на юг

от Ковънтри, почти в неговата територия. — Артър направи още една справка и заяви: — Там е имало важен цистерциански манастир през петнайсети век, което е интересно.

Клер се изправи да се разтъпче.

— Виж, може напълно да грешим с всичко това, но ако сме на прав път, имаме три възможности — Стонли, Лемингтън Хейстингс и Стретън он Фос, на което залагам аз. Как да стесним издирването? Имам предвид, дори ако знаехме, че Малори е имал предвид едно от тези места, къде точно да търсим? Та това са цели села?

Излязоха на разходка преди закуска. Беше облачно и когато се отдалечиха максимално в градината, небето изведнъж се отвори със забележителна ярост и ги направи вир-вода, сякаш някой ги бе напръскал с градински маркуч от една ръка разстояние. Смеейки се като ученици, двамата изтичаха обратно в стаята и свалиха мокрите палта и обувки.

— Трябва да се преоблека — заяви тя, докато разкопчаваше горното копче на блузата си и вървеше към гардероба.

Артър я последва, като също разкопчаваше ризата си. Клер внезапно спря и се обърна към него. Той я целуна, отначало плахо, после по-настойчиво, след като усети, че тя няма нищо против. Тръгнаха долепени към разхвърляното ѝ легло и след кратка борба с копчета, ластици и закопчалки се освободиха от дрехите си.

Всичко в нея беше свършено — миризмата ѝ, вкусът ѝ, тихите ѝ стонове, прекрасното тяло. И когато свършиха, задъхани от неочакваното преживяване, тя изглеждаше толкова доволна и щастлива, колкото и той.

Артър нямаше представа защо мисълта му хрумна точно тогава, но забързано се извини и взе лаптопа и единия пергамент. Клер като че ли изобщо не се смути от посткоиталните му маниери и придърпа завивките между двама им.

— Между другото, беше изумително, но пропуснахме това. Аз го пропуснах. — Той посочи част от пергаментата. — Този откъс: мечът може да бъде намерен в *съзвучие със самата история*. Това трябва да е другата важна следа към него.

Клер постави ръка върху гърдите му. Жестът беше толкова небрежен, сякаш двамата отдавна бяха любовници.

— Съжалявам, но не разбирам.

— Умиращият крал Артур нарежда на сър Грифлет да върне Екскалибур на вълшебното езеро, от което е дошъл. Грифлет се подчинява с неохота и от езерото се подава женска ръка, която улавя меча и го отнася под водата. Малори е имал предвид именно това — в съзвучие със самата история. Явно е хвърлил меча в някакво езеро. Така го е скрил. Остава да намерим край кое от трите села има езеро.

— Направо блестящо.

Той я целуна.

— За химик ли?

Нужни им бяха само две минути в „Гугъл Ърт“, за да получат отговора — и той се оказа смазващо разочароващ. Лемингтън Хейстингс, Стретън он Фос и Стонли нямаха езера, нито дори езерца. Реката Ейвън минаваше през Стонли, но това не се броеше. Артър разочаровано затвори капака на лаптопа.

— И сега какво? — попита тя.

Артър сви рамене и се обърна към нея.

— Остава ни само едно — рече и се притисна отново в нея.

Артър и Клер пристигнаха рано в „Мортимър Армс Пъб“ на Тотънхам Коурк Роуд, но Тони Фери вече беше там и допиваше първата си бира. Бъбреше с някакъв мъж, когото Артър взе за Джим Моби, геолог от Лондонския университетски колеж, за когото Тони бе споменал в телефонния им разговор по-рано.

Тони им махна да дойдат и преди да ги представи на Моби, отново направи комплимент на Клер. Артър му беше звъннал да го запознае с развитието на нещата и именно Тони беше предложил Моби. „Дали е възможно едно езеро да изчезне за петстотин години? — беше казал той. — Проклет да съм, ако знам, но тук имаме едно момче, което ще може да ни каже.“ Тони поръча по още едно за всички и отново се зае да любезничи с Клер.

Моби имаше сухи, набръчкани от слънцето бузи от годините теренна работа в Африка. Той тихо слушаше празните приказки, докато се справяше с втората си бира. Накрая издебна удобен момент и вметна:

— Четох за вас и вашето съкровище от Съфолк, Мелъри. Интересен тип сте. Нещо против да ми кажете защо се интересувате от

изчезващите езера?

Артур се смути, че ще му се наложи да увърта, но Тони веднага му се притече на помощ.

— Можем да ти кажем, Джим, но после ще се наложи да изчезнеш за много дълго време. Госпожата ще има ли нещо против?

Моби се разсмя.

— Подозирам, че ще ти бъде безкрайно задължена. Добре, разбрах. Информация за тесен кръг и тъй нататък. Няма да любопитствам. Продължавай да ме наливаш с бира и ще се държа прилично. Да се гмуркам ли, да ме прощавате за френския?

— Моля — рече Артур.

— Езера могат да изчезнат по куп причини. Понякога може да се случи за миг, понякога за хилядолетия. Най-често срещаният сценарий е, когато седиментите се отлагат и езерото постепенно се заблъттава. Тогава се образува торф и районът става тресавище. През последните му стадии започват да растат дървета, които превръщат тресавището в гора.

— Това може ли да стане за петстотин години? — попита Артур.

— Може, но по-вероятно би било да се случи за хиляди години. Някои изчезват сезонно, но тези така наречени ефимерни езера обикновено се срещат на много сухи места като Долината на смъртта, така че в случая не ни интересуват. Много рядко някое езеро може да изчезне в рамките на минути. Подобно нещо стана през 2005-а в Русия, когато езерото Белое се изпари като с магия. Смятаме, че е имало някакво сеизмично разместване на пластове под него и водите му са изтекли през образувалите се канали, водещи до реката Ока.

— Значи това може да обясни нещата?

— Може, но е малко вероятно. Нямаме исторически данни за подобно събитие в Уоруикшър от последните петстотин години, нито пък успях да намеря никакви картографски индикации, че в района на Лемингтън Хейстингс, Стретън он Фос или Стонли е имало някога езера. За да стане картината пълна, трябва да добавим и феномена на така наречените убити езера, при който хранващите ги реки са били отклонени от човека за напояване и в езерата вече не постъпва вода. Но това също не се отнася за Европа.

— Значи не ни остава нищо? — попита унило Тони. — И парите ми за бира са изтекли в канала?

— Хранопроводът ми едва ли може да се нарече канал — изсумтя Моби. — Сещам се обаче нещо друго. Задължително ли е вашият неуловим водоем да е езеро? Не може ли да е река?

Артър поклати глава.

— Историческият документ, по който работим, ясно говори за езеро.

— Понякога реките могат да се разширяват доста и на някои места да приличат много на езера. Колкото по-голямо е разширяването, толкова по-трудно е да се забележи течението.

Артър издаде напред долната си устна.

— През Стонли минава река Ейвън, но на картата не видяхме никакви разширявания. Прилича си на обикновена, не толкова голяма провинциална река.

— А — рече Моби и млъкна, за да отпие от чашата си. — Може пък в крайна сметка да съм си заслужил бирата. — Той извади сателитна карта от чантата си и посочи участък от Ейвън, където реката се разделяше от остров. — Тази суша между двата разделящи се и сливащи се ръкава се намира недалеч от стария манастир Стонли. Нарича се речен остров. Няма да ви отегчавам с хидравликата зад явлението. Достатъчно е да се каже, че геометрията на коритата, механиката на флуидите, пренасянето на седиментите и още куп неща играят роля. Мисля, че този речен остров спокойно може да се е образувал за период от няколкостотин години. В това отношение няма проблеми. А сега си представете, че го няма. Разширяването в тази част ще достигне стотина метра ширина и петстотин дължина. И ще прилича много на малко езеро. Е, това е най-доброто, което мога да направя за вас. Дано да съм ви бил от полза. — Моби погледна часовника си. — До следващата ми лекция има час и половина. Тони, би ли ми поръчал още една?

Когато четиримата излязоха от кръчмата, от близката автобусна спирка ги наблюдаваше един мъж. Григс нахлупи шапката над очите си и смачка цигарата. Трябваше да реши след коя двойка да тръгне, когато компанията се раздели. Накрая направи скришом няколко снимки на Феро и Моби с мобилния си телефон и тръгна след Артър и Клер.

— Е? — попита Клер и пхна ръка в дланта на Артър.

— Можеш ли да останеш още един ден?

— Добре — съгласи се тя след пауза, която продължи само секунда, но му се стори ужасно дълга. — Да.

— Какво ще кажеш да се разходим до Стонли? — попита той и стисна ръката ѝ. — Един мой роднина може да ми е оставил нещо там.

17.

Англия, 1471 г.

Томас Малори беше стар и грохнал. Годините студ и влага го бяха пречупили. Когато се будеше треперещ под одеялото, коленете и бедрата му бяха вдървени и изминаването по пътя от леглото до нощното гърне беше мъчително бавно и болезнено. Дори прости движения като посягането към чашата му костваха усилия, докато сутрешното вцепеняване не отминеше и ставите му не възвърнеха донякъде подвижността си.

Двайсет години затвор с кратки прекъсвания! Двайсет години тържество при всяко пускане под гаранция или освобождаване и отчаяние при поредния арест и ново затваряне.

Маршалси, Колчестър, Лондонската кула, Лъдгейт, Нюгейт — беше лежал в най-ужасните адски дупки на Негово Величество, като през цялото време мечтаеше за изгубения си комфортен живот в Нюболд Ревъл.

Къде беше правосъдието?

Рицар на кралството, захвърлен в морето на произвола като някакъв плавей. Затворен по скалъпени обвинения. Обикновен крадец? Изнасилвач? Мисълта, че човек, който е служил на краля си на бойното поле като рицар, който се е посветил на рицарските добродетели, потомък на Артур, краля на британците! — мисълта, че такъв човек може да извърши подобни долни деяния беше просто невъзможна. Но въпреки това обвиненията, поддържани от мощни врагове, които разбъркваха казана на покварената съдебна система, бяха достатъчни да държат Малори зад решетките, докато повечето мъже на неговите години и с неговото положение си живееха живота и пиеха до камините си, а ловджийските кучета дремеха в краката им.

През първите десет години поне таеше надеждата, че крал Хенри ще му се притече на помощ и ще сложи край на негодите му. Но Хенри си имаше други грижи. Амбициите му да сложи край на безкрайната война между Англия и Франция бяха довели до

разделение между лордовете и му бяха създали могъщ враг в лицето на херцога на Йорк. Когато кралят изпадна в кататонична меланхолия, след като се сдоби с рога от красивата си френска съпруга, Йорк побърза да се възползва от отворилата се празнина и заграби поводите на властта от рода Ланкастър. Макар че кралят щеше накрая да дойде на себе си, двете десетилетия на сблъсъци между Ланкастър и Йорк хвърлиха страната в хаос, погълнаха цялото внимание на короната и тя остана глуха и сляпа за мъките на някакъв беден затворен рицар.

През цялото това време Малори се вареше в собствен сос, влачеше се по съдилища и затвори — някои сурови, други поне донякъде поносими, като Маршалси. Понякога минаваха месеци, понякога година или повече, преди Бъкингам да се появи отново. Предложението му беше винаги едно и също.

— Кажете ми къде да намеря меча и ще бъдете освободен.

Джон Алейн и други верни другари успяваха да измъкнат откъслечна информация относно тайните дела на Бъкингам. Говореше се за тайна група, пръсната из Европа и Азия. Наричаше се „Кем“ — алхимици, свързани не от вярност към някаква корона, а от нещо помрачно. Имало и друг англичанин, Рипли, за когото се носеха слухове, че е също толкова дълбоко замесен като Бъкингам. Твърдеше се, че Бъкингам и Рипли били верни на онази група, чиято цел била откриването на Светия Граал, но не за славата Божия, а за по-долни и демонични цели.

Затова всеки път, когато Бъкингам отключваше килията и повтаряше предложението си, Малори отговаряше:

— Милорд, няма да получите меча и няма да намерите Граала. Граалът е предназначен за добро и светлина, а се боя, че вие искате да го използвате за зло и мрак. Ще умра щастлив със знанието, че никога няма да попадне в ръцете ви.

И докато Европа кипеше от политически страсти, войни и насилие, ритъмът на живота на Малори бе защитен от целия този хаос и бе бавен и монотонен. В добрите дни, когато болезните не се обаждаха и условията бяха приемливи, той можеше дори да се отдаде с известна наслада на по-приятни занимания.

След цял живот по бойни полета и водене на кръвопролитни битки уединението на писалището и компанията на купчината безценни книги бяха успокояващи и утешителни. Малори често

започваше деня си, като пишеше писмо на скъпата си жена или на верните си приятели, а след това се заемаше с поредната глава от „Смъртта на Артур“ и се изгубваше в описанието на някоя велика битка, на страстна любовна връзка, на благородно търсене. Пишеше часове наред и така се пренасяше от скромната си заключена килия на брулените от ветрове хълмове на Камелот и в бляскавия, изпълнен с живот двор на Артур, неговия крал, неговото вдъхновение, неговия прародител.

Бъкингам беше усърден човек и изпитваше постоянно подозрение към писанията на Малори, поради което беше натоварил един образован човек да чете писмата му и страниците от ръкописа с надеждата да намери скрити послания относно местонахождението на меча. Не откри нищо такова.

За затворник Малори беше добре информиран от надзирателите и посетителите за събитията навън. Само седмица след битката при Нортхемптън през юли 1460 г. той научи новината в затвора Нюгейт. Херцогът на Йорк бе удържал зашеметяваща победа над десетте хиляди мъже на крал Хенри на територията на манастира Делапре. Кралят бил пленен и бързо се съгласил на недълговечно споразумение, по силата на което короната трябвало да премине у Йорк и наследниците му. Но, което бе по-важно за Малори, Бъкингам бе мъртъв!

Като типичен интригант и опортюнист, Бъкингам вземаше страната на Йорк, когато махалото на Войната на розите се люшкаше към тях, или на Ланкастър, когато кралят бе във възход. За негово нещастие през онзи ден в Нортхемптън той командвал силите на Ланкастър на страната на крал Хенри и бил пронизан от пиката на някакъв привърженик на Йорк от Кент.

Малори прие с ликуване новината, изпрати молба до короната и зачака. Накрая, седмици по-късно, без отровната намеса на Бъкингам той бе освободен и се озова в обятията на съпругата си и на верния си Джон Алейн. Беше като сън. След като се върна в Нюболд Ревъл с неговите зелени поляни и натежали класове по нивите, Малори бавно започна да възстановява здравето си след пристъпа на лятната дизентерия, която едва не го уби.

Ядеше каквото можеше и обикаляше земите в опит да възвърне силите си. През цялото време кроеше планове. Мечът можеше да

остане още известно време във водното си скривалище. Много му се искаше да го докосне отново, да го пази като зеницата на окото си, да го предаде на наследника си, но нямаше нужда да бърза. Екскалибур бе в безопасност. Седеше на пейката край гроба на големия си син Томас, който бе умрял от шарка преди две години, докато самият той гниеше в Нюгейт. Другият му син, Робърт, бе добър момък, който още нямаше тринайсет, но вече бе благороден и храбър. Малори знаеше, че ще може да се грижи за семейните земи и богатства. Но нямаше да изложи Робърт на риск, като му разкаже за меча или Граала — подобно знание таеше в себе си смъртна опасност. Това търсене бе негово и само негово.

Ръкописът на „Смъртта на Артур“ се пазеше недовършен в една кутия в библиотеката. Дописването му трябваше да почака. Имаше поналежащи задачи. Малори знаеше наизуст надписа върху меча, а също и превода му. Когато си възвърнеше достатъчно силите, може би през пролетта, смяташе да събере малък отряд верни мъже, сред които и Джон Алейн, и да осигури кораб и провизии. Пътуването до далечната земя щеше да е тежко и резултатът не беше ясен, но имаше шанс, славен шанс накрая да държи в треперещите си ръце най-святата реликва на земята.

Ужасният обрат настъпи няколко месеца по-късно, точно когато задухаха ветровете на зимата. Беше тежък, смазващ удар да го арестуват отново по същите изтъркани обвинения и да го пратят в затвора Маршалси. Малори настоя да научи кой стои зад това. Отговорът дойде като ръка от оня свят. Някакъв човек, когото не познаваше, се появи един ден в килията му и помоли за прошка, че го прекъсва.

Малори вдигна очи от писалището си. Макар че беше огорчен и отчаян от поредния несправедлив арест, бе продължил работата си върху ръкописа и бе потънал в мисли за Ланселот и Гуинивер. Мъжът на прага беше невероятно дебел и съдейки по фината, обшита със скъпи кожи роба и пръстените със скъпоценни камъни, бе също така невероятно богат.

— Кой сте вие, сър? — попита Малори.

— Джордж Рипли. Може би сте чували за мен.

Малори се усмихна. Човекът пред него беше от групата на Бъкингам.

— Наистина съм чувал.

— Добре, в такъв случай сигурно знаете защо съм тук.

— Сядайте, Рипли. Маршалси не предлага най-добрите удобства на света, но предполагам, че няма да се задържите достатъчно дълго тук и това няма да ви притесни.

Рипли се намръщи, докато отпускате телесата си върху тесния стол.

Малори остави перото в мастилницата.

— Защо не ми разкажете за „Кем“?

Дори да беше изненадан от въпроса, Рипли не го показва.

— Ние се занимаваме с натурфилософия. Любопитни мъже, джентълмени. Това е.

— Вие сте алхимици.

— Вярно, такива сме. Аз и някои други горещо вярваме, че алхимията е благородно начинание. Ще се съгласите, че разбирането на Божията промисъл е благородно начинание, нали?

— Защо искате Граала?

— А вие защо го искате, сър Томас?

— За прослава на Господа.

— Ние го искаме поради същата причина.

— Чувал съм друго.

— Не мога и няма да коментирам неоснователните и възмутителни обвинения на неизвестни хора.

Малори се надигна с мъка и разтърка бедрото си.

— А в същото време аз, сър, съм затворен незаконно поради неоснователните и възмутителни обвинения на неизвестни хора! Вие ме върнахте обратно в затвора, нали? Мислех си, че онзи копиеносец от Кент е сложил край на интереса на Бъкингам към бедната ми душа, но явно съм се лъгал. Сега привържениците на Йорк командват. Нима влиянието ви достига и до тях?

— Влиянието ни достига до много и различни места. Бъкингам, Бог да успокои душата му, се озова на страната на крал Хенри в най-неподходящия момент. Сега, когато херцогът на Йорк и наследникът му Едуард Йоркски са във възход, собственото ми влияние също нараства. Херцогът повери някои страни от образованието на Едуард на мен, така че прошепна ли, че рицар като вас трябва да бъде задържан отново, най-вероятно това ще се случи. А ако случайно

помоля рицар като вас да бъде освободен, най-вероятно това също ще се случи.

— Е, в такъв случай ви окуражавам да шепнете.

— И ще го направя. Достатъчно е само да ми кажете къде мога да намеря меч.

Малори закуцука около писалището и се облегна тежко на него.

— А, пак това. Дяволското предложение. Ще ви отговоря по същия начин, по който съм отговарял неведнъж и на Бъкингам. Никога няма да ви кажа. Можете да петните името ми, но няма да се пречупя. Можете да ме изтезавате, но няма да се пречупя. Можете да отнемете земите ми, да избие семейството ми, но няма да се пречупя. „Кем“ може да е могъща организация, вие може да сте могъщ, но никой не е по-могъщ от желязната ми воля, подсилена от знанието, че онова, което защитавам, го защитавам в името Господне. А сега, любезни ми сър, ако успеете да измъкнете задните си части от онзи стол, желая ви приятен ден.

През следващото десетилетие обикалянето на Малори из затворите продължи, прекъсвано от кратки периоди на излизане под гаранция и опрощаване. Но той сякаш почти чуваше шепота, излизащ от тлъстите устни на Рипли. Чуваше го в съня си. „Уловете заека. Издърпайте го от щастливата му дупка. Сложете го отново в клетката. Той е мой. Мой. Мой.“

Войната на розите се проточи, но влиянието на Рипли в двора само растеше. Херцогът на Йорк загина при Понтефракт, но неговият деветнайсетгодишен син, великолепен младеж, висок почти два метра, зае престола под името Едуард IV. Вече нищо не бе в състояние да спре Рипли. Той продължи да шепне, но този път направо в ухото на краля, тъй като открито служеше като дворецов алхимик.

Веднъж годишно, на Нова година, Рипли посещаваше Малори в затвора и повтаряше условията за освобождаването му. Веднъж годишно получаваше отказ. Малори подозираше, че Рипли е избрал нарочно този ден — човек обикновено се отдава на размисли за съдбата си в началото на новата година. През първия ден на 1471 г. Малори разкара дебелака и си наля малко некачествен ейл. Главният тъмничар на Нюгейт му беше пратил двойна порция от напитката предишната вечер. Малори бе успял да скатае и хубаво парче сърнешко с пресен хляб за новогодишната си вечеря. Седеше зад писалището си,

дъвчеше бавно и четеше последната страница на Le Morte Darthur, която бе завършил тази сутрин. Две десетилетия труд, плод на любов и всеотдайност, увенчани от скръбно и лично ридание.

Това е краят на цялата книга за крал Артур и за благородните му рицари на Кръглата маса, които, когато били всички заедно, достигали на брой точно сто и четиресет. И това е краят на разказа за смъртта на Артур. И умолявам ви, благородни господа и дами, които сте прочели тази книга за Артур и неговите рицари от начало до край, молете се за мен, додето съм жив, да ми изпрати Бог достойно избавление, а когато умра, молете се за спасението на душата ми. Тази книга е завършена в деветата година от управлението на крал Едуард Четвърти от сър Томас Малори, рицар, дано Иисус Христос му помогне с великата си сила, защото той служи на Бога и денем, и нощем.

„Молете се за мен, додето съм жив.“

Малори избърса една сълза и дояде коричката хляб.

Беше любопитно как животът на човек бавно изтича като вода от кофа с мъничка дупка. Ръкописът му беше завършен, а вероятно и животът му. Несъмнено воден от Рипли, крал Едуард беше обявил общо помилване на затворниците преди няколко години, с изключение само на единайсет души, един от които бе Малори. Дори кралят да променеше решението си и да го освободеше, за Малори вече бе твърде късно да тръгне да търси Граала. Беше болен и крехък. За презморско приключение не можеше да става и дума. Оставаше му само да се моли, че някой негов потомък ще поеме бойното знаме от мъртвите му ръце и ще продължи напред за честта на рода Малори и за славата Господня.

Свирепа буря засипа Лондон с цяла стъпка сняг. От високия си прозорец Малори гледаше как той се трупа в двора на затвора и се усмихна, когато децата на тъмничаря излязоха да се замерят със

снежни топки. Колко прекрасно би било да препуска през преспите, да усеща студените снежинки по лицето си. Запита се дали и в Уоруикшър вали сняг. Елизабет сигурно тъкмо ставаше от леглото си и гледаше през малките прозорчета на спалнята им падащите снежинки. Тя също бе остаряла, но си оставаше все така прекрасна.

Въздъхна горчиво и се върна при писалището, за да довърши завещанието си. Листата на „Смъртта на Артур“ бяха завързани с лента на дебело топче. Беше написал предговора предишната нощ, с което изпълни обещанието, дадено преди почти двацет години в писмото до епископ Уейнфлет. Достоеен човек, надяваше се негов потомък, можеше да съчетае познанието в „Смъртта на Артур“ с познанието в „Книга на Страшния съд“, за да намери меча и, ако е рекъл бог, Граала. Оставаше му само да отправи послание към идните векове с надеждата някой Малори да го намери. Може би щеше да е синът му Робърт. Или синът на сина му. Или някой по-далечен Малори.

„Уви, враговете ми, онези безбожници, наричащи се «Кем», успяха да ми попречат да тръгна да търся Граала. Сега съм стар и твърде немоощен. Но като ме хвърлиха в затвора за всички тези години, те ми дадоха време и Бог ме благослови с възможността добре и пълно да опиша историите за моя благороден предшественик, великия Артур, краля на британците. Моля се някой Малеоре, който дойде след мен, да намери този пергамент и да поеме да търси Сангреала.“

Завърши писмото малко преди Джон Алейн да дойде на последното си, както се оказа, посещение. Както обикновено, той бе подкупил стражите с вино, за да може да говори насаме с господаря си. Алейн също се беше прегърбил от годините. Тътреше крака и ръката му трепереше, но както винаги успя да покаже приповдигнато настроение пред господаря си.

— Студът направи топките ми пиринчени, милорд — оплака се, докато грееше ръце на огъня.

— За какво са ти топки, старче?

— Почти за нищо, милорд, макар да се моля женкарските ми дни да не са приключили окончателно.

— Как е Елизабет? И Робърт?

— Тя е добре. Не страда от никакви заболявания, доколкото знам. Робърт е на север, пътува за Сейнт Олбанс с хора на краля, за да

се бие с последните Ланкастъри. Кралица Маргарет и синът ѝ дават последен отпор, предполагам.

— Моля се да оцелее. Джон, ще те помоля за една последна услуга.

Алейн се намръщи, но не каза нищо.

— Отнеси тази моя книга на епископ Уейнфлет в Уинчестър и го помоли да я даде на писар да я препише. Надзирателите ще ти позволят да я вземеш. Чели са я и не им пука какво ще правя с нея. Помоли Уейнфлет да даде преписа на Уилям Какстън, печатаря от Лондон. Познавам го от години. От Кале.

— Помня го, милорд. По онова време търгуваше с вълна. Значи се е захванал с печатарство, така ли?

— При това много успешно. И още нещо. Взemi това писмо. — Малори го пхна между страниците за по-сигурно. — Върни го в Нюболд Ревъл и го постави в сандък с ключалка заедно с различни други мои документи и вещи. Искam Робърт, неговият син или може би някой бъдещ Малори да го намери. Написано е с думи, но всъщност е карта на съкровище. Пази го добре. Повече нищо няма да кажа.

Когато времето за свиждане изтече, двамата си стиснаха ръцете.

— Пазете се, милорд — рече Алейн. — Чух, че Рипли възнамерява да ви стори зло.

— Какво по-голямо зло може да ми стори от онова, което вече е сторено? Готов съм да приема участта си и се надявам, че някой след мен ще изпълни предопределеното, което ми се изплъзна.

Алейн си тръгна с писмото и ръкописа в торбата. Щеше да иде в Уинчестър и да предаде ръкописа лично на епископа. А епископът щеше да даде на Алейн писмото, което Малори му беше написал двайсет години по-рано. Алейн щеше да се върне в Нюболд Ревъл и да постави старото и новото писмо в яко сандъче, което да остане на наследниците на господаря му. Робърт Малори щеше да се върне от битката при Сейнт Олбанс с рана на главата, която щеше да го остави неспособен да се грижи за себе си. Щеше да умре през 1479 г., една година преди майка си, без да отвори сандъчето. Картата от думи на Малори щеше да бъде забравена и подминавана през следващите петстотин четиридесет и три години.

В един студен мартенски ден Рипли влезе в килията на Малори, придружен от груби мъже с торба инструменти. Обяви, че търпението му се е изчерпало. Смятал да изпита твърденията на стария рицар, че няма да разкрие скривалището на меча дори ако бъде подложен на изтезания. В края на краищата, какво имаше да губи? Беше получил вести от Нюгейт, че Малори губел и последните си сили и че едва ли ще доживее да види майските цветя.

Първо смазаха ръцете на Малори с менгеме, после и стъпалата. Опираха нажежени железа в гърдите му, в бедрата и накрая в слабините.

Макар да крещеше с пълно гърло, както би крещял всеки, Малори не обърна внимание на увещанията на Рипли и не пророни нито дума. Докато поемаше последния си дъх, бе благословен с видение, подобно на виденията на рицарите на Артур — Пърсивал и Гауейн, Борс и Ланселот, Галахад. Каменните стени на затворническата килия изчезнаха, за да се сменят с яркосиньо небе. И там горе беше Граалът, сияещият потир, най-прекрасната гледка, която бе виждал някога.

Търсенето му беше приключило.

18.

„Стонли Парк Лодж“ се намираше само на няколко минути път с кола от острова на Ейвън. Артър и Клер се регистрираха в хотела и се качиха обратно в джипа. Багажникът на колата бе пълен с вещите им, металотърсача, няколко мощни фенера и чифт армейски очила за нощно виждане, които Артър беше купил преди години, но рядко бе използвал.

Излизането от безопасния пашкул на „Кантли Хаус“ го беше натоварило много и той трескаво се оглеждаше за евентуални преследвачи. Беше почти сигурен, че зад тях е чисто.

Както беше посочил Джим Моби, островът се намираше в земите на манастира Стонли, които отдавна се използваха за цели, нямащи нищо общо с църковните. Хенри II основал манастира през 1154 г. и той процъфтявал като цистерцианска обител в продължение на четири столетия, докато Хенри VIII не помел тухлите и хоросана на католицизма от кралството си. Сградите и земята били дадени като подарък на приятелчето на Хенри Чарлс Брандън, херцог на Съфолк; старото абатство останало в частни ръце и претърпяло серия преустройства и добавки до 1996 г., когато било предоставено на една благотворителна организация. Междувременно било провинциален център на фамилията Лий, предците на Джейн Остин, и къщата вдъхновила писателката за „Доводи на разума“ и „Менсфийлд Парк“. Сега беше музей и банкетна зала; когато Артър и Клер спряха на слънчевия паркинг, фирма за кетъринг тъкмо опъваше голяма тента за предстоящо сватбено празненство. В центъра за посетители си купиха два билета за обиколка на градината и Артър побъбри с момичето на гишето, за да научи повече за сватбата. Празненството щяло да се проведе вечерта и било доста голямо, с триста и петдесет гости.

— На младоженеца ли ще бъдем приятели, или на булката? — попита Артър на входа към градината.

Клер промълви на френски „Боже мой!“.

— Нямам подходящо облекло — обясни тя.

— Имаме достатъчно време да напазаруваме.

Територията на манастира обхващаше 700 акра паркове и поддържани градини покрай Ейвън, но Артър се интересуваше единствено от острова, до който можеше да се стигне по мост от грижливо окосената поляна до оранжерията. Островът бе нисък, равен и затревен, само с няколко дървета и две пресичащи се, добре отъпкани пътеки. Артър посърна. Трябваше да преслуша най-малко два акра земя, а съдейки по наклона на брега и онова, което им беше казал Моби за дълбочината на реката, един хвърлен преди векове предмет можеше да се намира на два или три метра под повърхността. Дори ако мечът беше тук — а това „ако“ бе много съществено — намирането му щеше да е неимоверно трудно.

Запази притесненията за себе си — нямаше смисъл да демотивира Клер. Двамата бяха единствените посетители на острова и Артър обхвана с жест идиличната зелена поляна.

— Добре. Да кажем, че си Томас Малори и стоиш на един от бреговете. Искаш да метнеш меч в тези води, които по всичко приличат на езеро. В средата ли ще се целиш, където е най-трудно да бъде намерен? Или ще го хвърлиш по-близо до брега, за да е по-лесно да го прибереш после?

Клер постави ръце на кръста си и погледна през слънчевите си очила.

— Бих направила компромис. Достатъчно далеч от брега, за да не може някой рибар да забележи блясъка на метал, но не и в най-дълбоката част. Все пак е искал мечът да бъде намерен някой ден от подходящия човек.

Артър кимна.

— Съгласен. Да се надяваме, че е бил умен като теб.

Вечерта се очертаваше хладна. Празненството започваше в седем и половина, един час преди залеза. Същия следобед Клер си купи дълга ефирна рокля и шал. Артър се задоволи със спортното си сако. След като се увериха, че никой не проверява за покани, двамата се смесиха с група пристигащи гости и стигнаха до тентата, където си взеха ордьоври и по чаша вино. Бързо решиха, че най-безопасно ще е да стоят настрана от масите и да се навъртат край дансинга. Нито

веднъж не им се наложи да твърдят, че са приятели на Джейсън от училище и че са много щастливи за него и Роуз.

Клер обяви, че Артър е доста добър танцьор за английски химик, а той отвърна, че и тя е *pas mal*^[1] за френски физик. По време на един бавен танц Артър я притисна плътно до себе си и усети гърдите ѝ върху своите.

— Добра вечер за начало на търсене — прошепна в ухото ѝ.

Посочи към подиума. Бащата на булката беше станал и правеше знак на оркестъра.

— Трябва да внимаваме с онзи тип. Той плаща храната и питиетата ни.

Двамата останаха назад, докато се произнасяха речи, режеха се торти и се танцуваха първи танци. Когато се стъмни, те тихо се измъкнаха до паркинга. Артър извади брезентовия сак от багажника на колата и го метна на рамо.

Полумесецът хвърляше слаба светлина, достатъчна да намерят пътя през ливадите до моста към острова, без да им се налага да палят фенерите. От острова оркестърът звучеше унесено и далечно, и ако нямаха работа за вършене, Артър като нищо щеше да придърпа Клер на хладната трева. Вместо това извади металотърсача, включи го и настрои чувствителността му за голям, дълбоко заровен предмет. Не искаше да си губи времето с монети или някое изгубено украшение.

Екскалибур или нищо.

Приел мнението на Клер, че Томас Малори би метнал меча не много близо, но и не много далеч от брега, Артър остави сака под едно дърво, сложи си слушалките и започна да обикаля в концентрични кръгове из острова. Тръгна от моста и продължи по часовниковата стрелка, докато не се върна в изходната точка. На всяка крачка извършваше пълно преслушване отляво и отдясно в радиус около метър и осемдесет, след което правеше следващата широка крачка. Когато започнаха, приближаваше десет вечерта. Артър се вслушваше за подходящия сигнал; Клер гледаше луната и звездите и слушаше оркестъра и далечния смях.

Първата обиколка отне цял час. Накрая Артър свали слушалките.

— Хладно ли ти е? Искаш ли самото ми?

— Добре съм. — Нямаше вятър и въздухът дори бе по-топъл, отколкото в началото на претърсването. — Чу ли нещо?

— Добрата новина е, че не бяхме забавени от заблуждаващи сигнали. Лошата е, че не намерихме нищо.

— Бива. Струва ми се добро съотношение сигнал — шум.

Артур почти беше забравил, че красивата жена, която вървеше в ефирна рокля до него, е всъщност учен.

— С това темпо май ще ни отнеме цяла нощ.

— Нямам нищо против. Тук е много приятно.

Мина час, после два и внезапно музиката спря. Сватбеното празненство беше приключило. От паркинга долитаха пиански викове, а накрая тентата потъна в мрак. Облаци скриха нощното небе, задуха лек вятър и Артур настоя Клер да облече самото му. След като организаторите приключиха с прибирането, абатството потъна в пълен мрак и едва тогава Артур се почувства достатъчно сигурен да запали фенер. Със свалени слушалки и без нито една жива душа наоколо двамата чуваха тихия ромон на реката. Клер осветяваше пътя му. Артур прецени, че ще направят последната си обиколка около центъра на острова след около час.

— Добре, да направим още един курс — рече той.

Двама мъже седяха мълчаливо в черна кола, спряна на паркинга на манастира. Григс беше насочил уреда за нощно виждане към двете светещи, подобни на призраци фигури далеч от тях.

— Мотаят се в проклети кръгове — съобщи той.

Другият мъж погледна светещия си часовник.

— Май ще прекараме тук цяла нощ. — Хенгст беше бивш агент на SASS, разузнавателната агенция на Южна Африка. Бе по-млад от Григс.

— Трябва да ми целуваш задника, че те отървах от дежурството на портала.

Хенгст се навъси.

— Сваляй гащи тогава. Това е повече по моята част.

— Много ли наблюдения си водил в специалните служби?

— Не питай. Фасулска работа.

Григс се пресегна към задната седалка, взе един тактически сак и го постави в скута си. Разкопча го и извади отвътре компактна снайперистка карабина.

— Дай да погледна — каза Хенгст.

Григс му подаде оръжието и младият мъж го огледа с опитно око.

— Харесва ли ти? — попита Григс.

— Бива си я. Каква е?

— Американска. Пустинна тактическа карабина. Петдесет и шест сантиметрова цев, пет килограма, титаниев заглушител, оптичен мерник „Моро Вижън“ за нощно виждане, лазер „Барска“.

— С какво стреля?

— „Лапуа Магнум“, триста трийсет и осми калибър.

— Мамка му. Пушка за слонове. Колко струва?

— Напълно оборудвана ли? Шест хиляди.

— Харп ли ти позволи да я купиш?

— Абсолютно.

— И аз искам.

— Не ти трябва в онази портиерна.

Григс взе оръжието и свали предпазните капачки. Спусна наполовина стъклото на колата, за да има опора за цевта, и нагласи фокуса, докато главата на Артър не изпълни оптичния мерник.

— Целта е прехваната.

— Какво е разстоянието?

— Около петстотин и петдесет или шестстотин метра. Няма вятър. Мога да улуча в девет опита от общо десет.

— И Харп ще ти вземе скалпа.

— Майната му на ситното лайно.

— Ласкаво говориш за тип, който ти е купил играчка за шест хилядарки.

Григс бързо кипна.

— Онази нощ Мелъри не видя лицето на Харп, нито пък твоето. Има само един начин да съм сигурен, че няма да ме прекара.

— Заповедите са си заповеди, нали, друже?

— Не ми пука за някакви си шибани заповеди. Моят врат е на дръвника.

— И какво му е толкова важното на онзи Граал? — попита Хенгст, докато палеше цигара.

— Харп не говори за това, но швейцарецът, за когото работех, беше бърлив. И той беше физик, адски богат. Двамата с Харп са

членове на някаква група, свързана с Граала. Каза ми, че Граалът имал определени... свойства, май така се изрази, които искали да овладеят.

— За какво да ги овладяват?

— Така и не каза.

Хенгст дръпна силно от цигарата.

— Тези богати копелета имат твърде много свободно време.

Артър започна нова обиколка и на третото преслушване вляво му се стори, че чува нещо. Не толкова ясно изразен тон, колкото усещане за звук. Това го подсети как бяха проверявали слуха му като дете. Лекарят постепенно намаляваше децибелите, докато не остана само намек за звук.

Преслуша вдясно, но там нямаше нищо. Върна се отново на предишното място и пак долови нещо. Направи половин крачка напред и повтори търсенето. Може би нещо отляво, нищо отдясно. Дисплеят си оставаше празен. Като правеше по половин крачка, Артър продължи напред, докато едва доловимият тон, ако изобщо имаше такъв, не изчезна.

Той свали слушалките.

— Има ли нещо? — попита Клер.

— Може би да, може би не. Много слаб сигнал и нищо на дисплея.

— Какво смяташ да правиш?

— Да се доверя на инстинкта си. Ще покопая малко. Стой тук, отивам за лопатите.

Намираха се в края на острова от страната на манастира, на петнайсетина метра от най-близкия бряг. Артър се върна с брезентовия сак и извади права лопата.

Започна да копае на мястото, където за първи път засече сигнала, като внимаваше да запази чимове, за да ги върне после обратно. На светлината на фенера разчисти един квадратен метър и потъна на около шейсет сантиметра. Почвата беше влажна и плътна, идеална за копаене. След като приключи, Артър взе отново металотърсача и преслуша изкопа.

Този път тонът бе по-ясен и детекторът регистрира сигнал в обхвата извън желязото. Злато. Сребро. Бронз. Все добри метали.

Артър продължи да копае и с напредването на работата се наложи да разшири изкопа с половин метър във всички посоки, за да му е по-лесно. Колкото повече потъваше, толкова по-силен ставаше сигналът. Вече беше постоянен, с показател 70 на скалата. Там долу имаше нещо. Злато, сребро или бронз. Артър заработи по-бързо въпреки болката в хълбока. Утрото нямаше да ги чака.

На два метра дълбочина почвата се превърна в кал и копаенето стана трудно. На Артър му се прииска да беше разширил повече изкопа. Стените бяха нестабилни и тук-там се свличаха. Нямаше време обаче да оправя проблема. Без стълба щеше да му е трудно да излезе от ямата. Щеше да се наложи Клер да засипе изкопа достатъчно, за да може да се измъкне.

Небето постепенно губеше чернотата си. Артър заработи още по-бързо, като прати болката по дяволите. С помощта на другата лопата Клер прехвърляше пръстта настрани, за да не се свлече обратно долу. И двамата бяха здравата изкаляни.

Тонът в слушалките вече беше почти болезнено силен.

Артър поиска градинската лопатка и когато Клер му я пусна, клекна и започна да изтребва с нея калта.

Нещо се закачи в лопатката и от калта се подаде тъмен предмет. По-късно Артър щеше да каже на Клер, че му напомнил на щръкнала от тинята ръка, досущ ръката на Дамата от езерото, която според легендата уловила Екскалибур и го отнесла в подводното му хранилище.

Не можеше да определи какво е. Беше от метал, с дължина над трийсет сантиметра.

— Дай ми фенера — извика той, като се мъчеше да овладее вълнението си. — Мисля, че в сака има бутилка вода. Пусни и нея.

Задържа фенера с брадичка и поля парчето метал с вода, мъчейки се да го почисти възможно най-добре с пръсти. Проблесна сребро.

Нямаше начин да греши. Пред него лежеше дръжка на меч, с напречен предпазител и ефес. Нямаше острие, а само груба буца ръжда в основата на предпазителя.

— Това ли е? — попита отгоре Клер.

— Това е — отвърна той. — Господи, това е.

Тя започна да хвърля пръст обратно в изкопа и Артър отъпка рампа, по която да се качи. След като излезе, уви находката в шала ѝ и

се зае да запълва ямата колкото се може по-бързо. Небето ставаше розово и Артър се боеше, че някой ранобуден кучкар може да се натъкне на тях. Докато се трудеше, Клер прибра всичко освен правата лопата в сака и отнесе инструментите на паркинга, където остана да го чака, без да забележи двамата мъже, скрити в една от малкото други паркирани коли.

Накрая плувналият в пот Артър подскочи няколко пъти върху пръстта, за да я отъпче, и подреди отгоре чимове. Слънцето тъкмо изгряваше, когато огледа резултата от работата си. Не изглеждаше много красиво, но пък и не се набиваше на очи. В далечината видя да се задава човек с две кучета. Реши, че е по-добре да не минава покрай него с лопата, затова я метна в реката, доволен от симетрията на жеста.

В хотела взеха душ, но пропуснаха любенето — и двамата изгаряха от желание да почистят меча. Увит в хавлия, Артър използва четката си за зъби, за да изтърка дръжката под чешмата.

Среброто заблестя гордо като в деня, в който е било излято. Тежкият предпазител бе дълъг цели дваисет и пет сантиметра, по дванайсет и половина от двете страни на острието. Ако то още беше на мястото си, мечът щеше да прилича на кръст. И докато Артър търкаше сребърния предпазител, под четката започнаха да се появяват букви.

Клер се наведе напред. Хавлията ѝ се разтвори и падна, но тя не направи опит да се покрие. Двамата се вторачиха в надписа.

ENI TIRRO EURIC NEMETO OUXSELO
BRUNKA KANTA CRISTUS KE WEREO GRAL

— На какъв език е това? — попита тя.

— Нямам представа. Но ето думата, която искахме да видим. Грал. В надписа се говори за Граала!

Артър се обърна към нея и се усмихна, като видя голотата ѝ. После го завладя желание, което така и не разбра напълно. Пръстите на дясната му ръка се свиха около дръжката и той вдигна тържествуващо меча високо над главата си. И докато го правеше, Клер пристъпи напред и дръпна хавлията му.

---

[1] Не е зле. — Б.пр. ↑

19.

Британия, 498 г.

Артуир от Малеоре, крал на британците, господар на Острова на могъщите, изпробва тежестта на новия си меч и разсече доволно въздуха със силната си десница. Острието беше от най-фина дамска стомана, изковано от Седуин от Камлан, най-великия майстор на мечове в кралството. Дръжката бе изработена от Мориен от Гластънбъри, най-талантливия ковач на сребро в Британия. Мечът бе едновременно тежък и лек, и поради тази странност ясно си личеше, че балансът му е съвършен. Последното му оръжие се бе пръснало на парчета от острието на саксонска брадва и макар че бе продължил да се бие с чуждо, чувстваше се като ограбен.

В пристъп на ликуване Артуир вдигна новия меч високо над главата си.

Той бе победителят в битката при Минид Бадон, където хиляди нашественици англи, сакси и юти бяха изклани от воините му. За пръв път от незапомнени времена Британия бе до голяма степен свободна от чуждоземни грабители и насилници. Баща му Утер Пендрагон беше обичан от народа, но Артуир се бе издигнал до още по-голяма висота. Той бе богоподобен.

Артуир седеше в тронната зала на укрепения си замък, построен на високия хълм с равен връх в Гуинед. Беше лято и той бе облечен леко, в туника без ръкави, гамаши и ботуши. Широкият кожен колан стягаше тънкия му кръст и подчертаваше силния торс. Косата му бе дълга и вълниста, с цвета на разтопено злато; носеше брадата си късо подстригана като баща си, за нея се грижеше прислужник, който владееше добре кремъчния нож. Още не беше навършил петдесет и бе постигнал всичко, към което се стремеше в живота, с изключение на едно.

— Ще му дадеш ли име?

Въпросът беше зададен от кралицата. Тя се бе облегнала апатично на тапицирания си трон, умалена версия на трона на Артуир.

Гуенуифар бе толкова дребна и слаба, та дамите ѝ бяха убедени, че е истинско чудо да успее да роди деца с нейния тесен ханш. Косата ѝ бе толкова тъмна, колкото на Артуир бе светла, и кралят винаги ѝ казваше, че цветовете им отразяват вътрешните им нагласи. Нейната бе мрачна, нощна, а неговата — на светлия ден, пълен с оптимизъм.

— Ще го нарека Каледфулх — отвърна той. — Онзи, който сече камък. Защото може ли да сече камък, ще съсича и човек с лекота.

— Никога ли не ти омръзва да убиваш? — попита тя.

Младото момиче, изпълняващо ролята на виночерпец, се приближи и напълни бокала в протегнатата ѝ тънка ръка. Момичето бе вплело две бели ленти в косата си в знак на траур по рицаря Лих Ленлеауг.

— Никога няма да се уморя да убивам езичници, нашественици и неверници, милейди. Дълг на християнския крал е да брани поданиците си и да защитава Христа.

— Ти прогони нашествениците. Нима ще ги последваш в родните им земи? Не може ли да поживеем известно време в мир?

Артуир погледна най-малкия си син Синген Малеоре, който си играеше край камината с един от братовчедите си. Момчето бе едва тригодишно, дете чудо, ако има такова нещо, родено в късен момент от живота на краля и кралицата. Другият му син Гуидре бе с цели осемнайсет години по-голям и един ден със сигурност щеше да стане крал, макар че Артуир бе много доволен, че има и Синген в резерва. Един крал воин винаги обича резервите. Той извика Синген да му покаже меча и се разсмя, когато момчето не успя да повдигне върха му от пода. Артуир отпрати дългокосото хлапе, предаде меча на пажа си, зае мястото си до кралицата и протегна ръка. Тя я докосна.

— Заради теб ще остана в двора известно време — рече той. — Но моите рицари са млади мъже с гореща кръв и трудно понасят да седят затворени като в обор. Ще търсят приключения и аз не ще застана на пътя им. Но запомни следното, господарке моя — мирът е постоянен колкото следа в пясъка. Войната ще дойде отново. Винаги идва.

Гуенуифар въздъхна и отпи от виното си.

От сенките зад трона изникна мургав мъж. Имаше сурови черти, бе плешив като яйце и носеше фараонска брадичка, напомняща за родното му място — Египет. Черната му туника се влачеше по земята.

Той пристъпи напред, така че кралят да види, че е на разположение, след това спря, опря длани една в друга и зачака.

— Какви вести носиш, Мирдин? — попита Артуир.

— Залата е пълна с молители, милорд — отвърна Мирдин с екзотичния си акцент. — След като враговете ти бяха прогонени от кралството, народът насочи вниманието си към спорове за зестри и караници кой е законният собственик на този вол или онова прасе.

Артуир раздразнено зададе същия въпрос, който задаваше винаги.

— И защо кралят трябва да решава подобни неща?

— Ако не ти, кой друг? — отвърна Мирдин. — Но преди да започнем аудиенцията, един от рицарите ти иска да те помоли да изпълниш едно негово желание.

— Кой рицар?

— Гуалхавад.

Артуир се усмихна широко. Не беше правилно кралят да показва предпочитания сред кръг рицари, до един храбри и верни, мечта за всеки владетел, но Гуалхавад бе специален младеж, пламенен като пале, набожен като монах и най-добрият боец в кралството. Във вените му течеше кралска кръв. Майка му бе сестра на кралицата, а баща му — великият рицар Лих Ленлеауг, който бе страстно влюбен в жената на самия крал, но накрая се задоволи с най-малката ѝ сестра. Артуир болезнено си даваше сметка за нежеланата страст, горяща така ярко между Гуенуифар и Лих Ленлеауг, и я използваше като инструмент да тласка главния си рицар към по-големи висоти на смелост и дързост на бойното поле. При Минид Бадон бе дал на Лих Ленлеауг един шал на жена си и му бе казал, че желанието ѝ е той да го носи. Жестът възпламени рицаря. Артуир така и не разбра дали Лих Ленлеауг е бил обхванат от страст, смущение или гордост, но той се сражава като обезумял и бяха нужни четири стрели, за да падне от коня си в онзи ден.

Гуалхавад беше извикан и влезе в тронната зала с присъщата за младостта енергична походка и плам. Той приближи краля и се отпусна на коляно пред него. Ножницата изтрака върху каменния под.

— Стани, Гуалхавад, и кажи какво е на сърцето ти — заповяда Артуир.

Гуалхавад се изправи в цял ръст, преливащ от увереността на мъж в разцвета на силите си. Стоящите наоколо придворни дами го гледаха с копнеж, а мъжете, благородниците на Артуир, сведоха завистливо глави. Сред тях бе и най-големият син на Артуир, Гуидре, който, верен на себе си, беше вбесен от появата на Гуалхавад. „Аз съм негов син, не Гуалхавад — наскоро се бе оплакал на майка си. — Защо се отнася към него като към наследник, а с мен се държи като с куче?“

— Сир — започна Гуалхавад. — Идвам от замъка Каерлеон. Получих вест, че един от саксонските благородници, които залових при Минид Бадон, искал да се види с мен, за да обсъдим предложението му за откуп.

— За кой пленник става дума? — попита Артуир.

— За сър Валиа, син на Ардо.

— Способен рицар. Добре го посече. Раната му заздравяла ли е?

— Възстановил се е добре. Преди да проговори, нямаш представа, че бил племенник на крал Еурик.

Артуир се намръщи, когато чу това име.

— Еурик беше велик противник. Много го презирах, но и много му се възхищавах.

— Валиа изглежда свестен — продължи Гуалхавад. — Макар да се отнасяхме към него с уважението, което заслужава заради благородния си произход, и му осигурихме всички необходими удобства, не го свърта на едно място след толкова месеци в плен и жадува да се върне в страната си.

— Тогава народът му да плати откупа! — изрева Артуир.

Мирдин пристъпи напред.

— Преговорите са едва в началото, сир. Тези въпроси са деликатни и отнемат време, макар че крал Циса често обещава да откупи благородниците си, без изобщо да достави откупа.

— Тогава ще чакаме толкова, колкото е необходимо — озъби се Артуир.

— Моите уважения, сир — рече Гуалхавад, — но Валиа ми каза нещо, от което сърцето ми се разтуптя. Закле ми се в честта на предците си, че знае къде можем да намерим Грала на Христа, нашия Господ!

Всички в залата замърмориха и Артуир махна яростно с ръка, за да ги накара да млъкнат. Търсенето на Христовия потир бе завладяло

мислите му откакто Мирдин се появи в двореца му и предложи услугите си като гадател. Тогава беше още съвсем млад. Съветниците, които бяха хора на баща му, отбягваха чужденеца и се опитваха на всяка крачка да го дискредитират, но съветите на Мирдин бяха неизменно мъдри. Той предвиждаше най-доброто време за атака срещу врага, най-подходящия момент за изтегляне, най-добрия ден за прекосяване на бурния проток до Галия, най-доброто време да легне с жена си, за да зачене мъжко дете.

След време Артуир издигна Мирдин до главен съветник и старата гвардия на Утер Пендрагон бе пратена на заслужен отпих. И Мирдин, който бе загърбил древната си вяра, за да прегърне учението на Иисус Христос, увещаваеше краля на всяка крачка да посвети престижа на трона и живота на рицарите си на откриването на Грала. Египтянинът настояваше, че ако се увенчае с успех, начинанието ще утвърди Артуир като най-великия владетел в целия християнски свят. Намирането на Грала бе голямата непостижната цел на Артуир.

— Грала значи? — избухна кралят. — Това приказки на отчаян затворник ли са, който лъже, за да получи свободата си, или думи на честен човек?

— Мисля, че казва истината, кралю мой — отвърна Гуалхавад. — Ето и историята му. Бардовете на народа му твърдят, че великият светец Йосиф Ариматейски, който дал собствената си гробница за вечно жилище на разпнатия Христос, се сдобил с Грала малко след възкресението на нашия Господ. Преследван от Понтий Пилат, Йосиф избягал от Йерусалим и стигнал до страна, наричана от римляните Тараконензис. Там станал свещеник и основал община, която да почита Христа високо в планините, където той и последователите му били в безопасност. И именно там скрил Грала.

Артуир се размърда нетърпеливо на трона си.

— Чували сме неведнъж подобни приказки и мнозина рицари са потегляли храбро към враждебни страни в търсене на нищо освен мъгла. Защо този път да е различно?

Увереността на Гуалхавад не помръкна ни най-малко.

— Досега някой мъж на честта твърдял ли е, че е държал потира в ръцете си?

Артуир хвърли поглед към Мирдин, след което отново се обърна към рицаря си.

— Нима онзи Валиа ти е казал това?

— Да, сир.

Артуир се наведе напред.

— И какво е било усещането да го държи?

— Каза, че бил топъл като коремчето на бебе, като кръв.

Почувствал силата му.

Артуир се облегна тежко назад и кимна. Точно това беше предвидил и Мирдин. Гралът, каза той, щял да бъде топъл като туптящо човешко сърце.

— Какво ще кажеш, Мирдин? — попита Артуир.

— Когато сър Гуалхавад ми предаде разказа на сър Валиа, паднах на колене и отправих благодарствена молитва. Мнозина са твърдели, че Гралът е скрит в кралството на Еурик, не по-малко други са говорили, че свети Йосиф е намерил убежище в Тараконензис, където отишъл с безценна реликва. Смятам, че не можем да подминем твърденията на сър Валиа.

— Какво предлага Валиа? — обърна се Артуир към Гуалхавад.

— Исканията му са следните — отвърна рицарят. — Ще ми каже къде се намира това убежище и къде е скрит Гралът. Иска да обещаем, че ако се върна от пътешествието си с Грала, ще го освободим незабавно, без откуп, и ще гарантираме на него и на другарите му безопасен път до Германия.

— Скромно искане за такова велико съкровище — отбеляза Артуир.

— Сър Валиа се страхува, че иначе ще прекара целия си живот в плен и ще умре позорно — обясни Гуалхавад. — Иска да види отново жена си и децата си. Знае каква е репутацията на собствения му крал относно откупите. Моля ви, сир, да ме удостоите с честта да поведе отряд рицари и да намеря Грала, за да го поставя в краката ви.

Артуир не се засрами да се просълзи открито. Гуидре се спотайваше кипнал в сенките.

— Върви, мой храбри и благородни Гуалхавад — рече Артуир.

— Изпълни най-съкровената ми мечта.

Мирдин имаше стая високо в една кула на замъка на Артуир — богато обзаведена, изтънчена като покоите на краля, със сребърни

подноси и чаши и дървени сандъци, пълни с обшити с кожа одежди. Грамадният гал Майлок и дребният силен пикт Килиан от северните земи седяха до камината, пиеха от виното му и разкъсваха печен петел с мазните си пръсти. Мирдин не прояви особен интерес към храната и пиенето. Вместо това вниманието му бе погълнато от танцуващите пламъци и мъничките експлозии в купчината опушени цепеници.

Накрая той наруши мълчанието.

— Майлок, искам да придружаваш Гуалхавад в пътуването му. Ще убедя Артуир, че Гуалхавад се нуждае от мъдрец до себе си, който да го съветва.

— Наистина ли вярваш в историята на онзи саксонец? — попита Килиан.

Мирдин сви рамене.

— Звучи достоверно, но кой може да каже? Ние, кем, търсим Грала от деня, в който Йосиф Ариматейски го открадна от нас. Дойдох в тази забравена от бога земя преди дваисет години, защото вярвах, че Артуир ще стане могъщ владетел, и той наистина стана. Вярвах също, че мога да повлияя на младия крал да посвети силите си, двора и кралството си, за да ни помогне да намерим Грала, и го направих. Възможно е този пленник Валиа да знае за реликвата, възможно е да е мошеник. Има само един начин да разберем.

— А ако се озове в ръцете ми? — попита Майлок.

Мирдин се усмихна.

— Ако се случи наистина, надявам се да проявиш почтителност и първо да избършеш мазнината от пръстите си. После го открадни от Гуалхавад и рицарите му. Убий ги, ако трябва. За мен няма значение. След това ми прати вест чрез пратеник и отнеси Грала в Йерусалим, където ще се спотайваш и ще се представяш за смирен поклонник. Чакай ме там. Ако се окаже истинският Грал, това ще означава, че сме изпълнили онова, което ни е предопределеното.

Гуалхавад поведе малката си група търсачи през коварните черни води, разделящи Британия и Галия, след което започна пътуването си през дивата галска провинция на юг към страната на Еурик, към Тараконензис. Голям отряд рицари и войници щеше да привлече вниманието на враждебни лордове и войските им, така че бяха само

дванайсет. Имаше други двама рицари от двора на Артуир, сър Джоуан и сър Портауир, чудесни млади мъже, които приеха на драго сърце Гуалхавад да им бъде водач. Мирдин бе убедил краля, че Майлок ще им бъде безценен спътник. Той бе родом от Галия, познаваше порядките в тази земя и можеше да предсказва по вътрешности на заек толкова добре, колкото и да върти кинжала. Седмина скуайъри и слуги допълваха антуража, яздеха товарните коне и се грижеха за продоволствието. Рицарите носеха прости наметала върху ризниците и мечовете си. Когато местните ги заговаряха, Майлок им казваше на техния език, че са търговци и поклонници, търсещи мощи на Дева Мария и на други светци, за да ги продават на свещеници и епископи.

Валиа беше казал на Гуалхавад, че трябва да стигнат до Барсино, големия иберийски пристанищен град в сърцето на Тараконензис. След това имало само един ден път до мястото, наричано от местните Планината на чудесата, тъй като се говореше, че болните можели да се изцелят, ако се окъпят в ледените води, спускащи се от склоновете ѝ. Пътуването до Барсино отне два месеца. Пътешествениците трябваше да понесат бури и лоша храна, насекоми и змии, както и един сблъсък с дребен галски главатар, който се опита да ги ограби. Рицарите се справиха сурово с мародерите и ги пратиха при създателя им със студена стомана в топлата плът. В Барсино, който се оказа най-оживеният град, който бяха виждали някога, пълен с търговци и моряци от какви ли не чужди земи, успяха да намерят добър подслон и да дадат почивка на конете си преди последния преход.

Гуалхавад изгаряше от желание да завърши пътуването. Дълбоко в себе си той усещаше присъствието на нещо велико и чудодейно. Нима беше възможно това чувство да не е породено от Грала? Рицарите и останалите обаче искаха да останат малко по-дълго сред удобствата на пристанищния хан, за да възвърнат силите си. Гуалхавад беше на път да се съгласи, но Майлок го разубеди. Галът го дръпна в един тъгъл на просторното помещение и докато останалите пресушаваха гарафите ечемичено вино, каза на рицаря, че предвижда опасност, ако се задържат тук. На всеки три дни виждал по един мъртъв гарван, като последният бил едва ли не на прага на хана. В града се спотайвало някакво зло.

Когато Гуалхавад обяви на групата, че ще потеглят на следващия ден, младите скуайъри поръчаха още вино за тяхната маса, после още,

докато не се напиха здравата. Ако Гуалхавад или някой от рицарите бе чул как скуайърът на сър Джоуан пикае зад хана и се хвали на някакъв непознат на заваления си британски, че са тръгнали да търсят Грала, щяха да му прережат гърлото на място.

На следващия ден поклонниците потеглиха по зазоряване и обърнаха конете към забуления в мъгли планински връх в далечината. Планината растеше и растеше с напредването на деня и в средата на следобеда трябваше да проточват вратове, за да я обгърнат с поглед. През цялото време нещо караше Гуалхавад непрекъснато да се озърта през рамо. Не видя нищо, което да буди тревога. В подножието на планината им бе нужно известно време да намерят ориентира, който им бе описал Валиа — огромна триъгълна канара с цвета на разрежено вино. Джоуан я забеляза пръв и нададе ликуващ вик. До канарата имаше отъпкана пътека, широка колкото за един кон или човек. Поеха по нея нагоре.

Пътеката се виеше като змия; заради многото завои наклонът бе малък и почти не изморяваше конете и конниците, но им бяха нужни няколко часа да стигнат следващия ориентир — широка поляна, откъдето в далечината се виждаше целият Барсино. Гуалхавад знаеше, че са близо, и точно както беше казал Валиа, пътеката стана много по-стръмна и покрита с коварни камъни, сякаш за да покаже, че последният етап от пътуването няма да е лесен. Конете цвилеха и се мъчеха да намерят опора. Накрая Гуалхавад реши да върне товарните животни и слугите на поляната, където да изчакат завръщането им.

Мъжете изминаха още стотина крачки нагоре, след което Гуалхавад прецени, че жребците им няма да могат да продължат. Всички слязоха и скуайърите поведоха конете надолу към поляната. Гуалхавад заръча на скуайъра си да ги изчакат цял един ден, преди да тръгнат да ги търсят. След това рицарите Гуалхавад, Портауир и Джоуан, заедно с гадателя Майлок продължиха нагоре пеша.

Пътеката свърши на по-висока поляна, която стигнаха в меката светлина на спускащата се вечер.

Внезапно Гуалхавад посочи напред и едва се сдържа да не падне на колене от благодарност.

— Ето там! — извика той. — Точно както обеща сър Валиа. Близо сме, приятели мои! Много сме близо!

20.

— Хайде, Артър, дай да го видя. После ще ми разказваш за безсънната ви нощ.

Артър дръпна ципа на раницата си и подаде на Тони Феро меч, увит в хотелска кърпа. Тони бавно го разви, като явно се наслаждаваше на трепетното очакване.

Артър му се беше обадил рано сутринта и двамата с Клер бяха отишли от Стонли направо в Лондон, за да се видят с него в университета. Бюрото на Тони беше облято с ярка светлина от прозореца и когато слънчевите лъчи докоснаха среброто, Клер и Артър видяха как лицето на едрият мъж се размекна като затоплен восък.

— Леле, леле, леле — промълви той, докато въртеше дръжката в ръцете си.

— Какво мислите? — попита Клер.

— Иде ми да загукам като бебе. Адски ми се иска да можех да го покажа на Холмс.

— И на мен, Тони — рече Артър. — Какво ти говори тази находка?

Тони сви пръсти около дръжката.

— На първо място показва, че ръцете им са били по-малки от нашите. Не мога лесно да обхвана с двете си лапи дръжката, но ето как се е използвало оръдието. Това е двурък меч, което означава, че се е размахвал с двете ръце. Жалко, естествено, че няма острие. Дължината му би могла да достигне метър и осемдесет. Дръжката е около четиридесет и пет сантиметра, така че се получават повече от два метра и двайсет сантиметра унищожителна сила. Това е било автоматът на своето време.

— И за кое време става въпрос? — попита Артър. — Можеш ли да го датираш?

— Ами, не с точност без металургичен анализ, но по стил е несъмнено ранносредновековен — от пети, шести или може би седми век. Напълно отговаря на предположението, че крал Артур е живял

през пети век в Корнуол или Уелс и че е бил прочут воин, който наред с другите си подвизи може и да е наричал задниците на англите и саксите обратно на континента в битката при Маунт Бадън. Предпазителят е дълъг почти трийсет сантиметра. Покрит е със сребро, но несъмнено сърцевината му е стоманена, за да е по-як. Сребърната покривка сигурно го е предпазила от ръждясване. Представете си дългото острие с такъв предпазител. Какво се получава?

— Кръст — обади се Клер. — Прекрасен кръст.

— Именно. Идеалният инструмент, който един крал или рицар да понесе в битка. Силата на Христа, славата на Христа, всичко в едно.

— Няма начин да е друг меч, нали, Тони? — попита Артър. — Това е Екскалибур.

— Не знам дали можем да направим подобно заключение за произхода му и още по-малко за името. Може би момчето в мен би искало да тръгне в тази посока, но педантичният учен, в какъвто съм се превърнал, е много по-предпазлив. Все пак името Екскалибур се появява за първи път през дванайсети век в „Разказ за Граала“ на Кретиен дьо Троа във формата „Ескалибор“, преди да мутира в Екскалибур по времето на твоя Томас Малори. Да, великите лордове и крале от онзи период наистина са имали традицията да дават имена на оръжията си, но името на този меч, ако го е имало изобщо, е изгубено. Знаем обаче следното: в писмото си до епископ Уейнфлет Томас Малори твърди, че е намерил меча на крал Артур. А в другия важен пергамент в сандъка от Уоруикшър той излага доста сложен пъзел. Вие двамата се проявихте като умници, разрешихте загадката и находката е пред нас. Няма съмнение, че мечът е средновековен. Прави ли го това меч на крал Артур? Не. Прави ли го много важен артефакт? Да, определено. Едва ли са нужни повече проучвания, за да заслужи отделна витрина в Британския музей.

— А какво ще кажете за надписа? — попита Клер. — Можете ли да го прочетете?

— Да, я да го погледнем — каза Тони и затърси лупата си. Погледна през нея, като я движеше от ляво на дясно по предпазителя. Накрая вдигна глава. — Леле-мале!

— Леле-мале? — повтори Клер.

— Да, скъпа моя, леле-мале. — Тони внимателно преписа думите в бележника си и ги прочете на глас. — Eni Tirro Euric Nemeto Ouxselo Brunka Kanta Cristus Ke Wereo Gral. Надписът е не само потресаващо провокативен, но и до голяма степен помага за датирането на меча.

— Ще ме убиеш — умолително промълви Артър.

— Задръж малко. Първо, езикът. Това е протокекелтски, известен също като общ келтски. Езикът, предшествашъ съвременния келтски. И по-точно късен протокекелтски, започнал да изчезва през пети и шести век, изместван от по-новите варианти. Като прибавим към това морфологията на меча, бих казал, че можем с доста голяма сигурност да отнесем артефакта към края на пети или началото на шести век.

— Но това не е повод за „леле-мале“ — отбеляза Артър.

— Не. „Леле-мале“ беше за превода. Ето го и него: В страната на Еурик, на свещено високо място легни пред Христа и намери Граала. Знаете ли какво означава това?

Артър и Клер се спогледаха неразбиращо.

— Не! — каза Артър. — Не знам!

— Ключът е Еурик^[1]. „В страната на Еурик.“ Еурик е крал на визиготите, които владеели голяма част от Галия и Испания в началото на Средните векове. С други думи, Франция и Испания, ако си влизала само в часовете по математика и физика, Клер.

Тя се усмихна пресилено.

— Еурик е умрял някъде през осемдесетте години на пети век — трябва да направя справка, ако искам да съм по-точен — така че отново имаме съвпадение на датите. Но наистина интригуващото е, че през по-голямата част от управлението си той е имал противник, подобен на Артур. Твърди се, че през четиристотин и седемдесета отблъснал британски крал, нахлул в Галия. Понякога нашественикът се споменава като Риотамус и някои учени, сред които и Ендрю Холмс, го отъждествяват с Артур. Смята се също, че Еурик вероятно е нашественикът в Британия, победен от подобен на Артур владетел в битката при Маунт Бадън. Така че всичко това е адски интересно.

Артър беше скочил на крака с ръце в джобовете си и се оглеждаше къде може да закрачи напред-назад в тясното помещение.

— Сигурен съм, че датирането е важно, Тони. Кажи обаче за надписа!

— Да. „В страната на Еурик, на свещено високо място.“ Страната на Еурик е Испания. Добави към това писмото от дванайсети век, намерено от Холмс в библиотеката на някакъв манастир на сред планина. И какво ще получим за местонахождението на Граала?

Артър веднага се сети за писмото, намерено от Холмс.

— Монсерат.

Джеръми Харп обикновено наддаваше в търговете по телефона, но тъй като бе в Лондон по друга работа, реши да присъства лично на аукциона на „Сотбис“, на който се предлагаха творби на холандски майстори.

Търгът го погълна изцяло и часовете летяха сред лавина от наддавания. През цялото време Харп седеше на края на стола си, стиснал картата; оставаше напрегнат дори когато се наддаваше за неща, към които не проявяваше интерес. Единствената маслена картина, за която жадуваше толкова силно, че бе готов наистина да убие някого, беше звездата на програмата — голям портрет на въодушевен подпийнал търговец от Ханс Халс. Харп се включи в първоначалното наддаване, но се отказа разярен, когато сумата достигна четиридесет и пет милиона и изглеждаше като отровен, когато някой купи картината за петдесет и осем милиона по телефона. Искаше я, да, можеше да си я позволи, да, но не беше глупак. Накрая трябваше да се утеши с дребна покупка на хубав малък Бартоломеус ван дер Хелст за два милиона и осемстотин хиляди.

Следобед се обади на шофьора си и когато излезе, колата го чакаше на тротоара. Григс седеше на задната седалка на ролс-ройса с ръце на коленете.

Харп беше в лошо настроение и прескочи всякакви любезности.

— Е? — попита той, докато лимузината потегляше.

Григс докладва по същия лаконичен и монотонен начин, по който един полицаи би докладвал на началника си.

— Мелъри и момичето бяха цялата нощ в Стонли. Двамата с Хенгст го наблюдавахме как преслушва с металотърсач островче на река Ейвън. Към три часа сутринта като че ли намери нещо и копа до пет и половина, след което зарови изкопа.

— И после какво?

— Върнаха се в хотела. В осем и половина потеглиха за Лондон. Паркираха колата пред сградата на университетския колеж, в която се намира кабинетът на професор Феро. Излязоха около час по-късно и се върнаха в хотела в Уокингам.

— И?

— Дойдох направо тук, за да се срещна с вас. Хенгст продължава да ги наблюдава. Инструктирах го да ми се обади, ако излязат отново.

Харп изсумтя.

— Искате ли да поема наблюдението в Уокингам? — попита Григс.

— Само след като приключиш с професор Феро.

— И после?

— И после... — Харп погледна през затъмнения прозорец към пешеходците по Ню Бонд стрийт, които не бяха натоварени с товара на съдбата, който така тежеше на собствените му плещи. — И после ще продължиш да следиш Мелъри, за да го изстискаме до последно. Вече е захапал стръвта. Когато се сдобием с онова, което искаме, ще ти отпусна каиша. Знам, че изгаряш от желание за това.

— Направо не издържам вече.

Харп настръхна от коментара му.

— Изпълнявай заповедите ми дословно и всеки ще получи своето.

Артър и Клер се регистрираха за още една нощ в „Кантли Хаус“. Нямаше къде другаде да се подслонят.

— Не е нужно да идваш с мен, нали знаеш — рече той.

— Не искаш ли да дойда?

— Разбира се, че искам. Но може да се окаже опасно. Пък и може да изгубиш работата си.

— Ще се обадя на шефа си. Ще му кажа, че ми трябва още време по лични въпроси. Имат добро мнение за мен, не би трябвало да е проблем.

Артър отвори лаптопа си.

— Бихме могли да тръгнем и сега, но се нуждаем от малко почивка. Нищо не пречи да отлетим рано сутринта.

— Ами мечът?

— Не можем да го вземем със себе си. Ще направим същото, което е направил и Томас Малори. През нощта ще го заровим в градината. По-късно ще се върна за него. Може да прекара още няколко дни на свобода, преди да попадне в Британския музей.

— Тогава ще идем да го гледаме там. Може би заедно — вметна тя.

Артър въздъхна.

— Виж, загрижен съм за теб.

— И аз за теб. Всъщност теб те нападнаха.

— Готов съм да поемам рискове, но не и да излагам теб на опасност — рече той.

Тя седна на леглото и взе ръката му.

— Знам какво е да търсиш нещо, Артър. Правя го всеки ден в работата си. Тръпка е. Великолепна тръпка. Но все още не съм открила субатомни частици, така че вече съм малко нетърпелива и обезсърчена от моето търсене. Докато твоето е... осезаемо. За толкова кратко време постигна огромен напредък.

— Ние постигнахме напредък.

— Да, ти, ние. Направо е фантастично. Никога не съм преживявала подобно приключение и не искам да му обръщам гръб сега и да се чудя до края на живота си какво е било. Има и нещо друго, разбира се.

— Какво друго?

В отговор тя сложи длан на тила му и го целуна.

Тони прекара остатъка от деня в жонглиране с различни задължения — факултетен обяд, двучасова лекция, оценяване на работи, консултации с дипломантите си — като през цялото време мислите му се връщаха отново и отново към сребърния меч. Едва след шест вечерта намери необходимото уединение, за да се посвети на чудесната тема.

Беше направил снимки на дръжката с мобилния си телефон и докато слънцето залязваше, ги разгледа на екрана на лаптопа. Еурик. Увеличи гравираният име, докато почти изпълни екрана.

Отиде при книжните рафтове, извади няколко тома и не след дълго опресни паметта си. Еурик, или Ойрих, бе от династията Балти,

крал на визиготите, син на крал Теодорих и баща на крал Аларих. Могъщ враг на британците. Крал Артур сигурно се е будил посред нощ и го е проклинал да гори в ада. Преди смъртта си визиготът консолидирал владенията си над по-голямата част от Испания и една трета от съвременна Франция. Британия обаче нямало да стане негова, може би благодарение на Артур.

„Страната на Еурик.“

Ако това наистина бе мечът на Артур, едва ли имаше по-голямо признание към един противник от това да наречеш Испания „страната на Еурик“.

Тони искаше копия на снимките, затова ги изпрати на мрежовия принтер на факултета и стана от стола да ги прибере. Коридорът бе пуст, останалите кабинети бяха тъмни. Тони беше развързал обувките си за по-удобно, както често правеше в края на деня. Вместо да ги завърже, той затътри крака по коридора като прекалено едър пингвин, а връзките се влачеха по пода.

Влезе в копирната стая, взе листата от принтера и се обърна, когато чу някакви стъпки.

Григс изпълваше рамката на вратата. Облечената му в ръкавица ръка държеше сребристочерна „Берса“ със заглушител, по-дълъг от самото оръжие.

Първата реакция на Тони бе да се възмути.

— Какво правите тук?

— Да се върнем тихичко в кабинета ви, професор Феро.

— Откъде знаете името ми? Какво искате?

— Искам само да поговорим.

— За какво?

Григс погледна разпечатките в ръката на Тони и каза:

— Нека да взема това.

Професорът го погледна объркано.

— Снимките ли искате?

Григс кимна, пристъпи напред и протегна ръка. Тони му подаде листата.

— Има ли още на принтера?

— Не.

Григс се дръпна от вратата.

— Добре, а сега обратно в кабинета. След вас.

— Мога ли да си завържа обувките?

— Не.

В кабинета Григс затвори вратата. Запали настолната лампа на бюрото и угаси по-яркото флуоресцентно осветление.

— Артър Мелъри ви посети днес. — Той размаха разпечатките.
— Това ли е намерил снощи?

— Кой сте вие, по дяволите?

— Никой. Но работя за някого, който се интересува от Граала.

Възмущението на Тони пламна отново.

— Тогава може би ще трябва да го включим в нашата дискуссионна група. Нахлуването с оръжие като някаква мутра едва ли ще осигури на вашия господин някой си онова, което желае.

— Имате ли и други снимки? Водихте ли си бележки по темата, по която разговаряхте с Мелъри?

Тони инстинктивно хвърли поглед към бюрото си — толкова неуловимо, че друг човек едва ли би забелязал. Григс обаче бе наблюдателен. Държейки оръжието, насочено към професора, той събра със свободната си ръка всички листа от писалището.

— Има ли други? — попита той.

— Не — тихо отговори Тони.

— С какво направихте снимките?

— С мобилния си телефон.

— Дайте го. — Григс видя снимката на дръжката на меч на лаптопа. — Компютъра също.

— За какво му е Граалът на вашия неизвестен господин?

Григс пропусна въпроса покрай ушите си.

— Къде отиде Мелъри?

— Май тръгна към кръчмата. Щях да го придружа, ако денят ми не беше така натоварен.

— Добре, ясно — промърмори Григс. — Няма значение какво ви е казал или не ви е казал. Държим го под око.

Тони погледна пистолета и въздъхна шумно.

— Ендрю Холмс — произнесе той.

— Какво за него?

— Вие сте го убили, нали?

Пуф. Пуф.

Григс изстреля два куршума в главата на Тони, извади найлонов плик от джоба на самото си и прибра в него компютъра, телефона и листата. После изключи настолната лампа и тихо излезе.

---

[1] Ойрих, крал на визиготите (466 — 484). — Б.пр. ↑

21.

Британия, 499 г.

По-незначителен човек, човек с по-малка решимост, човек, който не е рицар от двора на любим крал като Артуир, можеше и да не завърши пътуването. Но сър Джоуан бе замесен от по-добро тесто, отколкото повечето хора. Той издържа самота и лишения, прояви на доброта от страна на непознати, а също и предателство. Сезоните се сменяха и последният етап от пътуването му се падна през зимата. Раните му засъхнаха, заздравяха и се отвориха отново, а чудесното му мускулесто тяло бавно се стопи.

Когато най-сетне се появи в двора на Артуир в Гуинед, не го познаха, докато не се свлече в ръцете на собствения си братовчед, рицаря Моргант, и бе отнесен в леглото, за да бъде нахранен и да почистят гноясалите му рани.

Пратиха вест в покоите на Артуир, който бе измъчван вече цял месец от треска и подуване в челюстта. Болезненото заболяване го бе направило слаб като момиче и макар да настоя незабавно да бъде отнесен в лечебницата при Джоуан, кралицата и онези, които се грижеха за него, го убедиха да остане на легло.

— Сам ли беше? — попита Артуир.

Да, отговориха му.

— У него ли е? Гралът у него ли е?

Не, отговориха му. Нямал нищо освен парцаливите дрехи на гърба си.

Щом чу за завръщането на Джоуан, Мирдин се завтече към стаята, където го бяха пренесли, и нахълта вътре, докато жените миеха раните му. Вонята в помещението беше нетърпима, жените бяха увидели лицата си с шалове, но Мирдин дори не трепна. Бързо ги избути настрана и падна на колене, за да доближи ухо до устата на рицаря.

— Намерихте ли Грала?

Джоуан кимна.

Очите на египтянина пламнаха.

— Кажи ми къде е?

Джоуан се опита да отговори, но устните му бяха твърде напукани. Мирдин нареди на най-близкостоящата прислужница да даде на рицаря малко вода.

— Там, където каза сър Валиа — успя да изхрипти Джоуан.

— Тогава защо не е у теб? — едва не изкрещя Мирдин.

Когато рицарят започна да разказва какво се е случило на онзи далечен планински връх, Мирдин заповяда на жените да излязат, така че никой да не чуе думите му. Макар и смазан от изтощение и гаснещ от недохранване и гангрена, той описа всяка подробност от изкачването на планината до момента, когато побягна, за да спаси живота си.

Хората на Аларих ги дебнели в засада. Джоуан не знаеше как са научили, че британците идват. Малко преди началото на атаката Гуалхавад намерил Грала! И дори го държал в ръце, преди с неохота да го остави, за да извади меча си.

Макар противникът да ги превъзхождал петкратно, британците се сражавали доблестно и повалили мнозина врагове. Портауир загинал от удар във врата, а Майлок бил пронизан в корема. Гуалхавад продължил да се сражава и собственоръчно убил седмина, преди да бъде намушкан в гърдите. Джоуан получил тежка рана на ръката и разсечена вежда; когато видял, че е последният жив, хукнал надолу по стръмната пътека да събере мъжете, които чакали на поляната, но за свой ужас ги намерил избити. Свирнал на коня си, сграбчил гривата му със здравата си ръка и успял да го яхне, за да започне дългия си скръбен път обратно към Британия.

— Трябваше да се бия и да умра с братята си — рече Джоуан, а сълзите се стичаха по бузите му. — Но реших, че е мой дълг да се върна в двора на своя крал и да му съобщя, че Гралът съществува. Моля се другите рицари да успеят там, където аз се провалих.

— Чуй ме хубаво — твърдо заяви Мирдин. — Не казвай на никого това, което разказа на мен. Аз лично ще предам думите ти на краля.

Рицарят кимна едва-едва.

— Сър Валиа трябва да бъде освободен — промълви той. — Макар да се провалихме, всичко, което той каза, е истина. Много мислих за него и несгодите му през дългите самотни нощи.

Мирдин отвърна с мрачна усмивка. Лично се беше погрижил Валиа да бъде убит преди три сезона. Нарочно оставена отключена врата на килия, отчаян рицар, жадуващ свободата си — лесно бе да заяви, че Валиа е бил убит при опит за бягство. Една знаеща за Грала уста беше запушена, а сега бе ред на друга. Но преди да успее да издърпа възглавницата изпод главата на Джоуан и да я притисне в лицето му, в стаята влезе кралският лекар с ученика си.

Разочарованият Мирдин продължи към покоите на краля, докато замисляше плана си. Великият владетел стенеше под купчината кожи. Щом видя гадателя си, той се надигна на лакът. Устата му бе изкривена от ужасното подуване на долната челюст.

— Говори ли с него?

— Да, сир.

— Разкажи ми всичко.

Мирдин се подчини. Нямаше друг избор. Артуир като нищо можеше да стане от леглото си по всяко време, за да посети поваления рицар и да научи истината. Мирдин не можеше да рискува да бъде уличен в лъжа или в премълчаване на истини. Поиска обаче всички присъстващи в покоите да излязат. Колкото по-малко хора знаеха, толкова по-добре.

Артуир го изслуша внимателно, възбуден от разкритието, че Гралът е бил намерен, и натъжен, че е бил изгубен отново и че чудесните му рицари Гуалхавад и Портауир са загинали.

— Трябва да организираме нова експедиция — каза Мирдин.

— Да — съгласи се Артуир. — Не малък отряд от мъже, както направихме, а цяла войска. Да вземе Грала със сила. Крал Аларих да върви по дяволите. Победих бащата, ще победя и сина.

— Ще бъде сторено — поклони се Мирдин.

Артуир понечи да стане от леглото.

— Лично ще поведе войската.

— Тук не съм съгласен — възрази гадателят. — Болен сте. Нямате сили. Зима е и прекосяването на морето ще бъде гибелно. Моите уважения, но само ще забавите напредването на войската. Аз ще ида вместо вас и ще ви донеса светата реликва.

Артуир разтърка пулсиращата си челюст.

— Не, нужни са ми съветите ти. Ще изпратя сина си да води войската. Сър Моргант ще бъде до него. Извикайте сър Гуидре. Искam

да говоря с него.

Мирдин знаеше, че щом кралят си е наумил нещо, нищо не можеше да го накара да размисли. Гуидре беше призван и дойде в покоите. Кралят нареди на Мирдин да повтори разказа на сър Джоуан за благородния и трагичен поход на Гуалхавад. После беше ред на Артуир да говори. Когато стана ясно, че възлага на най-големия си син да поведе войска да търси Грала, младият мъж падна на колене и русата му коса се разпиля по челото. Сграбчи ръката на баща си и я целуна с благодарност.

— Подготви се бързо — заръча Артуир. — Макар да вали сняг и да вият ветрове, не можеш да чакаш до пролетта. Знаем къде се е намирал Гралът в деня, в който е умрял Гуалхавад. Може би вече е преместен. Може би ще бъде преместен скоро. Не можем да чакаме. Иди в страната на Еурик, победи Аларих, ако трябва, върни се при светата планина и намери Грала. Ти си мой син. Донеси ми го, преди да умра.

Мирдин стисна рамото на младия мъж.

— Не казвай на никого, че знаеш как да намериш Грала. Възможностите за предателство са големи. Дори сред благородни мъже като рицарите на баща ти.

Артуир отпрати всички и извика кралицата.

— Ти почете сина си и с това почете и мен — рече Гуенуифар.

С нейна помощ Артуир изпи малко медовина, но част от напитката потече от подутата му уста върху ризата.

— Не е Гуалхавад, но ще бъде крал и сега е моментът да се докаже.

— Ще бъде опасно.

— Знам. Пази добре Синген, кралице моя. Погрижи се дамите ти да му дават най-прясната храна. Да внимават да не се катери по парапетите. Ако се случи Гуидре да пострада, то малкият Синген ще бъде крал.

Тя целуна съпруга си по челото и нежно избърса лицето му с кърпа.

— А сега ме остави и нареди да извикат Мирдин и Гуидре — заръча Артуир. — Ако Гуидре се провали, а аз умра, трябва да съм сигурен, че Синген ще намери Грала, когато порасне. Моето търсене ще стане негово.

— Прати меча ми на ковача — каза той на Мирдин. — Искam да гравира думи върху предпазителя му.

Мирдин сбърчи чело.

— Какви думи, сир?

— Тези: В страната на Еурик, на свещено високо място легни пред Христа и намери Граала.

— С каква цел? — попита Гуидре.

— За да може брат ти Синген един ден да го намери и да поднови търсенето, ако сегашните ни усилия пропаднат. Само ти, аз и Гуидре знаем това място, Мирдин. Ако някой от нас умре, останалите трябва да кажат на Синген къде да търси, когато порасне. Ще се закълнете ли в това?

Гуидре и Мирдин се заклеха.

— Татко, къде ще го скриеш? — попита Гуидре.

— На едно свещено за мен място. Макар да съм роден отвъд морето, в Галия, домът от детството ми бе замъкът на моя баща. Именно там, заслушан в говора на морето, се научих как да бъда крал, и именно там ще скрия меча.

Макар да бе слаб и да изпитваше болки, Артуир бе твърдо решен да изпълни собственото си начинание, макар и не така гибелно като задачата на Гуидре. Малко след като сър Джоуан изгуби битката си с гангрена и войската на сър Гуидре замина на дългия си път към страната на Еурик, личната гвардия на Артуир и антуражът му напуснаха замъка Гуинед и се отправиха към Думония. Преходът трая само три дни, но макар Артуир да бе положен в сено и кожи в покрита каруца, пристигна опасно трескав.

Въпреки това, щом стигнаха изоставения замък, в който навремето се помещаваше дворът на великия му баща Утер Пендрагон, кралят настоя да се изправи на собствените си два крака и да отиде до ръба на скалите. Там той вдиша дълбоко соления морски въздух и за момент отново се почувства като момче на прага на приключение.

Присви очи към студеното ярко слънце. Макар да бе изоставен само преди няколко десетилетия, замъкът вече се рушеше. След смъртта на баща си Артуир нямаше причина да остава тук. Кралството му се беше разраснало и Тинтагел бе твърде далеч на запад, за да бъде

удобен. За владетеля замъкът Гуинед бе по-добро място да управлява британците и да посреща задморските нашественици. Може би четвърт от камъните на замъка бяха изчезнали, най-вероятно ограбени от местните племена. Артуир се надяваше, че поне някои от блоковете са били използвани за строежа на църкви и параклиси.

Придружен от силни млади мъже, които да го подхванат, ако случайно залитне, Артуир бавно заслиза по стръмната скала. Времето по крайбрежието бе по-меко и нямаше сняг. Когато бе млад, пътеката беше добре отъпкана, но сега бе цялата обрасла и на места почти не се виждаше. Един войник сечеше високите треви с къс меч, докато групата не стигна брега.

Имаше отлив и пясъкът бе мокър и тъмен. Мирдин носеше двуръкия меч на краля. Взе лопатата от един скуайър и прати всички мъже обратно нагоре да чакат. После тръгна с Артуир, готов да му подаде ръка, а кралят се насочи към по-голямата от двете пещери.

— Това място винаги е било вълшебно — каза Артуир, когато стигнаха отвора. — Вътре чувах гласове, гласовете на предците ми. Тук гласът ми ще зове моите потомци. Хайде, да си свършим работата.

Пещерата минаваше от едната страна на скалите до другата и бе осветена от двата отвора. По средата Артуир спря и посочи.

— Копай тук — нареди на гадателя. — Копай дълбоко.

Когато ямата стана толкова дълбока, че на дъното ѝ се появи вода, Артуир извади гравирания меч, целуна го и го уви в наметалото си. Коленете му оставиха отпечатък в пясъка, докато го полагаше внимателно в изкопа. Не след дълго Мирдин засипа ямата и отъпка добре пясъка.

Артуир посочи стената на пещерата над заровения меч.

— Ето там — рече и показа на Мирдин гладък камък. — Извади кинжала си и изсечи кръстния знак в скалата. Той ще бъде пътеводител за Синген, макар да се моля никога да не му потрябва, защото от сърце желая да видя лично Грала, докато съм жив.

Пътят към Барсино, по който пое Гуидре, бе същият, по който бе минал и Гуалхавад, но тъй като пътуваше с триста души, сто от които бяха войници и рицари, кралският син нямаше проблеми с разбойници и местни главатари. Сериозният им враг беше лошото зимно време и

то продължи да ги мъчи до края на пътуването, когато пролетта започна да стопля южните земи. Мирдин се беше погрижил неговият човек Килиан да е част от експедицията, но Гуидре не проявяваше интерес нито към него, нито към съветите му и пиктът остана пренебрегнат. Истинският приятел и довереник на Гуидре бе сър Моргант. Двамата млади рицари водеха заедно колоната и бяха неразделни.

Единствената им по-значителна битка бе край Толоза, столицата на кралството на Аларих. Гуидре заобиколи отдалеч града, за да избегне сблъсък с много по-голяма войска, но на стария римски път срещу тях се изправиха около стотина бойци и последва свиреп сблъсък. Гуидре копнееше за бой, за да се отърси от еднообразните и досадни месеци. Британците се сражаваха ожесточено и нито един визигот не оцеля през онзи кървав ден. Гуидре изгуби само трийсет мъже и благодари на Бог за великата си победа. Същата вечер Килиан спечели благоволението му, като обяви, че е видял небесен знак — в локвите вражеска кръв съзрял отражението на Грала.

След време стигнаха целта си без по-нататъшни пречки от страна на Аларих. За всеки случай се отказаха от удобствата и удоволствията на Барсино и продължиха направо към Планината на чудесата. Планинската пътека бе точно такава, каквато я беше описал Джоуан, и Валиа преди него. Въоръжени с това знание, Гуидре и Моргант се посъветваха и решиха, че ще е най-добре да разположат войската в началото на пътеката, за да не допуснат изненадваща атака в гръб от визиготите. Малък отряд от най-добрите рицари щеше да ги съпроводи нагоре в планината.

Двайсет мъже започнаха да се изкачват в ранното утро. Първо на кон и после пеша. Не срещнаха жива душа и когато стигнаха поляната, описана от Джоуан, Гуидре бе изпълнен с радост.

— Продължи внимателно и вземи Грала — каза му Моргант. — Аз ще потърся монасите.

Пролетта се смени с лято и лятото отстъпи пред есента. Артуир бе възстановил здравето си, след като лекарят извади болния зъб. Прие оздравяването си като знамение, че Гуидре е постигнал успех. Мирдин пък продължаваше да гадае по вътрешности на кози, макар да не му

беше нужен божествен знак, за да е наясно, че Артуир никога не ще види Грала. Чакаше с надежда всеки ден не завръщането на Гуидре, а вестоносец, който да му съобщи, че Гралът е в Йерусалим и всички кем го очакват там.

В едно свежо и ярко утро стражите по стената видяха приближаваща колона и докладваха на краля и Мирдин.

Двамата се втурнаха към вътрешния двор на замъка заедно с кралицата и всички благородници да посрещнат влизането на колоната.

Първият рицар, който се появи, не беше Гуидре. Вместо него Моргант влезе бавно в двора, навел отчаяно глава.

Артуир изтича до коня му и хвана поводата.

— Къде е синът ми? — попита той.

— Мъртъв е, сир. Славна смърт от рана, получена в битка. Сражава се като лъв и изби мнозина, преди да бъде коварно поразен в гръб.

Щом чу това, кралицата започна да вие, а коленете на Артуир се подкосиха.

— Ами Гралът?

— Предателство — отвърна Моргант, докато слизаше от коня. Впери поглед в Мирдин и изрече: — Гуидре успя! Държа го в ръцете си! Видях го. И тогава последва коварна атака. Нахвърлиха ни се мъже, които дебнеха в засада. Знаеха, че идваме. Гуидре се сражава свирепо, като истински кралски син. Съсече ги всички, но Гралът изчезна в разгара на битката и с огромна скръб трябва да кажа, че не успях да го намеря отново. В планината имаше монаси. Може би знаеха къде е, но дори когато ги подложих на най-сурови мъчения, не успях да ги накарам да проговорят.

— Аларих ли беше? — гневно попита кралят. — Той ли стои зад това позорно дело?

— Не беше Аларих, сир.

— Кой тогава?

— Мирдин! — извика Моргант и посочи поразения гадател. — Килиан каза името му. „За «Кем»! — извика той на нападателите. — За Мирдин! Избийте ги всички!“ Не зная повече, защото го съсякох, след като изрече предателските думи.

— Долен мошеник! — писна Мирдин. — Как смееш да ме клеветиш?

Лицето на краля потъмня от ярост.

— Тишина! — изрева той. — Къде е тялото на сина ми? Какво стана с него?

Моргант се приближи до краля, за да може само той да чуе думите му.

— Заех се да ви го върна жив, сир. Носехме го на носилка през чужди земи цели два месеца, докато състоянието му не се влоши ужасно. Стигнахме до замъка Малеоре в Северна Галия, където ви е родила майка ви кралица Игрейн. Утер Пендрагон воювал в онези земи и той ви кръстил Артуир Малеорски. Господарят на имението ни прие топло и ни даде храна и подслон, а дамите му се погрижиха за Гуидре. Един нормански лекар каза, че кралското му ребро го е спасило от моментална смърт, и отвори раната, за да могат лошите течности да изтекат по-лесно. Това възстанови сина ви дотам, че можеше да приема храна и напитки и да възвърне донякъде силите си. Именно тогава поиска перо и пергамент. Не зная какво е точно написал, макар мрачният му разказ да е за загубата на Грала. Нареди пергаментът да остане в замъка Малеоре, в случай че поради предателство или злощастие не стигнем до двора ви. Уви, после треската му се върна и вече не можеше да бъде спасен. По негово желание беше погребан край замъка Малеоре. — Моргант повиши глас, за да го чуят всички събрали се. — С голяма мъка на сърцето призовах мъжете да прекосим морето и да се върнем тук, водени от желанието да отмъстим за смъртта на Гуидре и да видим как предателят Мирдин ще си получи заслуженото.

Мирдин бе гледал със страх в очите как двамата мъже си шепнат. Нямаше къде да бяга, затова остана на място, разтреперан от ярост.

— Ела тук, Моргант — изсъска той. — И ме наречи предател в лицето.

Моргант закричи, вирнал гневно брадичка, докато не се озова лице в лице с египтянина.

Случи се толкова бързо, че рицарят не успя да реагира.

Мирдин замахна със скрития кинжал и преряза гърлото му, от което бликна червен фонтан.

Докато Моргант падаше на колене, стиснал зейналата рана, Артуир изкрещя „Меч!“, без да се обръща към никого конкретно.

Един стоящ наблизо рицар извади меча си и го подаде на своя крал.

— Какво ще кажеш, преди да те убия, Мирдин?

Египтянинът приличаше на уловено в капан животно. Докато отстъпваше заднешком, мъжете направиха преграда, за да го притиснат. Гадателят размаха кинжала, за да ги задържи на разстояние.

— Гралът не е за никакви си крале — изсъска той. — А за такива като мен, които знаят какво да правят с него.

Артуир пристъпваше крачка след крачка към него.

— И какво щеше да направиш с него?

Мирдин плю в прахта.

— Не ти е дадено да знаеш тези неща. Може и да си крал, но си оставаш низше създание. — Той пусна кинжала си и извика: — Наричаш кралството си страна на рицарството. Някой ще ми даде ли меч?

Никой не помръдна.

— Меч за тази свиня! — изрева Артуир.

Някой хвърли оръжието си и то изтрака в краката на Мирдин. Египтянинът го вдигна и зае бойна стойка.

Артуир се хвърли напред със смразяващ кръвта вик и Мирдин направи същото. Сякаш два елена се бяха втурнали презглава един към друг, за да ударят рогата си.

И двамата оцеляха при свирепия сблъсък и отстъпиха на разстояние един от друг.

После се втурнаха отново, но след втория сблъсък двубоят приключи.

И двамата успяха да прободат противника си в гърдите.

Мечът на Артуир прониза главната артерия на Мирдин. Египтянинът умря без звук, загледан изцъклено в слънцето.

Артуир остана жив достатъчно дълго, за да чуе риданията на Гуенуифар и да почувства устните ѝ върху своите.

Опита се да заговори, но кръвта напълни дробовете му и забълбука в устата.

Трябваше да говори.

Как иначе можеше да ѝ каже къде е заровил меча си?

Как иначе Синген можеше да поеме на път, когато възмъжее?

Но не успя да произнесе нито дума. Докато животът го напускаше, при Тинтагел имаше прилив и студените вълни се плискаха леко в кръстния знак над мястото, където бе погребан двуръкият сребърен меч на краля.

22.

Когато пристигнаха в Барселона, Артър и Клер наеха кола от летището и продължиха направо към Монсерат. За разлика от непостоянното време в Англия, пролетта в Каталония бе в разгара си. Беше топло почти като през лятото и те свалиха горните си дрехи и пътуваха с наполовина отворени прозорци.

Пътуването не продължи много. Манастирът се намираше само на петдесет километра от летището. Минаха предградията и докато големият град се отдалечаваше зад тях, пейзажът стана доста суров. На всяка крачка от пътуването им, от сутрешното отиване до „Хийтроу“ до испанската магистрала, Артър се оглеждаше за опашка и сега най-сетне започна да се отпуска.

Щом видяха издигащата се планина, Артър докосна ръката на Клер.

Беше прекарал предишния следобед в планиране на всичко за Испания — полета, колата под наем и събирането на информация от интернет за Монсерат. Беше решил, че едnodневна разходка до манастира няма да им свърши работа. Следата, с която разполагаха, бе много смътна и той подозираше, че ще им трябват поне няколко дни в планината, за да изследват комплекса.

Имаше възможност да избират къде да отседнат — в тризвездния хотел „Абат де Сиснерос“, който се намираше до религиозните постройки, но технически се падаше извън територията на манастира, да наемат за няколко дни апартамент в „Селдас Абат Марсет“, който също бе извън манастира, или да се приютят в една от четиридесет и осемте стаи за поклонници в самата обител.

Изборът беше ясен.

Обади се в центъра за резервации на манастира и не след дълго разговаряше с жена, която на отличен английски му съобщи, че имат свободна стая за поклонници.

— Вижте, не зная какви са правилата ви, но ще дойда с годеницата си. Стаите само за мъже ли са?

— Не, приемаме и двойки.

— Дори неженени?

— Да, приемаме и неженени двойки. Единствената ни молба е посетителите да се държат прилично.

— Мислиш ли, че можем да се държим прилично през следващите няколко дни? — обърна се Артър към Клер.

— Не съм много сигурна — разсмя се тя, — но не пречи да опитаме.

Най-високата точка на планината се издигаше на 1220 метра над долината, макар да изглеждаше по-висока и по-внушителна, тъй като се извисяваше сама, почти отвесно от коритото на река Лобрегат, без други планини да привличат вниманието на пътника. Монсерат представляваше огромен лабиринт от варовик в пастелни тонове, с приказни конични върхове, някои с причудливи имена като Мумията, Котката, Тръбите, Фараона, Мъртвешката ръка.

Нагоре водеше поддържан павиран път и когато Артър взе последния завой, пред тях се появи и самият манастир.

— Гледай само — тихо рече той.

Изглеждаше съвсем естествено да снишат гласове — в гледката имаше нещо ефирно, сякаш по-силен шум или рязко движение биха накарали постройките да полетят и изчезнат. Базиликата и заобикалящите я сгради изглеждаха построени като с магия върху широкото 760 метра плато, притиснато между отвесната пропаст към долината от едната страна и извисяващите се върхове от другата. Сградите бяха от същия розов варовик като самата планина и макар да бяха дело на човешка ръка, сякаш бяха издигнати от същите природни сили, оформили и планината.

Артър паркира колата на отреденото за целта място и двамата с Клер минаха през тълпата туристи, пристигнали с автобуси или по въжената железница. Беше горещо и слънчево. Ниските облаци се бяха разпръснали и се откриваше безкрайна гледка към плодородната долина. Двамата се представиха в центъра за посетители, седнаха на пейка с малките си сакове в краката, закачиха на гърдите си табелките за гости и зачакаха да ги поеме някой от монасите.

Брат Ориол пристигна бързо, но въпреки това се извини на поносим английски, че ги е накарал да чакат. Беше висок и млад, на не повече от трийсет, с гъста кафява брада и очила. Носеше характерната

за бенедиктинците черна роба и скапуларий с качулка, и стъпваше безшумно с обувките си с каучукови подметки.

Попита ги откъде са и направи няколко любезни коментара за Англия и Франция, докато ги водеше във вътрешността на комплекса. Когато научи, че идват за първи път, ги попита за първоначалното им впечатление от манастира. Като че ли му хареса с какъв възторг се изказа Клер за природната прелест на мястото, след което заговори за важноста на Монсерат за каталонците.

— Обителта е изключително важна част от нашето наследство. Жителите на Каталония почитат Монсератската Дева по особен начин, като тяхна майка и закрилница. Вярно, имаме туристи и поклонници от цял свят, но местните хора смятат годишното посещение на параклиса на Черната мадона за свое свято задължение, което не бива да бъде пропускано.

— Статуята е в базиликата, нали? — попита Артър.

— Да, но точно в момента опашката е много голяма. Тъй като сте наши гости, ще можете да я посетите в по-спокоен час късно следобед или рано сутринта и да я разгледате по-дълго.

Той ги поведе по сводест коридор с колонада и с изглед към чудесна градина и през така наречената Готическа зала с нейния великолепен стъпаловиден таван и стени, покрити със средновековни гоблени. Изкачиха каменни стъпала и влязоха в по-модерна сграда; брат Ориол обясни, че тук се намират стаите за поклонниците, квартирите на монасите, трапезарията, библиотеката и катедралният съвет. Апартаментът на абата се помещаваше в съседната сграда. В манастира имаше шейсет и осем монаси, повечето каталонци.

Етажът за гости приличаше във всяко отношение на скромен хотел. Брат Ориол отключи вратата на стая 13 и ги въведе вътре. Помещението бе малко и просто. Маса с три книги на каталонски (Новия завет, Библията и Уставът на св. Бенедикт), легло, стол и тоалетна с душ.

— Леглото е доста малко — извини се брат Ориол.

Прозорецът очевидно не беше мит наскоро, но през мръсното стъкло се виждаше пълният с туристи двор на базиликата.

— Ако оставите багажа си, ще ви покажа трапезарията.

Монахът ги заведе в намиращата се наблизо зала, подготвяна от две мирянки за лек обяд. После им показа малка читалня с неголяма

колекция от книги, с което обиколката приключи. Артър и Клер можеха да се разхождат из манастира, но нямаха право да влизат в районите, отделени за монасите. За повече информация можеха да се обърнат към брошурата, оставена в стаята им, където бяха записани часовете на литургиите, можеха да четат книгите в читалнята и да пазаруват в магазинчетата за сувенири.

Артър благодари на монаха за отделеното време.

— Тук сигурно сте много заети — добави той.

— Запълваме си времето. Молим се по пет пъти на ден, приемаме и утешаваме посетители, работим в много области, наша гордост е хорът ни „Л’Есколания“, един от най-старите момчешки хорове в света.

С любезен поклон брат Ориол се сбогува с тях.

Артър и Клер излязоха на слънце и се смесиха с многоезичната тълпа туристи, после обиколиха магазинчетата и си купиха книжки на английски за манастира. Когато дойде време за обяд, двамата се отправиха към трапезарията за гости, вече пълна със сериозни посетители на средна и напреднала възраст, повечето мъже. Дали защото бяха нови или най-млади, привлякоха вниманието и мнозина ги заговориха. Гостите бяха от цял свят, повечето запалени по обикалянето на манастири.

В 12:30 гостите започнаха да излизат, за да не изпуснат обедната литургия в базиликата. Посъветваха Артър и Клер да присъстват на службата, тъй като прочутият момчешки хор щял да пее химни.

Докато вървяха към стаята си, мобилният телефон на Артър зазвъня. Номерът беше британски, но не му беше познат. Оказа се, че е Санди Марина от Оксфорд. Гласът ѝ беше печален.

— На континента ли си? — попита тя.

— Да, в Испания.

— Личеше си по сигнала. Сега разбирам защо не се обади. Не знаеш, нали?

— Какво е станало, Санди?

Тя заплака.

— Сякаш мълния удари за втори път на същото място. Тони. Ще го кажа направо, Артър. Убили са го.

Разказа му как е бил открит тази сутрин в кабинета си, застрелян на място. Портфейлът му липсвал, часовникът също. Полицията

смятала, че става въпрос за грабеж. Напоследък в района имало доста престъпления, свързани с наркотици.

Клер видя пребледнялото му лице и шепнешком попита случило ли се е нещо. Артър кимна и тя отключи вратата на стаята.

Артър седна на леглото.

— Първо Холмс, а сега и Тони — изхлипа Санди. — Направо непоносимо е. Сякаш малката ни група е прокълната.

— Видях се с него вчера сутринта. Бях в Лондон и му показах нещо. Открих онова, което е намерил Холмс.

— Какво?

— Няма да ти кажа. Твърде опасно е. Хората, които искат Граала, са убийци. Те убиха Холмс, най-вероятно са убили и Тони. Търсят и мен.

— Този път полицията няма как да не ти повярва.

— Нямам доверие на полицията.

— Господи? На лов ли си тръгнал? В Испания? Артър, да не би да си в Монсерат?

— Моля те, не задавай повече въпроси. Ще ти кажа, когато се върна. Дотогава просто кажи на чешитите, че съм заминал надалеч и не мога да се върна за погребението. Господи, Санди, как ми се иска да те прегърна точно сега.

Клер беше чула достатъчно от разговора. Изглеждаше ужасно изплашена.

Той я прегърна.

— Всичко ще бъде наред. Никой не знае, че сме тук.

— Откъде си сигурен?

— Никой не ни проследи от багажното до колата под наем. Нито докато излизахме от Барселона. И докато пътувахме нагоре по планината.

— Какво ще правим?

— Да идем в църквата и да се помолим за Тони.

Базиликата бе хладна и тъмна, готическо бижу с проблясващо позлатено дърво и златни мозайки. Високо над олтара имаше балкон, на който позлатената Мадона от Монсерат, Девата с Младенеца, изработена от почерняло като абанос дърво, сияеше в сноп от светлина, който пронизваше църквата през един висок прозорец.

Артър и Клер седнаха на средните пейки и потънаха в печални мисли, докато един от свещениците отслужваше литургията на латински и каталонски. После се появи хорът. Момчетата в бели скрапуларии се подредиха от двете страни на олтара. Под ръководството на хормайстора изпяха три химна, нежните им сопранени гласове така прелестно се сплитаха и извисяваха из катедралата, че очите на Клер се напълниха със сълзи.

След литургията тълпата започна да се разпръсква. Някои излязоха на двора, други се наредиха на опашка при тясната стълба, за да видят Черната мадона. Артър и Клер примигнаха от ярката слънчева светлина.

Едър мъж с брада и широкопола тропическа шапка се отдръпна в сенките при входа на катедралата. Когато видя Артър и Клер да прекосяват двора и да влизат в спалното, Григс излезе на светло, сложи си слънчеви очила и спокойно закрачи към хотел „Абат де Сиснерос“.

23.

В спалното Артър чу зад себе си приближаващи стъпки. Нервно се озърна през рамо и видя някакъв монах да ги настига. Имаше гладко младежко лице със сериозно изражение. Артър го разпозна — беше хормайсторът.

— Хорът ви пъ прекрасно — поздрави го той.

Монахът спря да им благодари и забеляза табелките им на гости и сълзите на Клер.

Английският му беше по-добър от този на брат Ориол. Монахът се представи като брат Пау, ръководител на „Л'Есколания“.

— Вие плачете — каза той на Клер. — Май момчетата не са били добри днес.

Тя избърса очи.

— Току-що научихме, че наш познат е починал. Още сме в шок.

— Много съжалявам да го чуя. Кажете ми името на приятеля ви и ще се моля за него.

— Тони — отговори Артър.

— В такъв случай, ще се моля за душата на Тони.

Артър стисна с благодарност ръката му.

— Имате ли някаква работа в момента? — попита брат Пау. — Ако нямате, мога да ви покажа някои специални места. Имам свободен половин час, преди да започнат часовете.

— Много сте мил — рече Клер и когато се усмихна, сериозният млад монах отвърна на усмивката ѝ.

Той ги поведе на бърза обиколка из богато украсения катедрален съвет — голяма куполна зала с подредени в кръг пейки, на които монасите се молеха заедно. Над тях имаше голям стенопис, показващ монасите на Монсерат, станали мъченици по време на Гражданската война. Библиотеката се намираше на етаж над стаите за гости. Централното помещение бе невероятно красиво и заемаше два етажа с открита галерия и прозорци на сводестия таван. Библиотеката, в която се съхраняваха около триста хиляди книги и ръкописи, бе построена

през 19-и в., но брат Пау им каза, че според някои сведения манастирът имал библиотека на същото място още през 11-и в.

Артър се възползва от възможността да зададе въпроси. Представи си как Тони и Холмс го окуражават да продължи.

— От всичко прочетено за Монсерат оставам с впечатление, че най-ранните постройки са от началото на десети век. Възможно ли е да е имало и по-ранни религиозни общности тук?

— Трудно е да се каже — отвърна монахът. — Не съществуват документи, които да удостоверяват това. Лично аз смятам, че мястото е било свято почти от времето на Христос. Не бих се изненадал, ако е имало отшелнически килии и преди общоприетите дати.

— Базиликата не е много стара, нали? — поинтересува се Артър.

— Не е много стара, от края на деветнайсети и началото на двайсети век е. Предишната романска църква изгоряла по време на Наполеоновите войни.

— Това отнася ли се и за криптите под базиликата?

— И те са сравнително късни, макар че са доста интересни. Можете да ги посетите сами.

— Кой са най-старите запазени части на манастира? — намеси се Клер.

— Има малка крипта от дванайсети век, известна като Криптата на клерикалите, която е долепена до музикалната библиотека в школата на хора. И разбира се, един малък параклис, килията на свети Искле, споменава се в един текст от девети век.

Артър се беше загледал в гръбчетата на старите книги. Чутото го накара да вдигне очи.

— Възможно ли е да е по-стар?

— Възможно е, поне основите му, но никога не е бил проучван. Нека ви покажа много интересни фотографии от деветнайсети век, изложени в съседното помещение.

— Предполагам, че тук съхранявате важни ръкописи и писма — отбеляза Артър, докато вървяха.

— Наистина е така. Някои от най-ранните текстове на каталонски се пазят тук, макар че със съжаление трябва да добавя, че голяма част от материалите са били изгубени, когато манастирът е бил опожарен от Наполеон.

— Моите извинения — обади се Клер.

— Не мисля, че вие трябва да носите този кръст.

— Един мой приятел, професор по медиевистика, наскоро е бил допуснат да прави проучвания тук — подхвърли Артър.

— А, да. Тук идват учени от цял свят.

— Намерил е едно интересно писмо от дванайсети век относно Светия Граал.

— Темата, която не престава да буди интерес. — Монахът погледна часовника си. — Имам време да ви покажа още едно помещение, ризницата. Елате.

Ризницата се намиреше до базиликата и представляваше покрито с фрески хранилище с пищни махагонови шкафове за църковните одежди. Докато брат Пау описваше архитектурните детайли, вниманието на Артър беше привлечено от стенопис в края на дългото помещение, изобразяващ Тайната вечеря. На него млад и доста красив Иисус беше поставил лявата си ръка върху хляб, а дясната бе надвиснала над голяма проста чаша.

Артър посочи стенописа.

— Прекрасен е.

— Да, наистина. Принадлежи на Йозеп Обиолс.

— Граалът заема централно място в него. Кажете ми, какво мислите за легендите, според които той се намира тук, в Монсерат?

Въпросът очевидно раздразни монаха.

— Знаете ли, за нас това е досадна тема. Няма никакви основания за подобни твърдения. Въпросът не ни интересува. Да не би да сте Граал турист, Артър?

— Не зная какво означава Граал турист, но не мисля, че съм такъв — отвърна Артър раздразнено.

Монахът явно осъзна, че е реагирал рязко.

— Сега трябва да се върна в школата — извинително рече той.
— Ако желаете, можете да повървите с мен.

Школата беше дълга, правоъгълна четириетажна сграда в края на комплекса. Докато вървяха натам, брат Пау им разказа за хора и за завършилата неотдавна обиколка в Русия, която минала с огромен успех и издаване на последния им компактдиск. Гордостта му бе очевидна, а няколко въпроса на Клер за миналото му разкриха, че самият той е бил хорист като малък. Монахът им пожела всичко добро

на входа и посочи към една оградена градина с тънки като игли италиански кипариси по края.

— Старият параклис на свети Искле се намира там.

— Можем ли да го разгледаме? — попита Артър.

— Боя се, че не. Той е само за монасите.

Следобед посетиха криптата под базиликата и се увериха, че е сравнително нова, без връзка с ранносредновековния период. Базиликата от деветнайсети век дори не беше построена на точното място, на което се е издигала романската църква, така че дори някой да разбиеше пода на криптата с пневматичен чук, едва ли щеше да открие нещо важно.

Опашките намаляха и двамата се наредиха с вярващите да се качат на балкона и да разгледат Черната мадона. Макар че по света имаше навярно хиляди дървени статуи на Девата, почернели от годините или нарочно почернени от създателите им, и макар че всяка от тях се ползваше с голяма почит от духовната си общност, може би никоя не е била почитана повече от Мадоната от Монсерат, превърнала се в културен символ на Каталония.

Според легендата статуята била открита недалеч от манастира. Пастири видели чудна светлина и чули божествена музика, която ги отвела до някаква пещера. Извиканият епископ на Манреса поискал да пренесе Девата с Младенеца в собствената си църква, но докато селяните я сваляли от планината, носилката, на която я носели, ставала все по-тежка и по-тежка и когато стигнали мястото на старите килии, вече не могли да я носят. Така Мадоната показала желанието си да остане в Монсерат.

След бавно изкачване по тесните стълби те стигнаха до Черната мадона. Артър гледаше как Клер пада на колене и започва да се моли мълчаливо, докато един бърз поглед към чакащите на опашката не я накара да стане.

Вечеряха в трапезарията, разгледаха пътеводителите в читалнята и крояха планове. Другите гости бърбяха дружески, нареждаха пъзели или четяха Библията — все предразполагащи към размисъл занимания, идеални за времето и мястото. Клер за момент се отдели да се обади на родителите си и когато се върна, заяви, че на домашния фронт всичко било наред.

Чувстваха се доста уморени. Бяха минали само два дни от нощните разкопки в Стодли и още не си бяха наваксали съня. А и смъртта на Тони им тежеше като ярем. Прибраха се в стаята си в девет.

Леглото се оказа наистина тясно. Лежаха настрани, с лице един към друг, като почти се допираха.

— Изглеждаше завладяна от Черната мадона — рече той.

— Беше прекрасна.

— Католичка ли си?

— Разбира се. Французойка съм.

— Гледах как се молиш. Изглеждаше... ревностна.

— Добра дума. Такава съм. Вярвам без никакви резерви в Бог.

— Сигурно си малцинство. Малцинството на вярващите физици.

— Може би, но малцинство в добра компания. Макс Планк. Артър Комптън. Жорж Льомер, който е бил свещеник, между другото. Вернер Хайзенберг. Фриймън Дайсън. Кристофър Ишам. И много други. Дори Айнщайн, който може би не е вярвал в персонален Бог, но е смятал, че вселена без създател е невъзможна. Кажи ми, Артър, ти в какво вярваш?

— Англичаните сме безчувствени, когато стане дума за религия. Не се придържаме плътно към нея. Но вярвам повече, отколкото не вярвам, ако намираш някакъв смисъл в това.

— Да, намирам. Ами ако намериш Граала? Това ще промени ли нещо?

— Е, Граалът ще бъде осезаема връзка с Христос, но връзка с човек на име Иисус, а не задължително с Божия син.

— Не вярваш ли във възкресението?

— А ти вярваш ли?

— Да, абсолютно.

— И как физикът в теб може да обясни този феномен?

— Има много неща, които не разбираме. Не съм сигурна, че физиката и духовността са съвместими.

— Бих искал вярата ти да е стъпила на здрава основа. Ще ми се да вярвам, че Тони Феро и Ендрю Холмс в момента пият заедно бира някъде горе. Виж, Клер, цял ден си мисля за това. По-добре е утре да заминеш за Франция. Тревожа се за безопасността ти. Аз трябва да продължа, но ти не си длъжна.

Тя се сгуши в него и го целуна.

— Няма да стане. Чувствам се в пълна безопасност с теб. А сега ми кажи за колко часа нагласи будилника?

Той отвърна на целувката ѝ.

— За два след полунощ.

Григс леко почука на вратата на съседната стая в хотел „Абат де Сиснерос“. Хенгст отвори. Беше облечен в черно, също като Григс.

Хенгст видя, че колегата му носи тактическия си сак.

— Това пък за какво ти е? — попита той.

— Не искам да го оставям в стаята.

Хенгст сви рамене на това обяснение.

— Откъде си сигурен, че ще тръгнат да ровят тази нощ?

— Отникъде. Но може и да го направят.

Двамата се промъкнаха през осветения от луната площад и заеха позиция на стотина метра от входа на спалното зад някакъв сервизен микробус. Григс отвори сака и извади снайперистката си карабина.

— Какво правиш? — прошепна Хенгст.

— Спокойно, просто ще използвам оптичния мерник.

— Защо трябва да ти вярвам?

— Защото съм ти шеф.

— Харп даде изрични заповеди — изтъкна Хенгст.

— И аз ги следвам. Ако не го правех, можех да го убия в Уокингам, нали?

— Може да е бил твърде бърз за теб.

Григс кипна.

— Не твоите топки са в менгемето. А моите. Никога, ама никога не оставям нещата недовършени. Вече извърших три убийства за Харп. Твоите колко са? Точно така, нула. Така че си затваряй устата. Писна ми да поставят под въпрос действията ми, друже.

Будилникът на телефона на Артър ги събуди и двамата уморено се облякоха на светлината на лампата. Избраха най-тъмните си дрехи и прибраха в джобовете си малките фенерчета.

Планинският въздух бе благоуханен и прохладен. Дворът на манастира и околните сгради бяха тъмни и смълчани. Гости, монаси и

хористи спяха. Луната бе почти пълна и с лекота успяха да намерят пътя до оградената градина.

Двата реда италиански кипариси бяха за тях като светлините на писта за пилот. Минаха през колонадата направо до дървената врата на малкия каменен параклис.

Постройката бе малка и стара, не по-голяма от солариума на някоя модерна къща от предградията. Беше изградена от грубо оформени варовикови блокове, споени с хоросан, който на повечето места бе изронен. Имаше полегат керемиден покрив и малка открита камбанария с миниатюрен кръст отгоре. Кафявата врата бе с формата на арка, украсена с ковано желязо. Ключалка не се виждаше.

— Започва се — рече Артър и бутна. Надяваше се, че няма да му се наложи да използва сила, и надеждите му се оправдаха. Вратата се отвори и двамата се озоваха вътре.

Включиха фенерчетата и се огледаха. Параклисът се състоеше от едно-единствено помещение с апсида срещу вратата. Вътре в нея имаше нисък варовиков олтар на платформа от същите блокове, от които бяха изградени стените. От двете страни на олтара стояха високи до гърдите свещници, над които имаше много прост и много стар черен железен кръст. Стените бяха измазани с гипс, боядисани в светлозелено и без никаква украса. В апсидата имаше само един прозорец с решетка. До едната страна видяха модерен калорифер — ненужен сега, но несъмнено полезен през зимата. Подът бе от големи каменни плочи, изгладени от годините и почти напълно покрити с килим, за да могат монасите да се просват по очи без прекалени неудобства.

Съвсем просто помещение.

— Това е единствената ни възможност — изтъкна Артър. — Ако не е тук, в манастира няма друго място, което може да се отнесе към пети век.

— Тогава да се залавяме на работа — каза Клер.

Започнаха с олтара — потърсиха зад него, бутяха и дърпаха варовиковите плочи, но съоръжението бе яко и тежеше един тон, ако не и повече. После дойде ред на стените. В продължение на почти двацет минути двамата почукваха гипса с надеждата да намерят кухня.

Когато приключиха с тях, насочиха вниманието си към пода.

— Помогни ми да навием килима — помоли Артър.

Докато бяха коленичили с гръб към олтара, Григс се изправи и погледна през решетките на прозореца, след което бързо се скри.

Клер започна да почуква по камъните с края на фенерчето си, а Артър се дръпна назад и се загледа, осветявайки целия под.

Фенерчето на Клер изгасна и тя изруга.

— Счупих го.

Той се разсмя.

— Да не очакваше нещо друго?

Наведе се да ѝ помогне да стане, но внезапно отдръпна ръката си и насочи лъча настрани.

— Виж!

Клер я видя, но Артър вече беше намерил още една, а после още две.

Четири плитки вдлъбнатини в две съседни плочи.

— Легни пред Христа и намери Граала — прошепна тя.

— Вдлъбнатините са за ръцете и краката — задъхано обясни той.

— Вземи фенерчето и освети тук.

Артър извади химикалка от джоба си и заръчка с нея хоросана между плочите. После надраска друга ивица между съседните камъни.

— Тези са по-меки. По-трошливи. Дай да опитам.

Просна се по корем и усети студа на камъните под ризата си.

Олтарът и кръстът бяха точно пред него.

Артър затърси пипнешком вдлъбнатините за краката и след като ги намери, постави върховете на пръстите си в тях.

После сложи длани в тези за ръцете.

— Били са по-дребни — оплака се той.

— Искаш ли аз да опитам?

— Мисля, че съм по-силен.

Задържа дъх и задърпа с ръце, като в същото време натискаше с крака.

Нищо не се случи.

Артър изпъшка и опита отново.

Това пукот ли беше?

Удвои усилията си и усети как лицето и ушите му пламнаха.

Долови движение. Едва доловимо поместване на една от плочите.

„Още малко.“

Беше вдигал тежести, докато играеше ръгби. И както бе правил всеки път, когато вдигаше последната и най-голяма тежест, стисна зъби. Някъде дълбоко от гърлото му се надигна животинско ръмжене.

Внезапно камъкът под тялото му се раздвижи и пропадна надолу.

Клер извика от изненада.

— Добре ли си?

Артър лежеше под ъгъл, с глава под нивото на пода. Стреснат, той скочи на крака.

— Фенерчето — подкани той. — Освети долу!

Видя как беше направен простият капак. Плъзналият се камък лежеше на широк около сантиметър ръб и след като хоросанът поддаде, беше нужно съвсем малко отместване, за да падне долу.

С помощта на Клер той вдигна камъка от дупката и го подпря на навития килим.

Дупката отдолу беше голяма колкото да побере три кутии от обувки.

Артър я освети и се изпълни с горчиво разочарование. Беше празна.

Той изруга.

— Не, чакай — рече Клер и посочи. — Виж.

И Артър видя в ъгъла малко пожълтяло листче.

Взе го и го разгъна.

На него имаше три думи, изписан със замах подпис и дата.

No he trobat!

A Gaudi, 1883

— Какво означава това? — попита Клер.

— Не знам, но дай да побързаме и да поставим плочата обратно.

Върнаха плочата на мястото ѝ и я наместиха върху отвора, като дръпнаха пръстите си в последния момент, за да не ги притисне.

Докато работеха, Григс ги наблюдаваше през прозореца в апсидата.

Артър предпазливо излезе навън да вземе шепа пръст, която посипа на мястото на фалшивия хоросан.

Тихо шумолене го стресна, но си помисли, че просто вятърът шепне в клоните на дърветата.

Сложи пръстта, отпика я хубаво и заяви, че по-добре от това не могат да го направят. После двамата развиха килима, излязоха от параклиса и застанаха под високите кипариси. Върховете им жълтееха на лунната светлина.

Артър имаше приложение за превод на мобилния си телефон и вкара вътре трите думи.

Бяха на каталонски.

Намерих го!

— Бил е тук! — прошепна Артър.

Григс се бе изтеглил на шейсетина метра от тях на по-висока позиция, облегал на високата до кръста каменна стена по периметъра на манастира.

Вдигна пушката си и погледна през оптичния мерник. С пестеливи, уверени движения включи лазера и махна предпазителя.

Хенгст беше до него.

— Какво правиш, по дяволите?

— Той намери нещо — рече Григс.

— Граала ли?

— Не ми пука. Време е да бъде премахнат.

— Не и преди да сме сигурни, че е Граалът.

Григс сложи пръст на спусъка.

— Върви на майната си — изсъска той.

Артър и Клер стояха до параклиса и си шепнеха.

Внезапно Клер ахна, когато видя червената точка, танцуваща по слепоочието на Артър.

Преди тя да успее да реагира, Хенгст сграбчи приклада на пушката и я дръпна от бузата на Григс. Оръжието бе със заглушител и изстрелът не се чу, но тежкият куршум се заби във варовика, вдигайки искри.

— Залегни! — извика Клер и се хвърли към него.

— Какво беше това? — попита Артър, докато падаше на тревата с нея.

— Имаше лазерен прицел на слепоочието ти!

Григс не изпусна пушката. Когато Хенгст се хвърли към него, той му нанесе удар с приклада в челюстта и скулата. Мъжът изпъшка и

се свлече на земята.

Григс отново зае позиция по-настрани и затърси мишената през оптичния мерник.

— Къде си, по дяволите? — промърмори под нос.

Артър и Клер бяха близо до вратата на параклиса, скрити от постройката.

— Ако опитаме да се върнем в спалното, ще излезем на открито и тогава ще може да ни улучи — отбеляза Артър.

— Не можем обаче да останем тук!

— Трябва да се изправя срещу него — заяви Артър.

— Не!

— Ето. Вземи бележката и ключовете от колата. Ако не се върна, махай се още тази нощ. Прибери се във Франция. Забрави, че това изобщо се е случвало.

— Артър...

Той се надигна до клекнало положение, усети как ръката ѝ се плъзга по рамото му и се промъкна до ъгъла на параклиса. Пое няколко пъти въздух, за да събере кураж, и се затича към оградната стена.

Григс оглеждаше алеите между параклиса и основните сгради. Тъкмо се канеше да напусне позицията си и да се промъкне към параклиса, когато Артър го забеляза на около двајсет и пет метра от себе си, очертан на осветеното от луната небе. Намери камък с размерите на яйце и го хвърли в мрака. Камъкът тупна отляво на Григс и насочи вниманието му натам.

Артър се втурна напред с всички сили, изцяло под властта на инстинктите си.

Григс го чу в последния момент и рязко завъртя пушката, но не успя да стреля. Артър заби рамо в твърдия му корем и инерцията от нападението ги събори.

Чу ругатня. Артър се надигна и заблъска мъжа с юмруци с надеждата да сломи противника, но Григс нямаше намерение да се предава лесно. Той все още държеше пушката и с рязко движение нагоре заби оптичния мерник в чувствителните ребра на Артър.

Докато младият мъж се превиваше с пъшкане, Григс понечи да се изправи на крака. Ако успееше, всичко щеше да приключи. Щеше да опре дулото в главата на противника си и да дръпне спусъка. Ала

Артър се изправи пръв и отчаяно замахна с юмрук към главата на убиеца.

Болката експлодира в ръката му. Все едно беше ударил тухлена стена и ударът като че ли изобщо не попречи на Григс да се изправи напълно. Почти очакваше якият тип да се отърси и да му се изсмее, но се случи нещо друго.

Григс спря да се движи. Пушката се изплъзна от ръцете му. Без да издаде и звук, той залитна назад и се прекатури през ниската стена. Безжизненото му тяло се свлече петнайсет метра надолу по склона и спря в гъстите шубраци в началото на гората.

Артър чу пукот на чупещи се клони. Надникна над стената, но видя единствено черна пропаст.

Той изтича назад към параклиса. Клер го посрещна, задавена в истерични ридания.

— Слава богу. Толкова се уплаших.

— Хайде — подкани той и я задърпа към спалното. — Трябва да се махаме оттук.

Хенгст разтърка подутата си челюст и отиде до преградната стена, през която бе паднал Григс. Прибра пистолета в кобура си. Заглушителят още беше топъл от 9-милиметровия куршум.

Снайперистката карабина на Григс лежеше в тревата до стената. Хенгст я вдигна и сложи предпазителя.

— Чудесно — рече той.

Джеръми Харп бе събуден от мобилния си телефон в 3 часа сутринта. Запали нощната лампа. Жена му спеше в друга спалня.

— Харп — дрезгаво излая, объркан от прекъснатия сън.

— Доктор Харп, съжалявам, че ви будя, но имаме развитие на нещата.

— Кой се обажда?

— Извинете, Питър Хенгст е. Григс се опита да убие Мелъри. Наложил се да го застрелям.

— Григс е мъртъв?

— Да.

— А Мелъри добре ли е?

— Да. И нищо не подозира.

— Знаех си, че няма да се сдържи. Проклето копеле. Къде си?

— Все още в Монсерат. Мисля, че Мелъри намери нещо. В малък параклис на територията на манастира.

Харп стисна очи.

— Граала ли? — попита той.

— Не мисля. Чух го да казва „бил е тук“.

Харп отвори разочаровано очи.

— Добре, разчисти кашата. Знаеш какво да правиш. Продължи да ги следиш. Предполагам, че разбираш какво означава това?

— Не, сър. Какво?

— Означава, че получи повишение. Вече си шефът на охраната ми.

24.

Пътуваха мълчаливо, тъмната планина се سماляваше в огледалото за обратно виждане.

Накрая Артър излезе от вцепенението си.

— Убих човек — рече той.

— Нямахе избор.

— Нямах представа, че съм го ударил толкова силно.

Той така стисна волана, че наранената ръка го заболя.

— Искаш ли аз да карам? — предложи Клер.

— Ще се оправя. Трябва да се съсредоточа.

— Този човек ли е убил приятелите ти?

— Не съм сигурен. Беше тъмно. Имаше брада. Може да е бил той.

— Може би е убил и Тони.

— Може би.

— В такъв случай се радвам, че е мъртъв. Да се надяваме, че всичко е приключило. И че вече няма да те преследват.

— Заинтересовани групи — монотонно рече Артър. — Това каза онази нощ. Не е приключило, Клер. Има и други. Няма да се свърши, докато не намеря Граала.

Докато караше по пустата магистрала, той се опита да пропъди мислите за падащия през стената мъж и да се съсредоточи върху онова, което бяха открили.

Антони Гауди.

Знаеше най-обща неща за този човек. Архитект. Геният зад някои от най-важните сгради на Барселона.

Намерих го!

Трябваше да идат в Барселона.

Пътят беше все така пуст. Изглеждаше, че никой не ги следи. Но Артър си бе мислил същото и докато пътуваха към Монсерат.

Подаде телефона си на Клер. Екранчето му светеше в тъмното, докато тя четеше описанията на хотелите в централната част на града.

Артър избра един и Клер набра номера. Дежурният рецепционист ги увери, че могат да се регистрират преди изгрев-слънце.

Пристигнаха в Готическия квартал край Лас Рамблас. Хотел „Еспаня“ се стори на Артър особено подходящ избор, защото според описанието бил проектиран от Луис Доменек, съвременник на Гауди.

Артър отиде до машината за лед в края на коридора и сложи няколко кубчета върху подутата си ръка.

— Мислиш ли, че е счупена? — попита Клер.

— Съмнявам се. Чупил съм много кости, докато играех ръгби. Правилото е, че щом не стърчи кост, значи не е толкова зле.

Бяха твърде уморени, за да се събличат. През следващите няколко часа спаха дълбоко и ако не беше будилникът на Артър, щяха да проспят и следобеда.

Когато се събудиха, попитаха портиера за добра книжарница в района. Книжарница „Равал“ се намираше в преустроена църква от 17-и в. и беше на няколко минути път пеша. Беше просторна, с богат асортимент и оживено кафене, но след няколко минути безплодно обикаляне решиха, че се нуждаят от помощ, за да се справят с каталонския.

Помощта дойде в лицето на управителя, който приличаше на рошав академик и им предложи да ги заведе при материалите за Гауди.

— Тази сбирка за работата му като архитект е преведена на английски. За мен лично най-добрите неща за Гауди са написани от Естеве Валеспир. Снимките може и да не са най-хубавите, но анализът е изключително задълбочен. А най-добрите снимки са тук. Много са хубави, но книгата е доста обемиста и не става за разнасяне.

Артър взе и двете, а Клер побърза да се намеси:

— Трябват ни и книги за живота му. Искаме да разберем и самия него, не само сградите му.

Управителят кимна одобрително.

— Биографии, да. Това е правилният подход към пълното разбиране на Гауди. Оставам с впечатлението, че не сте обикновени туристи. Имам само две негови биографии на английски. Тази е отлична, написана е на английски от холандски автор, а тази е по-стара, преведена от каталонски, в която според мен също има някои полезни неща.

— Много ни помогнахте — благодари любезно Артър, докато управителят оформяше покупките. — Но бихте ли могли да ни насочите към някого в града — куратор, професор, с когото да разговаряме?

Мъжът сбърчи замислено чело.

— Ами, сещам се за библиотекарката от библиотека „Енрик Казанелес“ към къща музей „Гауди“. Библиотеката не е отворена за широката публика, но можете да се обадите по телефона.

— Случайно да имате номера? — попита Клер.

— Може и да го имам някъде — малко объркано отвърна управителят.

— Дали знае английски според вас? — поинтересува се Клер и му се усмихна обезоръжаващо.

Управителят въздъхна.

— Искате ли да говоря с нея от ваше име? Идвала е неведнъж в книжарницата ни. Познавам я.

— Вие сте страхотен! — възкликна възторжено Клер, при което той се изчерви.

Няколко минути по-късно управителят се върна усмихнат от кабинета си. Библиотекарката, Изабела Белвер, се съгласила да ги приеме днес следобед.

След като се върнаха в хотела, двамата си поръчаха кафе, плъснаха се на леглото и си поделиха книгите. Прекараха следващите два часа в четене, като от време на време споделяха наученото.

— Гауди е роден през 1852-ра, така че през 1883-та е бил на трийсет и една.

— След като завършил Училището по архитектура в Барселона, влязъл в групата на модернистите, които се опитвали да изградят културната идентичност на Каталония чрез архитектурата.

— Тук пише, че Гауди зарязал традиционните основни архитектурни елементи, като кубове, сфери и призми, и ги заменил с геометрично предадени форми от природата — цветя, кости и стъбла на растения.

— Чуй това. През 1883-та бил препоръчан за проект за катедрала в чест на Светото семейство, „Саграда Фамилия“. Гауди отначало не искал да се заема и се съпротивлявал, но по-късно кой знае защо размислил и започнал да работи по нея до смъртта си четиридесет и

три години по-късно. Работата по катедралата продължава и до днес. И ще бъде завършена едва през 2026-а, ако искаш, вярвай.

— 1883-та. Съвпадение ли е според теб?

— Кой знае?

— Горедолу по същото време на практика станал семеен архитект на богатия индустриалец Еусеби Гуел и през цялата си кариера проектирал сгради и паркове за семейството му. Днес следобед ще ходим в парка „Гуел“. Гауди и Гуел живеели в съседни къщи известно време. Сега къщата му е музей.

— След смъртта на Гуел през 1918-а Гауди престанал да приема други поръчки и работил единствено върху „Саграда Фамилия“. Дори се преместил в ателието си до катедралата и останал да живее там до смъртта си.

— През 1926-а излязъл от строежа да иде на литургия и бил блъснат от трамвай. Полицията отначало го взела за бездомник и го откарала в благотворителна болница, където умрял няколко дни по-късно. Погребението му било едно от най-големите, които е виждала Барселона. Имало спорове къде да бъде погребан и накрая църквата дала специално разрешение да бъде положен в криптата на „Саграда Фамилия“.

— През 1936-а, по време на Гражданската война, ателието и архивът му за катедралата били разграбени и повечето от личните му книжа, архитектурни планове и макети били унищожени.

Когато приключиха, разполагаха със същността на живота на великия архитект, сякаш бяха изцедили сок от лимон. Но това бе просто колекция от факти, които изобщо не ги доближиха до обяснението на „Намерих го!“.

След като обядваха, взеха такси и поеха на север към хълма Ел Кармел. До срещата им с библиотекарката имаше цял час, но решиха да отидат в парка по-рано, за да го разгледат.

Внезапно Клер сграбчи ръката на Артър и посочи.

Пред тях се извисяваха кулите на „Саграда Фамилия“.

— Може ли да идем първо там? — попита тя.

— Имаме време за бърз оглед, но само толкова.

Таксито ги остави на площада пред фасадата „Рождество“ и те се загледаха благоговейно нагоре.

Беше почти невъзможно да възприемат мащабите, сложността и дързостта на сградата. Осем от планираните единайсет кули се издигаха на главозамайваща височина в светлосиньото небе; само строителните кранове се извисяваха над тях. Фасадата „Рождество“ с нейните камбанарии беше първата завършена част от катедралата и изглеждаше едновременно позната — като някоя голяма готическа катедрала в Европа, но същевременно и чужда като творба от научната фантастика. Фасадата и кулите изглеждаха твърди като камъка, от който бяха изградени, и същевременно меки като разтопен на слънцето шоколад.

И макар че бе стъпила на земята като всяка човешка сграда, катедралата сякаш растеше от нея направо пред очите на всички. По всяка колона, арка и кула можеха да се видят изключително сложни символи, вдъхновени от природата — костенурки, хамелеони, говеда, мулета, змии, птици, яйца. Знаците на зодиака. Растения — листа, клони, стъбла, цели кипариси. И човешки статуи, които сякаш нямаха край. Свирещи ангели. Молещи се пастири. Тримата влхви. Мария, коронясвана от Иисус в присъствието на Йосиф. И въпреки изобилието от детайли, никой елемент не съперничеше на другите. Всички бяха в хармония, подобно на безбройните инструменти в симфоничен оркестър.

Артър и Клер обиколиха катедралата, като си пробиваха път през тълпите туристи, огледаха фасадата „Страстите Христови“ на изток и незавършената „Славата Божия“ на юг. Клер беше извадила мобилния си телефон и снимаше. Двамата съзерцаваха катедралата мълчаливо, разбирайки, че простите думи на изненада и възторг могат само да опошлят изживяването.

— Боже мой — въздъхна Клер, след като отново се качиха в такси. — Нима това е построено от човек? Що за ум би могъл да замисли подобно нещо?

25.

Барселона, 1883 г.

Представляваше доста внушителна фигура — трийсетгодишен, намерил мястото си в трудния, конкурентен свят на професионалната архитектура в един град, който се определяше като архитектурното бижу на Европа.

Вече имаше репутацията на изгряваща звезда и вървеше изправен, с високо вдигната глава, изпънати рамене и целенасочена походка. Макар далеч да не беше висок и в никакъв случай не можеше да бъде наречен красив, хората все пак се обръщаха след него. Причината бе в увереното му държане, червеникавата коса, внушителната брада и невероятните сини очи.

Излезе от жилищната сграда, вдъхна с наслада все още топлия есенен въздух с аромат на прясно изпечен хляб и печено на шиш месо и тръгна по тясната уличка. До срещата му в района Ейксампле оставаше един час и той наложи умерено темпо, за да пристигне навреме.

— Добър ден, сеньор Гауди — поздрави го шивачът от отвореното си ателие.

Беше потънал в мисли и поздравът го сепна.

— Добър ден. Да, точно така. Чудесен ден. Без нито едно облаче в небето.

Толкова неща се тълпяха в главата му. През петте години, откакто получи дипломата си за архитект, поръчките направо валяха. Първо работническата кооперация „Ла Обрера Матаронезе“. Каза Висенс, голяма къща в района Грация. И ловен павилион за влиятелния индустриалец Еусеби Гуел, който намекна, че ако нещата тръгнат добре, може да има и други поръчки. Днешната среща беше донякъде досадна. Търговец на книги на име Бокабела, с когото никога не беше се срещал, но който се славеше като скандален ексцентрик, беше започнал частно финансиран църковен проект. Нова катедрала в град,

който вече си имаше една — обичаната от всички катедрала „Свети кръст и света Еулалия“.

Явно е имало проблем с първия архитект, нает за проекта. Франсиско де Паула дел Вилар се беше задържал само една година и накрая бе вдигнал ръце заради разпавиите си с Бокабела. Хуан Марторел, един от старите професори на Гауди и покровител на невероятно талантливия млад мъж, го беше препоръчал и от уважение към наставника си Гауди се съгласи да се срещне с книжаря.

Докато приближаваше строителната площадка северно от пълния с фойтони моден Авингуда Диагонал, Гауди видя армията от работници на големия ограден участък. Имаше частично положени основи, но бе невъзможно да се определи дизайнът на сградата. Гауди беше чувал, че замисълът е за някаква неоготическа катедрала, но не бе обърнал особено внимание на приказките. Имаше си предостатъчно свои проекти, които да занимават мислите му.

Бокабела го забеляза пръв и се завтече да го посрещне.

— Вие трябва да сте Гауди — извика той отдалеч. — Казаха ми, че имате червена коса, а вие сте единственият червенокос мъж, когото виждам тук!

Бокабела беше побелял и носеше гъсти бели мустаци. Бе два пъти по-възрастен от Гауди, но се движеше като младеж с малки бързи крачки. От него бликаше безгранична енергия. Когато стигна на една ръка разстояние от младия архитект, той спря и впери поглед в него.

— Това е провидение, сеньор! Не може да има друго обяснение. Завчера сънувах, че спасителят на моя проект, който онзи разбойник Вилар се опитваше да унищожи, ще е синеок! Вие имате най-сините очи, които съм виждал някога!

Гауди не знаеше как да отговори и затова просто каза:

— За мен е удоволствие да се запознаем, господине. Делото ви и вашата филантропия от името на църквата са ми добре известни.

Бокабела бе основателят на група, посветила се на свети Йосиф, който според привържениците ѝ не е получил заслужено уважение като Дева Мария. „Цялото семейство е важно — разпалено обясняваше Бокабела. — Това не означава, че омаловажаваме Светата майка или Младенеца. Но Йосиф е бил съпруг на Мария, а в живота на християните няма нищо по-важно от семейството. Това е особено

важно за бедните и нещастните сред нас. Този храм ще бъде храм за бедните!“

Работата беше започнала през 1882 г. По замисъла на Вилар храмът трябваше да бъде съживяване на готическата традиция и да се изпълни в стандартната за една катедрала форма.

Книжарят разведе Гауди из строежа. Младият мъж надникна в изкопа за криптата, огледа основите и отбеляза хаотичната работа на каменоделците.

— Да, сеньор — каза Бокабела. — Хората са като кораб без кормило. Не мога да ги ръководя. Аз разбирам от книги. Нямам никаква представа от камъни.

Гауди прегледа архитектурните планове на Вилар и мълчаливо ги оцени като банални и лишени от вдъхновение. Самият той вече си беше създал свой силен естетически стил, който прегръщаше възможностите на модернизма и отиваше отвъд него, за да включи още по-натуралистични елементи. Не можеше да мине през парк, без да откъсне някое лале и да изучи стъблото му, или да попадне на умряла птица, без да разгледа крилете ѝ. А един негов приятел хирург го беше вкарал в отделението по анатомия на медицинското училище, за да види човешки скелет, освободен от плътта.

В края на обиколката Бокабела пламенно му предложи да поеме поръчката.

— Вие сте човекът за това, сеньор Гауди. Нямам никакви съмнения. Ще се заемете ли с храма? Ще ми помогнете ли да осъществя идеята си?

Гауди любезно отговори, че ще обмисли предложението, но добави, че е ужасно зает и изобщо не е сигурен дали може да се справи с един толкова мащабен и значим проект. В същото време ясно даде да се разбере, че ако случайно приеме, което беше малко вероятно, в никакъв случай няма да остане роб на дизайна на Вилар. И че иска да има пълен контрол върху архитектурата.

Бокабела енергично закива в отговор на този ултиматум.

— Кога ще получа отговора ви? — настойчиво попита той.

— Заминавам на кратка почивка в Монсерат — отвърна Гауди. — Ще имате отговора ми, когато се върна.

— Монсерат! — възкликна книжарят. — Скъпи мой Гауди, знаех си, че вие сте подходящият човек! По няколко пъти на година ходя на

поклонение в Монсерат и именно при едно от тези посещения се загледах в картина на Светото семейство и получих откровението, че трябва да изградя храм в негова чест. Идете в Монсерат и се молете. Сигурен съм, че ще се върнете с добра вест за мен.

Гауди приготви малка раница за пътуването си. След половин ден път с файтон и дълго ходене по добре отъпканата планинска пътека се озова в манастира, където бе посрещнат топло от абат Мигуел Мунтадас. Абатът беше древен като светата обител, както сам обичаше да казва. Заемаше този пост вече трийсет години и бе мечтател с ясна идея как да възстанови унищоженото от французите. Армията на Наполеон беше опожарила манастира и взривила няколко сгради през 1812 г., оставяйки след себе си купчина развалини. Преди няколко години Мунтадас беше научил, че пламенният млад пилигрим е архитект, и оттогава не го оставяше на мира.

Още преди Гауди да остави раницата си и да пийне глътка вода, абатът, който бе изключително пъргав за годините си, го задърпа за ръкава да му покаже къде смята да прокара зъбчата железница за поклонниците и къде ще се издига новата базилика.

— Казаха ми, че папа Лъв ще развърже кесията си за нас — възкликна щастливо. — Съставена е комисия. Архитект на базиликата ще бъде Вилар. Предложих вас, но се боя, че те искаха човек с повече опит. Одобрявате ли Вилар?

Гауди изсумтя.

— Ще свърши добра работа.

— Може пък при изкопаването на криптата да намерим Светия Граал! — подхвърли абатът, повтаряйки една стара шега.

Макар че повечето поклонници трябваше да разпъват палатки и да се грижат сами за настаняването си, Гауди се ползваше с привилегията да отсяда в отделна килия в спалното на монасите. Там той разопакова оскъдния си багаж и легна на матрака да си почине.

За своя досада откри, че плаче. С усилие на волята спря потока сълзи и сви юмруци, разгневен на собствената си слабост.

Трябваше да се справи! Трябваше да я изгони от ума си!

Открай време беше интроверт, не го биваше във воденето на разговори, предпочиташе да чете или да скицира, вместо да говори с

друг човек. И определено не беше по женската част. Всъщност, никога не му се беше случвало да бъде с жена. Това обаче се промени, когато се появи малката му племенница Росита, и в главата му се завъртя идеята за спътница в живота и създаване на истинско семейство.

Приятелят му Салвадор Пагес от Матаро го бе запознал със съгражданина си сеньор Мореу, който имаше две дъщери. Така срещна Хосефа, стройна красавица, която всички наричаха Пепета. Гауди бе поразен от стрелата на Купидон. Пепета имаше изящни черти и червеникавозлатиста коса, почти като махагон. Пееше, свиреше на пиано, беше спортен тип и обичаше да плува в морето — нещо доста дръзко за едно момиче, по мнението на някои. Освен това бе свободомислеща и дори четеше републикански вестници!

Макар да бе стеснителен и плах, Гауди в крайна сметка успя да събере кураж да ѝ предложи брак, но научи, че тя вече е сгодена за друг, някакъв преуспяващ търговец на вълна. Съсипан, той се затвори във вътрешния си свят да се справи с мъката, отдаде се на усилен молитви и самобичуване — не с коприва или камшик, а с укори към самия себе си.

Не беше достоен. Щом Пепета го беше отхвърлила, щеше да го отхвърли и всяка друга жена. Затова трябваше да отиде по-далеч. Щеше да заживее като водещите испански мистици, прегърнали Живия пламък на любовта, духовния път, водещ към Бог чрез отричането от плътта. Щеше завинаги да избягва компанията на жени. Щеше да пости и да се лишава от месо. Щеше да се пречиства с вода. И най-вече щеше да работи!

А когато напиреха сълзи по изгубената любов или по пътя, по който не беше поел, просто щеше да стъпче тези мисли.

Стана от леглото, коленичи и се замоли.

В тишината на вечерта, след молитвата с монасите в тяхната импровизирана църква, Гауди излезе да се разходи на чист въздух. Докато вървеше през шубраците в края на манастира, той се замисли за лекомислените думи на абата за Граала.

Не беше тайна, че Монсерат винаги е бил сочен като едно от възможните места, където се намира Граалът. Всъщност монасите и дори абатът хитро се възползваха от тази легенда, за да увеличат притока на поклонници и дарения. Гауди мислено си отбеляза, че

трябва да се върне тук в началото на изкопните работи, за да види какво излиза от земята.

Разходката го отведе до параклиса на свети Искле, едно от любимите му места в планината. Гауди винаги беше намирал малката постройка за съвършена във всяко отношение, с примитивна архитектура и с една-единствена цел, която изпълняваше блестящо — да създаде просто пространство за възхваляване на Бог и за пълно отдаване на молитвата. Гауди знаеше, че параклисът ще бъде само негов, тъй като монасите скоро щяха да си легнат. Преди да влезе, той изгаси пурата си и я остави на един плосък камък.

Вече се беше стъмнило и Гауди извади кибрит, за да запали свещ. Тук нямаше места за сядане. Монасите коленичиха или се просваха пред олтара на рогозка, и той щеше да направи същото. Но сега рогозката беше навита и подпряна на една от стените. Това имаше обяснение — единият ѝ край беше почернял и обгорен, вероятно от паднала свещ. Гауди си помисли, че едно от предимствата на изцяло каменните постройки е, че в тях няма много неща за горене.

Запали свещите на олтара и се възхити на примитивната простота на големия железен кръст. Нищо в него не разсейваше човек от молитвата му — нямаше го дори страдащия за човешките грехове Христос. Гауди реши да отправи още една лична молитва. Беше позволил на Пепета да се промъкне в мислите му, поради което се чувстваше особено слаб и се нуждаеше от допълнителна доза духовна подкрепа.

Отпусна се на хладния камък и сведе глава, но преди да успее да каже първото „Аве Мария“, нещо го разсея. Пръстите на дясната му ръка бяха потънали в някаква вдлъбнатина в една от плочите и когато се надигна да разгледа, Гауди видя още една до лявата му ръка.

Любопитството го накара да се изправи и зоркият му поглед веднага забеляза още две вдлъбнатини на едно тяло разстояние от олтара. Гауди взе свещ от свещника и я поднесе към всяка от ямичките, като ги опипваше с пръст. Ясно си личеше, че са дело на човешка ръка, прецизно издълбани и огладени.

И тогава забеляза друга аномалия. Гауди бе майстор на цвета, на тесктурата, блестящо обучен в строителните техники. Хоросанът между камъните не изглеждаше наред. Беше по-груб от останалия и с половин нюанс по-тъмен. Гауди закрепил свещта на пода, извадил

джобното си ножче и застърга с малкото острие. Хоросанът беше ронлив и излизаше на бучки. Докато хоросанът от дясната му страна беше твърд като самите каменни плочи.

Гауди се изправи и сгъна ножчето.

Вгледа се във вдлъбнатините и когато прозрението го осени, отиде до входа на параклиса и погледна навън, за да види дали някой не идва.

След като се увери, че е сам, легна върху камъните и напипа вдлъбнатините с ръце и крака. После задърпа силно, сякаш се набираше нагоре по скала.

Усети как хоросанът поддаде и задърпа още по-силно. Камъкът към олтара започна да се плъзга и внезапно единият му край пропадна със силно тупване в някаква кухня. Гауди изведнъж се оказа легнал върху наклон с главата напред.

Стреснат, той се надигна и грабна свещта.

Под плочата имаше правоъгълна дупка!

С цялата си сила Гауди вдигна каменната плоча и я избута настрана.

Бръкна в дупката и напипа нещо гладко, нещо топло, по-топло от околните камъни, по-топло и от собствената му ръка. Издърпа предмета, сложи го в скута си и вдигна свещта.

Моментално разбра какво е.

Какво трябваше да бъде.

— Боже мой — изхлипа той. — Боже мой, Боже мой, Боже мой.

Дишаше толкова тежко, та му се стори, че ще изгуби съзнание.

С мъка се овладя и се опита да реши какво да прави.

Действаше почти инстинктивно. Откъсна лист от джобния си бележник, с който не се разделяше, написа няколко прости думи, сгъна бележката и я постави в кухината. После върна каменната плоча на мястото ѝ, събра останките от мнимия хоросан и ги смеси с песъчливата пръст около параклиса и с малко слюнка. Заглади новата замазка с джобното си ножче, скри съда под сакото си и буквално побягна обратно към килята си.

Щеше да прекара целия си живот в покаяние за стореното през тази нощ. Не биваше да го взема, нито да го запазва за себе си, но, седнал сам в простата монашеска килия, той цяла нощ се взираше в него и се възхищаваше на необичайните му качества.

Случайност ли беше, че го намери?

Или божествено провидение?

Ден след като Бокабела се беше обърнал към него с предложението да построи нова катедрала, нещо, което никой модерен човек не е правил, той го беше намерил!

Нямаше съмнение, че бе призван за някаква по-висша цел.

26.

Разположен на висок хълм с чудесен изглед, паркът „Гуел“ е бил извън Барселона по времето на Гауди, но сега се бе превърнал в част от разпълзелия се град. Докато се изкачваха нагоре от пиацата за таксито, Артър и Клер откриха, че тук ветровете са малко по-силни, а въздухът — по-хладен.

Музеят се помещаваше в къщата, в която беше живял Гауди с племенницата си в продължение на двайсет години. Беше боядисан в розово, имаше тропически вид, жълто-зелени капаци на прозорците и подобна на камбанария кула, увенчана с кръст. Къщата бе малка в сравнение със съседната резиденция на Еусеби Гуел, но бе отдалечена от нея, с просторен изглед към морето. Паркът бе едно от малкото неуспешни търговски начинания на Гуел. Бил замислен като жилищен район, който да привлече богатите граждани в шейсет луксозни къщи, но купувачи нямало. Дори розовата рекламна къща си останала непродадена и Гуел убедил Гауди да я купи на безценица.

Все още им оставаха няколко минути, така че направиха обиколка на жилищните помещения на първия етаж и ги намериха за прекрасни по един пестелив и аскетичен начин с всички разпятия, украсяващи стените. Точно в уречения час се представиха на жената на рецепцията и бяха упътени да се качат горе в архива.

Изабела Белвер беше сама в малката библиотека. Бели библиотечни шкафове със стъклени витрини заемаха всяка възможна вертикална повърхност в и без това тясното пространство. Ако не беше високият таван и чудесната гледка към града, стаята щеше да предизвиква пристъпи на клаустрофобия.

Библиотекарката беше на шейсет и няколко, с бяла коса, прибрана на опашка, и облечена в модна рокля. Изглеждаше достатъчно приветлива към посетители, но ясно даде да се разбере, че уговорените в последния момент срещи не са обичайна практика в музея.

— Обикновено получаваме предварително молби по пощата или на уебсайта, в които се описва конкретната причина, заради която някой учен или изследовател желае да ползва архива. Разбира се, стремим се да удовлетворим всички разумни искания, но както виждате, пространството ни е доста ограничено и затова трябва да контролираме посещенията.

— Напълно ви разбирам — кимна Артър и пусна най-ослепителната си усмивка.

Библиотекарката поомекна.

— Алвар от книжарницата е приятен мъж, така че направих изключение за него. За щастие, днес следобед няма посетители. Е, с какво мога да ви помогна?

Клер извади бележката в чантата си.

— Разполагаме с един документ — каза Артър. — Смятаме, че е подписан от Гауди, и се надявахме, че ще можете да потвърдите автентичността му, както и че ще научим нещо повече за него.

Белвер повдигна вежди, взе бележката, разгъна я и впери поглед в нея.

— Направо невероятно! — възкликна тя. — Това със сигурност е неговият подпис. Знаете ли колко уникална е тази бележка? Познаваме почерка му само от няколко саморъчно написани документи, тъй като книгата му са били изгубени през Гражданската война. Откъде се сдобихте с нея?

Двамата бяха измислили история, която нямаше абсолютно нищо общо с истината. Библиотекарката като че ли я прие без никакви въпроси.

— Е, 1883-та е била много важна година за Гауди, но какво ли би могло да е онова, за което споменава тук? „Намерих го“.

— Точно това се опитваме да разберем — рече Клер.

— Надявахме се да прегледаме негови книжа и да видим дали няма да намерим някаква връзка с тази бележка — добави Артър. — Някакъв контекст.

— Тук нямаме нито един документ, написан от неговата ръка — каза със съжаление библиотекарката. — Мога да ви покажа репродукции в няколко книги, но ви уверявам, че нито една от тях няма да хвърли светлина върху вашата находка. Документите са толкова малко, че ги познавам всичките. Подписаната от него покана за

изложението в Барселона от осемдесет и осма, малка колекция учебни проекти и доклади, докато е бил студент по архитектура, няколко лични писма, занимаващи се с абсолютно незначителни въпроси, няколко служебни писма, свързани с промени в планове и дължими пари за различни проекти, а от последните му години е запазено посвещение на майка му и завещание, с което оставя цялото си имущество на архиепископа на Тарагона и ректора на Руидомс. Боя се, че това е всичко.

— Къде се пазят тези документи? — попита Клер.

— В различни архиви. Някои са в Националната библиотека на Каталония, други са пръснати на различни места. — Тя въздъхна. — Боя се, че не ви бях много от полза. Както казах, имам репродукции на някои от писмата и мога да ви помогна с превода, ако не разбирате каталонски.

— Много мило от ваша страна — отвърна Артър. — Но подозирам, че това едва ли ще доведе до нещо. Можете ли да се сетите за някого, който би могъл да хвърли някаква светлина върху бележката?

Тя отново въздъхна, този път доста по-тежко.

— Ето какво. Ще ви предложи сделка. Ще опитам да поискам много голяма услуга от един добър приятел, който сигурно ще престане да е толкова добър, след като му се обади. Този човек, Естеве Валеспир, е най-големият специалист по Гауди в целия свят.

— Днес купихме една от книгите му — вметна Клер.

— Да, написал е много книги. Той е доста възрастен и вече не обича да се среща с хора, но мисля, че ще се заинтересува от вашия документ. Ще опитам да го убедя да ви приеме.

— Казахте сделка — обади се Артър.

— Искам да купя документа. Нямам представа колко струва и колко мога да платя, но ако го продавате, искам да имам възможност да го купя.

Артър протегна ръка.

— Обещавам, че ще се обърнем първо към вас.

Висшето училище по архитектура на Барселона към Политехническият университет на Каталония беше, както им обясни

библиотекарката, едно от най-добрите учебни заведения по архитектура в Испания и нищо чудно, че Гауди продължаваше да се почита и изучава там.

Училището се намираше в северната част на Барселона, на оживения Авингуда Диагонал. Сградата беше ниска, модерна и доста незабележителна за факултет по архитектура в един луд по архитектурата град като Барселона. Един студент ги упъти и те намериха кабинета на втория етаж.

Валеспир беше сам, без секретарка или асистент — стар, прегърбен човек в невъзможно претъпкана стая. В известен смисъл напомняше на самия Гауди от някои от снимките в края на живота му. Имаше рошава бяла брада, която отдавна не беше подстригвана и отвлечаше вниманието от покритото с люспи голо теме. Панталонът му беше доста къс, бялата му риза бе с разръфана яка, а вратовръзката му стоеше накриво.

— Не исках да се срещам с вас — авторитетно заяви той на английски със силен акцент. — Честно казано, напоследък не искам да виждам никого, но Изабела е доста убедителна. Влизайте. Ще ви отделя пет минути. След малко си тръгвам. Не съм добре, нали разбирате.

— Много съжаляваме, че ви безпокоим — извини се Артър. — Ще опитаме да не ви отнемаме много от времето. Мъчим се да намерим отговори за един документ на Гауди, който открихме неотдавна.

— Къде сте го открили? — остро попита старецът.

Клер разказа измислената им история.

— Ровех се в книжата на дядо ми и попаднах на бележката между страницата на една книга за модернистичната архитектура.

— Коя книга?

— В момента не се сещам заглавието ѝ — малко неуверено рече тя. — Беше доста стара, френска.

— Френска ли?

— Да, тя е от Тулуза — обясни Артър.

Професорът поклати глава.

— Гауди няма никакви връзки с Тулуза. Дайте да видя документа.

Докато го четеше, Артър се взираше в набръчканото отпуснато лице за някаква реакция, но Валеспир беше напълно безизразен.

— Намерих го — прочете професорът. — Нямам представа какво означава това, макар че мога да се закълна, че подписът е със сигурност на Гауди. Тулуза, казвате?

Клер кимна.

Валеспир повтори, че Гауди не е имал известни връзки с хора от Тулуза или от тази част на Франция, и върна сърдито документа, като промърмори, че не може да им помогне.

Артър се замисли бързо. Намираха се в кабинета на най-големия авторитет по Гауди в света и аудиенцията всеки момент щеше да приключи. Ако и това се окажеше задънена улица, нямаше накъде другаде да се насочат.

— Професоре, извинявайте, но не ви разказахме истинската история. Тя е малко по-противоречива.

Валеспир повдигна вежди.

— Слушам ви.

— Намерихме бележката в Монсерат.

Старецът се вцепени и ги изгледа ядосано.

— Как е възможно нещо подобно да бъде намерено в Монсерат?

— Засега не мога да ви кажа.

— Кои сте вие? Откраднали ли сте бележката? В библиотеката на манастира ли е била?

— Просто искаме да ни помогнете да разберем значението на текста — с равен глас се обади Клер.

— Би трябвало да се обади в полицията. Искате ли да го направя?

— Четохме, че Гауди е бил много религиозен — каза Клер в явен опит да уталожил гнева му. — Интересува ни дали е ходил на поклонения в Монсерат?

Въпросът подейства по желания успокоителен начин.

— Да, Монсерат е бил специално място за него. Посещавал го е много пъти на младини, а и по-късно, през целия си живот. Монсерат е специално място за всички каталонци.

— Какво според вас би могъл да намери там, професоре? — предпазливо попита Артър.

Старецът въздъхна.

— Съжалявам, наистина не зная какви са намеренията ви и кои сте вие. Учени ли сте? От някой университет?

— Аз съм потомък на Томас Малори, автора на „Смъртта на Артур“.

— А вие? — обърна се професорът към Клер.

— Аз съм моралната му подкрепа. Иначе съм физик.

Валеспир разпери объркано ръце.

— Какво общо може да има един потомък на Томас Малори с Антони Гауди?

— Ако трябва да съм съвсем честен, професоре, интересувам се от Светия Граал.

Старецът погледна часовника си и стана.

— Тази тема не е по моята специалност. Аз съм архитект и се занимавам с история на архитектурата. Може би ще е по-добре да се обърнете към някой медиевист или богослов. А сега ме извинете, жена ми ме очаква у дома.

— Мога ли да ви дам номера на мобилния си, ако случайно се сетите за нещо, което би могло да ни е от полза? — попита Артър и записа номера си върху лист от бележника от хотела.

Валеспир погледна бележката.

— А, този хотел е проектиран от Доменик. Това вече е нещо, за което знам доста.

Артър и Клер се върнаха оклюмали в хотела, след което излязоха на пазара „Ле Бокерия“ да обядват. Две места в претъпкания „Бар Пинокио“ се освободиха и те си поръчаха тапас и разговаряха, без да обръщат внимание на суматохата — мъж и жена в края на едно изтощително приключение.

— Ама че изживяване беше — изпуфтя Артър.

— Сигурен ли си, че всичко приключи?

— Засега. Ще се прибера у дома... е, първо трябва да си намеря дом. Ще опитам да събера още неща за Гауди. Но щом най-големият авторитет по Гауди в света няма какво да ни предложи, май ще трябва да приема факта, че по-близо до Граала едва ли ще стигнем.

— Мислиш ли, че ще те оставят на мира?

Артър поклати глава.

— Не знам. Надявам се. Но аз убих един от тях, Клер.

— Май и аз ще се прибирам у дома.

Той докосна коляното ѝ със своето.

— Най-важното е, че ти ще си в безопасност.

От хотела си резервирах самолетни билети до Великобритания и Франция. После събрах багажа си и се обадих да изкарат колата им.

Артър плати сметката. Докато даваше няколко евро бакшиш на портиера, една жена от рецепцията излезе и му махна.

— Извинете, господин Мелъри, но току-що ви пристигнаха гости.

Артър я погледна разтревожено.

— Кой?

— Някаква жена. Съжалявам, не ми каза името си.

Клер слезе от колата и двамата влязоха обратно в лобито.

На рецепцията стоеше стилно облечена жена към седемдесетте. Артър я беше видял да влиза, докато си тръгваха, но не ѝ бе обърнал внимание. Рецепционистката посочи Артър и каза нещо на каталонски.

Жената пристъпи напред.

— Аз съм Елисенда Валеспир — на добър английски каза тя. — Сутринта сте се срещали със съпруга ми. Можем ли да поговорим някъде?

Артър се опита да сдържи вълнението си. Барът на хотела беше празен.

— Можем да идем там.

Седнаха и си поръчаха кафе. Артър представи Клер.

— Да, Естеве ми разказа и за двама ви. Беше много развълнуван, когато се прибра.

— Съжалявам, че сме го разстроили — каза Артър.

— Боя се, че той лесно се разстройва. Открай време е бил труден човек. А след като се разболя, стана още по-докачлив.

— Чувствам се ужасно неудобно — обади се Клер.

— Проблемът на съпруга ми е, че възприема Гауди така, сякаш още е жив. В този град на всяка крачка нещо ви напомня за Гауди. За да видите Пикасо или Миро, трябва посетите някой музей или галерия. А за да видите Гауди, трябва просто да се разходите по улицата. Естеве боготвори земята, по която е стъпвал, и е много ревностен закрилник

на завещаното от него и на репутацията му. Не че не споделям уважението му. Бях студентка по архитектура на Естеве, преди да стана негова съпруга и асистент. Имам чувството, че живеем в любовен триъгълник — той, аз и Гауди. Но съпругът ми е болен от рак. Не му остава още много.

— Съжалявам — каза Артър.

Тя кимна.

— Зная защо ви е отпратил, но не съм съгласна с него. Единствената причина да не ви помогне, е инатът му. Аз самата го питах. Какъв смисъл има да отнесе това в гроба?

Артър се сдържа и не я прекъсна. По-добре беше да я остави да говори.

— Гауди е бил много близък с един свещеник. Името му е Мосен Гил Парес, той е първият енорийски свещеник в „Саграда Фамилия“. Изпълнявал служби за работниците и децата им. Гауди лично финансираше и построил прочутото училище за децата, което можете да видите днес до храма. Двамата, Гауди и Парес, създали нещо като утопична християнска общност там. След смъртта на Гауди през двайсет и шеста Парес бил изпълнител на завещанието му. След диктатурата на Примо де Ривера Парес бил свален от поста си заради каталонските му възгледи. За съжаление, бил убит през трийсет и шеста по време на Гражданската война заедно с дванайсет други мъченици от „Саграда Фамилия“. Неотдавна останките му бяха погребани в криптата на катедралата до приятеля му Гауди и Ватиканът започна процедурата по обявяването му за блажен.

Тя млъкна, за да прочисти гърлото си, когато пристигна кафето. Клер ѝ сипа вода.

— Причината да ви разказвам това — продължи госпожа Валеспир — е, че притежаваме писмо на Гауди до Парес от 1911 година. По онова време Гауди се заразил от малтийска треска и бил много зле. Не вярвал, че ще оживее. Неговият лекар и приятел доктор Сантало го изпратил за няколко месеца в Пиренеите да се възстанови. Било истинско чудо, че е оцелял и оздравял. Писмото, за което споменах, е написано на бланка от хотела, в който бил отседнал Гауди.

Тя извади плика от чантата си.

— Нека бъдем наясно — рече тя, като погледна съчувствено в очите първо Артър, а после и Клер. — Естеве никога не е публикувал

това писмо. То попадна у него преди много години от наследството на брата на Гил Парес. Написано е във формата на изповед. Предполагам, че Парес е изповядвал често Гауди и от предполагаемия си смъртен одър в Пиренеите Гауди е поискал да свали за последен път товара от душата си. Така и не разбрахме каква е темата на писмото. И тук е проблемът. Почитта на съпруга ми към Гауди винаги е била толкова голяма, че той съвсем искрено е убеден, че ще бъде грубо нарушение да оповести писмената му изповед, дори след като са изминали толкова години от смъртта и на изповедника, и на изповядалия се. За мен тези сантименти нарушават фундаментално принципите на науката, но пък Естеве винаги е бил шефът. Ала документът, който сте намерили в Монсерат, е като откриване на липсваща част от пъзел и с него като че ли се оформя някаква по-разбираема картина. Именно затова реших да дойда тук.

Тя започна да търси очилата си в чантата. Артър можеше само да се споглежда с Клер, да контролира дишането си и да се мъчи да запази спокойствие.

— В писмото има някои странични неща. Ще ви преведа само съответната част. Ето я, на втората страница. „Знаеш за какво говоря, скъпи приятелю, защото разкрих всичко в изповедта, и ако можех сега да бъда с теб, щях да те помоля да ме изповядаш за последен път. Ще трябва да се задоволя с това писмо. Знаеш, че го намерих. И знаеш, че го откраднах, което е велик грях, който нося като тежък товар през цялото време, макар да получавам безкрайна утеха от него. Посветих живота си на него и се моля да съм го почел. Обсъждал съм с теб неведнъж какво желая след смъртта си. Само ти можеш да осъществиш желанието ми. Твой вечен приятел в Христа, А. Гауди.“

— Боже мой — прошепна Клер.

Артър беше извадих химикалка и трескаво си водеше бележки върху гърба на сметката от хотела.

— Може ли да получим копие от писмото? — бързо попита той.

— Направила съм ви — отвърна тя и отново бръкна в чантата си. — Но ще ви помоля да не го публикувате без моето разрешение.

— Разбира се, че няма — увери я Артър. — Не зная как да ви се отблагодаря. Искане ми се да можех да благодаря и на съпруга ви.

— Не мислете за него. Мислете за целта, към която явно сте поели. Кажете ми — каза тя с треперещ глас. — За предмета, който е

намерил Гауди. Вече изглежда сигурно, че е от Монсерат. Как мислите, господин Мелъри, дали не става дума за Светия Граал?

27.

Барселона, 1926 г.

Последният близък приятел на Гауди си беше отишъл преди шест месеца. Скулпторът Лоренсо Матамала умря на Коледа 1925 г., но докато здравето му се влошаваше, той направи едно последно посещение в „Саграда Фамилия“, за да убеди енорийския свещеник на Гауди да действа.

— Почти не спи, единственото време, когато не работи, е докато изминава пътя до и от „Сан Фелипе Нери“. Яде само бадеми и стафида! Отче, не можете ли да го накарате по някакъв начин да забави темпото, да влезе в крак с възрастта си, да се храни добре, може би да замине на кратка почивка?

Свещеникът, Мосен Гил Парес, сви рамене.

— Начинът му на живот е оформен като някоя от вашите гипсови отливки. Пък и вие сте човекът, на когото трябва да се говори, Матамала. Вижте се, самият вие се докарвате едва ли не до смърт от работа.

Матамала беше един от основните сътрудници на Гауди, скулпторът, който превръщаше измислиците на архитекта в глинени и гипсови модели вече четиридесет и три години. Партньорството им започна през 1883 г., когато Гауди му каза: „Елате да работите за мен в храма, сеньор Лоренсо. Така ще имате работа до края на живота си“.

Сътрудничеството им приключи преди по-малко от година, когато ракът на лицето го принуди да прекрати работа. При поредното си — и последно, както се оказа — посещение в „Саграда Фамилия“ Матамала притискаше свещеника да защити каузата му, а думите му едва се разбираха заради обезобразения език, докато скулпторът бършеше лигите си с една от многото кърпички, които постоянно носеше в джобовете си.

— И въпреки това се опитайте да го убедите. Някой трябва да се погрижи за него, отче. Използвайте влиянието си. Ще го чакам в ателието — каза той и избърса брадичката си. — Не зная дали не е

заради това, че собственият ми живот е към края си, отче, но ми се струва, че строителството на храма напредва бавно.

— Знаете какво казва Гауди всеки път, Лоренсо — отвърна свещеникът. — Моят клиент няма краен срок.

Гауди бе плакал на погребението на Матамала и сега, през лятото на 1926 г., беше старец на седемдесет и три, сам на този свят, намиращ утеха в рутината, наложена от неизменния график на работата.

Само година по-рано Гауди се беше преместил от дома си в парка „Гуел“ в импровизирана спалня до студиото си в „Саграда Фамилия“, макар че вече се беше отдал изключително на храма след смъртта на патрона си Еусеби Гуел през 1918 г. Всяка сутрин ставаше по изгрев-слънце, за да се труди неуморно в малкото си студио, като спираше само колкото да хапне малко ядки и стафиди и да гребне малко мляко с листа маруля — беше ги избрал, защото представляваха отлични естествени лъжици. Всяка вечер правеше четиридесет и пет минутна обиколка до църквата „Сан Фелипе Нери“ за литургия, след което се връщаше обратно в студиото. Ходенето беше болезнено заради артритата в краката, но Гауди бе твърде упорит и безпаричен, за да използва транспорт. И всяка вечер, преди да си легне, викаше отец Парес от къщата му наблизо, за да се изповяда, макар че и на двамата им беше ясно, че за аскет като Гауди на практика не съществуват нови извършени грехове, а греховете на мисълта бяха съвсем незначителни. Но Гауди, подобно на някакъв дядо, се изповядваше всеки ден за грях, извършен преди повече от четиридесет десетилетия — кражбата на свят предмет от любимата му обител Монсерат.

Когато Гауди за пръв път изповяда деянието си, това бе голям удар за Парес. Кражбата на Граала не беше малък грях. Той призова Гауди да си помисли за последствията, да го върне на манастира. Но Гауди отказа с аргумента, че несъмнено е бил избран от Бог да почете предмета. Стореното обаче тежеше на душата на архитекта и той настояваше всеки ден да изповядва греха си.

Изповедта обикновено минаваше горе-долу по следния начин:

— Ако това те безпокои толкова много, Антони, защо не го върнеш? Предполагам, че абатът няма да ти се разсърди, а ще бъде много доволен да притежава най-великата реликва на християнството.

— Не разбираш — отвръщаше Гауди. — Това е божествено провидение! Беше ми предложено да работя върху „Саграда Фамилия“.

Не исках да приема предложението. И само дни по-късно го намерих. Било е писано да се случи. Бог ми каза да построя храма. Да го издигна в чест на Христа и на Светото семейство. Каза ми да почета Светия Граал. Аз съм пазителят на Граала, отче. Тази отговорност ми е дадена от Бог и няма да обърна гръб на божествения си дълг. Ти си положил своите клетви, а аз моите.

— Аз съм свещеник — въздъхваше Парес. — Изповедта е свещена. Нямам друг избор, освен да нося товара ти, сякаш е мой.

А сега, след толкова много години, когато Гауди се изповядваше, Парес отвърщаше уморено:

— Кажете десет пъти „Аве Мария“, макар че Бог вече ти е простил, Антони. Казвал съм го хиляди пъти, но ще го кажа отново. Ти Го почете с живота си и труда си по начин, по който малцина могат да го направят.

— Не забравяй какво те помолих — отвърщаше Гауди.

— Да, разбира се, че няма да забравя. Но ти още не си готов за това. Имаш още работа за вършене на тази земя.

Работата по храма продължаваше и ден след ден, седмица след седмица, година след година мечтата на Гауди придобиваше форма от камък и стъкло. Криптата беше завършена, фасадата „Рождество“ бе почти готова, четирите кръгли камбанарии бавно се издигаха над нея, вътрешното пространство беше грубо оформено, макар да съществуваше предимно на хартия и модели, училището за децата на работниците бе построено. Около една пета от катедралата беше завършена. Други щяха да продължат да се трудят много след като той си отидеше.

Работата продължаваше на фона на политически и обществен смут. Антиклерикалните настроения, довели до смъртта и погромите от Трагичната седмица през 1909 г., продължаваха да съществуват и набирането на средства за храма бе сериозно предизвикателство. Гауди обаче бе благодарен, че „Саграда Фамилия“ беше пощадена от хаоса на бунтовете. Засилващото се движение за независимост на Каталония се изразяваше в общи стачки. Социалното напрежение достигна до точката на кипене, но бе бързо сподадено от успешния преврат на Примо де Ривера през 1923 г. След като стана диктатор в Мадрид, той създаде закони и прати войници, които да смажат каталонското движение за независимост и да забранят каталонския език.

Като цяло Гауди си мълчеше и се придържаше към рутината, докато вълненията на света бушуваха около него. И когато го виждаха да приближава към тях на улицата, жителите на Барселона често преминаваха на отсрещния тротоар, защото имаше навика да изпросва по няколко песети от тях, за да може да плати заплатите на каменоделците си.

Енрике Санчес Молина никога не се бе чувствал добре в Барселона. Роден и отраснал в Мадрид, той негодуваше срещу усещането, че е чужденец в една Испания, която по собствените му убеждения трябваше да е единна и обединена. Омаловажаваше каталонските сепаратистки настроения, макар че не беше политик, и предпочиташе да остави тези заплетени въпроси на други. Имаше си свои собствени грижи.

Молина беше физик, а това бяха славни времена за науката му. Професор в Мадридския университет, той бе един от водещите испански учени в областта на експерименталната физика и бе почетен домакин на великия Алберт Айнщайн по време на визитата му в Испания през 1923 г. Общата теория на относителността на Айнщайн най-сетне внасяше светлина във вселената след много векове мрак.

Беше идеално време да бъдеш кем.

Молина изчака пристигането на влака от Париж в огромната Естасио де Франса и след това се зае да търси познато лице сред пристигащите пътници. Не след дълго съзря великия естонски физик Густав Ергма, човек с лице като на пор, облечен прекалено топло за летен ден, плувнал в пот и намръщен.

— Молина, заведи ме на някое по-хладно място, за бога — изпъшка той на единствения език, който владееха и двамата — английски. — Този влак беше същинска сауна.

— Може би няма да е зле да съблечеш палтото си, Густав — посъветва го Молина. — Ела, като за начало ще те черпя една студена бира.

Лъскав „Хиспано-Суиса“ в черно и бяло ги чакаше отвън и двамата физици се настаниха на просторната задна седалка, докато шофьорът нареждаше багажа.

— Запазил съм стаи в „Махестик“ — каза Молина. — Ще стигнем за нула време.

Ергма посочи към гърба на шофьора.

— Можем ли да говорим пред него?

— Карлос е само мускули. Пък и не разбира много английски. Говори спокойно.

— Аз съм зает човек, Молина, но телеграмата ти ме убеди да предприема това дълго пътуване. Имахме много продължителна суша. Откакто застанах начело на „Кем“, не съм получавал абсолютно никаква надеждна информация за Граала, на базата на която да действаме. Колко добър е източникът ти?

— Не искам да преувеличавам, Густав, но информацията е доста интригуваща и би било ужасна небрежност от моя страна да не ти я предам. Миналата Коледа един човек умрял от рак в една от тукашните болници. Името му е Матамала, известен архитектурен скулптор. Страдал от рак на лицето и преди смъртта си бил подложен на лъчетерапия от доктор Симо, един от малцината практикуващи този вид лечение в Барселона. Миналата седмица въпросният Симо дойде в Мадрид на конференция за използването на радий в медицината, а аз изнесох доклад върху физиката на радиацията. След това се срещнахме в един бар и пийнахме доста. Много добродушен и общителен тип. Е, оказва се, че онзи негов пациент Матамала под въздействието на голяма доза морфин срещу болките изтърсил пред Симо нещо за някаква реликва, с която разполагал архитектът Гауди. Един ден намерил в ателието на Гауди дървена кутия с гравюра на планината Монсерат върху капака. И я отворил без разрешение.

Ергма наостри уши при споменаването на Монсерат.

— И какво имало вътре?

— Човекът бил много дрогиран и казал само, че било топло като човешка плът.

Ергма повдигна тънките си вежди.

— Това ли е казал?

— Така твърди Симо.

— Свърза ли се с този Гауди?

— Не, чаках пристигането ти. Чух, че бил голям ексцентрик, мизантроп, труден човек. Реших, че вероятно ще имаме само един

шанс да го накараме да говори, и си помислих, че сигурно ще поискаш да участваш лично в интервюто, така да се каже.

— Добре. Взел си правилното решение, Молина. Какво смяташ да правим?

— Утре ще го откънем от улицата. Режимът му е един и същи. Ще го закараме в гаража на Карлос. Той държи акумулатори там. Електрически ток, пуснат по чувствителните места на човек, развързва езика. Поне така са ми казвали.

Вечерта на 7 юни 1926 г. Гауди остави моливите си. Беше 17:30, време да започне трикилометровата си разходка за литургията в „Сан Фелипе Нери“. Макар времето да беше приятно, заради разклатеното си здраве старецът потръпна, както всеки път, когато излизаше. Тътрейки крака в пантофите си, чиито пети беше закрепил за крака си с ластици, той пое по улица „Байлен“ към широкия булевард „Кортс Каталанес“.

Недалеч от кръстовището на булеварда беше паркиран автомобил, „Хиспано-Суиса“ в черно и бяло.

— Това е той — каза Молина от задната седалка.

— Наистина? — възкликна Ергма. — Онзи там? Та той е стар и слаб. Едва ли ни е нужен Карлос да свърши работата.

Когато Гауди тръгна да прекосява, якият шофьор слезе, огледа се и настигна архитекта на осевата линия.

— Хей, сеньор, искам да говоря с вас.

Гауди продължи да върви с наведена глава, без да обръща никакво внимание на грубиянина.

— Хей, ела тук.

Карлос го сграбчи за ръкава на палтото и го дръпна, но остана изненадан от силната и яростна реакция на стареца.

Макар да не бе изрекъл нито дума, мислите на Гауди буквално експлодираха в главата на шофьора.

„Остави ме на мира! Пусни ме! Отивам на литургия!“

Карлос беше хванал здраво черния ръкав и въпреки съпротивата на стареца нямаше намерение да пуска. Още едно силно дърпане щеше да свърши работа, но черният плат се оказа толкова овехтял и изтърган, че се разпра. Карлос залитна назад, а Гауди полетя напред.

Точно тогава минаваше трамвай № 30. Водачът не успя да спре навреме, за да не удари стареца, озовал се внезапно на релсите. Гауди бе блъснат и остана да лежи неподвижно на земята. От едното му ухо течеше кръв.

Неколцина пешеходци се втурнаха към него, а Карлос погледна безпомощно към Молина, който му направи знак да се връща в колата.

— Карай — нареди му той.

— Изглеждаше зле — каза Карлос, докато потегляше.

Молина поклати глава.

— Ще се погрижа да претърсят квартирата му. Може би ще успеем да го намерим и без него.

Физиономията на Ергма бе вкисната като пресечено мляко.

— Кажете ми, Молина, кога е следващият влак за Париж?

Помислиха Гауди за бездомен скитник. Нямаше никакви документи. Джобовите му бяха мазни от орехи и бадеми. Дрехите му бяха мръсни и кърпени, обувките — за оплакване. Беше стегнал краката си в стари бинтове, за да се бори с артритното подуване. Никой не знаеше, че това е един от хората, будещи най-голямо възхищение в Барселона.

Линейката го откара в старата болница за бедни „Санта Круз“, където установиха, че има счупени ребра и церебрална контузия. Сложен на легло 19 в общото спално, той прекара нощта съвсем сам, като ту идваше на себе си, ту отново губеше съзнание.

Отец Парес го намери по-късно и остана да бди до него.

Гауди беше преместен в отделна стая и на следващия ден коридорите на болницата се напълниха с епископи, политици, поети и архитекти.

Два дни по-късно, малко преди да умре, Гауди беше откаран с кортеж от болницата до „Саграда Фамилия“. Жителите на Барселона изпълниха улиците, за да изразят мъката и уважението си към великия си съгражданин.

И докато умираше с подут от травмата мозък, мислите му бяха безумни и разпокъсани, но в кратките моменти на просветление на Гауди му се струваше, че вижда Граала, черен като нощ, топъл и

сияещ, да се рее над леглото му. И ни най-малко не се страхуваше от смъртта.

28.

Джеръми Харп обикаляше земите си с управителя на имението, когато мобилният му иззвъня. Беше сезонът за сеитба и тази година смятаха да опитат нов сорт ечемик. Харп засипваше управителя с въпроси за устойчивостта на сорта на болести.

Извини се и се дръпна на няколко метра, за да вдигне телефона. Търсеше го Андраш Сомоги.

— Джеръми, Андраш е. Удобно ли е?

— Да, Андраш, разбира се.

— Извинявам се, че не можах да участвам в последната конферентна връзка. Бях зает със Стенли Енгил по един академичен въпрос. След това той ме запозна с разговора, но реших, че трябва да говоря направо с теб. Оставам с впечатление, че има интересно развитие на нещата.

— Точно така. Мелъри се оказа доста усърден и трябва да кажа, продуктивен. Почти, повтарям, почти е жалко, че трябва да го убием.

— Стенли беше доста гнуслив по този въпрос.

— Стенли е гнуслив по много въпроси. Твоята позиция каква е, Андраш?

— На твоя страна съм, Джеръми. Някакви новини след конферентния разговор?

— Мелъри и Понтие в момента са в Барселона и се надявам, че имат прогрес. Срещаха се с експерти по онзи испански архитект, Антони Гауди.

— Гауди представлявал ли е някога интерес за „Кем“?

— Интересен въпрос, Андраш. Мислих доста по него през последния ден. Това е един от проблемите на „Кем“. Ние винаги сме разчитали изключително на устната история. Не можем просто да посегнем към рафта и да вземем някой справочник. Помниш ли стария професор Хойт от Оксфорд?

— Разбира се.

— Той е бил наставник на моя наставник.

— Рой Хигинс.

— Да. Хойт номинирал Рой да влезе в „Кем“, а Рой привлече мен. Спомням си как преди доста време седяхме на пиетие с Рой в клуба му. Той вече се беше оттеглил и здравето му бе разклатено. Знаеше, че няма да доживее да види Граала, но ми каза, че нямал нищо против, защото поне е бил брънка във верига на две хиляди години, която в крайна сметка ще доведе до откриването му. Както и да е, разказвам ти това, защото, ако не ме лъже паметта, той спомена, че е чувал от някакъв по-стар кем, че през второто или може би третото десетилетие на миналия век е имало подозрения, че някакъв испански архитект е знаел нещо за Граала.

— И какво?

— Явно нищо не е излязло. Дори се изненадвам, че си спомних за разговора. Беше споменато съвсем между другото.

— Помниш като слон, Джеръми.

— Обичам да си мисля така.

— Как го представи пред останалите от групата?

— Мисля, че може би се намираме в критична точка. Очаквам скоро следата да стане или много студена, или изключително гореща. Ако е второто, трябва да сме готови веднага да заминем за Йерусалим за най-великия момент в историята след възкресението на Христос.

Артър и Клер наеха отново същата стая и сега лежах на леглото, обърнати един към друг. Елисенда Валеспир не им беше дала отговори, но поне имаха някаква надежда.

— Май приключението ни ще продължи още малко — отбеляза Артър. Посегна за бележките си. — Това е ключовата част от писмото. Гауди пише: „Обсъждал съм с теб неведнъж какво желая след смъртта си. Само ти можеш да осъществиш желанието ми“. Какво може да желае някой след смъртта си?

Клер сбърчи чело.

— Ами, да бъде почитан, да го помнят, да пишат за него. Да остави добро завещание.

— Гауди ми се струва твърде скромнен за подобни неща. Виж, този отец Парес е бил негов приятел, но също и изповедник. А човек

разкрива тайни пред изповедника си. Каква според теб е била най-голямата тайна на Гауди?

— Граалът, разбира се. Да не мислиш, че му е разказал за Граала?

— Обзалагам се, че го е направил.

— Ако си прав, то може би желанието му е било след смъртта му Граалът да бъде сложен на някое скрито и подходящо място. Може да е поискал той да бъде върнат в Монсерат.

Артър поклати глава.

— Ако беше така, Парес сигурно щеше да го върне в параклиса, в който го е открил Гауди. Или манастирът щеше да построи нов параклис за него. А ние знаем, че това не се е случило.

— Е, в такъв случай може да е искал да бъде предаден на Ватикана.

— Не мислиш ли, че ако беше станало така, вече щяхме да го знаем? Ватиканът щеше да вдигне огромен шум. Сега Граалът щеше да се пази в „Свети Петър“ зад бронирано стъкло. И щеше да е най-святата реликва, с която разполага църквата.

Артър стана и извади копието на писмото на Гауди. Беше дълго две страници, на малка бланка на хотел „Европа“. Откъсът, който им бе прочела жената на Валеспир, беше на втората страница. Артър съжали, че не разполага с превод на първата. Възможно бе там да има нещо важно, което тя не е забелязала. Обърна листа, видя нещо и на лицето му се изписа любопитство.

— Какво има? — попита Клер.

— Виж това, върху логото на хотела. Мислех си, че са драскулки, но не са. Букви са.

ΑΩ JHS

— Дай да видя — протегна ръка Клер и Артър се върна при нея в леглото. — Да, определено — продължи тя, присвивайки очи към драсканиците. — Букви са. Първите две са алфа и омега, първата и последната букви от гръцката азбука. Останалите са J-H-S.

— Нечии инициали? — предположи Артър.

— Може би. Ами ако не са случайни драсканици, Артър? Ако са били част от посланието до отец Парес? Нещо, което да подсили онова, което е желаел Гауди след смъртта си.

Артър кимна.

— Може би. J-H-S. Трябва да разберем кой е това.

Клер отново сбърчи чело, после изведнъж скочи от леглото да вземе чантата си. Извади мобилния телефон и започна да търси нещо в него.

Накрая извика ликуващо „Oui!“ и напъха телефона в лицето на Артър.

— Стори ми се, че съм го виждала. Погледни! Това е една от снимките, която направих вчера на „Саграда Фамилия“.

Артър също извика ликуващо.

Високо на една от фасадите, между два ангела и под бял пеликан, хранещ малките си, имаше голям гръцки кръст с буквите J-H-S.

Артър скочи към купчината книги за Гауди, метна ги на леглото и двамата се заровиха в тях.

— Ето го! — каза тя и показва на Артър страница от главата за символите, използвани от Гауди. — Тук пише, че J-H-S означава Jesus Nominum Salvator. Иисус, спасител на човечеството. Кръстът е гръцки, защото четирите му еднакви рамене символизират най-добре единството на противоположностите в земния свят. Артър, виж и тези снимки. На моите не си личат. От двете страни на кръста са разположени гръцките букви, алфа и омега.

Артър стана и закрачи развълнувано напред-назад.

— Всичко се връзва, Клер. Гауди първоначално е отклонил предложението от осемдесет и трета година да построи катедралата. Знаем също, че е намерил Граала през същата година и това го е накарало да размисли. Решил да се заеме с проекта. В писмото си той пише: „Посветих живота си на него и се моля да съм го почел“. Може би е решил да го почете именно по този начин, като направи най-великолепния дар на Христос от времето на великите средновековни катедрали.

Клер кимна в знак на съгласие.

— През последните си години е живял в катедралата. А къде е погребан?

— Пак там — отвърна Артър и я погледна право в очите. — Напомнял е на отец Парес, умолявал го е да бъде погребан там. Решението не е било взето впоследствие. А е било планирано предварително. Когато е умрял, единственият, погребан вече в криптата, е бил Бокабела. Епископът бил уговорен да позволи Гауди също да бъде погребан там. Кой го е уговорил? Обзалагам се, че е бил Гил Парес.

— Искал е да бъде погребан до Граала — прошепна Клер.

Артър започна да обува обувките си.

— Трябва да идем в криптата.

Чакаха повече от половин час под навъсеното небе, за да си вземат билети за „Саграда Фамилия“. Може би приближаващият дъжд беше принудил толкова много туристи да се стекат в катедралата в този късен час. Накрая минаха през въртележката в 18:30 вечерта. Катедралата затваряше в 20:00. Артър носеше малка раница. Дори охраната да беше по-сериозна, с детектори за метал и претърсвания на багажа, вещите му нямаше да привлекат внимание. Две малки фенерчета, многофункционален инструмент, две бутилки вода и няколко блокчета шоколад.

Щом влязоха, двамата останаха поразени от огромните размери на църквата и почти безумната ѝ сложност. Детайлите бяха толкова натрупани, че за погледа бе невъзможно да се съсредоточи върху нещо, без да бъде привлечен към друго. Подобно на повечето християнски катедрали, храмът бе с план на латински кръст, представляващ човешка фигура със събрани крака и разперени ръце, сякаш е разпната. Гауди казвал, че иска интериорът да бъде като гора, и успял да го постигне. Ако човек погледнеше нагоре в централния кораб, сякаш поглеждаше през балдахина на стара гора към небето. Колоните приличаха на масивни палми, извисяващи се на четиридесет и пет метра височина, но вместо да образуват очаквания таван, се разделяха в калейдоскоп от преплетени геометрични форми. Нямаше нито една равна повърхност. Нямаше прави ъгли, нямаше ги дори обичайните сводове. Всичко беше зашеметяващо множество от меки и твърди форми и ъгли, сложни като стъблата на растение или надлъжно сечение на раковина.

Беше почти невъзможно да се пренебрегне и фактът, че църквата си оставаше и действаща строителна площадка. Макар през последните години да бе постигнат огромен напредък в интериора, все още имаше да се направят много неща и многобройните скелета и подежни площадки бяха оградени с жълти ленти.

Първата им цел беше апсидата и двамата тръгнаха напред, проточили вратове и с широко отворени, изпълнени с благоговение очи. Минаха под високия шейсет метра централен купол, където главният кораб се пресичаше с напречния. Куполът над апсидата беше най-висок и се издигаше на седемдесет и пет метра височина. Намерението на Гауди било посетителят, влизащ през главния вход, да вижда как сводовете на нефа, централния купол и купола на апсидата се издигат плавно и постепенно.

Колкото и зашеметяващи да бяха сводовете, Артър и Клер погледнаха надолу, защото централната част на апсидата представляваше и покрив на криптата. И тук геният на Гауди се проявяваше така блестящо, както навсякъде другаде в базиликата. Куполът на криптата бе заобиколен от сводести прозорци, които проникваха през пода на апсидата и се издигаха в презвитериума на височината на човешки ръст. Дизайнът позволяваше на богомолците да гледат нагоре към изпълнения със светлина купол, където беше Бог, но същевременно и надолу в криптата, мястото на смъртта и разложението.

Артър заговори за първи път, откакто влязоха.

— Ето я. Да слезем долу.

Докато търсеха как да слязат в криптата, минаха покрай група туристи с екскурзовод на английски и забавиха крачка, за да подслушат.

— Макар да е проектирана като катедрала и повечето хора я наричат катедрала, „Саграда Фамилия“ всъщност не е такава от гледна точка на църквата, тъй като не е седалище на епископ. Тази чест принадлежи на катедралата „Свети Кръст“.

— Базиликата е осветена през 2010 от папа Бенедикт пред конгрегация от шест хиляди и петстотин души, сред които кралят и кралицата на Испания. Освещаването позволи тук да се изпълняват религиозни служби, които продължават и до днес предимно в параклиса „Успение Богородично“ в криптата.

— А сега да идем в ателието, където ще видим как Гауди е използвал мрежи от струни и жици, за да създаде геометричните си форми, и как съвременните строители използват компютърни програми, за да продължат завещаното от него през двайсет и първи век.

Двамата се откъснаха от групата. Широко спирално стълбище водеше надолу към криптата. Тук туристите бяха доста по-малко и нямаше никакви служители.

Артър беше като замаян от вълнение. Гробът на Гауди беше на закътано място, но те устояха на изкушението да отидат направо при него. Вместо това обиколиха криптата в обратната посока и се озоваха накрая при гроба.

Централната част на криптата се доминираше от параклиса „Успение Богородично“ с неговия великолепен олтар, дело на Хосеп Лимона. Около него имаше четири параклиса, посветени на Богородица от Кармен, където се намираше гробът на Гауди, на Иисус Христос, на Богородица от Монсерат и на Светия Христос, където беше гробът на Бокабела. По периметъра на криптата имаше още три параклиса и така общият им брой ставаше седем.

Стигнаха нишата, до която имаше табела, отбелязваща последния дом на мъченически загиналия Гил Парес, след което завършиха кръга и се озоваха отново в параклиса с гроба на Гауди.

Това бе може би най-простото, най-малко украсеното място в криптата и в цялата църква. Гробът представляваше бяла мраморна платформа, издигаща се до височината на глезена, върху която лежеше плоча от сив гранит в рамка от розов мрамор. Върху гранита беше гравирана епитафията на Гауди. Плочата лежеше перпендикулярно на стена от големи варовикови блокове. Отстрани имаше две подобни стени, които бяха леко заоблени и се събираха под плавен ъгъл, насочвайки погледа към гроба. Въпреки че имаше ниски стойки от ковано желязо, предназначени за свещи, няколко запалени бяха поставени на самия под. На малък пиедестал беше поставена изящна статуя на Дева Мария с новородения й син. Четири колони се издигаха покрай варовиковите стени до върха на криптата, образувайки три високи арки, които стърчаха в апсидата горе.

Гранитният гроб беше отрупан със свежи цветя, поставени така, че да не скриват надписа. Част от него гласеше:

Hinc cineres tanti hominis resurrectionem
mortuorum expectant RIP

Артур изслуша как Клер чете посвещението на латински и превежда:

— От пепелта на този велик човек очаквайте възкресението на мъртвите. Почивай в мир.

По бузата ѝ се стече сълза.

Артур докосна утешително ръката ѝ и започна да изучава всеки сантиметър от простия гроб, като мислеше трескаво, но му попречи група японски туристи, които ги наобиколиха, като говореха на висок глас и правеха снимки. Той побутна Клер и двамата се дръпнаха настрана.

Беше 19:00, до затварянето оставаше един час.

Трябваше да се скрият някъде, за предпочитане в самата крипта, тъй като нямаха представа дали входовете към нея не се заключват.

Потенциалните скривалища обаче бяха малко. Имаше само една врата — голям позлатен портал, водещ към ризницата. Докато Клер се оглеждаше да не ги види някой, Артур опита дръжката, но вратата се оказа заключена.

Отново обиколиха криптата. И откриха единственото място, на което можеха да се скрият.

В един от седемте параклиса, този на свети Йосиф.

Дизайнът на параклиса бе идентичен с този, в който се намираше гробът на Гауди — тристенна ниша и мраморна платформа, но тук имаше и голям олтар от мрамор, украсен с чудесно изображение на светеца. Достъпът до олтара беше открит и докато Клер отново стоеше на стража, Артур издебна удобен момент да скочи на платформата и да надникне отзад. Между олтара и стената имаше достатъчно място да се скрият двама души. Вече разполагаха с план.

Имаха да убиват цял час, затова се върнаха горе и се смесиха с туристите, обиколиха ателието и музейната експозиция, като не пропуснаха да използват тоалетната, може би за последен път до сутринта. В 19:45 се върнаха в криптата, обикаляха я, докато не останаха само двамата, след което се скриха зад олтара на свети

Йосиф, вдъхновил Бокабела за великолепната катедрала, издигаща се над тях.

29.

Сърцето на Хенгст се разтуптя. Хората, които следеше, бяха изчезнали.

Следваше ги на идеалното разстояние, нито много близо, нито много далеч, беше и облечен в един вид камуфлаж — джинси и поло, слънчеви очила и американска бейзболна шапка. Сигурен беше, че не са го разпознали сред многобройните туристи.

Когато Мелъри и Понтие се върнаха в криптата, той изчака няколко минути, преди да ги последва, от опасение, че оредяващата тълпа ще се окаже проблем. Но когато слезе долу, криптата беше празна, затова предположи, че са се качили по другото стълбище.

Горе обаче нямаше и следа от тях и Хенгст направи още няколко обиколки, но така и не ги откри. Накрая се върна в криптата малко преди да затворят, и опита да отвори вратата на ризницата и да ги потърси там, но се оказа заключено. Човек от охраната направи последна проверка на криптата и му показва часовника си. Наложил се да си тръгне.

На площада Хенгст гледаше как последните туристи излизат и портите се затварят за през нощта. Обиколи катедралата и неохотно набра телефонния номер. Безпокойството му си личеше ясно.

— Извинете, че ви досаждам, господин Харп.

Харп веднага долови напрежението в гласа му.

— Какво има?

— Изгубих ги. Катедралата току-що затвори. Отидоха в криптата, последвах ги след една-две минути, но бяха изчезнали.

Харп целият пламна.

— Изгубил си ги?

— Да, сър.

— Мислиш ли, че още са в криптата?

— Би могло, но не знам къде биха могли да се скрият. Не видях никакви подходящи за целта места.

— Да не би да са се върнали в хотела си?

— Би могло.

Харп изобщо не се опита да скрие подигравателния си тон.

— Би могло, би могло. Ясно. Бихте ли могли да ги намерите, господин Хенгст? И когато го направите, бихте ли могли да ми звъннете отново и да ме уведомите?

Осветлението угасна първо в криптата, после и горе в базиликата. Клер и Артър не останаха в пълен мрак, тъй като светлините на аварийните изходи продължаваха да светят в червено. Краката им бяха изтръпнали от клечане в тясното пространство зад олтара на свети Йосиф, но въпреки това не мръднаха още цял час, за да се уверят, че вече наистина са сами. Клер трепереше от студа в подземие то и Артър я прегърна и я задържа в обятията си да я постопли.

После се надигна и надникна над олтара. Потупа Клер по главата, за да ѝ покаже, че всичко е спокойно.

— Мислиш ли, че има нощна охрана? — прошепна тя.

— Нямам представа — отвърна шепнешком Артър. — Да се надяваме, че не, но трябва да сме готови за всичко.

Едно от стълбищата се намираше между скривалището им и гроба на Гауди и двамата се промъкнаха на пръсти покрай него, като се ослушваха за приближаващи стъпки. Криптата беше смълчана, както би трябвало да е смълчана гробница през нощта.

Артър подаде на Клер едно от фенерчетата и двамата започнаха огледа си на гроба, като внимаваха да не насочват лъчите настрани. Светлината от криптата можеше да проникне през прозорците в апсидата и да бъде забелязана от евентуалната охрана горе.

— Ако е тук — най-сетне прошепна Артър, — трябва да е или под пода, или в стените.

Клер за миг освети статуята на Дева Мария.

— Или зад статуята?

— Тя е долепена плътно до стената.

Клер насочи фенерчето си към гроба.

— Криптата е била завършена през 1891-ва. Гауди е починал през 1926-а. Би трябвало да е скрил Граала много преди да положат ковчега му тук. Затова не може да бъде над ковчега. Освен това, знаем,

че гробът е бил осквернен през 1936-а по време на Гражданската война. Възможно е да са стигнали дори до костите му. Очевидно е, че Граалът не е бил намерен.

— Ако е под постаментата, върху който е положен ковчегът — рече Артър, — значи нямаме късмет. Ще ни е нужно тежко оборудване, за да се доберем до него.

Въпреки това той се опита да избута гранитната плоча с мраморната ѝ рамка, но усилията му се оказаха направо жалки.

Клер дори не си направи труда да му помогне.

— В такъв случай единственото достъпно за нас място са стените.

Артър се надигна и разтърка натъртените си пръсти.

— Права си.

— Помисли — каза тя. — Възможно е да го е скрил през деветдесетте, когато е строена криптата, но откъде би могъл да е сигурен, че няма да му се наложи да го премести? Възможно е било проектът да се провали поради липса на средства. Или да избухне пожар. Трябвало е да има начин да го спаси при нужда.

Варовиковите блокове на стените на параклиса бяха правоъгълни, но не и еднакви. Най-големите бяха колкото микровълнова фурна, а най-малките — наполовина по-малки. Всички идеално прилягаха един към друг и бяха споени с изключително тънки ивици хоросан.

Артър се зае да почуква всеки блок със задната част на мултифункционалния си инструмент, като започна от най-долните и продължи нагоре, докдето можеше да стигне. Доколкото можа да прецени, звукът беше абсолютно еднакъв, макар че почукването на блоковете, към които бяха закрепени железни свещници, предизвикваше слаби метални вибрации.

Той се дръпна назад и огледа отново гробницата на светлината на фенерчето. Всяка от трите събиращи се стени, оформящи нишата на параклиса, беше дълга около метър и половина и всеки ред зидария се състоеше от два, три или четири блока.

— Опитвам се да видя дали няма някакъв модел — обясни той.

— В разположението на блоковете ли?

— Да. Когато се дръпнеш назад, виждаш ли нещо особено?

Клер поклати глава.

— Нищо не забелязвам.

— И аз. Добре, ами онези железни свещници? Уникални са.

— Ами, съгласна съм, че са много красиви, изработени са като ленти. Досега не съм виждала подобни, но тук има толкова неща, каквито не съм виждала преди. Но гробницата на Гауди не е единствената с три свещника. Параклисът, където се крихме, също има толкова.

Артър направи кисела физиономия.

— Лошо. Не бях забелязал. Е, в такъв случай вероятно не сочат нищо. — Той насочи лъча към железните части, които закрепваха свещниците към варовика. — Освен ако...

30.

Железните стойки, закрепени на заоблените стени от двете страни на гранитната плоча, представляваха два реда ленти с равномерно разположени чашки за свещите. Стойката на предната стена, перпендикулярна на плочата, беше само с една лента, закрепена за варовика с по един дебел прът в края.

— Виж редицата блокове зад желязната рамка — посочи най-сетне Артър. — Състои се от три блока, а не от два или четири. Най-големият е в средата. А виждаш ли тук и тук? Шиповете са закрепени за по-малките от двете страни.

— И ти ли си мислиш същото, което и аз?

— Ще преместиш ли цветята?

След като тя премести цветята, Артър успя да застане между гранитната плоча и стената и да намери здрава опора за краката си. Хвана дясната страна на стойката при закрепващия прът и задърпа.

Нищо не помръдваше.

— Май ще трябва да се напънеш повече — обади се Клер.

Артър се намръщи на забележката ѝ. Изсумтя и задърпа отново, но пак без резултат.

— Не беше ли споменал, че си играл ръгби?

— Е, сега вече наистина ме ядоса.

Той опря крака на стената и се отгласна с бедра, като се напъгаше толкова силно, че кръвта запулсира в ушите му.

Единственият резултат бе, че почервенелите му от усилията ръце се схванаха. Артър свали якето си и уви с него желязото, след което опита отново, като стенеше от усилието.

Нещо поддаде, съпътствано от слабо, но задоволително стържене на камък върху камък.

Артър пушна желязото и се дръпна назад.

— Виж — с възбуден шепот посочи тя. — Блокът мръдна!

Артър се наведе, за да разгледа по-добре. Беше права. Блокът се беше изместил на милиметър-два.

— Свободен е. Няма дори хоросан — рече той. — Просто камък върху камък. Ще опитам от другата страна.

Лявата страна на стойката за свещи беше закрепена за по-малък блок и когато Артър задърпа с цялата си сила, камъкът се плъзна повече от предишния.

С растящо вълнение, той съсредоточи усилията си върху дясната страна и отново я отмести. Клер също се включи и хвана левия край, уви около него якето му. Артър даде кратка почивка на схванатите си ръце и хвана отдясно.

С координирани движения двамата задърпаха с всички сили.

Стойката за свещи се измести с цели десетина сантиметра заедно с двата малки блока.

— Господи — промълви Артър, когато спряха да огледат резултатите.

— Блоковете са оставени нарочно така — заключи Клер. — Няма как да не е нарочно.

— Добре — рече задъханият Артър. — Ако издърпаме свещника изцяло, ще стане наистина тежко. Ако не успеем да контролираме тежестта, блоковете ще паднат и ще се напукат, може дори да се натрошат. Затова трябва да дръпнем към нас и веднага щом се освободят, нагоре.

— Готов ли си?

— Готов съм.

Задърпаха отново с всички сили и блоковете излязоха от стената, все така здраво закрепени за стойката. Конструкцията от желязо и камък обаче се оказа изненадващо лека. Вдигнаха я с лекота и я поставиха внимателно върху мраморната платформа.

— Половинки са! — възкликна Артър. — Дебелината им е не повече от дванайсет сантиметра. Цялата конструкция е замислена така, че да може да се извади сравнително лесно.

— Не мисля, че беше лесно.

Артър посочи нагоре към кораба и кулите.

— Над нас има огромна тежест. Много по-голяма, отколкото е била при построяването на криптата.

Стената сега имаше два отвора от двете страни на третия и най-голям блок в реда. Клер пъкна ръка в левия отвор, а Артър бръкна в десния.

И двамата напипаха някаква ъгловата желязна подпора, закрепена за задната част на големия блок и едновременно осъзнаха, че това всъщност не е никакъв блок, а плоча с дебелина едва пет сантиметра.

Отворите бяха прекалено малки, за да пъхнат глави или да осветят под подходящ ъгъл, така че продължиха да опипват с ръце.

— Това е фалшива фасада, Клер. Мисля, че подпорите са на панти. Определено напипвам нещо, което прилича на панта.

— Аз също.

— В горната част на плочата няма нищо закрепено.

— Значи ако я дръпнем отгоре, би трябвало да падне надолу.

— Именно. Готова?

След здраво дърпане плочата се измести напред. Беше изработена хитроумно, с коса горна повърхност, така че да не опира в блока отгоре и същевременно да изглежда плътно прилепнала, когато е поставена на мястото си. Наистина се оказа на панти и се спусна като крило на съгваема маса, разкривайки издължена правоъгълна дупка в стената.

— Тук ли е според теб? — прошепна Клер.

— Има само един начин да разберем.

Артър светна с фенерчето и го видя.

Ковчеже. Дървено ковчеже.

Остана изненадан колко спокоен се чувстваше, докато бъркаше вътре и го издърпваше.

Ковчежето беше с размерите на голяма кутия за пури с овлажнител, изработено от полирано палисандрово дърво с цвета на шоколад, с плътни тонове и на жилки. Върху капака имаше великолепна гравюра на планината Монсерат с надпис отдолу.

Gràcies a Déu

— Слава на Бога — прошепна Клер.

Артър постави ковчежето върху гранитната плоча директно над костите на Гауди и без никакво колебание вдигна капака.

Ето го и него.

Граалът.

Купичката беше поставена в меко сатенено гнездо.

Беше абсолютно черна, излъскана до блясък, с дебели заоблени ръбове — съвсем проста, предназначена да бъде вдигана с две ръце.

Но Артър и Клер бяха поразени от другите ѝ характеристики.

Около съда, следвайки формата му, имаше зона на пълна невидимост с ширината на пръст.

— Боже мой, виж го, Артър. Виж! — прошепна Клер.

Артър беше като парализиран.

Търсенето, продължило две хилядолетия, беше приключило.

Търсене, погълнало хора като крал Артур и рицарите му, като Томас Малори, писатели и бардове. Ендрю Холмс и Тони Фери трябваше да са тук, помисли си той. Някой поет би трябвало да е тук и да опише момента.

А аз съм най-обикновен човек.

Защо аз?

Клер развали магията.

— Ти го намери — каза тя, сякаш прочела мислите му. — Ти си човекът, който го намери.

— Съжалявам — неочаквано промълви той.

— Защо съжаляваш?

Очите му бяха пълни със сълзи.

— Съжалявам, сеньор Гауди — каза той, обръщайки се към тленните останки на гения. — Това е посегателство. Наистина съжалявам.

— Вземи го — подтикна го Клер. — Не искаш ли да си пръв?

— Не, ти. Давай.

Клер внимателно пое съда и пръстите ѝ буквално изчезнаха в странния ореол около него.

— Топъл е — рече тя. — Изглежда толкова студен, а всъщност е топъл, все едно докосвам човек.

Клер повдигна съда към очите си. Артър видя, че очите ѝ се насълзяват. Изхлипа тихо, но скоро цялата се тресеше от ридания.

— Артър, никога не съм виждала такова вещество.

Той преглътна.

— Това не е от Земята.

Прекараха нощта седнали до стената в параклиса на свети Йосиф, готови да се скрият зад олтара, ако някой пазач слезе в

криптата.

Съвсем лесно поставиха стойката за свещи и блоковете по местата им и когато приключиха, гробът на Гауди изглеждаше недокоснат.

През по-голямата част от нощта мълчаха, всеки потънал в собствените си мисли. Щяха да изчакат „Саграда Фамилия“ да отвори сутринта и туристите да влязат в криптата, след което да издебнат подходящ момент и да се смесят с тях.

И през дългата тъмна нощ двамата си подаваха Граала един на друг и го притискаха към гърдите си, за да се топят.

31.

Кутията от палисандрово дърво едва се побра в раницата на Артър и я направи правоъгълна. Ципът не се затваряше напълно, така че той покри отвора с разгъната карта на града. С нервността на двойка, измъкваща се от местопрестъпление, двамата се качиха в едно такси на Авингуда де Гауди и се прибраха в хотела.

Хенгст чакаше недалеч, притаен във входа на ателие за пиърсинг на „Сан Пау“. Беше разтворил вестник, за да скрие уморените очи и намръщената си физиономия. Беше звънял в стаята им няколко пъти и знаеше, че не са се връщали цялата нощ, така че не му бе останало друго, освен да крачи раздразнено по тясната тъмна уличка и да се оглежда.

Когато Артър и Клер излязоха от таксито и изчезнаха в лобито, Хенгст въздъхна с облекчение и извади телефона си.

Артър остави раницата на креслото, двамата седнаха на леглото и се загледаха в нея.

— И сега какво? — след дълго мълчание попита той.

Клер не отговори.

Артър се чувстваше вцепенен. Въодушевлението го бе напуснало. Търсенето беше приключило.

И сега какво?

Думите прозвучаха механично, носени от уморения поток на съзнанието. Докато говореше, не сваляше поглед от наградата.

— Искат ми се да разкажа на Ендрю и Тони за това. Но те са мъртви, нали? Бяха убити заради това. А убийците им ще поискат да убият и нас. Клер, трябва да се върнеш у дома, да се махнеш оттук, да се махнеш от мен. Още сега. Ще го направиш ли?

Тя също беше уморена до смърт.

— Не знам.

— Не вярвам да са ни проследили, но може и да греша. Защо искат толкова много Граала, Клер? Трябва да има нещо повече от паричната му цена.

— Не знам. Камъкът има уникални свойства.

— Какви?

— Ужасно съм изтощена. Трябва да помисля, става ли?

Артър кимна уморено.

— Наистина не знам какво да правя. Колкото по-бързо оповестим откритието си, толкова по-безопасно ще бъде за нас. Дали да го дадем на „Саграда Фамилия“? Или на Монсерат? На Испания? На Ватикана? Тъпо е, нали? Дори не зная как да свикам пресконференция. През целия си живот съм мечтал за този момент. Как намирам Светия Граал. — Гласът му замря. — Какво прави човек, когато постигне върховната си цел? Как прекарва остатъка от живота си?

Тя стисна силно ръката му.

— В момента искам единствено да го отнеса в „Беър“, да поръчам бира за всички и да го покажа на Санди Марина, Ерн Косгроув и останалите чешити. Искam да го сложа на масата до бастуна на Ендрю. После сигурно ще измисля останалото.

— Защо не поспиш малко? — нежно рече тя и отметна завивките. — Аз ще се изкъпя. И също ще си легна. После нещата ще бъдат по-ясни.

Той се съгласи, съблече се и се пхна под чаршафа.

Клер се съблече в банята и докато чакаше ваната да се напълни, включи мобилния си телефон, който бе държала изключен през цялата нощ. Имаше много неприятни повиквания, всички от номера на родителите ѝ.

Разтревожена, тя веднага им се обади.

Петнайсет минути по-късно излезе, като бършеше косата си.

Артър още бе буден.

— Всичко наред ли е? Чух те да говориш с някого.

Клер изглеждаше разтревожена.

— Говорих с майка ми. Баща ми получил пристъп на замайване. Отишли в болницата. Опитвали се да се свържат с мен. Но всичко е наред. Вече си е отново у дома.

— Какво му е станало?

— Може би микроинсулт. Ще се наложи да му правят допълнителни изследвания.

— Съжалявам. Трябва ли да се прибереш у дома?

— Не искат да се прибирам.

Клер легна до него и го прегърна през кръста.

— Докато бях в банята, си мислех. Трябва да се опитаме да разберем Граала, свойствата му. Ефекта му върху светлината, топлината, която излъчва. Като физик, искам да разбера повече за него. Не мислиш ли, че трябва да го проучим, преди да дадеш пресконференцията, за да можем да го опишем подобаващо?

— Как да го проучим?

— Мога да направя някои тестове в лабораторията ми. В Модан. Днес е петък. Можем да заминем днес следобед, да преспим в апартамента ми и да идем утре в лабораторията. Няма да има никого.

— От какво според теб е направен Граалът?

— Не съм сигурна. Определено е нещо екзотично.

— Нека първо поспим — рече той и отпусна глава на възглавницата. — После ще поговорим.

Малко повече от час след като напуснаха хотела, двамата пресякоха границата с Франция. Артър се бе съгласил да прекара уикенда в Модан и да се опитат да научат повече за свойствата на купата, преди да я покажат на света. Пък и не му се искаше да се сбогува с Клер. Все още не.

Клер седеше до него. Сакът с ковчежето от палисандрово дърво беше в скута ѝ. Не ѝ се струваше редно да го сложи в багажника или на задната седалка. И усещаше леката топлина, излъчвана от Граала. Намираше я за успокояваща.

32.

Пристигнаха в Модан привечер и имаха съвсем малко време да се насладят на гледката на заснежените алпийски върхове, преди да изчезнат в нощта. Апартаментът на Клер беше в жилищен блок недалеч от центъра — малки стаи, обзаведени евтино, но с вкус, своеобразно преходно място, подходящо по-скоро на студент.

И двамата бяха уморени. Не излязоха, а си приготвиха вечеря със замразена храна и си поделиха бутилка вино. След това Клер го остави и се обади на родителите си от кухнята. Артър я чуваше през тънките стени — не думите, а тона. Личеше, че е обезпокоена, и когато се върна, видимо беше разстроена.

— Как е баща ти? — попита той.

— Добре е. Тревожа се за майка ми. Не се справя много добре с тези неща.

— Няма ли да е по-добре да идеш в Тулуза?

— Безсмислено е. Изследванията му са насрочени за следващата седмица. Майка ми няма да се тревожи по-малко само защото съм там. Познавам я.

Влязоха в спалнята.

— Искам да го видя, преди да заспя — рече тя.

Дървената кутия беше на скрина ѝ. Тя вдигна капака, впери поглед в Граала и го докосна, като гледаше как върховете на пръстите ѝ изчезват в ореола му.

В събота сутринта станаха рано, но трябваше да изчакат, преди да излязат. Лабораторията отваряше чак в 9:00 през уикенда.

При входа на тунела Фрежус, който свързваше Франция и Италия, спряха пред административната сграда на подземната лаборатория Модан.

Клер остави Артър в колата и се върна след няколко минути.

— Никой друг не е идвал. Ще бъдем сами, поне за известно време. По принцип през съботите няма много хора.

— И аз ли трябва да се регистрирам?

— Охраната не е толкова строга. Имам електронен ключ, разбира се, а вкарването на посетител не е голям проблем. Най-вече се радвам, че Симон не е тук.

Клер подкара колата. Тунелът минаваше през Кол дю Фрежус в Западните Алпи между Модан и Бардонечия в Италия. Влязоха в него и изминаха 6.5 км до средата му, където се намираха на 1700 м под земята. Клер даде мигач и спря на добре означената отбивка за лабораторията, след което извади две червени, отразяващи светлината найлонови елечета от чантата си и даде едното на Артър. Правилникът го изискваше, тъй като трябваше да прекосят две скоростни ленти, за да стигнат до входа.

Артър беше смаян. Входът, изграден в недрата на планина до шосе, му се струваше много необичаен. Покрай тях премина камион, след което пътят остана празен за известно време. До голямата врата за коли имаше по-малка, боядисана в светлозелено. Клер я отвори, като прокара картата си през четеца.

Вътре нямаше нищо забележително. Строителите не си бяха направили труда да създават удобства. Подът и стените бяха от излят бетон с цвѳета на изстинала овесена каша. След като си сложиха задължителните каски, те минаха през инженерната зала, където се изработваха и поправяха инструменти, и влязоха в главната зала, пълна с големи и малки цистерни, целите опасани в тръби и електронно оборудване. До най-големите цистерни се стигаше по стълби и мостчета. Гледката приличаше на декор от филм за Джеймс Бонд — подземното леговище на някакъв побъркан злодей.

Клер се движеше бързо през комплекса, като пътъом вземаше различни инструменти. Артър беше оставен изцяло на нейната милост в нейния свят и можеше само да се възхищава на ефективността ѝ. Единствената му работа бе да носи Граала и той притискаше сака до гърдите си.

Стигнаха до отсрещния край на залата и влязоха в по-малко помещение, така натъпкано с оборудване, че едва имаше място за компютъра. В средата на стаята се мъдреше голям цилиндричен съд от мед.

— В това ли правите бирата? — поинтересува се Артър.

— Не точно. Представям ти EDELWEISS-II. Опит за засичане на космически лъчи под земята. Тук прекарах последните няколко години. Тя е моето бебче.

— Тя?

— Може и да е той. Както и да е, вече е в пенсия, но все още не е изключена. В другото крило на лабораторията започва работа наследникът ѝ. Той е много по-голям и много по-чувствителен. Нарича се EURECA. Симон в момента работи по онзи проект. Аз също през повечето време. Ще използваме EDELWEISS. Ще е нужен час да я включа и да направя някои настройки. Там има стол. Боя се, че няма кафе. Трябваше да взема термос. Тоалетната е натам. Това е.

— Значи просто ще трябва да те гледам. Кажи ми поне какво търсим.

Тя започна да обяснява, докато работеше.

— Астрономите знаят почти със сигурност от наблюдаването на галактиките и изчисляването на въздействието на гравитацията върху тях, че обикновената видима материя — тази, от която са съставени звездите, планетите, дърветата, слоновете, ти и аз — представлява само четири процента от масата и енергията на вселената. Това означава, че останалите деветдесет и шест процента тепърва очакват обяснението си.

— Значи според теб Граалът не е от обикновена материя?

— Не зная. Затова сме тук. Силата, наричана тъмна енергия, представлява седемдесет и три процента от останалата вселена. Това е свойството на празното пространство, космологичната константа на Айнщайн, енергията, предизвикваща постоянното разширяване на вселената. Така ни остават двацет и три процента. Те са така наречената тъмна материя. Много е вълнуващо, но се питам дали Граалът няма нещо общо с тази субстанция. Според разбиранията ни тъмната материя не излъчва видима светлина или някакъв друг вид лъчение, което може да бъде засечено. Тя е напълно невидима.

— Но ние виждаме Граала.

— Да, но си мисля нещо друго. Ами ако Граалът е изработен от материал, който е някакъв вид амалгама между обикновена и тъмна материя, формирана малко след Големия взрив, когато температурите са били невероятно високи и различните форми материя са могли да

си взаимодействат по-различно, отколкото в по-студена вселена? Ами ако материалът се е озовал на Земята преди милиарди години, при падането на някакъв екзотичен метеорит? Както и да е, важното е, че може би виждаме обикновената материя на камъка, но не и тъмната.

— Как ще обясниш ореола около него?

— Възможно е да е гравитационно изкривяване на светлината около повърхността на Граала, подобно на гравитационното изкривяване около галактиките, предизвиквано от тъмната материя и регистрирано от астрономите с радиотелескопи. Знам, че звучи шантаво, но никога досега не сме разполагали с тъмна материя, която да проучим.

— Защо? Щом е толкова често срещана, не би ли трябвало да е навсякъде около нас?

— О, тя е навсякъде около нас! Ние сме бомбардирани от тези частици тъмна материя, може би от трилион трилиони всеки ден. Но те са изключително трудни за откриване. Ще опитам да ти обясня. Един много умен човек казал навремето, че обикновената видима материя е просто тънката глазура на огромната и тъмна космическа торта. Тъмната материя вероятно е разпространена в цялата вселена, може би равномерно в едни райони и на купове в други. Малко след Големия взрив районите, които са били малко по-плътни от останалите, са привлекли тъмна материя, тя се е събрала в едно и накрая се е сплескала в нещо като палачинки. Там, където палачинките се пресичат, се получават дълги нишки тъмна материя. След това по възлите на космическата паяжина, където нишките се пресичат, се образували галактически купове. Както и да е, както казах, тъмната материя вероятно е навсякъде около нас. Проблемът е, че тя действа по различни физични закони от тези за обикновената материя. Всички субатомни частици, които изграждат обикновената материя, разните лептони, кварки и така нататък, са свързани помежду си от силното ядрено взаимодействие. Частиците кандидати за градивни единици на тъмната материя, се наричат WIMP^[1].

— Физиците много ги бива в измислянето на имена.

Клер се усмихна.

— Е, това е наука, доминирана от мъже. Наименованието е съкращение от „слабо взаимодействащи си масивни частици“. Подобно на обикновената материя, те имат маса, върху тях действа

изключително слабата сила на гравитацията, но тъй като не се подчиняват на силното ядрено взаимодействие, почти никога не взаимодействат и не се сблъскват с обикновената материя.

— Значи минават направо през нас?

— Минават през всичко, което познаваме и виждаме. Сблъсъците им с обикновените частици са толкова редки, че е почти невъзможно да бъдат засечени. Затова през последните двайсет години лаборатории от целия свят търсят директни експериментални доказателства за съществуването на частиците на тъмната материя и се опитват да ги дефинират. Тази лаборатория е една от тях. Всички детектори на тъмна материя трябва да се намират дълбоко под земята, построени в планини като Модан и Гран Сасо в Италия или в мини като Булби в Англия. Вероятността частица тъмна материя да взаимодейства с протон или неутрон в атомно ядро е толкова малка и резултатът от взаимодействието е толкова слаб, че за да бъде измерен, целият фонен шум, който може да имитира сблъсъка и да обърка изчисленията, трябва да бъде сведен до минимум. Дълбоко под земята ние можем до голяма степен да елиминираме космическите лъчи, които ни бомбардират непрекъснато от космоса. Освен това инструментите трябва да бъдат защитени от естествената радиоактивност на скалите. Инструментите тук са невероятно чувствителни. Те търсят частиците тъмна материя чрез сцинтилация, изключително слаба светлина и нищожно количество топлина, получавани при сблъсъка с обикновена частица.

— Въпросните „слабаци“ няколко вида ли са, или само един?

— Аз, а и повечето други физици, залагам на така нареченото неутралино. То никога не е било открито. Съществуването му е предсказано от математически модели, получени от теорията за суперсиметрията. Смятаме, че неговите взаимодействия са наистина немощни, както може да се очаква от „слабак“, а масата му е доста значителна — от петдесет до няколко хиляди пъти по-голяма от масата на протона. Ако си падах по залаганията, щях да се обзаложа, че Граалът съдържа неутралино.

— А топлината? Защо излъчва топлина?

— Мислих много за това. Честният ми отговор е, че не знам. Но всичко би могло да се обясни чрез неутралиното. От теорията за суперсиметрията следва също, че неутралиното е античастица на

самото себе си. Когато частица и античастица се сблъскат, те произвеждат енергия. Моделите показват, че когато две неутрино се сблъскат, те се унищожават взаимно и образуват друг вид частица, неутрино. Така че ще търся и неутрино.

Клер започна да работи с апаратите, като продължаваше да говори и да му обяснява какво точно прави и защо. Най-големият проблем бил да „измами“ детектора и да го накара да направи обратното на онова, за което е проектиран, да засече изключително редки сблъсъци. Трябваше да види дали е възможно да настрои уреда достатъчно грубо, за да не блокира от честите, както се надяваше тя, сблъсъци.

Добави само, че EDELWEISS-II имал ограничен успех през годините, когато бил в употреба. Засякъл няколко възможни сблъсъци на неутрино — буквално се броели на пръсти. Били регистрирани възможни сблъсъци с маса от около 20 GeV — колкото масивните частици, около 25 пъти по-тежки от протона. За съжаление, резултатът бил по-висок, отколкото предсказвали математическите модели, и предполагал замърсяване от фоновото лъчение. EURECA бил проектиран да се справи с недостатъците на EDELWEISS. Според Клер истинската маса на неутрино би трябвало да е някъде между 7 и 11 GeV.

Калибрирането отне два пъти повече време от очакваното и двамата често се озъртаха през рамо дали няма да се появи някой. Клер беше скалъпила история, която би убедила всеки, работещ по някой от другите проекти в Модан, но си призна, че обяснението ѝ ще прозвучи съмнително за някой специалист по WIMP.

— Ами Симон?

— Особено съмнително — отвърна тя, без да откъсва поглед от екрана на компютъра.

— Трудно ми е да не видя връзка в случая. Предполагам, че той също работи в тази област.

— Да, така е.

— И общува с група ловци на Граала, които са готови да ни убият за него.

Клер въздъхна дълбоко и болезнено.

— Да.

— В такъв случай тези хора може би имат причина да смятат, че Граалът е свързан по някакъв начин с тъмната материя — каза Артър.

— Просто не знам отговора. Признавам, трудно е да се повярва, че е просто съвпадение.

Най-сетне беше готова.

Трябваше да вземе Граала.

Артър го извади от кутията и внимателно го постави на лабораторната маса. Първото нещо, което направи Клер, го изненада. Тя посегна към един подковообразен магнит.

— Около шест процента от метеоритите съдържат желязо и желязно-никелови сплави. Не зная каква част от съда е обикновена материя и каква тъмна, но ако има желязо, това ще създаде някои проблеми с детекторите. Все пак се надявам, че ще мога да поправа нещата.

Тя прокара магнита над купата и заяви, че няма желязо.

— А сега идва трудната част.

Артър видя какво се кани да направи и я помоли да бъде много внимателна.

— Трябва ми съвсем малко количество материал. Мисля да взема от дъното, а?

Той се съгласи и седна до нея на масата. Клер си сложи хирургически ръкавици, разопакова нова петриева паничка и каза на Артър да задържи купата над нея. После включи миниатюрна шлайфмашина с възможно най-малкия накрайник и дискретно прокара диска по равното дъно. Задачата се оказа трудна заради ореола около съда. Наложиха се да се ориентира по допир и звук и когато й се стори, че е установила контакт, тя изключи инструмента.

Клер постави черен бележник под петриевата паничка и двамата я разгледаха. Вътре имаше мънички непрозрачни люспи, миниатюрни ореоли на черен фон.

— Добре, мисля, че взехме проба — рече тя. — Вече сме готови.

Извади електронен модул от инструмент, закрепен за големия меден съд. Обясни му, че било болометър, кристали от германий и свръхчувствителен термометър, свързан към микропроцесор. Сложи петриевата паничка върху германиевата поставка, върна модула на мястото му и се настави пред компютъра.

Екранът оживя и се изпълни с червени и зелени точки.

— Какво виждаш? — попита Артър.

Клер не го погледна.

— Засега нищо! Трябва да направя още някои настройки.

— Извинявай, вече ще си мълча.

Пръстите ѝ полетяха над клавиатурата. На екрана започнаха да се сменят прозорци с данни, докато Клер внезапно щракна с мишката и се облегна назад.

Беше спряла екрана на една графика. За Артър тя не изглеждаше по-различно от другите. Клер обаче беше като хипнотизирана.

— Какво има?

Тя тикна пръст в екрана над едно стълпотворение от червени точки.

— Господи, Артър. Това е! Огромен температурен и светлинен пик. И при най-ниското възможно калибриране излиза извън графиката. Девет цяло и четири гигаелектронволта. Това е неутралино, Артър. Тъмна материя.

Той постави ръка на рамото ѝ.

— И онези зелени точки по края — продължи Клер. — Това са неутрино, две цяло и две електронволта. Много неутрино. Всичко пасва.

Тя се обърна и зарови лице в ризата му.

Артър можеше само да стои бездейно, докато Клер се втурна да направи няколко главни разпечатки, да почисти детекторите, да върне първоначалните настройки и да изключи апаратите, преди да е пристигнал някой.

Отне им още половин час, но накрая приключиха.

Клер гасеше осветлението по обратния път, така че само инженерната зала остана осветена. Докато излизаше на светло, тя се обърна да каже на Артър, че трябва да се отпише в административната сграда, преди да се върнат в апартамента ѝ.

Някаква ръка се стрелна и я сграбчи за шията.

Артър никога нямаше да забрави изписалия се на лицето ѝ страх.

Хенгст я дръпна назад под жълтата флуоресцентна лампа. В другата си ръка държеше пистолет, насочен към Артър.

— Дай ми го — изръмжа той.

Слюнката на Артър внезапно придоби металически привкус. Кожата му настръхна. Познаваше отнякъде този човек.

Хенгст опря дулото в главата ѝ.

— Пет секунди. Разполага само с толкова.

— Артър... — задавено изрече тя.

— Добре, давам ти го.

— Плъзни го към мен.

Артър остави сака на пода и клекна да го бутне.

Докато сакът се отделяше от пръстите на Артър, Клер внезапно се раздвижи. Дясната ѝ ръка посегна назад, сграбчи чатала на Хенгст и стисна здраво.

Той изрева като животно и я пусна, колкото да я фрасне в ченето.

Докато тя пускаше чатала му и падаше, Артър се хвърли напред, сграбчи по-едрия мъж за бедрата, за да го обездвижи, после го повдигна и го хвърли на пода. Черният пистолет изтрака в бетона и отлетя настрани.

Хенгст се съпротивляваше и се мъчеше да се освободи от Артър, като го налагаше с тежките си юмруци. Артър усети вкуса на кръв в устата си, но не охлаби хватката си, а се придвижваше напред, опитвайки се да стегне ръцете на противника.

Хенгст стовари много як удар в слепоочието му. После го срита с коляно в слабините. Артър изстена и отпусна хватката си, усети как онзи се освобождава.

През мъглата от болка чу името си и видя Клер да плъзга към него голям гаечен ключ по пода. Инструментът спря до крака му. Артър го сграбчи. Докато Хенгст правеше крачка наляво, за да вдигне пистолета си, Артър се надигна на колене и замахна.

Тежкият ключ улучи Хенгст в тила и по пода пръснаха капки кръв. Мъжът рухна по очи и замря напълно.

— Трябва да се махаме! — извика Клер. — Веднага!

Артър изрита пистолета под една работна маса и побягна след нея, потискайки желанието си да провери какво е станало с нападателя им. Опита се да си спомни къде го е виждал и когато двамата с Клер излязоха в задимения тунел, изведнъж се сети.

Беше охранителят от имението в Съфолк.

Човек на Джеръми Харп.

---

[1] Слабак, пълзльо, женчо. — Б.пр. ↑

33.

Клер беше прекалено разтреперана, за да може да кара, така че Артър взе ключовете. Когато между колите в тунела се отвори достатъчно голяма пролука, даде газ и излязоха от отбивката.

— Добре ли си? — попита той.

— Да, а ти?

Артър не отговори. Цялото тяло го болеше и подозираше, че и с нея беше същото.

— Не можем да се върнем в апартамента ти.

— Мислиш ли, че е мъртъв? — попита тя и потръпна.

— Не знам. Може би. Трябваше да му окажа помощ.

— Той щеше да ни убие.

Артър погледна в огледалото. Никой не ги преследваше.

— Как е успял да влезе в лабораторията, Клер?

— Явно е имал карта за достъп. Няма друг начин.

— А откъде се е сдобил с такава?

— Може да я е откраднал. Или...

— Симон ли?

Клер заплака.

— Възможно е.

— Следили са ни — заключи Артър. — Следили са ни на всяка крачка. Стонли. Монсерат. Барселона. А сега и тук.

— Какво да правим? Къде да идем?

Артър се опита да подреди мислите си, но умът му непрекъснато ги разбъркваше.

— Регистрира се в лабораторията, така че властите ще разберат, че си била там, когато го намерят. Следователно ще те търсят. Във формуляра записа ли номера на колата под наем?

— Не.

— Добре, ето какво. Клер, трябва да ти кажа нещо. Познах онзи човек.

Тя го изгледа потресено.

— Кой е той?

— Не си спомням името му, но работеше като охранител за Джеръми Харп. Разказвал съм ти за него.

— Онзи от твоята компания. Човекът, който те уволнил, задето си го злепоставил.

— Да. Сега се сещам за вечерята ми с Харп вечерта преди да намеря съкровището. Той искаше да говорим за Граала. Бил прочел във фирмения бюлетин, че се интересувам от него. Знаеше много неща. Бях доста изненадан. Разговаряхме за Ендрю Холмс и Монсерат. Той също е физик като Симон. Господи, Клер, Джеръми Харп иска Граала.

В тунела пред тях имаше знак. Бардонечия, 3 км.

— Май отиваме в Италия — с уморен глас рече той.

През следващия час Артър и Клер пътуваха предимно в мълчание. Докато обикаляха безцелно Торино, той взе спонтанно решение и спря на паркинга на един хотел. Каза на Клер, че имат нужда да починат, да помислят, да съставят план. Тя се съгласи уморено. Отседнаха в „Парко Европа“. Трябваше да представят паспортите си. Двамата с неохота се регистрираха с истинските си имена.

Стаята им гледаше към градина. Клер влезе в банята. Артър легна и започна да премисля възможностите. Граалът бе скрит под леглото.

Чу телефона ѝ да извънтява в банята. Тя вдигна. Разтревожен, Артър отвори вратата. Клер беше във ваната, с телефон до ухото. Кожата ѝ беше порозовяла от горещата вода. Изглеждаше дребна и прекрасна като водна нимфа.

Тя прекъсна за момент микрофона.

— Няма нищо. Майка ми е.

Артър я остави и включи телевизора с очакване да чуе новини за Модан, но такива нямаше.

Клер излезе от банята в хотелска хавлия, като си бършеше косата.

— Как е шията ти? А главата? — попита той.

— Добре са, да. Ами твоята глава? Дай да видя цицината.

— Просто синина е.

— Ще намеря машина за лед.

— Зарежи. Ела тук.

Тя легна до него. Двамата се загледаха в тавана. Клер започна да трепери и Артър я прегърна.

— Някакви промени? С баща ти?

— Не, но майка ми ме подлудява. Всичко това ми идва прекалено. Прекалено.

— Съжалявам, че се замеси с мен — тъжно рече той.

— Престани. Обичам те.

Поспаха около час и когато се събудиха, Артър се обади да поръча кафе. Седнаха на малкия балкон с изглед към градината.

— Знам какво искам да направя — рече той.

— Кажи ми.

— Ще се върна в Испания. Ще се обадя на някой вестник, ще помоля да уредят пресконференция. Ще говоря за всичко. За документите на Томас Малори, за меча, за Монсерат, за Гауди, за „Саграда Фамилия“. Ще призная всичко, ще им върна Граала. Ще се предам на полицията за евентуалните престъпления, които съм извършил в Испания. Нека испанците решават какво да правят с Граала. Той е техен, не мой. Аз го намерих и за мен нещата приключиха. Щом всичко излезе наяве, няма да има причини да ме убиват. Ще трябва да измисля как да разкрия ролята на Харп в това, но по-нататък.

— Историята не се ограничава единствено с намирането на Граала! — Клер внезапно се оживи. — Той е нещо повече от свещена реликва. Изработен е от тъмна материя! Значението му за науката може да се окаже по-важно дори от религиозната и културната му стойност. Не можем просто да го дадем на хора, които не знаят нищо за свойствата му. Аз също трябва да кажа какво знам.

— Прекалено опасно е. Не бива да оставаш с мен. Трябва да се разделим. Трябва да се върнеш в Тулуза, да бъдеш със семейството си. Вземи си адвокат, иди в полицията, оплачи се, че си била нападната в лабораторията от непознат. Не споменавай нищо за Граала. Това е единственият начин.

Клер вече се беше овладяла и отново се бе взела в ръце.

— Не. Съжалявам, но има друг начин, по-добър начин и за двама ни. Трябва да останем заедно. Трябва да бъда до теб на пресконференцията. Трябва да обясня какво знам, като физик. Може би ще ме уволнят от работа, че съм използвала лабораторията без

разрешение, но това няма значение. Въпросът е прекалено важен. Аз също ще се чувствам в по-голяма безопасност, ако изляза на светло. Граалът ще бъде върнат, ролята и на двамата ни ще стане известна. Тогава защо някой би поискал да ми стори зло?

Артур отпи от кафето си и се загледа надолу към редиците геометрично подстригани храсти.

— Добре. Ще го направим заедно.

— Но не веднага — развълнувано рече тя.

Артур остави чашата си и впери поглед в нея. Устните ѝ бяха свити решително.

— Защо не?

— Има нещо, за което не си се замислял. Ти си убеден, че това е истинският Граал. Аз също. Но дали някой друг ще повярва? Всички доказателства са косвени. Може би крал Артур е вярвал, че Граалът е бил намерен, но откъде би могъл да е сигурен? Може би Гауди е вярвал, че е намерил Граала, но откъде би могъл да е сигурен и *той*? Те са искали да вярват. *Ние* искаме да вярваме. Само че няма нищо, абсолютно нищо, което да свързва тази купичка с Христос. Ние просто не знаем дали това е истинският потир, използван от Христос на Тайната вечеря, нали?

— Не знаем, разбира се. Всичко почива на догадки. Ще кажем онова, което знаем. Нататък да му мислят експертите.

— Да, догадки. Но ние знаем с известна степен на научна сигурност, че съдът е съставен от тъмна материя и че излъчва неутрино. Ами ако успеем да съчетаем науката с библейските сведения?

— Как?

— Когато бях в ЦЕРН в Женева за постдокторантурата си, наставник ми беше израелски физик, Нети Пик. Тя е невероятно харизматичен човек и истински пример за мен като жена. Споменавам я заради интересите ѝ извън физиката. Тя е археолог любител, много се интересува от библейски проучвания и съчетава физиката с археологическите и библейски данни. Една от големите ѝ страсти беше Торинската плащеница, която бихме могли да видим още днес, ако имаме лукса да сме туристи. Тя е от хората, които смятат, че плащеницата е автентична.

— Наистина ли?

— Да. Участвала е в една научна комисия, организирана от Ватикана, и изобщо не се разубеди от радиоуглеродното датирание, според което плащеницата е средновековна. Не си спомням в подробности аргументите ѝ, но тя смята, че образът върху плащеницата може да е бил получен от внезапен поток неутрино в момента на възкресението. Тъй като това все пак е хипотеза, другите я взели просто за побъркан физик, но с този съд, който смятаме за Граала, ние на практика имаме машина за неутрино, Артър.

Той се наведе напред в стола си.

— Какво предлагаш?

— Нека ѝ се обадя. Да идем да я видим. В момента тя е в Еврейския университет в Йерусалим. Искам да ѝ покажа Граала, да обсъдя с нея данните, да видя дали не може да ни помогне да затворим кръга. Можем да посетим с уреди вероятните гробове на Иисус. Да вземем проби от въздуха, евентуално от варовика и да проверим за остатъчни следи от неутралино или неутрино. Ако постигнем успех, това ще свърже купичката с Иисус по възможно най-категоричния начин. Ще докажем, че това е истинският Граал. Никой не би могъл да го оспори. И това ще бъде най-изумителната новина. Всички следи ще се съберат в една великолепна купичка. Какво ще кажеш?

— Не знам, Клер. Разбирам те, но мисля, че трябва да престанем да сме стръв. Да сложим край на опасността. Никога не бих си простил, ако пострадаш.

Тя се намръщи и кимна.

— Както кажеш, Артър, но съм склонна да поема риска.

Двамата потънаха в мълчание. Артър се взираше замислено в лицето ѝ. Изглеждаше храбра и изпълнена с решимост. Личеше ѝ, че не е готова да прекрати търсенето малко преди финалната линия. И неговата собствена решимост поомекна.

— Можеш ли да ѝ имаш доверие, че ще пази тайна?

Клер се усмихна лъчезарно.

— Абсолютно. Тя ми е като втора майка.

Джеръми Харп стоеше в залата за пристигащи на летище „Хийтроу“ и чакаше пътниците от полета на „Бритиш Еърлайнс“ от Лос Анжелис да излязат от митницата.

Стенли Енгил най-сетне се появи, бутащ количката с багажа си.
— Стенли, добре дошъл — поздрави Харп. — Как мина полетът ти?

— Беше дълъг. А сега моментът не е от най-удобните да отсъствам от университета.

Харп махна на шофьора си, който се зае с багажа. Двамата физици тръгнаха след него към паркинга.

— Всички вече са или тук, или на път. Просто нямаш друг избор — рече Харп.

— Истина ли е? Намерили ли са го?

— Така мисля. Нужно ни е абсолютно потвърждение, но наистина мисля, че денят е настъпил.

— Разкажи ми подробностите.

— Възникна проблем. Хенгст ги проследил до Модан. Симон му дал карта за достъп. Хенгст изчакал Понтие да завърши анализа, но когато се опитал да вземе обекта, се стигнало до сбиване. Хенгст бил ранен. Много лошо. Мелъри се оказа доста непредвидим. Симон намерил Хенгст и го откарал в болница, където му направили спешна мозъчна операция. Вероятно няма да оцелее, което е добре, тъй като това ще премахне усложненията.

— Добре, добре. Не ми пука за охранителя ти. Какво е станало с Мелъри и момичето? Какво е станало с Граала?

— Измъкнали са се с него.

— И двамата ли?

— И двамата.

— И какво?

— Симон се върнал в лабораторията. Проверил архивираните данни от EDELWEISS. Съставен е от неутралино, Стенли. Неутралино!

— Боже мой, точно както предполагахме. Имало ли е и неутрино?

— Да. При това в изобилие.

Енгил разтърси юмрук.

— Джакпот!

— Точно така, джакпот.

— И сега какво? Знаем ли къде са те?

— Не се безпокой. Ще се доберем до Граала, ще се отървем от Мелъри и приятелката му, след което ще направим следващата крачка.

Ела, наех къща недалеч оттук. Всички се събират. Самолетът ми е в готовност. Когато настъпи моментът, ще пътуваме като група и ще посрещнем заедно съдбата си.

На миланското летище „Малпанеза“ Артър остави наетата кола на дългосрочен паркинг. Беше взел решението, докато се разхождаше сам в градината и гледаше назъбените планини, открити на великолепното синьо небе.

Бе прекарал следобеда в планиране. Бързо претърсване в мрежата го насочи към известна журналистка от барселонския вестник „Ел Периодико де Каталуня“, чиято специалност били религиозните теми. Смяташе да се свърже с нея от Йерусалим. И да покани чешитите за събитието. Щеше да го посвети на Ендрю и Тони.

Клер го бе уверила, че тъй като не съдържа желязо, Граалът ще мине незабелязано през скенерите на летището. Артър уреди хотелът да изпрати ковчежето на Санди Марина, уви Граала в дрехите си и го прибра в раницата. После си запазиха места за полет от Милано до Тел Авив по-късно вечерта.

Въпреки всичкото планиране и мислене, двамата бяха ужасно нервни по време на обработката на документите. Дали бяха намерили Хенгст? Дали френската полиция не е обявила Клер за издирване?

Едва след като самолетът се издигна във въздуха и прибра колесниците си, Артър успя да се поуспокои донякъде, да си поръча питие и да стисне потната ръка на Клер.

34.

Пристигнаха в Тел Авив в три часа сутринта. Наеха кола и продължиха към Йерусалим под вече изсветляващото небе. Артър беше преценил, че ако имат резервации в скъп хотел, това може да приспи бдителността на израелските митничари, затова запази стая в „Цар Давид“, където беше отсядал при командировки от „Харп Индъстрис“.

Митничарят не провери багажа им. Граалът се завръщаше в Йерусалим.

— Добре дошли отново в „Цар Давид“, господин Мелъри — поздрави рецепционистът.

— Радвам се да ви посетя отново.

Пристигналата няколко часа по-късно Нети Пик се оказа същинска природна стихия. Беше дребна и набита, на шейсет и няколко, с боядисана черна коса, подстригана младежки късо. Черната ѝ рокля свършваше десетина сантиметра над голите колене. Носеше дръзки златни накити на ушите, шията и китките си. Когато видя Клер в лобито, размаха енергично ръце и секунда по-късно я разцелува по бузите.

— А ти трябва да си Артър — рече тя със силен израелски акцент, докато стискаше ръката му с двете си ръце. После прошепна: — Къде е?

Артър посочи раницата си.

— Добре. Само не го изпускате от очи. Трябва да идем някъде, където да го видя. После ще поговорим.

Заведоха я горе в стаята им. Отвън Старият град и Храмовият хълм се къпеха в светлината на изгряващото слънце. Гледката беше във всички нюанси на кафявото и жълтото. Клер метна покривката на леглото, за да има къде да седне Нети.

Когато Артър постави черната купа в ръката ѝ, лицето ѝ грейна от изненада и радост.

— Миличка — обърна се тя към Клер. — Дай ми салфетки да си избърша очите. Не мога да се откъсна от тази прелест.

— Какво мислите? — попита Артър.

— Какво мисля ли? Мисля, че съм умряла и съм отишла на небето. Това е топло като бебешко дупе. И вижте как пръстите ми изчезват. Намерили сте съкровище, най-голямото съкровище. А същевременно е толкова простичко. Просто малка черна купичка, направена от най-скъпоценния материал на света. Ето, вземете го и го пазете, Артър.

Той взе съда.

— Добре, Клер, а сега ми покажи данните.

Артър прибра Граала в раницата си и двете жени седнаха една до друга на леглото и се заеха да преглеждат разпечатките от Модан. По-голямата част от дрънкането им беше съвсем неразбираема за него, но му стана ясно, че Нети е съгласна с интерпретацията на Клер. Купата съдържаше известно количество тъмна материя. Разговорът им се насочи към допълнителните експерименти, които трябва да се направят. Артър излезе на балкона да потърси по мобилния си новини за Хенгст и Модан. Защо нямаше нищо? Дали се е възстановил от удара по главата? Възможно ли бе още да е по следите им? Положението беше обезпокоително, но поне двамата с Клер все още не бяха обявени за международно издирване.

— Нети има някои идеи — обади се Клер от стаята.

Артър влезе и придърпа стола от писалището.

— Клер ти е разказала, че имам две страсти, физиката и археологията — започна Нети. — Първата дължа на баща си, който беше велик физик, а втората на съпруга си, да почива в мир, но не пълен, защото, честно казано, невинаги беше добър човек. Той беше археолог от Еврейския университет и изучаваше Йерусалим от епохата на римляните. Така че беше съвсем естествено да понауча нещо по темата и ми стана интересно прилагането на постиженията на физиката към онова, с което се занимаваше той. Трябва да кажа, че за един евреин той бе доста обсебен от търсенето на гроба на Иисус, та покрай него се забърках с Торинската плащеница.

— Клер ми разказа — рече Артър. — Мислех си, че датирането на плащеницата преди време е хвърлило сериозни съмнения относно автентичността ѝ.

— Няма съмнение, че радиовъглеродното датиране, направено през осемдесет и осма под надзора на Ватикана, отнася плащеницата към тринайсети или четиринайсети век, но имаше доста съмнения за грешки при самото датиране, замърсяване на пробите и дори че има вероятност да са подложили на датиране средновековна кръпка. Има обаче и други особености — като техниката на тъкане и частиците варовик в плата, които са идентични с находки от римската епоха. Всичко това предполага, че плащеницата е от първи век. Но от моя гледна точка няма убедителна художествена техника, която би могла да възпроизведе образа на разпнат човек върху парче лен. Подобни техники не са били известни през първи век, нито пък през четиринайсети, и не ми се вярва, че някой би могъл да го направи дори днес. Именно затова си мисля, че плащеницата е истинска.

— И смятате, че неутриното е свързано по някакъв начин с получаването на образа? — попита Артър.

— Това винаги е била основната ми хипотеза. Всъщност не знам какво друго би могло да остави отпечатъка. Ако притиснеш парче лен към тялото на окървавен човек, намазано с масла и оставено на някакво горещо, студено или каквото и да било място, няма да получиш такъв свършен, почти фотографски негатив на човешко тяло с раните от разпятието, следите от бича във формата на гири от флагрума, римския бич, петната от кръв и телесни течности там, където дробовете му са били пронизани от копието.

— Нима неутриното може да остави изображение върху плат?

— Категорично да. Поток неутрино, излъчван от тялото, ще окисли целулозния пласт в лена и ще остави точно негативно изображение на тялото върху плата. Но неутриното взаимодейства много слабо с останалите частици, така че останалите части няма да бъдат засегнати. И тук стигаме до вашия Граал и възможното обяснение, не мислите ли?

Клер кимна.

— Масата на тъмната материя с нейните сблъсъци между неутралино и антинеутралино представлява постоянен източник на неутрино. Ако Иисус е пил от купата и в тъканите му се е натрупало достатъчно количество от тези елементарни частици, освобождаването на неутрино след смъртта би могло да обясни образа върху плащеницата.

Нети също кимна.

— И нямаме нужда от дематериализиране, за да обясним плащеницата.

— Но гробницата му е била празна — възрази Артър. — Ами възкресението?

— Не изповядваш юдаизма, нали?

— Англиканец съм.

Нети сви рамене.

— Не искам да се меся в религията ви. Възможно е разказите от Евангелията да са били измислени, за да се пропагандира нова вяра. Възможно е някой да е откраднал тялото. Възможно е наистина да е имало възкресение. Казвам само, че моята теория за неутриното и плащеницата пасва много добре на вашия Граал. Затова съм съгласна с Клер. Има възможност картината да стане пълна.

— Затова сме тук — отбеляза Артър.

— Ще уредя нещата. Ще използваме моите уреди в най-вероятните гробници в Стария град. Ако засечем неутралино и неутрино, ще дойда в Барселона с вас и тримата ще дадем най-изумителната пресконференция, виждана някога. Става ли?

— Ужасно съм ви благодарен за помощта, професоре, но ни следят от една седмица. Трима души бяха убити. Може да е опасно.

Нети стана и придърпа роклята си надолу.

— Клер ми разказа всичко. Да, тревожно е, но съм твърде стара и твърдоглава, за да се уплаша. Не съм изненадана, че има хора, които искат Граала. Той е много ценен артефакт, търсен може би от времето, когато Иисус се е превърнал в нещо повече от езекутиран размирник. Обмислете нещата. Аз имам лекции в университета. Клер, нали ще ми се обадиш след няколко часа?

— Разбира се.

Артър се канеше да стане да я изпрати до вратата, когато Нети най-неочаквано попита:

— Кажете ми, Артър, да си чувал някога за група, наречена „Кем“?

35.

Артър остана като треснат от въпроса.

— *Определено* съм чувал за „Кем“ — отговори той.

— Какво знаеш?

— Само това, че мой далечен роднина, Томас Малори, авторът на „Смъртта на Артур“, споменава, че бил преследван от хора, които нарича кем, изписва го Q-E-M, през петнайсети век. Бил е по следите на Граала и смятал, че те пък са по неговите следи.

Тя въздъхна шумно и отново седна на леглото.

— Когато бях млада и представих бъдещия си съпруг на баща ми, ги слушах как се опознават. Баща ми не се интересуваеше особено от археология и не гледаше на нея като на сериозна наука, но когато разбра, че Ари изучава неща, свързани с Иисус от Назарет и римската окупация на Юдея, темата се прехвърли върху Светия Граал. Когато бил студент в Съветския съюз, баща ми познавал някакъв физик, чието име не мога да си спомня, но който много се интересувал от Граала. Носел се слух, че бил член на тайна група, наричаща се „Кем“. Всички в групата били физици и издирвали Граала. От описанието на баща ми заключих, че онзи бил лош тип, а и другите кем не били цвете за мирисане.

На Артър му призля. Джеръми Харп също беше физик. Както и бившият приятел на Клер, Симон.

— А да е споменавал защо се опитват да намерят Граала? — попита той.

— Наричали го Камък на възкресението. Това е всичко, което знам, но името предполага какви ли не възможности за мотивацията им.

— Иисусе, възкресение... — промълви Артър и в следващия момент остана поразен от иронията на възкликанието.

— Виж, Артър — рече Нети. — Ако въпросните кем ги е имало през петнайсети век, както казваш, и е продължавало да ги има през петдесетте години на миналия век, както твърдеше баща ми, може би

ги има и днес. Трябва и двамата да сте много внимателни. Клер е малката ми принцеса. Искам да я закриляш.

— Ще го направя.

— След лекциите ще се обадя тук-там. Познавам много добре онези, които държат така наречените гробници на Иисус, и ще използвам всичките си връзки, за да ни осигурят специален достъп извън работно време, по възможност още довечера.

— Колко са обектите?

— Само два сериозни, на които залагат истинските учени, в това число и съпругът ми Ари. Гробницата в градината и Божи гроб. Има и няколко други обекти във и около Йерусалим, които се сочат за истинското място, дори такива в Индия и Япония, колкото и странно да звучи. Но сериозните кандидати, както казах, са само тези. Така че ще се погрижа да издействам разрешителни и ще започна да приготвям уредите си. Става ли?

Артър и Клер кимнаха.

— Мисля, че дотогава ще е най-добре да останете в хотела.

— Напълно съгласен — кимна Артър.

— И ако довечера отидем в някоя от гробниците, вземете Граала със себе си. Не го оставяйте в стаята. Нито дори в сейфа, дори да се побира вътре. Лесно се прониква в хотелска стая. Не бих доверила подобна ценност на когото и да било.

— Но Граалът няма ли да повлияе на измерванията? — попита Артър.

— Харесва ми, че е толкова умен — подхвърли Нети, докосвайки Клер по ръката. — Ще донеса специална оловна кутия, за да предпазя уредите си от него.

Гробницата в градината се намираше в източната част на Йерусалим, непосредствено до стените на Стария град и Дамаската порта. Нети ги взе от хотела с колата си. Оловната кутия за Граала беше на задната седалка. Артър остави Клер да седне отпред, а самият той прибра раницата си с Граала в кутията и я затвори. Беше десет вечерта, толкова топло, че човек можеше да се разхожда по къс ръкав. Улиците почти се бяха опразнили. Пътуването им отне само няколко минути и Нети спря на паркинга, запазен за собствениците на

гробницата — протестантска благотворителна организация с централа във Великобритания. Артър извади тежките уреди на Нети от багажника и помъкна повечето от тях. Клер взе кутията с Граала, а Нети водеше, въоръжена с фенер и ключове за желязната порта на оградения район.

Градината се оказа оазис на спокойствието в оживения град. Носеше се аромат на нощни цветя, лекият ветреца шумолеше в клоните на дърветата. В тъмното Артър не можеше да види оголената скала на каменоломната над градината, забележителна с това, че по форма много напомня на човешки череп. Именно тази естествена скулптура подбудила британския генерал Чарлс Гордън, посетил Йерусалим през 1883 г., да проучи по-подробно мястото, тъй като в Йоан 19:17 пише следното за Иисус и разпятието: „И носейки кръста Си, Той излезе на мястото, наречено Лобно, по еврейски Голгота“.

На дъното на кариерата Гордън открил стара гробница, изсечена във варовика, с малък вход с жлеб в долната част, който по всяка вероятност е бил предназначен за камъка, който да я затвори. Според Гордън всичко отговаряло съвсем точно на библейските описания на истинската гробница на Иисус, защото в Йоан 19:41-42 пише: „На онова място, дето беше разпнат, имаше градина, и в градината — нов гроб, в който още никой не бе полаган. Там положиха Иисуса“.

Гордън основал обществото, което и до днес притежава гробницата, и оттогава археолози и библейски историци усърдно изучават обекта и спорят за автентичността му.

Застанаха пред отвесната изсечена стена на гробницата, осветена от фенера на Нети. Имаше висок вход, водещ към така наречената стая на плача. Нети им обясни, че входът бил разширен сравнително наскоро; оригиналният вход бил три пъти по-малък от сегашния и напълно съответствал на библейските описания, според които Йоан и Мария Магдалина трябвало да се наведат, за да погледнат вътре. Отдясно имаше нефеш, или прозорец за душата, през който според юдейската традиция духът на покойния отлитал на третия ден от полагането.

Нести влезе първа и запали акумулаторен фенер, който ярко освети стаята на плача. Тя бе малка, но напълно достатъчна да побере жените, които според описанията се молили тук и оплаквали тялото на Иисус. През един нисък портал и надолу по късо каменно стълбище се

стигаше до четири миниатюрни гробни ниши, в това число и най-дългата в североизточния ъгъл, където се смяташе, че бил положен Иисус.

Артър се наведе да влезе и остана поразен от суровата простота на гробницата — изсечена на ръка платформа в изсечено на ръка помещение, място за отдаване на почит към мъртвите, място, на което вероятно е бил положен най-великият човек в цялата история. Нети прекъсна унеса му.

— Добре — каза тя. — Не знам дали това е точното място, но сега ще проверим. Искам да сложите единия детектор там, в предполагаемата гробна ниша на Иисус, а другия в стаята на плача. Помогнете ми да разопаковам всичко и да вържа уредите с лаптопа.

— Къде да сложа Граала? — попита Артър.

— Няма значение. Екраниран е. Можеш да го сложиш и в гробната камера.

Уредите представляваха натъпкани с електроника кутии с детекторни пръти, които Нети постави на малки трикраки стойки. Докато работеха, Артър попита какъв е принципът им на действие. Последва дълга и обстойна лекция за вафли от германий, електроди от паладий, йонни полета и така нататък. Когато Артър завъртя очи зад гърба на Нети, Клер се усмихна едва забележимо и продължи работата си с лаптопа. Накрая Нети заяви, че са готови, и пое лаптопа, който бе поставен в стаята на плача на малка сгъваема масичка, до която стоеше сгъваем стол.

— Колко време ще отнеме? — попита Артър.

— Защо? На някое по-добро място ли предпочиташ да отидеш? — пошегува се Нети.

— Зависи от количеството останало неутралино и неутрино — обясни Клер. — Може да стане за няколко минути или за няколко часа, ако стане изобщо.

Артър беше загрижен за Клер. Тя изглеждаше измъчена, без сили. Имаше предостатъчно причини за това — стресът, недоспиването, нанесеният ѝ удар, състоянието на баща ѝ. По-рано я беше попитал дали се безпокои за баща си и тя му бе признала, че доста се тревожи. И Артър се зарече, че веднага щом нещата в Барселона приключат, да я заведе в Тулуза да се погрижи за семейството си.

Бяха взели няколко бутилки вода. Артър извади една и предложи на Клер. Тя пи жадно и изтри устни с опакото на дланта си.

Мина половин час, после цял. Бяха обяснили на Артър, че очакват на екрана да се появят червени или зелени точки, но нищо не се случваше. Артър стоеше зад Нети, докато Клер клечеше в гробната камера.

След дълго мълчание Артър най-сетне не издържа.

— Колко сигурни са доказателствата, че това е истинската гробница? — обърна се той към Нети.

— Ами, първо, обектът е несъмнено извън стените на Стария град, а по онова време екзекуциите и погребенията са ставали на такива места. Скалата с форма на череп е добър кандидат за библейската Голгота, а има и много данни, че римляните са извършвали екзекуции тук, близо до градската врата и недалеч от главния път на север. Така пътниците ще виждат разпънатите на кръст и ще си вземат поука. Колкото до самата гробница, тя определено отговаря на гробница, направена за богат евреин като Йосиф Ариматейски, защото си има тази чудесна стая на плача и е изсечена по същия начин, по който са изсечени и гробниците на богатите членове на Синедриона от първи век в долините Кидрон и Хинон. От друга страна, някои учени смятат, съдейки по някои от елементите, като многото гробни ниши, че гробницата би трябвало да е доста по-стара от първи век, което противоречи на казаното в Евангелията, че била нова. Но пък от друга страна, виж нишата на Иисус. Тя е завършена от останалите, а това може да означава, че гробницата наистина е била нова, когато той е бил погребан тук. И виждаш ли как са изсекли и разширили мястото, където би трябвало да е главата? Това е знак, че положеният там човек е бил твърде висок за първоначалната ниша. И познай какво? Дължината от главата до петите е същата, като тази на образа от Торинската плащеница. Какво ще кажеш за това?

— Съпругът ви смяташе ли, че това е истинското място? — попита Артър.

— Когато го питах подобни неща, той винаги отговаряше: „Аз съм просто археолог. Направи ми машина на времето и ще ида да проверя“.

Нощта се изнизваше, а екранът на компютъра си оставаше неизменен. Артър седна на хладния под в стаята на плача и се облегна

на грубата стена. Клер беше в гробната камера до нишата на Иисус, двамата поддържаха зрителен контакт през портала и разменяха по някой кратък жест.

— Значи Граалът не влияе на инструментите? — внезапно попита той.

— Както можеш да се увериш, не — отвърна Нети, сочейки празната графика. — Не засичам нищо, което да отговаря на неуловимите ни частици.

— Мислех си за нещо, което казахте сутринта — подхвърли Артър.

— Така ли? Кое по-точно? — попита професорът.

— Казахте, че съставът на Граала означава, че няма нужда с дематериализация да се обясни образът върху плащеницата.

— Да, така е. Неутриното...

— Нямах предвид това — прекъсна я Артър. — А концепцията за дематериализация. Да речем, че тялото на Иисус не е било откраднато от учениците му или от някого друг. Да речем, че наистина е изчезнал от гробницата. Има ли някаква рационална научна основа да се твърди, че подобно нещо може да се случи с едно тяло? С неговото тяло?

— Без да броим „Стар Трек“ ли? — шеговито попита Нети.

— Без. Имам предвид реалния свят и реалната физика.

— Виж, от работата върху теоретичната физика напоследък произлизат доста интересни неща. Много възможности се спотайват в уравненията на моделите на суперсиметрията и струнната теория. Аз съм физик практик, занимавам се с експерименти и част от математиката не ми е по силите, но въпреки това мога да видя сенките на възможните неща.

— И какви са те?

— Множество измерения — обади се Клер от гробната камера.

Артър се разсмя.

— Стига бе. Сериозно?

Нети погледна над очилата си към гробната камера.

— Клер сигурно ще го обясни по-добре от мен. Теорията е съвсем нова, а тя е млад човек, който със сигурност е по-добре запознат с тези неща.

— И аз не съм специалист, но от теорията за суперструните, за които стана дума в Модан, произлизат концепции, позволяващи математически опит за обединяване на квантовата механика с особеностите на гравитацията в така дълго търсената теория на всичко. Айнщайн се е опитвал да го постигне, но така и не е успял. Смятаме, че можем да обясним свойствата на субатомните частици, като мислим за тях като за различни трептения на струна. Когато струната трепти по един начин, имаме една частица. Когато трепти по друг начин, имаме друга частица.

Артър кимна.

— Това съм го гледал в научнопопулярен филм по телевизията. Само че твоят глас е по-приятен от гласа на Стивън Хокинг.

— Да, но пък той е по-умен — усмихна се Клер и продължи: — Една от особеностите на теорията е, че струните могат да трептят само при определен брой измерения на пространство-времето. И по-точно, при единайсет измерения. При повече или при по-малко математиката на теорията се разпада. Разбира се, в нашата вселена можем да възприемаме само четири измерения, така че останалите седем трябва да са... ами, представи си, че са навити и недостъпни за нашата реалност. Нещо много трудно за описване с думи и по-лесно за предаване чрез формули.

— Значи има още седем измерения? — попита Артър.

— А, това не е всичко — изтъкна Клер. — Уравненията, които произлизат от единайсетмерната суперструнна теория, предполагат нещо още по-изумително. Изглежда, че вселената може да е триизмерна мембрана, носеща се в единайсетмерно пространство-време. И преди да си заявил, че подобно нещо е невъзможно, ето нещо важно. Оказва се, че е напълно вероятно нашата вселена да съществува в мултивселена, наред с много други. Представи си множество мембрани или мехури, всеки от които е отделна вселена, носещи се в невъобразимо голямото море на единайсетмерно хиперпространство.

— За колко вселени става дума?

— За много — вметна Нети.

— Според някои преценки може да са гугол — каза Клер. — Това е единица със сто нули. Трилиони и трилиони. Други модели предполагат още повече вселени, може би дори безброй.

— Добре, схванах концепцията — кимна Артър. — Но аз питах за дематериализирането и възкресението.

— Искаш ли да кажеш нещо, Нети? — попита Клер.

— Не, продължавай — отвърна професорът. — Хубаво е приятелят ти да види колко си умна.

Клер посрещна коментара ѝ с поклащане на глава и продължи:

— Обикновено комуникацията между отделните вселени е невъзможна, защото законите на квантовата механика ни залепват за собствената ни триизмерна мембрана като муха за мухоловка. Единствено гравитацията, която огъва пространство-времето, може да извърши скока в друга вселена.

— Колко далеч са тези вселени?

— Може би по-близо, отколкото предполагаш. Много по-близо, отколкото предполагаш. Според една серия изчисления около гравитацията излиза, че другите вселени може да се намират на не повече от милиметър от нас.

— Стига бе!

— Говоря абсолютно сериозно. Математиката е много точна, дори идеята да изглежда шокираща. Възможно е да сме само на една съвсем тънка завеса разстояние от цели паралелни вселени. Но ние не можем да минем през тази завеса. Само гравитацията може. Освен ако...

— Освен ако?

— Освен ако тъмната материя не представлява мост между тях.

— Дотук беше на твърда основа — обади се Нети.

— Продължавай, моля — подкани я Артър.

— Съществува една спорна теория, според която тъмната материя, невидима в нашата вселена, е обикновена материя в друга вселена — обясни Клер. — Има също теория, че нашият Голям взрив е резултат от сблъскването на две паралелни вселени и че е само един от може би безброй Големи взривове, случващи се в мултивселената. Така че има вероятност двете теории да са съвместими. Може би тъмната материя, като тази на Граала, е дошла при нас от друг мехур.

— Каза, че била мост — посочи Артър.

Клер сви рамене.

— Не знам, но може би е дошла през завесата и може да те пренесе обратно през нея.

Артър кимна. Нещата горе-долу му се изясняваха.

— Камъкът на възкресението.

— Е, това е просто една смахната теория — рече Клер.

Нети се усмихна.

— Сега вече съм съгласна!

Артър изпита нужда да стане.

— Да допуснем, че Иисус е пил от Граала. Натъпкан е с екзотични частици от камъка. Умира, увиват го в саван, върху който излъчваните електрони оставят изображението му, а тъмната материя по някакъв начин дематериализира тялото му и го пренася в паралелна вселена? Значи твърдиш, че това е физичното обяснение на възкресението?

— Не твърдя нищо — отвърна Клер. — Късно е. Уморена съм.

Нети погледна часовника си.

— Да, наистина е много късно, а тук не получаваме нищо. Мисля, че можем да изключим Гробницата в градината като кандидат. Да събираме нещата и да си тръгваме. За утре... всъщност, вече е утре... съм издействала разрешение да прекараме нощта в Божи гроб. Надявам се, че като се приберете в хотела, ще намерите нещо по-добро за правене, отколкото да мислите за струнни теории и мултивселени.

36.

Йерусалим, 33 г.

Иисус бе мрачен. Знаеше с болезнена яснота какво ще се случи. Беше си спечелил могъщи врагове сред старейшините на Синедриона още преди да предизвика смут и хаос в Храма, като прогони сарафите и търговците. Сега противниците му бяха побеснели и римляните нямаше как да не се намесят. А когато се намесят римляните, умират хора.

Неизбежността на очакващата го участ бе някак успокояваща. Той знаеше, че не може да избяга, че не може да отстъпи. И двата пътя бяха анатема за него. Значи беше сигурно, че ще умре. И смъртта му нямаше да е бърза и лека. А мъчителна. Щеше да страда. Но той се молеше на Бог смъртта му да има смисъл. Та нали животът му имаше смисъл, нали посланието му да обичаш Бог и ближния имаше смисъл. Дали щеше да стане просто поредният мъченик, смазан от силните и покварените и забравен, когато онези, които го познаваха, умрат? Или щеше да послужи на някаква по-висша, по-трайна цел? Щом нямаше какво да направи, за да промени съдбата си, единственото, което му оставаше, бе да покаже на последователите си, че е в мир със себе си, да им покаже как трябва да умре един добър и вярващ човек.

Ето защо, седнал сред дванайсетте си най-близки ученици, които бяха рискували собствения си живот, за да следват него и учението му, той се усмихна, твърдо решен да се наслади на последния израз на топлата им дружба, на великолепната пасхална вечеря след приятели.

Намираха се в горната стая на чудесна къща на хълма Сион, отстъпена за вечерта от един богат човек на име Йосиф от Ариматея, приятел на техния приятел, както им бе обяснил Тома. Макар да не бе същински последовател на проповедите на Иисус, Йосиф бе показал симпатия към учението и бе направил едно-две дарения, за да поддържа каузата им. Храната, наредена пред тях на ниската маса, беше проста, но питателна — месо, риба, хляб, маслини и малко вино.

Вечерята минаваше предимно в мълчание, тъй като учениците му също знаеха за неминуемата опасност, но всяко чувство на безнадеждност, което би могло да надвисне над тях, бе прогонено от благото изражение на самия Иисус, който явно се наслаждаваше на малките удоволствия, породени от приятелството и добрата храна.

Ала в стаята се възцари изпълнено с потрес мълчание, когато Иисус внезапно стана и заяви:

— Един от вас ще ме предаде.

Дванайсетте се спогледаха помежду си, след което първо Петър, после и други започнаха да отричат и трескаво да го уверяват във верността си.

Иисус кимаше и се усмихваше. Накрая сложи край на уверенията им, като взе един хляб, благослови го и го начупи на парчета.

— Вземете този хляб и яжте, защото това е тялото ми.

Изумени, учениците му се подчиниха и изядоха къшеите си.

Тогава Иисус взе кана вино и рече:

— Вземете това вино и си го поделете. То е моята кръв, пролята от мнозина. След тази нощ няма да пия повече от плода на лозата до деня, в който ще го пия нов в царството Божие.

Учениците му пуснаха каната да обикаля и когато тя се върна при Иисус, Юда скочи и застана над него с малка черна купичка в ръце.

— Умолявам те да изпиеш виното от този потир — каза той на Иисус. — Това е свят съд, дошъл от древната земя на Моисей.

Иисус пое съдинката, усети топлината ѝ и се възхити на ореола.

— Откъде си се сдобил с това съкровище? — попита.

— От един човек, който те обича.

Иисус наля вино в съда и даде знак на Юда да приближи.

— Знам, че ти ще ме предадеш — прошепна той в ухото му.

После взе купичката в ръце и изпи виното до последната капка.

Нищо не можеше да накара Юда да спре да трепери. Беше тичал през целия път от Гетсиманската градина до странноприемницата край Храма, в която беше отседнал Нехор. Египтянинът го чакаше там със свой сънародник, арогантен млад мъж на име Сакмис, което означавало могъщ, както обичаше да напомня на всички. Докато Иисус

привличаше към себе си пламенни и възвишени люде, при Нехор се стичаха съвсем различни хора — отдадени на по-низки цели. Сакмис споделяше интереса на учителя си към алхимията и макар да бе начинаещ, той се смяташе наред с Нехор за кем, член на древно общество, проследяващо произхода си още от времето на фараоните.

Нехор предложи на Юда вино, за да се успокои, но той отказа. Не можеше дори да седне, за да разкаже за онези ужасни мигове, когато поведе групата старейшини, свещеници и преторианци към мирната маслинена горичка, където спеше Иисус, как учениците се бяха разбягали и как Иисус бе грубо заловен.

— Знаеш ли какво стори, преди да го отведат? — изхлипа Юда.
— Целуна ме. Какво направих?

— Той пи ли от купата? — настоятелно попита Нехор.

— Да.

— Къде е тя? — поинтересува се Сакмис. Беше мускулест и едър; в сравнение с него Юда бе като малко момче.

Купата беше в торбата на Юда.

— Ето я.

Сакмис взе торбата, надникна вътре и я предаде на наставника си.

— Справи се добре — рече Нехор.

— Не, аз съм предател. Той знае, че съм предател — скръбно изплака Юда. — Прокълнат съм завинаги.

— Ако не друго, Иисус е умен — изтъкна египтянинът. — Изключително умен. Несъмнено подозира, че мъченичеството ще даде тласък на каузата му. Той е човек с принципи, също като мен.

— И какви са твоите принципи, Нехор? — попита ядно Юда. — Опита се да удушиш блудницата Ана. Ако Петър и Матей не се бяха случили наблизко, щеше да отнемеш живота ѝ. И затова Иисус с право те прокуди от вътрешния си кръг. Сега те питам, защо се опита да извършиш убийство, Нехор?

— Защото исках да съм сигурен, Юда. Исках да изпитам силите на моя огнен камък. Когато го намерих в пустинята, разбрах, че това е нещо странно и могъщо. Имаше ореол. Що за камък има ореол? Оставаше топъл дори когато нощите бяха студени. Що за камък притежава такива свойства? Аз съм алхимик. Обучен съм да манипулирам естествения свят. Затова разбрах, че камъкът е

специален, и го донесох със себе си от Египет в Юдея, където мога да натрупам богатство. И тук чух за Иисус от Назарет, най-великия проповедник, познат на тази страна, човек, за когото се говореше, че бил не само светец, но и че правел чудеса. Беше човек, когото трябваше да познавам. Човек с възможности.

— Значи дойде при нас, за да спечелиш от него?

— Така е, макар че понякога и аз едва не се захласвах от силата на словата му. Как е възможно човек да очарова по такъв чуден начин единствено с думи?

— Но не си бил истински вярващ.

— Аз вярвам в себе си, Юда. Открих, че от мен не става добър последовател. Повече ме бива за водач. И една нощ, не много отдавна, след вечер, благословена с добро вино в изобилие, аз махнах кърпата, в която държах огнения си камък, и му казах: „Какви тайни криеш? По какъв начин можеш да ме направиш богат? Какво можеш да сториш, за да стана могъщ?“. Камъкът имаше грубата форма на купа и тъй като съм умел в обработката на метал и камък, аз го превърнах в алхимически съд, в който да съчетавам различни вещества и да видя дали свойствата му ще доведат до обещаващи резултати. Помислих си, че може би ще съумея да превърна обикновени метали в злато. Оформянето на купата беше чудесно нещо, тъй като всяка люспа камък и всяка прашинка имаше свой собствен мъничък ореол. Работех през нощта и когато наближи утрото, заспах направо на земята зад тази къща. Когато се събудих, бях мокър до кости от дъжда и видях, че едно куче пие дъждовната вода, събрала се в купата. Някакво си куче да осквернява скъпоценната ми купа! Изритах го веднъж, изритах го отново и вторият удар счупи врата му и то умря на място. Изхвърлих трупа му до бъчвата за дъждовна вода, легнах си в леглото да си доспя и повече не помислих за станалото. А когато се събудих, реших да изхвърля трупа по-далеч на улицата, за да не изпълни стаята ми с вонята на разложено. Но него го нямаше, Юда. Беше изчезнало.

— И какво от това? — възкликна Юда. — Някое друго животно го е отмъкнало.

— Точно така реших и аз, разбира се. До следващия ден, когато отново се заех с купата, за да я дооформя и излъскам. След известно време станах да се облека до стената и когато се върнах, кучето беше там! До бъчвата!

— Откъде си сигурен, че е било същото куче?

— Имаше същото бяло петно на муцуната си. Беше същото куче, казвам ти, но живо и явно ме помнеше, защото ме погледна и побягна с цялата бързина, на която бе способно. Не го видях отново.

— Не може да вярваш на подобни неща — отбеляза Юда. — Само безумец би повярвал.

Думите му разгневиха Сакмис, който изруга при това безочие, но Нехор не му позволи да удари евреина.

— Аз съм с ума си, Юда. Знам какво видях. Кучето пи от купата ми и се върна от света на мъртвите. И тогава разбрах какво трябва да сторя. Трябваше да изпробвам силите на съда върху човек, или поне върху жена. Когато Петър и Матей отърваха блудната Ана, мислите ми се насочиха към Иисус. Толкова лесно беше. Нямаше да се налага да го убивам лично, а това бе добре, защото наистина го харесвам. Римляните ще свършат работата вместо мен утре. Трябваше само да му предложа малко пасхално вино.

— Боже мой, какво направих? — изплака Юда.

— Какво си направил? Ако се окажа прав, ти си го дарил с дара на възкресението. А на мен ще си ми дал дара на безсмъртието.

Иисус бе разпнат от римляните на дървен кръст в петък на мястото за екзекуции, наречено Голгота. Наближаваше събота и трябваше да се осигури гробница за окървавеното му и разбито тяло, но никой от последователите му нямаше средствата да намери толкова бързо вечно жилище за него. Решение обаче се намери, когато богатият свещеник от Синедриона Йосиф от Ариматея се намеси и убеди римския управител на Юдея Понтий Пилат да му позволи да се погрижи за трупа. Иисус бе отнесен в една от неизползваните гробници на Йосиф недалеч от мястото за екзекуции, която бе изградил за членове на голямото си семейство, живеещо в Йерусалим. След като тялото на Иисус бе набързо почистено, помазано и увито в ленен саван от разплаканите му близки жени, изсечената в скалата гробница бе затворена с тежък камък и оставена през съботата.

В неделя сутринта Нехор нервно четеше някакъв египетски алхимически текст в стаята си, когато Сакмис нахълта вътре, плувнал в пот и без дъх.

— Случило се е! — изпъшка едрият мъж.

— Разкажи ми.

— Жените, Мария Магдалина и другите, отишли до гробницата сутринта да завършат погребалните обреди. Но тя била празна! Случило се е!

Нехор спокойно остави текста, стана и obu сандалите си. Лицето му бе непроницаемо.

— Какво говорят хората?

— Някои казват, че римляните откраднали тялото му. Други пък че учениците му са го взели. А трети твърдят, че е възкръснал.

Нехор праметна торбата през врата си и усети тежестта на купата. Потупа я с дясната си ръка.

— Ела — рече той. — Да проверим истинската й сила.

Пред празната гробница на Иисус се беше събрала тълпа и хората приказваха възбудено, мотаеха се наоколо, подритваха фината бяла прах на кариерата. Още от разстояние Нехор разпозна повечето ученици и когато приближи, Матей, дългокос младеж със светла като пясък брада, го видя, посочи го с пръст и се озъби по същия начин, по който се беше озъбил в деня, когато изкопчи ръцете на египтянина от гърлото на блудницата.

— Как смееш да идваш, Нехор. Не си желан тук. Иисус те прокуди.

Египтянинът отвърна с почиттелен поклон.

— Никога не съм преставал да го обичам — рече той. — Макар да ме прокуди, той ми прости греховете. Той прости греховете на всички хора и учеше, че трябва да си прощаваме един на друг. Нима не се придържаш към учението му?

Матей заплака.

— Ще ти простя, Нехор. Чу ли какво се е случило тук?

— Чух.

Огледа се. Видя всички ученици освен Юда и Нехор предпазливо се поинтересува дали и той е тук.

— Юда е мъртъв. Обеси се снощи. Не можа да понесе болката от делото си. Някой му дал сребро да предаде Иисус.

— Знае ли се кой?

— Старейшините от Храма или свещениците, не зная.

— Някои казват, че тялото на Иисус било откраднато — подхвърли Нехор.

— Не и от нас! — възкликна Матей.

— Ами римляните?

— Защо им е да го правят? Не биха поискали да прославят смъртта му чрез лъжовно чудо. Има само едно обяснение, Нехор. Бил е призван да заеме мястото си до Бог. Възкръснал е.

Петър вече крачеше от гробницата към градската порта, притиснал към гърдите си погребалния саван на Иисус. Следваше го Тома, после Яков, Андрей, Йоан и останалите.

— Трябва да тръгвам — каза Матей. — Събираме се в една къща на Сион да обсъдим случилото се, да се молим и да благодарим. Вълнуващи времена настъпиха. Иисус възкръсна!

— Какво носи Петър? — попита Нехор.

— Савана му. Образът на тялото му се е появил на него, сякаш сам Бог го е нарисувал.

Нехор и Сакмис останаха и изчакаха множеството да се разпръсне. Неколцина безделници влизаха и излизаха от гробницата, но накрая и те си отидоха.

Нехор влезе, прекоси стаята на плача и се наведе, за да влезе в гробната камера. Слънцето вече сияеше ярко и печеше, но каменната гробница бе прохладна и тъмна. В лъча светлина от входа Нехор виждаше, че каменното ложе е покрито с ръждивите петна на засъхнала кръв.

— Пази вратата — заръча той на Сакмис. — Не искам никой да влиза.

Когато Сакмис застана на пост, Нехор извади купата от торбата и бавно я постави на ложето.

Изправи се и се загледа.

Отвън се чу препирня. Сакмис се разправяше с някакъв човек, който твърдеше, че е Йосиф, собственикът на гробницата.

Сакмис не го пускаше, но онзи настояваше и се опитваше да го избута и да влезе.

Нехор погледна през рамо и видя чернобрадо дундесто лице да наднича достатъчно навътре, за да види купата.

— Какво става тук? — извика Йосиф. — Тази гробница е моя! Какво правиш с тази купа? Някакви магии ли? Вълшебства? Знам кой си. Иисус те прогони!

Но главата изчезна, когато Сакмис успя да го изтласка навън. Нехор чу порой заплахи от двете страни, последвани от звука на бързо отдалечаващи се стъпки — явно Сакмис беше извадил кинжала си.

Нехор се върна в стаята на плача да говори със Сакмис, когато зад него се случи нещо.

Погребалната камера блесна, озарена от ярка светлина, сякаш гробницата внезапно се беше отворила да приеме лъчите на обедното слънце.

Нехор извика на ученика си да стои на пост при входа и присви очи към ярката светлина.

Светлината постепенно помръкна и тогава той чу нещо.

„Глас ли беше това?“

Напрегна слух и долови думите „Мили Боже“. Някой се молеше.

Със сърце в гърлото Нехор пристъпи към портала на погребалната камера и го видя, окъпан в мека, угасваща светлина.

Беше гол. На дланите и глезените му се виждаха ужасните черни дупки от клиновете, гърдите му бяха в белези от бича. Но той се усмихваше топло и разтвори ръце, за да го посрещне.

— Иисусе — промълви зашеметеният Нехор.

А Иисус отвърна просто:

— Завърнах се.

На Нехор му се виеше свят, толкова неща искаше да научи. Но успя да попита единствено:

— Къде беше?

— В царството на нашия Господ, на Бога.

— Как е там? — изломоти Нехор.

Иисус се усмихна още по-широко.

— Добрите и праведните ще разберат, когато дойде времето им. Не ми е дадено да им казвам. Къде са учениците ми?

— На Сион.

— Трябва да ида при тях. Ще ми дадеш ли дрехи?

Нехор свали собствената си роба и остана само по набедреник.

Иисус надяна робата и видя купата. Но тя вече не беше черна. А сияеше в бяло.

— Тази чаша, този Граал е свещен — рече той. — Погрижи се да го пазиш на сигурно място.

И Иисус живя сред своите изумени и изпълнени с благоговение ученици четиридесет дни, като ги учеше и се молеше с тях. Опасявайки се от римляните, те поискаха да го скрият на тайно място, но той самият не показваше страх и дръзко се появяваше в Йерусалим, за да се срещне с обожаващите го последователи, които бяха чули за чудото на възкресението му.

Макар че не можеше да сподели с никого какво е преживял, докато го нямаше, той описваше с почит и възторг царството Божие. Говореше за пътя, който човек трябва да следва приживе, за да получи Божията милост, и нареди на учениците си да се пръснат от Йерусалим, за да проповядват благата вест за спасението на всички народи по света.

На четиридесетия ден Нехор реши да действа. Дотогава се спотайваше, наблюдаваше Иисус отдалеч, следеше публичните му изяви, убеждаваше се със собствените си очи, че чудото на възкресението е преобразило Иисус от пророк в нещо, което по-скоро наподобяваше божество.

Сутринта той подаде свитък папирус на Сакмис и заръча:

— Отнеси това на Петър и другите апостоли. Днес е денят, в който смятам да го върна там, откъдето дойде.

— Но как, учителю? — изуми се Сакмис.

— Граалът е тук, но въпреки това Иисус върви по земята. Знаеш, че се покрив и го приближих с Граала, докато проповядваше по площадите. Нищо не се случи. Започвам да смятам, че камъкът на възкресението действа само на мястото, където е настъпила смъртта.

— Но Иисус умря на кръста.

— Дали? Може да е бил в безнадеждно състояние, но все още жив, когато са го свалили. Събота приближаваше. Тялото му е било

положено набързо. Може никой да не е забелязал последните тласъци на умиращото му сърце. Може духът му да го е напуснал в гробницата.

— Ти така ли смяташ?

— Да. И затова трябва да накарам Иисус да се върне в гробницата. Когато това стане, ако съм прав, ще убедя хората, че аз съм избраният да продължа делото му на земята. Ще основем нова църква, Сакмис, която ще черпи от извора на Иисус, но ще бъде вярна на великите кем преди нас. Ще бъдем богати, ще бъдем могъщи и най-вече ще бъдем безсмъртни.

— Но как ще убедиш хората, че ти си избраният? — учуди се Сакмис.

— Ще умра и също като Иисус ще възкръсна.

— Как ще умреш?

Нехор се усмихна.

— Ти ще ме убиеш.

Привечер, докато слънцето се спускаше към хоризонта и потъмняваше, Нехор зачака заедно със Сакмис пред празната гробница на Иисус. В далечината видяха малка процесия и не след дълго, минавайки през каменоломната Голгота, покрай мястото на собственото си разпятие, Иисус дойде с единайсетте си останали ученици, Йосиф от Ариматея и жените — Мария Магдалина, Саломея, Йоана и Сузана.

Иисус държеше свитъка на Нехор в ръка. Приблужи и рече:

— Дойдох. Какво трябва да сторя?

Нехор извади Граала от торбата и го показа. След възкресението той отново бе възвърнал естествения си черен цвят.

— Това ли е купата, от която пи виното на Пасха?

— Да.

— Би ли влязъл в своята света гробница с мен, за да ти покажа още едно чудо?

Иисус му се усмихна.

— Ще вляза.

Тогава последователите на Иисус му завикаха да не отива. Някои казваха, че Нехор е зъл, други — че това е някаква измама.

Но Иисус отвърна:

— Бях сред вас четиридесет дни и нощи. Предадох ви и последните си земни учения. Време е да се върна и да седна до Бога.

После повдигна ръце за благословия и рече: „Вечен мир вам“, след което последва Нехор вътре.

Ярка светлина проблесна през входа на гробницата.

Учениците и жените закриха очи и паднаха на колене, като се молеха. Мъчеха се да видят през светлината.

Не след дълго от гробницата излезе човек.

Беше Нехор, стиснал Граала, който отново бе бял и сияеше.

— Отиде си — извика им той. — Иисус се възнесе.

Учениците се втурнаха покрай него, влязоха по двама и по трима в гробницата и видяха с очите си, че тя е наистина празна, с изключение на смачканата роба, която бе носил Иисус.

Петър излезе пред другите.

— Какво каза Иисус вътре? — попита той.

Нехор се усмихна и отвърна с лъжата, която бе репетира неведнъж.

— Каза, че трябва да наследя мантията му като Син човешки. Но добави също, че трябва да покажа на вас, неговите апостоли, че съм достоен.

— И как ще го направиш? — скептично попита Матей.

— По думите му аз също трябва да пия от обредното вино, да страдам и да възкръсна. Тогава ще знаете, че съм онзи, който трябва да продължи делото му на тази земя.

Докато последователите на Иисус говореха и спореха помежду си, Сакмис сипа малко вино от мяха в Граала и Нехор го изгълта.

Всички загледаха в захлас египтянина и го чуха как се обръща към Сакмис.

— Направи го сега. Направи го бавно, болезнено.

И преди някой да успее да стори или каже нещо, едрият мъж извади къс римски меч от пояса си и го заби в корема на Нехор, като внимава да не засегне най-важните органи.

Нехор рухна на колене и нададе гърлен, изпълнен с агония вик. Притисна раната с длани и ръцете му се оплискаха с кръв.

— Виждате ли? — изпъшка. — Умирам.

Кръгът от мъже и жени се бавно се затвори около Нехор, докато кръвта и животът изтичаха от тялото му. През цялото време погледът на египтянина бе жадно впит в Граала, който лежеше до него.

Тогава Йосиф от Ариматея надигна глас и извика:

— Има само един истински Син човешки и един истински Син Божий. И това е Иисус, нашият Христос и Господ! Няма да позволя този човек, Нехор, да използва светия потир от последната вечеря на Иисус, за да постигне злите си планове. Той никога не е бил и никога не ще бъде вестonosец на Иисус. Този дълг се пада на вас, неговите истински апостоли!

Той се втурна напред, грабна Граала от прахта и побягна надолу по склона на каменоломната.

Очите на Нехор се разшириха от ужас.

— Върни го — изстена той с последния си дъх към Сакмис, докато падаше на една страна на земята.

Сакмис се затича след Йосиф, като размахваше меча и ругаеше, но когато стигна началото на склона, макар да бе само на няколко крачки зад беглеца, видя само чакъл и нищо друго.

Йосиф беше изчезнал.

Сакмис го търси къде ли не през цялата нощ и щеше да продължи да го търси през остатъка от дългия си живот, като привличаше и други за каузата си, други кем, на които разказваше историята за Граала и огромната сила, която ще придобият онези, които го намерят.

Онази нощ Йосиф се бе скрил като заек в една от многото изсечени в скалата гробници, надупчили каменоломната. Тялото на Нехор така и не беше намерено. Последователите на Иисус смятаха, че Сакмис го е взел и погребал. Тъй като Нехор беше презиран от учениците, единствено Сакмис беше склонен да си мисли, че господарят му е възкръснал, подобно на Иисус. Минаха няколко дни и когато реши, че е безопасно, Йосиф излезе от скривалището си и избяга от Юдея. Той посвети живота си на Граала и на разпространяването на благата вест на Иисус.

Преди да умре, Йосиф повери Граала на група последователи на Христос в римската провинция Тараконензис, които пазеха и почитаха реликвата, но знаеха от наставленията му, че е най-добре силата ѝ да се пази в тайна, за да не бъде използвана от хора със зли помисли.

А поколения по-късно Граалът се възнесе — някои биха казали, по-близо до Бог — отнесен от монаси на един висок връх в Испания, на планина, която по-късно щеше да бъде наречена Монсерат.

37.

— Колко е часът? — попита Артър, примигвайки в тъмното.

— Четири.

— Сутринта или следобед?

— Следобед.

Клер вече беше будна и се взираше в тавана. Тя стана и дръпна завесите. Слънчевата светлина нахлу в стаята.

Артър дръпна завивката над очите си и изстена, че иска кафе.

В стаята имаше машина за кафе. Клер му направи и се настани в леглото до него.

— Ама че нощ — промърмори той.

— Да, ама че нощ.

— Докато се приготвим и хапнем, ще стане време да го направим отново.

Тя отпи глътка портокалов сок, без да отговори.

— Изглеждаш уморена — рече той. — Успя ли да поспиш?

— Не много.

— Някакви вести от семейството ти? Всичко наред ли е?

— Не, няма никакви вести.

— Тогава какво? Скапана си.

— Тази дума не ми е позната.

— Извън релси си. Не си на себе си.

Клер изведнъж се оживи; но в гласа ѝ се долавяше гняв.

— Как мога да съм на себе си! Колкото по-дълго стоим тук, толкова по-голяма става опасността да ни открият. Едва не умряхме в Модан!

Артър остави кафето си.

— Клер, ти предложи да дойдем в Израел, забрави ли? — раздразнено напомни той.

— Знам, знам — поклати глава тя. — Помислих си, че идеята е добра, но през нощта ме налегнаха колебания. Мисля, че сгреших. Да идем в Барселона още сега, а после на някое хубаво място, на

тропически остров, където да поживеем нормално, без приключения. Само двамата.

Той я прегърна, погали нежно бедрото и гърба ѝ.

— Просто едва сега реагираш на станалото в Модан. Нормално е. Тук сме. Ще довършим започнатото. Само още една нощ. Още една гробница. Утре ще отлетим за Барселона. Ще свикаме пресконференция и ще представим всички данни, с които разполагаме. Ще се оправим с властите в Барселона и Модан по възможно най-бързия начин. Ще идем в Тулуза. После ще намеря някой тропически остров с чуден плаж, на който да се любим по цял ден и да танцуваме по цяла нощ. Как ти се струва?

— Би било божествено — въздъхна тя.

Той я целуна.

— Утре.

Църквата „Божий гроб“ се намирал в християнския квартал на Стария град, до лабиринта от улици на стария район Муристан. Издигната на мястото, което според мнозина е истинската библийска Голгота, църквата понастоящем се управлявала съвместно от Източноправославната, Римокатолическата и Арменската апостолическа църква и Нети беше успяла да получи от триумвирата разрешение за нощно посещение с научни цели.

Пристигнаха в единайсет вечерта и Нети паркира на една странична уличка недалеч от църковния двор. Натоварени със същите инструменти като предишната нощ, те влязоха не през големите дървени врати на главния вход, а през една по-невзрачна странична врата, използвана от работещите по поддръжката. Нети знаеше пътя през серията хранилища. Излязоха в параклиса на Мария Магдалина и не след дълго стояха в ротондата.

Няколко лампи бяха оставени запалени и макар че светлината бе слаба, Артър започнал да различава чертите, които правеха църквата „Божий гроб“ различна от всяка катедрала, която бе посещавал някога. Под богато украсения купол на ротондата, заобиколена от масивни мраморни колони, се издигаше самостоятелна правоъгълна постройка със скромни размери и купол с формата на луковица.

— Това е едикулата — обясни Нети. — Вътре се намира гробницата. Там трябва да влезем.

Оставиха уредите и кутията с Граала на мраморния под.

Нети посочи централната галерия, известна като католикон.

— Натам и нагоре по стълбите е светилището на Разпятието, където има камък с дупка, в която се вярва, че е бил поставен кръстът. Изглежда различно от Гробницата в градината, нали?

Артър кимна.

— И още как.

— Е, трябва да имате предвид, че районът през 33 година не се е различавал много от мястото, където бяхме снощи. Променил се е до неузнаваемост през двете хиляди години, през които са построявали множество светилища и църкви. Мисля, че именно затова обикновените хора клонят повече към Гробницата в градината, докато повечето учени смятат това място за автентичното.

Вътрешността на едикулата тънеше в мрак. Нети влезе първа с един от акумулаторните си фенери и Артър и Клер я последваха, за да получат представа за разположението, преди да внесат инструментите. Първото помещение, Параклисът на ангела, беше не по-голямо от градински навес; подът му беше покрит с плочи от оранжев, бял и черен мрамор. Точно в центъра имаше олтар, пиедестал със стъкло отгоре, покриващо каменна плоча с размерите на шахматна дъска.

— Смята се, че това е парче от камъка, отместен от ангела — обясни Нети.

Артър гледаше над олтара към портала, водещ към следващото помещение. Сводестият проход, от двете страни на който имаше кремав мрамор, изваян като завеса, беше нисък и всеки, който минаваше през него, трябваше да се наведе.

Нети постави втори фенер вътре и Артър се преви и мина в самата гробница. Това помещение беше по-малко от половината на другото и половината от площта му беше заета от каменно погребално ложе. Точно отгоре, частично скрита от Нети, имаше икона на Дева Мария над някакъв шкаф; Нети обясни, че шкафът можел да се отвори, за да разкрие по-стара част от едикулата. Отдясно на Артър, на височината на коляното му се издигаше мраморна платформа, върху която се намираше предполагаемата надгробна плоча на Иисус. Над

платформата имаше лавица от червен мрамор с пъстроцветна иконография, представяща трите контролиращи мястото църкви.

— Влизай, Клер — обади се Нети. Вътре имаше място за не повече от трима души. — Обещах да не слагам инструменти върху надгробната плоча, но можем да използваме пода.

— Мислите ли, че това е добър кандидат за истинската гробница? — попита скептично Артър.

— Ами, може би по-добър от Гробницата в градината — отвърна Нети. — А и католиците, и православните определено смятат, че гробът е точно тук. Историята на това място започва през четвърти век, когато Елена, майката на Константин, първия римски император, приел християнството, дошла в Йерусалим да търси гробницата. Според всички извори тя била умна жена и може би може да се нарече първият антрополог, защото знаете ли какво направила? Започнала да разпитва хората в района къде според тях бил погребан Иисус. Това станало по-малко от триста години след разпятието, така че нищо чудно местните да са имали доста добра представа. И те ѝ посочили развалините на един стар храм на Адриан, който бил издигнат на мястото на Голгота, но неотдавна бил разрушен по нареждане на Константин, за да се изгради на негово място църква. Твърди се, че именно там тя намерила парчета от кръста, Камъка на разпятието и тази гробница.

— Но тя се намира в рамките на градските стени — възрази Клер.

— Сега да. През 33 година районът е бил извън пределите на Стария град.

Артър се огледа.

— Съжалявам, но това изобщо не ми прилича на изсечена в скала гробница.

— Така е — съгласи се Нети. — Не забравяйте, че едикулата е строена и преустройвана много пъти през вековете и църквата около нея също е била подлагана на големи промени. Съоръжението, в което се намираме, е от деветнайсети век. По същество едикулата е като руска матрьошка, една сграда в друга сграда. А самата гробница най-вероятно е под нас, но ще е необходимо буквално земетресение, за да накараме църковните власти да се съгласят на някакво модерно археологическо проучване. Добре, да се захващаме на работа, а?

Артър и Клер сновяха напред-назад из ротондата, мъкнеха уредите и ги разполагаха в помещението на гробницата и в преддверието. Клер мълчеше, все още не се държеше по обичайния си начин.

— Добре ли си? — попита я той.

— Просто малко уморена.

— Нали помниш, утре.

— Помня.

Нети седеше в Параклиса на ангела с лаптопа си и проверяваше връзките. Тя се огледа.

— Къде е Граалът?

— В ротондата — каза Артър. — Там ли да го оставя?

— Можеш да го донесеш, няма проблем.

Артър излезе и се върна с оловната кутия.

— Къде да го сложа?

— Можеш да го сложиш върху олтара с камъка. Не са ми забранявали да слагам нещо върху него. А и без това е покрит със стъкло, което със сигурност не е много чисто, тъй като посетителите го целуват по цял ден.

Артър внимателно постави кутията върху олтара и седна на мраморния под до Клер. Погледна нагоре към отвора за дим и петнайсетте висящи лампи с масло. Запита се как ли щеше да изглежда параклисът, ако лампите са запалени, а неприятната рязка светлина на акумулаторните фенери я няма.

Представи си колко красиво би изглеждала Клер в магическото сияние.

Внезапно в параклиса като че ли стана някак по-светло. Артър си помисли, че си въобразява, но Клер и Нети май също го забелязаха.

Тримата скочиха на крака, когато източникът на допълнителната светлина стана очевиден.

Граалът.

Под капака на кутията се процеждаше ярка светлина.

Лицето на Нети се промени. Изглеждаше по-млада, по-агресивна.

— Отвори го! — извика тя. — Давай, отвори кутията.

Артър пристъпи колебливо напред и отвори двете закопчалки. Капакът леко се надигна и светлината стана още по-ярка.

— Отвори го изцяло! Вдигни капака — нареди Нети.

Артър преглътна и вдигна капака докрай. В помещението стана светло като в слънчев ден.

Граалът сияеше като фар. От абсолютно черен бе станал снежнобял.

Артър усети как Клер застава до него.

— Боже мой — промълви тя.

Страхуваше се да го пипне, за да не се изгори, но после осъзна, че не усеща никаква топлина, и приближи ръка, докато пръстите му не докоснаха повърхността. Температурата на съда беше същата като преди.

— Случва се — каза зад него Нети.

Артър предположи, че тя се обръща към тях, но грешеше. Нети говореше в микрофона на лаптопа си.

— Какво се случва? — попита той.

— Ще видите.

Клер изглеждаше уплашена. Страхът ѝ се предаде и на него.

— Клер, разбираш ли какво става?

— Артър, аз...

Не успя да довърши изречението.

Млад чернокос мъж се втурна през входа на едикулата в параклиса, размахвайки оръжие.

След него влезе втори мъж, по-бавно, по-уверено, също с пистолет в ръка.

Артър познаваше този човек.

Джеръми Харп.

Нямаше време да мисли, камо ли да действа. Артър замръзна на място и усети как тялото на Клер се вцепенява до него.

Харп видимо тържествуваше.

— Дай ми го, Мелъри — каза той.

Артър го изгледа кръвнишки.

— Той каза да му го дадеш — обади се Нети.

Артър я погледна с омерзение.

„Тя е от тях.“

— Добре тогава, Клер, *ти* ми го дай — подкани Харп и насочи пистолета към главата на Артър. — Искаш ли да го убия още тук и сега?

Артър беше замаян и напълно объркан.

— Откъде знае името ти, Клер?

— Не се шегувам, Клер — процеди ледено Харп.

Клер бръкна в кутията и извади купата. Подаде я на Харп, който прибра пистолета в джоба си и взе съда в малките си, меки ръце.

Клер се върна обратно до Артър. Двамата бяха от едната страна на олтара с камъка, а Нети и мъжете — от другата.

— След всички тези години — промълви Харп.

— След всички тези столетия — добави Нети.

— Знаеш ли, Мелъри — поде Харп, — една от причините да успея в бизнеса, е талантът ми да избирам подходящите хора за подходящата работа. Натиснах те докрай и ти изпълни задачата си.

Симон държеше пистолета си насочен към Артър.

— Клер също се справи добре — подхвърли той и й се усмихна.
— Липсваше ми.

Тя се намръщи и не отговори.

— Прав си, Симон — каза Харп. — Клер се справи добре, макар че се нуждаеше от малко увещания.

Артър пренебрегна всички в малкото помещение освен Клер. Обърна се към нея и я принуди да го погледне.

— Ти си от тях.

Устните й потръпнаха, очите й се зачервиха.

— Бях любопитна, разбира се. За мен беше чест да ми предложат да се включа. Нети беше мой ментор, Симон мой приятел... добре де, любовник... Членовете на групата са едни от най-великите физици на нашето време. Разказаха ми за Граала неща, предавани в продължение на две хиляди години от алхимици на химици и от химици на физици. Всички ние сме рационалисти. Не вярваме в магия, нито в мистични неща. Вярваме в науката и знаехме, че Граалът трябва да има свойства, които не са от този свят, а от космоса. Още от откриването на тъмната материя си мислехме, че Граалът може би е направен от нея.

— И сега знаем, че е така — вметна Харп.

— Това е моята тема, моята страст — продължи Клер. — Но аз...

— Какво ти? — тъжно попита Артър.

— Тя започна да се колебае — каза Харп. — Запъна се. Трябваше да я накараме да се вземе в ръце.

— Реших да спра. След като убиха Тони. Беше безумие. Освен това се влюбих.

Лицето на Симон почервения.

— Престани, Клер, недей — помоли Артър.

— Истина е. А после заплашиха семейството ми. Държат къщата им под наблюдение. Казаха, че ще ги убият. Не знаех какво да правя.

— Значи баща ти не е болен.

— Не.

— Още една лъжа — отбеляза той. — Като онази със слагането на Граала в тази кутия. Оловото не блокира частиците, нали?

— Не.

— Виждаше ми се безсмислено, но щом така казваше, защо да се съмнявам в думите ти? А уредите? Не правят абсолютно нищо, нали?

Нети изсумтя.

— Обикновени детектори на гама-лъчи. Няма нищо общо с упражнението.

— И какво е упражнението? — гневно попита Артър.

Отговори Харп, без да откъсва поглед от сияещата купа в ръцете си.

— Устната ни традиция продължава до времето на Христос. Един велик алхимик на име Нехор открил камъка на Граала, най-вероятно уникален метеорит, и създал от него тази купа. Открил, че камъкът действа като портал. Днес ние говорим за мултивселената. Ще видим. Иисус е пил от купата, тъмната материя е попаднала в тялото му и останалото е история. На небето ли е отишъл? В някоя паралелна вселена? Едно и също ли са двете неща? Виждате ли в това сливане на религия и наука? Казано е, че Нехор направил същото като Иисус, пил от Граала вътре или близо до гробницата му. Казано е също, че един от последователите му го убил, но Граалът бил откраднат, преди Нехор да бъде... възкресен. В продължение на две хилядолетия кем търсят Граала. Нашата цел е да го върнем точно на мястото, където е умрял Нехор.

— Не знаем как действат многото измерения — добави Нети. — Според устната традиция обаче мястото, на което се връщаш, трябва да е мястото, на което си умрял.

Харп кимна.

— Затова задача номер едно беше да намерим Граала, а задача номер две — да открием гробницата. Вижте начина, по който реагира камъкът. Намираме се на правилното място. Да се надяваме, че няма да се наложи да чакаме дълго възкресението на Нехор, второто велико възкресение в историята.

— И какво ще стане, ако този Нехор се материализира? — презрително попита Артър.

— Ще настъпи зората на нова ера, ето какво! — тросна се Харп. — Край на глупостта и суеверията, начало на рационална култура, основаваща се на науката. Кем ще бъдат ученици и учители едновременно. Ще представим Нехор на света и ще го оставим да разкаже забележителната си история. Вярваме, че ще бъде мъдър, разбираем и вдъхновяващ. Ние ще бъдем пазителите на Граала, лидерите на една нова сциентокрация^[1], онези, които ще пият от него и ще постигнат един вид безсмъртие. Аз лично с нетърпение очаквам да видя какво има отвъд този свят.

Артър поклати глава.

— Ами ако се върне не вашият Нехор, ами Христос?

Харп се усмихна.

— Обсъждали сме и тази възможност. Не сме единомисленици, но разполагаме с работещ план. Останалите кем са в очакване наблизко, готови да реагират на всяка възникнала ситуация.

— Давате ли си сметка колко нелепо звучи това? — попита Артър. — Работещ план? Това да не ви е някаква дискусия на екип в лаборатория или компания? Става въпрос за християнството! Вие наистина сте жалък дребосък. И долен, мръсен убиец.

Харп стисна устни, после се нацупи. Той протегна купата.

— Би ли я подържала, Нети?

Тя пое Граала от ръцете му.

Харп вдигна пистолета и го насочи към Артър над олтара.

— Никога не съм убивал човек със собствените си ръце, Мелъри, но това е чудесно място за начало.

Докато дебелият пръст на Харп се свиваше около спусъка, Клер изведнъж се хвърли между Артър и олтара.

Разнесе се оглушителен гръм и куршумът я улучи в гърдите.

Тя започна да се свлича бавно, сякаш коленете ѝ бяха станали от гума.

Времето сякаш забави хода си.

Харп стоеше замръзнал, абсолютно втрещен, че е застрелял Клер. Ръката му беше все така изпъната напред.

Артър се хвърли към пистолета. Оръжието се изплъзна лесно от потните, тлъсти пръсти. Докато Клер продължаваше да се свлича, Артър я сграбчи и падна на пода до нея.

Основата на олтара явно осигури някаква защита — макар да последва още един изстрел, този път с пистолета на Симон, единственият ефект бе оглушителен гръм и дъжд от фрагменти мрамор.

Артър обърна пистолета на Харп. Беше се снишил. Единствените му мишени бяха крака. Той стреля по тях от упор, докато Харп и Симон не рухнаха на земята, крещящи от болка, и изложиха телата си на куршумите.

Нети извика от ужас. Незасегната от олово или мрамор, тя изпусна Граала върху тялото на Харп и панически се втурна навън от едикулата.

Ушите на Артър звъняха и не беше сигурен дали не е оглушал, или всички внезапно са млъкнали.

Той се плъзна по пода към телата на двамата мъже. Раните им бяха ужасни. Вече не представляваха заплаха.

Чу стон.

Клер беше жива.

Артър се върна при нея и взе ръката ѝ. Ризата ѝ беше подгизнала от кръв.

— Трябва да извикам помощ — отчаяно рече той.

— Не, не ме оставяй.

— Трябва да извикам линейка.

— Вече е късно, Артър. Умирам. Усещам го.

Той постави ръка на раната ѝ и я притисна в напразно усилие да направи нещо — каквото и да било.

— Съжалявам, Артър. Обичах те.

— Не мога да те изгубя!

Огледа се и видя Граала.

— Дръж се, моля те — каза и внимателно положи главата ѝ на пода.

В раницата му имаше бутилка вода. Артър сипа от нея в Граала и го отнесе при Клер.

— Трябва да я изпиеш. Можеш ли?

Повдигна главата ѝ и поднесе купата към устните ѝ.

Клер глътна, закашля се и спря.

— Още, моля те.

Тя допи водата, погледна го за последен път и издъхна.

Артър остави Граала и я прегърна, сложи я в скута си. Нямаше да я остави. Тя беше още топла, кожата ѝ си оставаше розова, изглеждаше все така прекрасна.

Артър затвори очи, но сълзите напиреха през стиснатите му клепачи.

Замоли се, като я люлееше в обятията си.

Мъката му беше така опустошителна, сякаш в гърдите му бе експлодирала бомба.

Внезапно през клепачите му блесна ослепителна светлина.

Клер бе станала безтегловна.

Артър усещаше плат в ръцете си и нищо друго.

Отвори очи и се изправи бавно, държейки единствено окървавените ѝ дрехи.

Тя беше изчезнала.

---

[1] Власт на науката. — Б.пр. ↑

38.

Подът бе целият в кръв, която се събираше бавно на ручейчета в цепнатините между камъните.

Синкав барутен дим изпълваше Параклиса на ангела.

Клер си беше отишла.

Артур падна на колене на мястото, където бе умряла тя, като едва удържа дивото си желание да потопи ръце в локвата кръв от раната ѝ, както човек би посегнал за пръстен, паднал в кално езерце.

Значи така приключваше всичко.

Той беше търсач, устремен към целта си.

Беше успял там, където предците му се бяха провалили.

Беше намерил Граала.

Дали бе по-достоеен от крал Артур? Или от Томас Малори? Дали сърцето му бе по-чисто от техните?

Нямаше никакво значение.

Беше намерил нещо по-скъпо от Граала. Бе намерил любовта, а после я беше изгубил. Клер бе профучала през живота му като ярка, блестяща комета — и си беше отишла.

Беше се възнесла.

През целия си останал живот щеше да размишлява върху случилото се, щеше да се опитва да намери смисъл. Изправи се, гневен и объркан. Единствената му мисъл бе, че гробницата трябва да бъде опразнена. Телата на Джеръми Харп и Симон я оскверняваха.

Хвана Симон за глезените и го извлачи от едикулата, след което се върна и направи същото с Харп. Остави ги да лежат по гръб в ротондата. Върна се още два пъти, за да махне апаратите на Нети и нелепата оловна кутия. Сложи в нея пистолетите на Симон и Харп, след като избърса отпечатъците си.

Беше застрелял двама души.

Каквото и да го очакваше оттук нататък, не искаше да свърши като Томас Малори и да изгние в затворническа килия.

Оставаше му да направи само още едно нещо.

Димът в едикулата се разнасяше. Граалът лежеше там, където го бе оставил — върху камъка пред входа на гробницата, все така бял като гълъб. Отново цареше мирна, свята атмосфера. Но Артър не можеше да остане тук. Трябваше да се махне от църквата, като скрие колкото се може по-добре лицето си от камерите в района. Помисли си за Барселона и пресконференцията. Това трябваше да почака. Не искаше да отива там сега, не и без Клер. Трябваше да се върне в Англия, да занесе Граала в „Беър“, да го постави до бастуна на Холмс, да разкаже историята на чешитите и да се напие здравата.

Огледа се за последен път и посегна към Граала, но внезапно му се наложи да дръпне ръката си и да заслони очи.

Бяла светлина избухна от портала към погребалната камера.

Артър бавно пристъпи напред и се наведе, за да надникне, привлечен като пеперуда, безсилна пред устрема да приближи горящ пламък. Закрил лице с длан, той пристъпи през мраморната завеса и продължи напред, докато не се озова в камерата.

От пода до изсечената в скалата платформа се издигаше ослепителен лъч, който скриваше иконата на Девата, толкова ярък, че пронизваше очите му като лед.

Артър стисна клепачи. Изчака секунда и погледна отново, след което продължи да затваря и леко да отваря очи, докато светлината не стана достатъчно поносима, за да я гледа, без да му причинява болка.

В колоната от светлина започна да се оформя човешка фигура.

Артър рухна на колене.

Фигурата беше смътна, матова.

Постепенно започна да се материализира в нещо по-плътно. Артър си спомни за стария „Полароид“ на баща му и как снимките бавно се появяваха върху лъскавата хартия.

Дланите му се събраха молитвено, сякаш бяха от магнит и желязо.

Кой беше това?

Може би Христос?

Нехор?

Или Клер?

Не откъсваше поглед от материализиращото се пред него тяло.

В сърцето си много добре знаеше кого иска и повтаряше непрекъснато „Моля те, Господи, моля те! Моля те, Господи“, докато

възкресението не стана факт.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.